

**T.C.
KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
BATI DİLLERİ VE EDEBİYATLARI ANABİLİM DALI
FRANSIZCA MÜTERCİM TERCÜMANLIK BİLİM DALI**

**FRANSIZCADAKİ DEYİMSEL BELİRTEÇLERİN
TÜRKÇEYE AKTARIMI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Hazırlayan
Gülşah DÜNDAR**

**Danışman
Prof. Dr. İlhami SİĞİRCİ**

**Temmuz-2020
KIRIKKALE**

**T.C.
KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
BATI DİLLERİ VE EDEBİYATLARI ANABİLİM DALI
FRANSIZCA MÜTERCİM TERCÜMANLIK BİLİM DALI**

**FRANSIZCADAĞİ DEYİMSEL BELİRTEÇLERİN
TÜRKÇEYE AKTARIMI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Hazırlayan
Gülşah DÜNDAR**

**Danışman
Prof. Dr. İlhami SİĞİRCİ**

**Temmuz-2020
KIRIKKALE**

KABUL-ONAY

Prof. Dr. İlhami SIĞIRCI danışmanlığında Gülşah DÜNDAR tarafından hazırlanan “*FRANSIZCADA Kİ DEYİMSSEL BELİRTEÇLERİN TÜRKÇEYE AKTARIMI*” adlı bu çalışma jürimiz tarafından Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Batı Dilleri ve Edebiyatı Anabilim dalında Yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

14/07/2020

Prof. Dr. Perihan YALÇIN (Başkan)

.....

Prof. Dr. İlhami SIĞIRCI (Üye)

.....

Dr. Öğr. Üyesi Ziya TOK (Üye)

.....

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

.../.../2020

Doç. Dr. Abdussamed YEŞİLDAĞ
Enstitü Müdürü

KİŞİSEL KABUL

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “*FRANSIZCADAKİ DEYİMSSEL BELİRTEÇLERİN TÜRKÇEYE AKTARIMI*” adlı çalışmamı, bilimsel, ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazdığımı ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanmış olduğumu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

.../.../2020
Gülşah DÜNDAR

ÖNSÖZ

Bu çalışmamızla küreselleşen dünyada her alanda yapılmakta olan yazılı ve sözlü çevirilerde deyimisel belirteçlerin kaynak dilden hedef dile aktarımında karşılaşılan sorunların tam olarak bu alandaki çalışmalarda anlamsal eksiklik oluşturması sebebiyle önem kazanmıştır.

Fransızcadaki deyimisel belirteçler konusu hakkında her ne sebeple olursa olsun Fransızca öğrenen veya öğreten herkes düşünülerek eksik kalınan bu konu araştırmaya alınmıştır.

Uzun, yoğun ve yorucu bir araştırma, çalışma ve düzenleme sonucu oluşan ve birçok kaynaktan yararlanarak hazırladığımız çalışmamızın, Fransızcadaki deyimisel belirteçlerin Türkçeye Aktarımı konusunda kaynak oluşturması açısından ışıktutacağı kanısındayız.

Lisans ve Yüksek Lisans Tezlerimde büyük katkısı bulunan, beni üniversiteye başladığım ilk günden itibaren cesaretlendiren, yönlendiren ve hayattaki bilgisini, tecrübesini ve desteğini hiçbir zaman esirgemeyen ve aynı zamanda çalışmamın tamamını inceleyerek düzeltme yapan ve yetişmemde emeği geçen başta çok değerli Danışman Hocam *Prof. Dr. İlhami SİĞİRCİ*'ya en içten sevgilerimi ve minnetlerimi sunarım.

Fransızca öğrenmemde emeği geçen bütün hocalarıma ve aynı zamanda eğitim hayatım boyunca her durum ve koşulda maddi ve manevi yardımlarını üzerimden eksik etmeyen, beni her zaman destekleyen canım aileme teşekkürü borç bilirim.

ÖZET

DÜNDAR, Gülşah, “Fransızcadaki Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı”, Yüksek Lisans Tezi, Kütahya, 2020.

Bu çalışmada, belirteçlerin genel ve biçimsel özellikleri ve deyimisel belirteçlerin tanımı, oluşumu ve türleri kapsamlı bir şekilde incelenmiştir. Fransızca ve Türkçe literatürde bu çalışma kadar kapsamlı bir bilimsel çalışma bulunmadığı gerçeğinden hareketle, Fransızcadaki deyimisel belirteçlerin Türkçeye aktarımında karşılaşılabilecek bazı muhtemel zorluklar tespit edilmiş ve bu zorluklar için bazı önerilerde bulunulmuştur.

Deyimsel belirteçler, günümüzde her alanda yazılı ve sözlü çeviri sırasında kullanılmaktadır. Bu nedenle, kaynak dilden hedef dile aktarılırken bazı anlamsal eksikliklere ve sorunlara yol açabilmeleri bakımından, deyimisel belirteçler yaşamsal bir öneme sahiptirler. Dolayısıyla, bu çalışmada, bu tür eksikliklerin ve sorunların giderilebilmesi için bazı önerilerde bulunulmuştur. Ayrıca, Fransızcadan Türkçeye deyimisel belirteçler çizelgesi hazırlanmıştır. Toplamda 3078 deyimisel belirteci, farklı kaynakları kullanarak listeledik. Bunlardan 2064’ü için ilk defa karşılık oluşturduk.

Anahtar Kelimeler: Belirteçler, Fransızcadaki Deyimsel Belirteçler, Deyimsel Belirteç Tanımı, Türü, Deyimsel Belirteçlerin Aktarımı

ABSTRACT

DÜNDAR, Gülşah, “The Translation of Adverbial Phrases from French into Turkish”, Master Thesis, Kütahya, 2020.

In this study, the general and formal features of adverbs, as well as the definition, formation and types of adverbial phrases, have been thoroughly analysed. Due to the fact that there aren't any other scientific studies in French or Turkish literature as exhaustive as this one, some potential difficulties in the translation of these adverbial phrases into Turkish have been identified and some suggestions for possible solutions of these difficulties have been made.

Adverbial phrases are used in every subject field during written and oral translation. Thus, adverbial phrases are crucial in so much as they might lead to some semantic problems and flaws when they are being translated from the source language into the target language. That is why this study offers many suggestions dealing with these possible semantic problems and flaws. Moreover, a chart including the Turkish translation of these adverbial phrases has been prepared. By using various sources, we have listed a total of 3078 adverbial phrases, 2064 of which have been translated into Turkish for the first time.

Keywords: Adverbs, Adverbial Phrases in French, The Definition and Types of an Adverbial Phrase, The Translation of Adverbial Phrases

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	i
ÖZET.....	ii
ABSTRACT.....	iii
KISALTMALAR.....	x
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

1. Belirteçler.....	3
1.1. Belirteçlerin Genel Özellikleri.....	3
1.2. Belirteçlerin Biçimsel Özellikleri.....	4
1.2.1. Basit Belirteçler.....	5
1.2.2. Birleşik veya Ayrık Belirteçler.....	5
1.2.3. Türemiş Belirteçler.....	5
1.3. Belirtecın Yeri	5
1.4. Belirteç Türleri	7
1.4.1. Sözdizimsel Açından Belirteçler	7
1.4.1.1. Dişil Sıfat + -ment.....	7
1.4.1.2. Sıfat sonu –e ile biten + -ment.....	8
1.4.1.3. Sıfat sonu –ai, -e, -i, -u ile biten + -ment.....	8
1.4.1.4. Eril Sıfat –ès, -is, -ond, -un, -ur, -us ile biten+ -ément.....	8
1.4.1.5. Eril Sıfat –ant ile biten + -amment	9
1.4.1.6. Eril Sıfat –ent ile biten + -emment	9
1.4.2. Bağlantı ve Bağlama Açısından Belirteçler.....	9
1.4.2.1. Karşıtlık Bildiren Belirteçler.....	10
1.4.2.2. Sebep Bildiren Belirteçler	10
1.4.2.3. Sonuç Bildiren Belirteçler	10
1.4.2.4. Varsayım ve Koşul Bildiren Belirteçler	11
1.4.2.5. Kesinlik Bildiren Belirteçler	11
1.4.2.6. Sıralama Bildiren Belirteçleri.....	11
1.4.2.7. Karşılaştırma Bildiren Belirteçler	12
1.4.3. Anlamsal Açından Belirteçler.....	12
1.4.3.1. Görüş ve Yorum Bildiren Belirteçler	12
1.4.3.1.1. Yanıt ve Onaylama Bildiren Belirteçleri	12
1.4.3.1.2. Olasılık ve Kuşku Bildiren Belirteçler	13
1.4.3.1.3. Olumluluk ve Olumsuzluk Bildiren Belirteçler	13
1.4.3.1.4. Duygu ve His Bildiren Belirteçler	14

1.4.3.1.4.1. Öfke ve Kızgınlık Bildiren Belirteçler	14
1.4.3.1.4.2. Cesaret Bildiren Belirteçler	14
1.4.3.1.4.3. Üzüntü Bildiren Belirteçler	14
1.4.3.1.5. Tahmin Bildiren Belirteçler	15
1.4.3.2. Durum Bildiren Belirteçler.....	15
1.4.3.2.1. Yer ve Yön Bildiren Belirteçler	15
1.4.3.2.2. Davranış Bildiren Belirteçler	16
1.4.3.2.3. Miktar ve Yoğunluk Bildiren Belirteçler	16
1.4.3.2.4. Zaman Bildiren Belirteçler	16
1.4.3.2.4.1. Belli Bir Zamana Göndermede Bulunan Belirteçler.....	17
1.4.3.2.4.2. Zamanı Belirsiz Bir Şekilde Belirten Belirteçler	17
1.4.3.2.4.3. Basit Zaman Belirten Belirteçler	18
1.4.3.2.4.4. Birleşik Zaman Belirten Belirteçler	18
1.4.3.2.5. Eşzamanlılık Bildiren Belirteçler.....	18
1.4.3.2.6. Biçim Bildiren Belirteçler.....	19
1.4.3.2.7. Soru Bildiren Belirteçler	19

İKİNCİ BÖLÜM

2. Deyimsel Belirteçler Error! Bookmark not defined.

2.1. Deyimsel Belirtecın Tanımı	20
2.1.1. Anlamsal Açıdan Deyimsel Belirteçlerin Tanımı	22
2.1.2. Sözdizimsel Açıdan Deyimsel Belirteçlerin Tanımı	22
2.1.3. Biçimsel Açıdan Deyimsel Belirteçlerin Tanımı	23
2.1.4. Sesbilgisel Açıdan Deyimsel Belirteçlerin Tanımı	23
2.1.5. Edimbilimsel Açıdan Deyimsel Belirteçlerin Tanımı	23
2.2. Deyimsel Belirteçlerin Genel Özellikleri	24
2.3. Deyimsel Belirteçlerin Biçimsel Özellikleri	27
2.3.1. İki veya Daha Fazla Sözcükten Oluşan Deyimsel Belirteçler	27
2.3.2. Basit İlgi Adılları ile Oluşan Deyimsel Belirteçler.....	27
2.3.2.1. Qui ile Oluşan Deyimsel Belirteçler	28
2.3.2.2. Que ile Oluşan Deyimsel Belirteçler.....	28
2.3.2.3. Oü ile Oluşan Deyimsel Belirteçler.....	28
2.3.3. İlgeçlerle Oluşan Deyimsel Belirteçler.....	29
2.3.3.1. À Edatıyla Oluşan Deyimsel Belirteçler	29
2.3.3.2. Après İlgeciyle Oluşan Deyimsel Belirteçler	29
2.3.3.3. Avant İlgeciyle Oluşan Deyimsel Belirteçler	29
2.3.3.4. Avec İlgeciyle Oluşan Deyimsel Belirteçler	30
2.3.3.5. Comme İlgeciyle Oluşan Deyimsel Belirteçler	30
2.3.3.6. Contre İlgeciyle Oluşan Deyimsel Belirteçler.....	31
2.3.3.7. Dans İlgeciyle Oluşan Deyimsel Belirteçler	31
2.3.3.8. De İlgeciyle Oluşan Deyimsel Belirteçler	31

2.3.3.9. Depuis İlgeciyle Oluşan Deyimsel Belirteçler	32
2.3.3.10. Dès İlgeciyle Oluşan Deyimsel Belirteçler	32
2.3.3.11. En İlgeciyle Oluşan Deyimsel Belirteçler	33
2.3.3.12. Entre İlgeciyle Oluşan Deyimsel Belirteçler	33
2.3.3.13. Hors İlgeciyle Oluşan Deyimsel Belirteçler	33
2.3.3.14. Jusqu' İlgeciyle Oluşan Deyimsel Belirteçler	34
2.3.3.15. Par İlgeciyle Oluşan Deyimsel Belirteçler	34
2.3.3.16. Pour İlgeciyle Oluşan Deyimsel Belirteçler	35
2.3.3.17. Sans İlgeciyle Oluşan Deyimsel Belirteçler	35
2.3.3.18. Sauf İlgeciyle Oluşan Deyimsel Belirteçler	35
2.3.3.19. Sous İlgeciyle Oluşan Deyimsel Belirteçler	36
2.3.3.20. Sur İlgeciyle Oluşan Deyimsel Belirteçler	36
2.3.4. Belirteçlerle Oluşan Deyimsel Belirteçler	37
2.3.4.1. Alors Belirteciyle Oluşan Deyimsel Belirteçler	37
2.3.4.2. Autant Belirteciyle Oluşan Deyimsel Belirteçler	37
2.3.4.3. Bien Belirteciyle Oluşan Deyimsel Belirteçler	37
2.3.4.4. Comment Belirteciyle Oluşan Deyimsel Belirteçler	37
2.3.4.5. Encore Belirteciyle Oluşan Deyimsel Belirteçler	38
2.3.4.6. Ici Belirteciyle Oluşan Deyimsel Belirteçler	38
2.3.4.7. Jamais Belirteciyle Oluşan Deyimsel Belirteçler	38
2.3.4.8. Peu Belirteciyle Oluşan Deyimsel Belirteçler	39
2.3.4.9. Plus Belirteciyle Oluşan Deyimsel Belirteçler	39
2.3.4.10. Presque Belirteciyle Oluşan Deyimsel Belirteçler	39
2.3.4.11. Tant Belirteciyle Oluşan Deyimsel Belirteçler	40
2.3.5. Sıfatlarla Oluşan Deyimsel Belirteçler	40
2.3.5.1. Beau Sıfatıyla Oluşan Deyimsel Belirteçler	40
2.3.5.2. Bon Sıfatıyla Oluşan Deyimsel Belirteçler	41
2.3.5.3. Tout / Toute / Toutes / Tous Sıfatıyla Oluşan Deyimsel Belirteçler	41
2.3.5.4. Un / Une Sıfatıyla Oluşan Deyimsel Belirteçler	41
2.3.6. Bağlaçlarla Oluşan Deyimsel Belirteçler	42
2.3.6.1. Et Bağlacıyla Oluşan Deyimsel Belirteçler	42
2.3.6.2. Ni Bağlacıyla Oluşan Deyimsel Belirteçler	42
2.3.7. İsimlerle Oluşan Deyimsel Belirteçler	43
2.3.7.1. Jour İsmiyle Oluşan Deyimsel Belirteçler	43
2.3.7.2. Pas İsmiyle Oluşan Deyimsel Belirteçler	43
2.3.7.3. Rien İsmiyle Oluşan Deyimsel Belirteçler	44
2.3.7.4. Tête İsmiyle Oluşan Deyimsel Belirteçler	44
2.3.8. Adıllarla Oluşan Deyimsel Belirteçler	44
2.3.8.1. Ce Adılıyla Oluşan Deyimsel Belirteçler	44

2.3.8.2. Cela Adılıyla Oluşan Deyimsel Belirteçler	45
2.3.8.3. Chacun Adılıyla Oluşan Deyimsel Belirteçler	45
2.3.8.4. Je Adılıyla Oluşan Deyimsel Belirteçler	45
2.3.8.5. On Adılıyla Oluşan Deyimsel Belirteçler.....	45
2.3.9. Sayılarla Oluşan Deyimsel Belirteçler.....	46
2.3.10. Yabancı Dilden Fransızcaya Geçen Deyimsel Belirteçler.....	46
2.3.10.1. Latince'den Fransızcaya Geçen Deyimsel Belirteçler	46
2.3.10.2. İtalyancadan Fransızcaya Geçen Deyimsel Belirteçler	47
2.3.10.3. İngilizceden Fransızcaya Geçen Deyimsel Belirteçler	47
2.3.11. Tümce Biçiminde Kullanılan Deyimsel Belirteçler	48
2.3.12. Olumsuzluk Bildiren Deyimsel Belirteçler	48
2.3.12.1. Bütüncül Olumsuzluk Bildiren Deyimsel Belirteçler.....	48
2.3.12.2. Parçasal Olumsuzluk Bildiren Deyimsel Belirteçler	49
2.4. Deyimsel Belirteçlerin Yeri.....	50

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. Deyimsel Belirteç Türleri	52
3.1.Sözdizimsel Açıdan Deyimsel Belirteçlerin Sınıflandırılması.....	52
3.1.1. İlgeçlerle Oluşan Deyimsel Belirteçlerin Sınıflandırması.....	52
3.1.1.1. İlgeç + İsim	52
3.1.1.2. İlgeç + İsim (bir tanımlık ile)	53
3.1.1.3. İlgeç + İsim + Sıfat.....	53
3.1.1.4. İlgeç + İsim + İlgeç + İsim	53
3.1.1.5. İlgeç + İsim + Bağlaç + İsim.....	54
3.1.1.6. İlgeç + İsim + Bağlaç + İlgeç + İsim.....	54
3.1.1.7. İlgeç + Sıfat.....	54
3.1.1.8. İlgeç + Sıfat + İsim.....	54
3.1.1.9. İlgeç + Sıfat + İsim + Edat + İsim	55
3.1.1.10. İlgeç + Adıl + İsim	55
3.1.1.11. İlgeç + Adıl + Sıfat + İsim	55
3.1.1.12. İlgeç + İlgeç + Tamamlayıcı	56
3.1.1.13. İlgeç + İlgeç + İsim	56
3.1.1.14. İlgeç + Belirteç.....	56
3.1.2. Sıfatlarla Oluşan Deyimsel Belirteçlerin Sınıflandırması	56
3.1.2.1. Sıfat + Sıfat	57
3.1.2.2. Sıfat + İlgeç + İsim.....	57
3.1.2.3. Sıfat + İlgeç + Sıfat + İsim	57

3.1.3. Bağlaçlarla Oluşan Deyimsel Belirteçlerin Sınıflandırması.....	57
3.1.3.1. Bağlaç + Sıfat + İsim.....	57
3.1.3.2. Bağlaç + Sıfat + Bağlaç +Sıfat.....	58
3.1.4. İsimlerle Oluşan Deyimsel Belirteçlerin Sınıflandırması.....	58
3.1.4.1. İsim + İlgeç + İsim.....	58
3.1.4.2. İsim + İlgeç + Fiil.....	58
3.2. Geçiş, Bağlantı, Yönlendirme ve Bağlama Açısından Deyimsel Belirteçlerin	
Türkçeye Aktarımı	58
3.2.1. Farklı Düşünce Bildiren Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı.....	59
3.2.2. Destekleme ve Açıklama Bildiren Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye	
Aktarımı	59
3.2.3. Özet ve Sonuç Bildiren Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı	60
3.2.4. Karşıtlık Bildiren Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı	60
3.2.5. Gerekçe Bildiren Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı	61
3.2.6. Sebep Bildiren Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı.....	61
3.2.7. Sonuç Bildiren Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı	62
3.2.8. Amaç Bildiren Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı	62
3.2.9. Sınırlama, Kısıtlama Bildiren Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı	63
3.2.10. Varsayım ve Koşul Bildiren Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı	63
3.2.11. Kesinlik Bildiren Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı.....	64
3.2.12. Sıralama Bildiren Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı	65
3.2.13. Genel ve Özel Durum Bildiren Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı	
.....	65
3.2.14. Aşamalı Durum Bildiren Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı.....	66
3.3. Anlamsal Açıdan Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı	66
3.3.1. Görüş ve Yorum Bildiren Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı	67
3.3.1.1. Yanıt ve Onaylama Bildiren Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı	67
3.3.1.2. Şüphe ve Kuşku Bildiren Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı	67
3.3.1.3. Olumsuzlama Bildiren Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı	68
3.3.1.4. Duygu ve His Biildiren Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı	68
3.3.1.4.1. Şaşıрма Bildiren Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı	69
3.3.1.4.2. Küçümseme Bildiren Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarım	69
3.3.1.4.3. Öfke ve Kızgınlık Bildiren Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı	69
3.3.1.4.4. Cesaret ve Kararlılık Bildiren Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı	70
3.3.1.4.5. Üzüntü Bildiren Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı	70
3.3.1.4.6. Bencillik ve Bir Eylemin Sonunu Düşünmeme Anlamı Bildiren Deyimsel	
Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı	70
3.3.1.5. Tahmin Bildiren Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı	71

3.3.2. Durum Bildiren Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı	71
3.3.2.1. Yer Bildiren Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı	71
3.3.2.2. Davranış Bildiren Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı	72
3.3.2.3. Miktar ve Yoğunluk Bildiren Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı	72
3.3.2.3.1. Eşitlik Bildiren Deyimsel Belirteçler	73
3.3.2.3.2. Üstünlük ve En Üstünlük Bildiren Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı..	73
3.3.2.3.3. Aşırılık Bildiren Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı	74
3.3.2.3.4. Karşılaştırma Bildiren Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı	74
3.3.2.4. Zaman Bildiren Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı	75
3.3.2.5. Eşzamanlılık Bildiren Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı	75
3.3.2.6. Biçim Bildiren Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı	76
3.3.2.7. Benzetme Bildiren Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı	76
3.3.2.8. Bütünlük Bildiren Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı	77

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. Deyimsel Belirteçlerle İlgili Çizelgeler	78
4.1. Fransızcadan Türkçeye Aktarılan Deyimsel Belirteçler Çizelgesi	78
4.2. Deyimsel Belirteçlerin Kullanım Alanlarına Göre Dağılım Çizelgesi	165
SONUÇ	167
KAYNAKÇA	170
EK	178

KISALTMALAR

Türkçe Kısaltmalar

alay. : alay yolu

ana. : analogi

anat. : anatomi alanı

anat. : anatomi alanı

argo. : argo sözü

ark. : arkaizm

ask. : askerlik alanı

astrofiz. : astrofizik alanı

av. : avlanma alanı

ava. : avam alanı

bahçe. : bahçecilik alanı

bal.top.spor. : balon ve top sporu alanı

balık. : balıkçılık alanı

bilg. : bilgisayar alanı

bili. : bilişim alanı

bini. : binicilik alanı

biy. : biyoloji alanı

bota. : botanik alanı

böl. : bölgeselcilik

ceza. jar. : cezaevi jargonu

cinsel. : cinsellik alanı

dağ. : dağcılık alanı

den. : denizcilik

dida. : didaktik alanı

dilb. : dilbilim

din. : din alanı

edebi. : edebi alan

ekon. : ekonomi alanı

esk. : eskimiş

esk.spor. : eskrim sporu alanı

farma. : farmakoloji alanı

fel. : felsefe alanı

fina. : finans alanı

fiz. : fizik alanı

fr. : Fransızca

fut. : futbol alanı

gaze. : gazetecilik alanı

gemi. : gemi alanı

gün.dil. : günlük dilde

hek. : hekimlik alanı

hey. : heykel alanı

hlk. : halk ağzında

huk. : hukuk alanı

ing. : İngilizce

int. : internet alanı

isp. : İspanyolca

ist. : istatistik

işçi. : işçilik alanı

it. : İtalyanca

lat. : Latince

loj. : lojistik alanı

mali. : maliye alanı

mant. : mantık alanı

mat. : matematik alanı

<i>mec.</i> : mecaz olarak	<i>şaka.</i> : şaka yolu
<i>med.</i> : medya alanı	<i>tar.</i> : tarih alanı
<i>mut.</i> : mutfak alanı	<i>tarl.</i> : tarla alanı
<i>müz.</i> : müzik alanı	<i>taş.</i> : taşra ağzı
<i>neo.</i> : neolojizm	<i>tıp.</i> : tıp alanı
<i>nüm.</i> : nümismatik	<i>tic.</i> : ticaret alanı
<i>öfe.</i> : öfemizm	<i>tipog.</i> : tipografi
<i>pazar.</i> : pazarlama alanı	<i>tiy.</i> : tiyatro alanı
<i>pleo.</i> : pleonazm	<i>tkz.</i> : teklifsiz konuşmada
<i>poli.</i> : politika alanı	<i>topo.</i> : topoloji
<i>res.</i> : resim alanı	<i>tr.</i> : türkçe
<i>sana.</i> : sanayi alanı	<i>turi.</i> : turizm alanı
<i>sigor.</i> : sigorta alanı	<i>ünl.</i> : ünlem
<i>sine.</i> : sinema alanı	<i>vergi.</i> : vergi alanı
<i>siya.</i> : siyaset alanı	<i>yayın.</i> : yayıncılık
<i>söz.</i> : sözlü anlamı	<i>yön.</i> : yönetim alanı
<i>spor.</i> : spor alanı	

Fransızca Kısaltmalar

<i>c.c.</i> : complément circonstanciel
<i>C.O.I.</i> : complément d'object indirect
<i>f.qch.</i> : faire quelque chose (bir şey yapmak)
<i>qch.</i> : quelque chose (bir şey)
<i>qn.</i> : quelqu'un (biri)

GİRİŞ

Küreselleşen dünyada ülkelerin çalışma alanları oldukça genişlemiştir. Bunun sonucunda Türkçeden Fransızcaya ve Fransızcadan Türkçeye çeviri ihtiyacı artmıştır. Bu yapılan çevirilerde genellikle edebi, teknik ve diğer çeviri alanlarında olmuştur. Fakat iletişimde önemli bir yeri olan deyimisel belirteçlerin aktarımının Türkçeye bugüne kadar yapılmamış olması büyük bir eksikliklerdir. Kaldık Türkiye’de bugüne kadar Fransızcadaki deyimisel belirteçlerin Türkçeye aktarımı konusunda yüksek lisans ve doktora düzeyinde yapılmış herhangi bir çalışma bulunmamaktadır. Ayrıca bu konuda herhangi bir kitap da mevcut değildir.

Dilbilimciler her iki dilde “deyimisel belirteç” konusuna ilişkin yaklaşımlarda bulunmaktadır. Bunlar “geniş yaklaşım” ya da “kapsamlı yaklaşım” olarak tanımlanabilir. Bu yaklaşıma göre bu grubun içinde temel deyimisel belirteçlerle birlikte, başka dil öğelerinden türeyen deyimisel belirteçler de (Örneğin isimlerden, sıfatlardan ve ilgeçlerden vb. türeyen deyimisel belirteçler gibi) dahil edilmektedir.

Dolayısıyla bu çalışmada Türkçede ve Fransızcada temel ya da türeyen deyimisel belirteçlerin anlamlarını inceleyerek Fransızcadaki deyimisel belirteçlerin anlambilimsel, biçimbilimsel ve sözdizimsel yönlerini ele alarak Türkçeye aktarımını yapmaya çalışacağız. Fransızca deyimisel belirteçlerin dilbilgisi ile ilişkisi içinde nasıl ele alındıklarını ve deyimisel belirteçleri, Türkçeye aktarırken başvurmuş olduğumuz dilsel gereksinimleri ana dillerinde nasıl ifade edildikleri ve kaynak dil olarak Fransızcada bulunan deyimisel belirteçlerin erek dil Türkçede nasıl ifade edileceklerini tespit edeceğiz.

Çalışmamız, dört ana bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde Fransızcadaki belirteçlerin tanımı alt başlığında, belirteçlerin tanımları incelenerek, Fransızcada belirteçlerin tanımlanması düzeyinde bir farklılığın olup olmadığı tespit edilecektir. Belirteçlerin genel özellikleri, biçimsel özellikleri, belirtecin yeri ve belirteç türleri alt başlıklarında Fransızca üzerine yazılmış olan kitaplardaki belirteçlere ilişkin yapılan değerlendirmeler ortaya konulacak ve özellikleri konusunu özellikle dil öğrenmek isteyenlerin sıkıntı çektiği noktalardan yola çıkarak kısaca incelemeye çalışacağız.

İkinci bölümde Fransızcadaki deyimisel belirteçlere dair tüm kavramlara değinmeye çalışacağız. Deyimsel belirtecin tanımı ve bu tanımı ayrıntılı olarak beş başlık altında; anlamsal, sözdizimsel, biçimsel, sesbilgisel ve edimbilimsel açıdan incelemeye çalışacağız. Fransızcadaki deyimisel belirteçlerin özelliklerini, genel ve biçimsel özellikleri olarak iki başlık altında; biçimsel özelliklerini; iki veya daha fazla sözcükten, basit ilgi adlarıyla, ilgeçlerle, belirteçlerle, sıfatlarla, bağlaçlarla, adlarla, adlarla, sayılarla oluşan ve yabancı dilden geçen, cümle ve olumsuzluk biçiminde kullanılan olmak üzere 12 başlık altında ve alt başlıkları altında özelliklerini ve Türkçeye aktarımını vermeye çalışacağız.

Aynı bölüm çerçevesinde deyimisel belirteçlerin dil öğeleri arasındaki konumlanışını inceleyeceğiz. Bu çerçevede, dildeki dil öge grupları arasında nasıl bir konuma sahip oldukları anlam bilimsel bir içeriğe ya da başka dil özelliklerine sahip olup olmadıkları sorgulanacak ve sorulara çalışma kapsamında yanıt aranmaya

çalışacağız. Fransızcadaki deyimisel belirteçlerin yeri konusunun başlıca kuralları maddeler halinde ve örnek iki tümce ile vermeye çalışacağız.

Üçüncü bölümde, Fransızcadaki deyimisel belirteçlerin türlerini ve Türkçeye aktarımını; sözdizimsel açıdan, geçiş, bağlantı, yönlendirme ve bağlama açısından ve anlamsal açıdan deyimisel belirteçler olmak üzere üç ana başlık altında ve bu ana başlıkları da alt başlıkları altında tanımlarını ve Türkçeye aktarımı vermeye çalışacağız. Fransızcada Deyimsel Belirteçlerin Türleri alt başlığında bulunan deyimisel belirteçlerin kendi içinde nasıl sınıflandırıldıkları, nasıl alt sınıflar oluşturdıkları, bu sınıflandırmaların hangi ölçütler temel alınarak yapıldıklarını belirlemeye çalışacağız.

Dördüncü bölümü deyimisel belirteçlerle ilgili çizelgeler başlığı altında iki başlığa ayırdık. İlk başlıkta, Türkçe karşılığını ürettiğimiz deyimisel belirteçlerin, Fransızcasını ve karşısına Türkçelerini vererek oluşturmaya çalışacağız. İkinci başlıkta ise deyimisel belirteçlerin alanlarına göre dağılım çizelgesini vereceğiz.

Bu çalışmada, Türkçe ve Fransızca deyimisel belirteçlerin ilk belirlemelerinin yapılması ve deyimisel belirteçlerin anlambilimsel içeriğinden de kapsamlı olarak ele alınmasını amaçlıyoruz. Bu bağlamda, her iki dildeki karşılıkları belirleyerek, anlamsal açısından bir sınıflandırma yapmaya ve Türkçeye aktarımı sağlamaya çalışacağız. Böylelikle, hazırlanacak “Fransızcadaki Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı Çizelgesi” sayesinde bu dillerde yapılacak çeviriler için temel bir başvuru kaynağı olmasını bekliyoruz.

Fransızcadaki deyimisel belirteçlerin Türkçeye aktarımı konusuyla ilgili mevcut kaynakların incelenmesi yoluyla belgesel kaynak tarama yöntemi kullanılarak veri elde edeceğiz. Veri elde etme yöntemi belli bir amaca dönük olarak kaynakları bulma, okuma, not alma ve değerlendirme işlemlerini kapsayacak.

Yukarıda belirtilmiş hedeflere ulaşmak amacıyla, bu çalışma kapsamında dilbilimsel yöntemler kullanacağız. Bunların arasında “Bileşenlerin Analiz Yöntemi” (iki dilde etkileşimsel deyimisel belirteçlerin anlamlarını tespit etmek için); “Karşılaştırmacı Yöntem” (her iki dildeki deyimisel belirteçlerde bulunan benzerlikleri ve farklılıkları belirleyerek aktarım yapılması için) türleri yer alacak.

Türkiyede uygulamalı çeviri alanında yapılan çalışmalar son derece yetersizdir. Bu nedenle, biz de bu çalışmanın çeviri incelemelerine önemli katkı sağlayacağını düşünüyoruz.

BİRİNCİ BÖLÜM

FRANSIZCADA Kİ BELİRTEÇLER

1. Fransızcadaki Belirteçler

Fransızcada belirteç anlamına gelen “adverbe” sözcüğü, Yunanca “epirrhema”nın bir eşdeğeri olan “eyleme yakın” ifade edilen Latince “adverbium” sözcüğünden gelir.

Belirteçler, bir eylemin, bir sıfatın, başka bir belirtecini veya bir ismin anlamını niteliksel veya niceliksel olarak değiştiren veya doğrulamak, reddetmek veya sorgulamak için kullanılan ifadelerdir. Belirteçler, bir sıfat, bir eylem, başka bir belirteç veya anlamını netleştirmek veya değiştirmek için bir öneriyi tamamlayan değişmez bir ifadedir (her zaman aynı şekilde yazılır).

Belirteçler, eylem tarafından sunulan eylemin gerçekleştiği yer, zaman veya şekilde koşulları belirtir. Belirteçler kalite veya kusur derecesini gösterir. Belirteçler konuşmacının ne düşündüğü hakkında bilgi verir.

Belirteçlerin yukarıda kısaca tanımını verip genel özellikler ve biçimsel özellikler olarak iki başlık altında inceleyeceğiz.

1.1. Fransızcadaki Belirteçlerin Genel Özellikleri

Fransızcadaki belirteçleri genel özellikleri olarak beş grupta toplayarak genel çerçevede kısaca vermeye çalıştık.

a. Fransızcadaki belirteçler, sıfatlar gibi niteleme sözcükleridir. Ancak, sıfatlardan farklı olarak ismi değil, daha çok bir eylemi, sıfatı veya bir başka belirteci nitelerler. Örneğin;

Ela est **très** belle. (Ela **çok** güzel.)

Örneğinde **très (çok), belle** sıfatını;

Ela étudie **beaucoup**. (Ali **çok** ders çalışır.)

Örneğinde **beaucoup (çok), étudier (ders çalışmak)** eylemini;

Ela étudie **beaucoup trop**. (Ela **çok** fazla ders çalışır.)

Örneğinde **beaucoup, trop (fazla, aşırı)** belirtecini nitelemektedir.

b. Fransızcadaki belirteçler bir tümcenin zorunlu kurucusu değildir, bir başka deyişle tümceden çıkarıldıklarında tümce bozuk olmaz, yalnızca anlam ayrıntısında bir azalma meydana gelir. Bu yönüyle belirteçler, seçimlik kurucu olup niteledikleri sözcüklere kimi anlam ayrıntısı katarlar. Yukarıdaki örnekleri, bir de belirteçsiz olarak görürsek ne demek istediğimiz daha açık hale gelecektir. Örneğin;

Ela est **très** belle. (Ela**çok** güzel.)

Ela est belle. (Ela güzel.)

Ela étudie **beaucoup**. (Ela **çok** ders çalışır.)

Ela étudie. (Ela ders çalışır.)

Ela étudie **beaucoup trop**. (Ela **çokfazla** ders çalışır.)

Ela étudie beaucoup. (Ela çok ders çalışır.)

c.Fransızcadaki belirteçler, bağlama sözcüğü olarak da kullanılabilirler. Örneğin;

Il a fait ses devoirs et **puis** il a regardé le film.(Ödevini yaptı **sonra** film izledi.)

J'ai acheté une nouvelle maison, **c'est pourquoi** je dois travailler dur.

(Yeni bir ev aldım, **bu yüzden** çok çalışmam gerekiyor.)

d.Fransızcadaki belirteçler tek bir sözcük olabileceği gibi, bir sözcük grubu da olabilir: peu à peu (azar azar), en silence (sessizce), vb. Bu durumda deyimisel belirteç (locution adverbiale) olarak isimlendirilir. Örneğin;

Il parlait **doucement**.(Usulca konuşuyordu.)

Il parlait **en douce**.(Gizlice konuşuyordu.)

Je ne veux pas **certainement**.(**Kesinlikle** istemiyorum.)

Je ne veux pas **en certain**.(**Kesinlikle** istemiyorum.)

e.Fransızcadaki belirteçler, çoğunlukla eylemi biçim, yer, zaman, miktar ve yoğunluk belirterek nitelerler. Örneğin;

Je t'attends **là-bas**.(Seni **orada** bekliyorum.)

J'aime **toujours** cette ville.(Bu şehri **her zaman** severim.)

1.2. Fransızcadaki Belirteçlerin Biçimsel Özellikleri

Fransızcadaki belirteçler biçimsel özellikleri bakımından da farklılıklar gösterirler. Örneğin, bazıları tek sözcükken, bazıları birleşik sözcük, bazıları ise türemiş sözcüklerdir. Bu açıdan belirteçler biçimsel özelliklerine göre basit, birleşik ve türemiş olarak üç grupta topladık ve belirteçlerin biçimsel özelliklerini genel çerçevede kısaca vermeye çalıştık.

1.2.1. Fransızcadaki Basit Belirteçler

Tek sözcükten oluşurlar. Bazıları şunlardır:

“Bien (iyi), mal (kötü), hier (dün), loin (uzak), mieux (daha iyi), moins (daha az), plus (daha), puis (sonra, ardından), tant (o kadar), tard (geç), tôt (erken)”. Örneğin;

Je suis arrivé **hier**. (**Dün** geldim.)

Puis il est parti. (**Ardından** gitti.)

1.2.2. Fransızcadaki Birleşik veya Ayrık Belirteçler

İki ayrı sözcüğün kaynaşması sonucu oluşurlar. Bazıları şunlardır:

“Bientôt (kısa zamanda), longtemps (uzun zaman), dedans (içinde), au-dessous (altında), autrefois (eskiden), toujours (her zaman), naguère (daha geçenlerde), de bone heure (erkenden), tout à fait (tamamıyla)”. Örneğin;

Auparavant je jouais de la guitare. (**Eskiden** gitar çalırdım.)

J'étudie **toujours** mes leçons. (**Her zaman** derslerime çalışırım.)

1.2.3. Fransızcadaki Türemiş Belirteçler

Sıfatlardan yola çıkılarak üretilirler. Örneğin profondément (derinliğine, derin derin) belirteci, profonde (derin) sıfatı ve –ment adverb türetim ekinden oluşmaktadır. Biçim belirteçlerinin (adverbes de manière) birçoğu bu türden oluşur. Bazıları şunlardır:

“analytiquement (çözümleme yoluyla), doublement (iki bakımdan), librement (özgürce), sinistrement (üzücü bir biçimde), aveuglement (körü körüne), abondamment (bol bol), instamment (ısrarla), pesamment (hantalca), communément (genel olarak), hardiment (yüreklilikle)”. Örneğin;

Nous avons **doublement** évalué le problème. (Konuyu **iki bakımdan** değerlendirdik.)

Ils ont cru **aveuglement**. (**Körü körüne** inandılar.)

1.3. Fransızcadaki Belirtecın Yeri

Fransızcadaki belirteçler, tümcede kimi özelliklerine göre farklı konumlarda bulunabilirler. Belirteçlerin yerini dokuz grupta topladık ve belirtecın yeri konusunu kısaca vermeye çalıştık.

a) Fransızcadaki belirteçler genellikle eylemden sonra gelirler. Örneğin;

Il parle **bien** l'anglais. (İngilizceyi **iyi** konuşur.)

Ils travaillent **régulièrement** dans le laboratoire. (Laboratuarda düzenli olarak çalışıyorlar.)

b) Zaman ve yer belirteçlerinin genellikle büyük bir kısmı genelde yardımcı eylem ve geçmiş zaman ortacından sonra gelir. Ayrıcavurgusu yapılmak istenen yer belirteçleri ve zaman belirteçleri ise tümcenin başına getirilir. Örneğin;

Il'a visité **aujourd'hui** sa grand-mère. (Büyük annesini **bugün** ziyaret etti.)

Bientôt nous irons à Paris. (**Yakında** Paris'e gideceğiz.)

c) Biçim, miktar ve bazı zaman belirteçleri genellikle yardımcı eylem ile geçmiş zaman ortacı arasında yer alırlar. Örneğin;

Il a **longtemps** cherché le livre qu'il a perdu. (Kaybettiği kitabı **uzun zaman** aradı.)

Il a **facilement** trouvé la maison. (Evi **kolayca** buldu.)

d) Bir sıfatı veya bir başka belirteci niteleyen belirteçler sıfatın veya belirtecin önünde yer alır. Örneğin;

Il est **très** intelligent. (**Çok** zeki dir.)

Il parle **bien** français. (Fransızca'yı **iyi** konuşur.)

e) Bir tümcenin tamamını niteleyen belirteçler genellikle tümcenin başında veya sonunda yer alır. Örneğin;

Aujourd'hui, nous avons déménagé dans notre nouvelle maison. (**Bugün**, yeni evimize taşındık.)

J'ai mangé du poisson pour la première fois **aujourd'hui**. (**Bugün** ilk kez balık yedim.)

f) Bir eylemi niteleyen belirteçler basit zamanlı tümcelerde eylemden sonra gelirler. Örneğin;

Je l'ai attendu **patiemment**. (Onu **sabırla** bekledim.)

La rivière se déplace **rapidement**. (Nehir **hızla** ilerliyor.)

g) Ünlem belirteçleri tümcenin başında yer alır. Örneğin;

Que vous êtes vieux! (Ne kadar yaşlanmışsın!)

Commela vie est belle! (Hayat **ne** güzel!)

h) Soru belirteçleri tümcenin başında ve sonunda yer alabilir. Örneğin;

Comment allez-vous le lui donner?

Vous allez le lui donner **comment**? (Bunu ona **nasıl** vereceksin?)

Quand viendrez-vous à la maison?

Vous viendrez à la maison **quand**? (Eve **ne zaman** geleceksin?)

i) Birleşik zamanlı eylemlerde “déjà, beaucoup, bien, mal, peu, trop, vite, assez, mieux” belirteçleri her zaman geçmiş zaman ortacından önce gelir. Örneğin;

L’enfant n’a pas **assez** mangé aujourd’hui. (Bugün çocuk **yeterince** yemek yemedi.)

Il aurait **mal** évalué cette question. (Bu soruyu **yanlış** değerlendirmiş olmalı.)

1.4. Fransızcadaki Belirteç Türleri

Fransızcadaki belirteç türlerini üç gruba ayırdık. Belirteç türlerinin tanımlarıyla birlikte iki örnek vererek anlamlarının daha iyi kavranmasını amaçladık. Tez konumuz belirteçler olmadığından ve deyimisel belirteçlere geçiş yapmadan önce konumuzla bağlantılı olan belirteçler konusuna yer verdiğimizden kısaca türlerini oluşturmaya karar verdik. Bu belirteç türlerini oluştururken deyimisel belirteç konusuna bu sınıflandırmada yer verdik. Çünkü deyimisel belirteç de bir belirteç türüdür. Ancak deyimisel belirteç türü dışındaki belirteç türlerini sınıflandırırken tezin konusu dışına çıkmamak için belli bir sınırlamayla oluşturduk.

1.4.1. Sözdizimsel Açıdan Belirteçler

Sözdizimsel analizde belirteçler çoğunlukla sıfattan belirteç türetme yolları ile analiz edilirler. Basit belirteçleri oluşturan ana sözdizimsel kalıplardan bazıları aşağıdaki gibidir:

1.4.1.1. Dişil Sıfat + -ment

Durum bildiren belirteçlerin geneli dişil durumdaki sıfata –ment soneki getirilerek elde edilir.

“activement (etkili biçimde), annuellement (her yıl, yıldan yıla), cérémonieusement (yapmacıklı biçimde), chèrement (sevecenlikle, şefkatle), confidentiellement (gizlice, mahrem olarak), continuellement (sürekli olarak), dangereusement (tehlikeli şekilde), directement (aracısız), effectivement (gerçekten, doğru), exactement (tam olarak), excessivement (aşırı, ölçüsüzce), fatalement (kaçınılmaz şekilde), finalement (sonunda, nihayet), fonctionnellement (işlevsel olarak), intensivement (yoğun bir şekilde), mutuellement (karşılıklı olarak), ouvertement (açıkça, açık açık), personnellement (kendi, bizzat, şahsen), traditionnellement (geleneksel olarak)”. Örneğin;

Il aime **tendrement** le chat. (Kediyi **şefkatle** seviyor.)

La cérémonie se tenait **traditionnellement**. (Tören **geleneksel olarak** yapıldı.)

1.4.1.2. Sıfat sonu –e ile biten + -ment

Son harfi “-e” olan, dolayısıyla eril ve dişil halleri aynı şekilde yazılıp telâffuz edilen sıfatların geneline doğrudan “-ment” soneki getirilerek belirteç elde edilir.

“académiquement (soğukça, çalımlica), allégoriquement (istiare yoluyla), anonymement (anonim olarak), circulairement (çember biçiminde), doublement (iki bakımdan), écologiquement (çevreyle ilgili olarak), extrêmement (son derece, pek çok), gauchement (beceriksizce, acemice), gravement (ciddiyetle, ağır şekilde), incomparablement (ölçülemez derecede), indissolublement (çözülmezcesine), irréversiblement (geridöndürülemez şekilde), librement (özgürce, serbestçe)”. Örneğin;

Il regarda la présentation **gravement**. (Sunumu **ciddiyetle** izledi.)

Le chien court **librement**. (Köpek **özgürce** koşuyor.)

1.4.1.3. Sıfat sonu –ai, -e, -i, -u ile biten + -ment

Eril hallerinde son harfleri “-ai, -e, -i, -u” olan sıfatlarda “-ment” soneki dişil hallerine değil eril hallerine doğrudan getirilerek belirteç elde edilir. Fransızcada dokuz belirteçte “-u” harfi, “-û” ye dönüşmektedir. Ancak, Fransız Dili Yüksek Konseyi’nin aldığı ve 6 Aralık 1990 tarihli Resmî Gazete’de yayınlanan karar doğrultusunda söz konusu kelimelerde –u harfinin üstüne “^” işareti konmayacaktır.

“gaîment (neşeyle), vraiment (gerçekten, doğrusu), désespérément (umutsuzca), effrontément (yüzsüzce, küstahça), modérément (ılımlılıkla, ölçülü olarak), passionnément (tutkuyla, çılgınca), hardiment (yüreklilikle, korkmadan), joliment (hoş bir şekilde), éperdument (çılginca), assidument (sürekli olarak), congrument (uygun olarak), crument (gerçekçi biçimde)”. Örneğin;

Il est **hardiment** monté dans l’avion. (**Korkmadan** uçağa bindi.)

Ell danse **éperdument**. (**Çılgınca** dans ediyor.)

1.4.1.4. Eril Sıfat –ès, -is, -ond, -un, -ur, -us ile biten+ -ément

Eril halde son heceleri “-ès, -is, -ond, -un, -ur, -us” olan sıfatlara eril hallerine doğrudan –ément soneki getirilerek belirteç elde edilir. Bir başka ifadeyle, dişil hallerindeki “-e” harfi yerine “-é” dönüştürülerek “-ment” soneki getirilir.

“expressément (kesin olarak), exquisément (incelikle, zarif bir şekilde), indivisément (bölümsüz olarak, bölüşmeden), précisément (açıkça, kesinlikle), profondément (derin, derinden), communément (ortak olarak, genel olarak), importunément

(tedirgin edecek şekilde), inopportunément (yersizce, sırası değilken), confusément (belli belirsiz), diffusément (dağınık biçimde, kopuk kopuk)” . Örneğin;

Il reviendra **précisément** à la maison. (Eve **kesinlikle** gelecek.)

Cette situation m’a **profondément** affecté. (Bu durum beni **derinden** etkiledi.)

1.4.1.5. Eril Sıfat –ant ile biten + -amment

Eril haldeki soneki “–ant” olan sıfatlarda bu ekin yerine “–amment” soneki getirilerek belirteç yapılır.

“abondamment (bol bol, çok çok), arrogamment (küçümseyerek), brillamment (parlak bir biçimde), complaisamment (sevgiyle), constamment (sürekli olarak), couramment (rahatça, kolayca), dépendamment (bağıntılı olarak), déplaissamment (sevimsizce), étonnamment (şaşılacak denli), galamment (kibarca, zevkle), instamment (ısrarla), notamment (özellikle, bilhassa), pesamment (ağır, yavaş), puissamment (büyük ölçüde), vaillamment (yiğitçe, kahramanca)” . Örneğin;

Il mangeait **abondamment** des fruits. (Meyveleri **bol bol** yedi.)

Sa mère l’a **complaisamment** approchée. (Annesi ona **sevgiyle** yaklaştı.)

1.4.1.6. Eril Sıfat –ent ile biten + -emment

Eril halde soneki “–ent” olan sıfatlarda bu ekin yerine “–emment” soneki getirilerek belirteç yapılır.

“apparemment (görünüşte, görünüşe göre), ardemment (şiddetle, çok), consciemment (bilinçli olarak, bile bile), décemment (kibarca, doğrusu), diligemment (özenle, özene, bezene), éminemment (çok yüksek ölçüde), excellemment (çok iyi, eksiksiz bir biçimde), innocemment (masumca, temiz kalplilikle), intelligemment (akıllıca, zekice), patiemment (sabırla), prudemment (ihtiyatla, temkinlice), violemment (yaman, zorlu)” . Örneğin;

Il a **prudemment** rencontré cette situation. (Bu durumu **ihtiyatla** karşıladı.)

La gouvernement s’est **ardemment** opposé. (Hükümet **şiddetle** karşı çıktı.)

1.4.2. Bağlantı ve Bağlama Açısından Belirteçler

Konuşmalarımızda ve yazılarımızda düşüncelerimizden, eylemlerimizden bahsederken bağlantı ve bağlama olarak kullanılan belirteçler vardır. Bunlar iki tümceyi, iki paragrafı ya da bir tümcedeki iki düşüncüyü birbirine bağladığı için kimi dilbilgisi uzmanlarınca bağlaç olarak kabul edilirler.

Bu basit belirteçleri yedi gruba ayırdık. Bağlantı ve bağlama açısından belirteç türlerinde yer alan her belirteç türünü tanımlarıyla birlikte her bir sınıflandırma için iki örnek vererek anlamlarının daha iyi kavranmasını amaçladık. Ancak tezimizin

konusu belirteçler olmadığından tezimizde çok fazla yer vermeye gerek olmadığını düşündüğümüzden sınıflandırma yaparken oluşturduğumuz belirteç türlerini sınırlı bir biçimde verdik.

1.4.2.1. Karşıtlık Bildiren Belirteçler

Karşıtlık bildiren belirteçler, başkalarının dilek, istek veya emirlerinin tersine davranmasını ifade eder. Bir başka deyişle tümcedeki nitelik ve durumları birbirine bütünü aykırı olan kavramların bir arada kullanılmasıdır. Bu belirteçler, bir kişi ya da kavram ile ilgili aykırı kavramları dile getirirken kullanılır. Bazıları şunlardır:

“inversement (tersine), mais (ancak), cependant (ancak), toutefois (ancak), malheureusement (aksi gibi), seulement (yalnız), uniquement (yalnız), juste (yalnız), plutôt (aksine), assez (aksine), exclusivement (yalnız), sauf (ancak), contrairement (tersine), contradictoirement (tersine), réciproquement (tersine)”. Örneğin;

Sinon, les eaux ont été coupées. (**Aksi gibi** sular kesildi.)

Il a fait beaucoup d'argent **seulement**. (**Yalnız** çok para kazandı.)

1.4.2.2. Sebep Bildiren Belirteçler

Konuşmalarımızda ve yazılarımızda anlattığımız bir şeyin olmasına veya belli bir halde bulunmasına yol açan, bir eylemin hangi gerekçeyle veya hangi sebeple yapıldığını bildiren ifadelerle sebep bildiren belirteçleri denir. Bazıları şunlardır:

“donc (bu yüzden, bu nedenle), ainsi (bu nedenle), pourtant (bu nedenle), alors (öyleyse), lors (o zaman, ondan sonra), tandis (iken), car (yüzünden, nedeniyle), pourquoi (neden, niçin)”. Örneğin;

Il a **donc** quitté le travail. (**Bu nedenle** işi bıraktı.)

Il a **ainsi** perdu son portefeuille. (**Böylece** cüzdanını kaybetti.)

1.4.2.3. Sonuç Bildiren Belirteçler

Herhangi bir şeyi ifade ederken veya anlatırken öz ve kısa bir şekilde anlatabilmek için özetlemeye ihtiyaç duyarız. Bunu yaparken de bazı kalıplaşmış ifadelerden faydalanırız. Bu ifadelerle de sonuç bildiren belirteçleri denir. Bazıları şunlardır:

“donc (sonuç olarak), partant (sonuç olarak), enfin (sonunda), finalement (sonunda), définitivement (sonunda), bref (kısaca), en définitive (en sonunda), somme toute (hesinden sonra), irrémisiblement (kaçınılamaz bir biçimde), irrévocablement (geri dönülmez bir biçimde), irréparablement (telafi edilemez bir biçimde)”. Örneğin;

Il est **finalement** rentré. (O **sonunda** eve geldi.)

Donc, il a été laissé seul à la maison. (**Sonuç olarak**, evinde yalnız kaldı.)

1.4.2.4. Varsayım ve Koşul Bildiren Belirteçler

Gerçekleşmemiş bir olayın gerçekleşmiş gibi ya da gerçekleşmiş bir olayın hiç gerçekleşmemiş gibi kabul edildiği durumlarda kullanılan ifadeler varsayım bildiren belirteçleri denir. Bazıları şunlardır:

“presque (hemen hemen), quasi (hemen hemen), quasiment (hemen hemen), environ (yaklaşık, yaklaşık olarak), approximativement (yaklaşık olarak), grossièrement (kabaca), quasi (neredeyse), quasiment (neredeyse), comme (gibi), pratiquement (pratikte)”. Örneğin;

Mes devoirs sont **presque** terminés. (Ödevim **hemen hemen** bitti.)

Il est **environ** huit heures. (**Yaklaşık olarak** saat sekiz.)

1.4.2.5. Kesinlik Bildiren Belirteçler

Bir işin, oluşun, hareketin gerçekleşmesinin kesin olarak meydana geleceğini anlatan ifadeler kesinlik bildiren belirteçler denir. Bu tür ifadelerde kararlılık da söz konusudur. Bazıları şunlardır:

“certainement (kesinlikle), absolument (kesinlikle), certainement (kesinlikle), strictement (kesinlikle), précisément (kesinlikle), rondement (kesinlikle), énergiquement (kesinlikle), assurément (kesinlikle), expressément (kesin olarak), sûrement (kesinlikle), indubitablement (şüphesiz), évidemment (şüphesiz), incontestablement (söz götürmez bir tarzda), indiscutablement (tartışmasızca), immanquablement (herhalde, mutlaka), manifestement (besbelli, açıkça)”. Örneğin;

Je ne mange **certainement** pas de viande. (**Kesinlikle** et yemem.)

Je ne fais **définitivement** pas de sport. (**Kesinlikle** spor yapmam.)

1.4.2.6. Sıralama Bildiren Belirteçleri

Konuşmalarımızda ve yazılarımızda anlattığımız bazı olay ve durumların sırasını veya sıralamasını bildirmek için kullandığımız ifadeler sıralama bildiren belirteçler denir. Bazıları şunlardır:

“premièrement (ilk olarak), secondement (ikinci olarak), après (sonra), devant (önce), auparavant (önce), ensuite (sonra), enfin (nihayet, sonunda), puis (sonra), ultérieurement (daha sonra), postérieurement (daha sonra), subséquemment (daha sonra), derrière (arkasından), alors (sonra), deuxièmement (ikinci olarak), primitivement (başlangıçta), initialement (başlangıçta)”. Örneğin;

Il a **premièrement** terminé la course. (Yarışı **ilk olarak** bitirdi.)

Il a **secondement** terminé son école. (Okulunu **ikinci olarak** bitirdi.)

1.4.2.7. Karşılaştırma Bildiren Belirteçler

Bir varlığı, düşünceyi veya kavramı daha anlaşılır hâle getirmek için onu başka bir düşünce ya da kavramla ortak ya da farklı bir yönden değerlendirmek için kullandığımız bildiren belirteçler, tümceye karşılaştırma anlamı katar. Bazıları şunlardır:

“comme (gibi), ainsi (bu nedenle), pareillement (ayrıca), autant (olarak), aussi (da, olarak, ayrıca), si (çok, böylece, kadar), plus (daha, daha fazla), davantage (daha fazla, daha ileri), moins (daha az), presque (neredeyse), quasi (neredeyse), plutôt(daha doğrusu), également (ayrıca), tellement (çok fazla), beaucoup (çok), quasiment (neredeyse), similairement (benzer şekilde), semblablement (benzer şekilde)”. Örneğin;

Elle a **également** coupé ses cheveux. (Saçlarını **benzer şekilde** kestirdi.)

Vous êtes **aussi** trop petit. (Siz **de** çok kısasınız.)

1.4.3. Anlamsal Açıdan Belirteçler

Anlamsal olarak ifade ettikleri duruma bağlı olarak kullanılan birçok belirteç türü vardır. Bu belirteç türlerini, görüş ve yorum bildiren belirteçler ve durum bildiren belirteçler olmak üzere iki gruba ayırdık. Anlamsal açıdan belirteç türlerinde yer alan her belirteç türünü tanımlarıyla birlikte her bir sınıflandırma için iki örnek vererek anlamlarının daha iyi kavranmasını amaçladık. Ancak tezimizin konusu belirteçler olmadığından tezimizde çok fazla yer vermeye gerek olmadığını düşündüğümüzden sınıflandırma yaparken oluşturduğumuz belirteç türlerini sınırlı bir biçimde verdik.

1.4.3.1. Görüş ve Yorum Bildiren Belirteçler

Fransızcada konuşmacının bir eylem ile ilgili görüşü veya fikri hakkında bilgi veren, veya eylem hakkında yorumu yapan basit belirteçler bulunur. Bu basit belirteçler diğer belirteçlerden farklıdır çünkü bize bir olayın nasıl meydana geldiği hakkında bilgi vermezler. Görüş ve yorum basit belirteçleri, yalnızca bir eylemi, belirteci veya sıfatı nitelemek yerine tümcenin tamamını niteler. Görüş bildiren basit belirteçler ile yorum basit belirteçleri arasında tümce içerisinde bulundukları konum dışında pek bir fark yoktur. Görüş basit belirteci olarak kullanılan birçok basit belirteç aynı zamanda yorum basit belirteci olarak da kullanılabilir. Ancak bazı durumlarda, bir basit belirteç diğerine göre çok daha yaygındır.

1.4.3.1.1. Yanıt ve Onaylama Bildiren Belirteçler

Yapılan bir işin veya davranışın yerinde ve doğru olduğunun kabul edildiğini veya herhangi bir ölçek sınırında dile getirilen yargıyı olumlamasını ya da ilgili görüşe katılmasını belirtmek için kullandığımız basit belirteçler, tümceye onaylama, kesinlik gibi anlamlar katar. Bazıları şunlardır:

“assurément(tabi ki), certainement(kesinlikle), certes(kabul, tamam da, öyle de), oui (evet), peut-être (belki), précisément (kesinlikle), probablement (muhtemelen), volontiers (isteyerek), vraiment (gerçekten), si (evet, olumsuz soruya olumlu yanıt verirken), évidemment (elbette, tabi ki), en vérité (gerçekten, kesinlikle), bien sûr (elbette, tabi ki), parfaitement (kesinlikle, aynen), effectivement (gerçekten)”. Örneğin;

Je suis **vraiment** désolé. (**Gerçekten** üzüldüm.)

Je certifie **absolument**. (**Kesinlikle** onaylıyorum.)

1.4.3.1.2. Olasılık ve Kuşku Bildiren Belirteçler

Bir insanın, bir olay karşısında duyduğu emin olamama duygusu veya güvensizlik duygusunu belirtmek için kullandığımız basit belirteçler, tümceye şüphe ve kuşku gibi anlamlar katar. Sıkça kullanılan olasılık belirteçlerinden bazıları şunlardır:

“peut-être (belki), sans doute (kuşkusuz), probablement (olasılıkla), apparemment (görüşüne göre), éventuellement (muhtemelen), possiblement (muhtemelen), plausiblement (muhtemelen), vraisemblablement (muhtemelen), virtuellement (neredeyse), potentiellement (potansiyel olarak), pratiquement (pratikte), apparemment (görünüşte)”. Örneğin;

Sans doute, il n’a pas pu trouver la maison. (**Kuşkusuz** evi bulamadı.)

Il a **probablement** fini son travail. (**Muhtemelen** çalışmasını bitirdi.)

1.4.3.1.3. Olumlulukve Olumsuzluk Bildiren Belirteçler

Bir işin veya oluşun yapılmadığını, yapılmayacağını veya olmadığını belirtmek için kullandığımız bildiren belirteçler, tümceye olumsuzluk anlamı katar. Bazıları şunlardır:

“oui (evet), si (evet, olumsuz soruya olumlu yanıt verirken), certes (kabul, tamam da, öyle de), certainement (kesinlikle), assurément (tabi ki), évidemment (elbette, tabi ki), en vérité (gerçekten, kesinlikle), bien sûr (elbette, tabi ki), parfaitement (kesinlikle, aynen), effectivement (gerçekten), certes (kesinlikle), vraiment (gerçekten), oui (evet), volontiers (isteyerek), nullement (asla), non (hayır), ne...nullement (hiç...değil), ne...aucunement (hiçbir şekilde...değil), ne...pas (olumsuzluk ifadesi), ne...pas du tout (hiç), ne...jamais (hiç, hiçbir zaman, asla), ne...plus (artık, bir daha),ne point (hiç, asla), ne...guère (pek...değil, pek öyle...değil), ne...que (sadece, yalnızca), ne...ni...ni (ne...ne (de)), ne...rien = rien ne...(hiçbir şey), ne...personne = personne ne... (kimse, hiç kimse)”. Örneğin;

Oui, on part en vacances.(**Evet**, tatile gidiyoruz.)

Je **ne** fais **jamais** de vélo. (**Asla** bisiklete binmem.)

1.4.3.1.4. Duygu ve His Bildiren Belirteçler

Bireyin ruh halinde içsel ve çevresel etkilerle etkileşiminden doğan ifadeleri belirtmek için kullandığımız deyimsel belirteçler, tümcelere duygu ve his anlamı katar. Duygu ve his bildiren belirteçler üç gruba ayrılır:

1.4.3.1.4.1. Öfke ve Kızgınlık Bildiren Belirteçler

Bir kişinin bir olay veya durum karşısında, engelleme, incinme, gözdağı verme gibi saldırganlık haliyle karşılık verme duygusunu belirtmek için kullandığımız bildiren belirteçler, tümceye küçümseme anlamı katar. Bazıları şunlardır:

“furieusement (öfkeyle), ardemment (yürekten, ateşlice), fougusement (şiddetle), frénétiquement (çılgınca), furtivement (gizlice), passionnément (tutkuyla, çılgınca), follement (delicesine), énormément (aşırı derecede)”. Örneğin;

Il sortit **furieusement** de la pièce. (Öfkeyle odadan çıktı.)

Il fait **passionnément** son travail. (Tutkuyla işini yapar.)

1.4.3.1.4.2. Cesaret Bildiren Belirteçler

Bir kişinin yiğitlikle, kararlılıkla, ataklıkla ve dayanıklılıkla, korku, acı, risk, belirsizlik veya tehdit ile başa çıktığını belirtmek için kullandığımız bildiren belirteçler, tümceye küçümseme anlamı katar, Bazıları şunlardır:

“imprudemment (çekinmeden), carrément (dobra dobra), franchement (dobra dobra), rondement (dobra dobra), étourdimment (düşüncesizce, dikkatsizce), inconsiderément (düşüncesizce), négligemment (özensizce, baştan savma)”. Örneğin;

Il parle **franchement**. (O dobra dobra konuşur.)

Il parle **étourdimment**. (Düşüncesizce konuşur.)

1.4.3.1.4.3. Üzüntü Bildiren Belirteçler

Bir kişi kötü veya olumsuz bir olay yaşadığında veya kötü bir duruma maruz kaldığında yaşadığı duyguyu belirtmek için kullandığımız bildiren belirteçler, tümceye üzüntü anlamı katar. Bazıları şunlardır:

“malheureusement (ne yazık ki), regrettablement (maalesef), fâcheusement (rahatsız edici bir şekilde), par malheur (ne yazık ki), inopportunément (uygunsuz bir biçimde), tristement (ne yazık ki), sinistrement (acımasızca)”. Örneğin;

Il parle **fâcheusement**. (Rahatsız edici bir şekilde konuşuyor.)

Malheureusement, son ami est décédé. (Maalesef, arkadaşı öldü.)

1.4.3.1.5. Tahmin Bildiren Belirteçler

Bir kişinin akla, sezgilere, gözlemlere veya birtakım verilere dayanarak, olacak bir şeyi kestirebilmesini belirtmek için kullandığımız bildiren belirteçler, tümceye tahmin anlamı katar. Bazıları şunlardır:

“environ (tahminen), approximativement (tahminen), rondement (yaklaşık olarak), presque (hemen hemen), quasi (hemen hemen), quasiment (hemen hemen), vers (yaklaşık), quelque (yaklaşık), rarement (hemen hemen hiç), péniblement (hemen hemen hiç), durement (neredeyse hiç)”. Örneğin;

Ils arriveront **probablement** demain. (**Tahminen** yarın gelecekler.)

Il est **approximativement** venu à l'hôpital. (**Tahminen** hastaneye geldi.)

1.4.3.2. Durum Bildiren Belirteçler

Fiilleri niteleyerek ve belirterek onların nasıl ve hangi durumda yapıldığını bildiren basit belirteçlerdir. Fiile sorulan “nasıl” sorusuna cevap verir. Durum ve tavır ifade ederler. Bunlar, kullanım yeri, zamanı, şekli, kalitesi, yoğunluğu, vb. anlamına gelen belirteçlerdir. Durum bildiren belirteçler yedi gruba ayrılır:

1.4.3.2.1. Yer ve Yön Bildiren Belirteçler

Eylemleri yer ve yön ilgisiyle tamamlayan sözcüklerdir. Kişi veya cansız varlığın yerine ilişkin olarak genel anlamda fiile sorulan “où” (nerede, nereye, neresi?) sorusuna yanıt verirler. Belli bir yere göre yön, konum ve mesafe belirlemeye yararlar. Ayrıca, yer basit belirteçleri bulunan yeri belirtirler. Gidilen yeri belirtirler. Hareket (çıkış) noktasını belirtir. Geçilen yeri belirtirler. Sıkça kullanılan yer ve yön belirteçlerinden bazıları şunlardır:

“ailleurs (başka yere, başka yerde), arrière (arkadan), auprès (yakın, yakında), autour (yanda, çevrede), avant (ileri), contre (karşı), dehors (dışarıda, dışarıya), derrière (arkada, arkadan), dessous (altta, altına), dessus (üst üste, üstüne), ici (bura, burası), là (orada, oraya), loin (uzak, uzakta), outre (daha uzağa), près (yakın, yakında), proche (yakınlarda, yakın bir yerde), à droite (sağda, sağa), alentour (çevrede, etrafta), devant (ön), derrière (arka), ici (burası), là (ora, bura), loin (uzak), où (nerede, nereye), partout (her yer), dedans (içinde), en haut (yukarı, yukarıda), en bas (aşağı, aşağıda), par-dessus (altından), de là (oradan), ci-après (ötede), en deça (beride), nulle part (hiçbir yerde, hiçbir yere), outre (daha uzağa), par où (nereden), près (yakın), proche (yakınlarda), quelque part (bir yerde, bir yerlerde)”. Örneğin;

Il ne pouvait trouver son téléphone **nulle part**. (**Hiçbir yerde** telefonunu bulamadı.)

Il y a des chiens **autour**. (**Çevrede** köpek var.)

1.4.3.2.2. Davranış Bildiren Belirteçler

Bir kişinin birine veya bir şeye karşı sergilediği hâl, hareket, muamele, tavır ve tutumları belirtmek için kullandığımız bildiren belirteçler, tümceye davranış anlamı katar. Bazıları şunlardır:

“jalousement (kıskançlıkla), franchement (içtenlikle), finement (çok ince bir biçimde), cordialement (içten, içtenlikle), chèrement (sevecenlikle, şefkatle), sérieusement (ciddiyetle), tendrement (sevecenlikle)”. Örneğin;

Il parle **sincèrement**. (İçtenlikle konuşur.)

Il fait **sérieusement** son travail. (İşini **ciddiyetle** yapar.)

1.4.3.2.3. Miktar ve Yoğunluk Bildiren Belirteçler

Eyleme veya sıfata sorulan “ne kadar?” sorusunun cevabıdır. Kendilerinden önceki veya sonraki sözcükle birlikte söze eşitlik, üstünlük, en üstünlük, aşırılık, karşılaştırma anlamları katar. Yoğunluk ve miktar anlamsal olarak kesirir. Tümcede, işlem miktar veya yoğunluk derecesini ifade eder. Bazıları şunlardır:

“assez (yeterince, oldukça, hayli), autant (o derece, o kadar), beaucoup (çok), davantage (daha fazla, daha çok), fort (çok, pek), peu (az), moins (daha az), tant (bu kadar, bunca), trop (aşırı, fazla), abondamment (bol bol, çok çok, çokça), complètement (tamamen, bütünüyle, büsbütün), énormément (çok, aşırı derecede), entièrement (tamamen, bütünüyle, büsbütün), grandement (çok, bol bol), aussi (o kadar, öyle, öylesine), si (o kadar), moitié (yarım, yarı), plus (daha fazla), tellement (o kadar, öyle), très (çok), excessivement (son derece, aşırı), extrêmelement (son derece, pek çok)”. Örneğin;

Il était **extrêmelement** bouleversé. (Aşırı derecede üzüldü.)

Il a abondamment bu l’eau. (Bol bol su içti.)

1.4.3.2.4. Zaman Bildiren Belirteçler

Eyleme sorulan “ne zaman” sorusunun cevabıdır. Herhangi bir eylemin zamanını belirtmek için kullandığımız basit belirteçler, tümceye zaman anlamı katar. Bazıları şunlardır:

“actuellement (şimdilik, bugün için), alors (o zaman, o sırada), après (daha sonra, sonra, sonradan), aujourd’hui (bugün), auparavant (önce, daha önce, eskiden), aussitôt (hemen, derhal), autrefois (vaktiyle, eskiden, bir zamanlar), avant (önce), bientôt (az sonra, birazdan, yakında), déjà (şimdiden, çoktan, daha önce), demain (yarın), depuis (o zamandan beri, o gün bugündür), dernièrement (bu yakınlarda, son günlerde, geçenlerde), désormais (bundan böyle, artık, bundan sonra), dorénavant (bundan sonra, bundan böyle), encore (hala, henüz, daha), enfin (sonunda, en sonunda), ensuite (sonra, daha sonra), hier (dün), immédiatement (derhal, hemen), jadis (eskiden, vaktiyle), jamais (hiçbir zaman), longtemps (uzun zaman, uzun süre),

lors (o zaman, o vakit), maintenant (şimdi, şu an), parfois (kimi kez), précédemment (önceden, daha önce)". Örneğin;

Autrefois, nous voyagions beaucoup. (**Vaktiyle** çok gezerdik.)

Appelez **immédiatement** un médecin. (**Derhal** doktor çağırın.)

Zaman bildirenbelirteçler dört gruba ayrılır:

1.4.3.2.4.1. Belli Bir Zamana Göndermede Bulunan Belirteçler

Şimdiye, geleceğe ve geçmişe dair göndermede bulunan zaman belirteçleridir. Bazıları şunlardır:

“aujourd’hui (bugün), maintenant (şimdi), demain (yarın), bientôt (yakında), hier (dün), autrefois (eskiden)". Örneğin;

Il est très heureux **aujourd’hui**. (**Bugün** çok mutlu.)

Il ira à l’école **demain**. (**Yarın** okula gidecek.)

Belli bir zamana göndermede bulunan belirteçler üç gruba ayrılır:

a)Zaman belirteçlerinden bazıları içinde bulunulan zamanda yapılan eylemleri anlatmaya yararlar :

“Aujourd’hui (bugün), actuellement (halen), maintenant (şimdi), en ce moment (şu anda), en même temps (aynı zamanda)”

b)Bazıları gelecek zamanlarıyla birlikte, gelecek olaylardan söz etmek amacıyla kullanılırlar :

“demain (yarın), après-demain (ertesi gün), tout de suit (hemen), tout à l’heure (az sonra), dorénavant (bundan böyle), désormais (bundan böyle, artık), bientôt (yakında), en jour (bir gün)”

c)Zaman belirteçlerinden bazıları geçmiş zamanlarıyla kullanılırlar ve geçmiş olaylardan söz etmeye yararlar:

“hier (dün), avant-hier (önceki gün), autrefois (eskiden), auparavant (önce), jadis (bir zamanlar), naguère (yakın bir geçmişte), alors (o zamanlar), à ce moment (-là) (o anda/o sırada)”

1.4.3.2.4.2. Sıklık Belirteçleri

Zamanı belirsiz bir şekilde belirten zaman belirteçleridir. Yinelenen, alışkanlık haline gelmiş, sık veya ender yapılan eylemleri belirtmeye yararlar. İçlerinden yalnızca jamais olumsuzluk belirtir:

“toujours (her zaman), encore (hala), longtemps (uzun zaman), rarement (nadiren), jamais (asla), régulièrement (düzenli olarak), souvent (sık sık), de temps en temps (zaman zaman), quelquefois (bazen, arasıra), parfois (bazen), matin (sabah), tôt (erken), tard (geç)”. Örneğin;

Il fume **rarement**. (Nadiren sigara içer.)

Il lit **souvent** des livres. (Sık sık kitap okur.)

1.4.3.2.4.3. Zaman Bildiren Basit Belirteçler

Tek kelimedenden oluşan basit zamanbelirten belirteçlerdir. Bazıları şunlardır:

“actuellement (şimdilik), alors (o zaman), après (sonra), avant (önce), déjà (şimdiden), aujourd’hui (bugün), demain (yarın), jadis (eskiden), jamais (hiçbir zaman), lors (o zaman), parfois (ara sıra), dernièrement (bu yakınlarda), depuis (o zamandan beri)”. Örneğin;

Il fait **parfois** du sport. (Ara sıra spor yapar.)

Je n’ai pas mangé **aujourd’hui**. (Bugün yemek yemedim.)

1.4.3.2.4.4. Zaman Bildiren Birleşik Belirteçler

Birden fazla kelimedenden oluşan birleşik zaman belirteçleridir. Ayrıca birleşik zaman belirteci yerine zaman bildiren belirteç olarak da nitelendirilir. Bazıları şunlardır:

“à cette heure (şu anda), à jamais (sozsuzca dek), au plus tôt (en erken), dans peu de temps (kısa bir süre sonra), de bonne heure (erkenden, erken), de temps en temps (zaman zaman), dès lors (o zamandan beri), tout à coup (birden bire, ansızın)”. Örneğin;

Je fais un projet **à cette heure**. (Şu anda proje yapıyorum.)

Il est rentré **de bonne heure**. (Erkenden eve geldi.)

1.4.3.2.5. Eşzamanlılık Bildiren Belirteçler

Kişilerin istek ve arzularının aynı anda gerçekleşmesini ve birleşmesini veya iki ayrı olayın birbirleriyle bağlantılı bir biçimde aynı anda gerçekleşmesini belirtmek için kullandığımız basit belirteçler, tümceye eşzamanlılık anlamı katar. Bazıları şunlardır:

“parallèlement (paralel olarak), ensemble (birlikte, beraber), concurremment (eşzamanlı olarak), simultanément (eşzamanlı olarak), collectivement (toplu olarak)”. Örneğin;

La traduction se fait **simultanément**. (Eşzamanlı olarak çeviri yapılıyor.)

Ils ont travaillé **concurrentement**. (Eşzamanlı olarak çalıştılar.)

1.4.3.2.6. Biçim Bildiren Belirteçler

Eylemlerin nasıl bir biçimde gerçekleştiğini ve eylemin şeklini belirtmek için kullandığımız belirteçler, biçim anlamı katar. Bazıları şunlardır:

“calmement (sükunetle), debout (dikine), d’habitude (genellikle), doucement (nazikçe), ensemble (birlikte, beraber), fort (çok, pek), gentiment (nazikçe), mieux (daha iyisi), surtout (çoğunlukla), vite (hızla), amicalement (dostça), fortement (kuvvetle), modestement (alçakgönüllülükle), patiemment (sabırla), vivement (derinden), extrêmement (son derece), totalement (tamamen), suffisamment (yeterince)”. Örneğin;

Il parle **poliment**. (Nazikçe konuşuyor.)

Il attendit **patiemment**. (Sabırla bekledi.)

1.4.3.2.7. Soru Bildiren Belirteçler

Soru belirteçleri bir eylemin zamanını, biçimini, yerini, sebebini, öznesini, nesnesini, vb sormak üzere kullanılan belirteçlerdir. Tek başlarına veya est-ce que (qu’) soru sözcüğüyle birlikte kullanılabilirler. Tek başlarına tümcenin başında veya sonunda, est-ce que ile kullanıldığında ise her zaman tümcenin başında yer alırlar. Bazıları şunlardır:

“combien (de) (ne kadar, kaç), comment (nasıl, neyle, ne), où (nerede(n), nereye), quand (ne zaman), pourquoi (niçin, neden)”. Örneğin;

Comment es-tu rentré à la maison? (Eve **nasıl** geldin?)

Tu vas faire ton devoirs **quand**? (Ödevini **ne zaman** yapacaksın?)

İKİNCİ BÖLÜM

FRANSIZCADA Kİ DEYİMSSEL BELİRTEÇLER

2.1. Fransızcadaki Deyimsel Belirtecini Tanımı

Fransızcadaki deyimsele belirteçler, belirtece eşdeğer olan iki veya daha fazla kelimedenden oluşan bir kelime dizisidir ve bunların tümce içerisindeki işlevleri şunlardır(HOLECKOVÁ, 2007): ikinci dereceden tamamlayıcı veya değıştirici veya tümce kipliğidir. Ayrıca söylemsel bağlayıcılar olarak da işlev görebilirler. Deyimsel belirteçlerin birçoğu biçimsel açıdan ilişkili olabilecekleri belirteçlerden daha belirgin anlamlar ifade ederler. Belirteçler gibi değışmezdir.

Bir eylemi, sıfatı veya belirteci değıştirirler. Bir tümcenin tamamlayıcısı olarak ifade edilirler. Dilbilgisi kurallarına uygun değillerdir. Sonuç olarak, birkaç bileşenden oluştukları için sadece mantıklı ve birlikte kullanılırlar. Bu kelime grupları oldukça fazla ve farklı birimler olduğundan dolayı sözdizimsel karmaşıklık içerir.(HOLECKOVÁ, 2007) Bu yüzden onları diğer dillere çevirmekte çok zordur.

Ayrıca deyimsele belirteçlere

“les locutions adverbiales, les adverbes composés, les adverbes figés, les expressions adverbiales, les unités phraséologiques, les adverbes idiomatiques, les phrases adverbiales, les fronting adverbiales, les clauses adverbiales”(GUITART, 2003, s. 30) gibi çeşitli isimlerde verilmiştir.

Bu deyimsele belirteçlerle ilgili bazı tanımları inceleyeceğiz.

Casares, ona göre

“Deyimsel belirteçlertümce ögesi olarak işlev gören ve birleştirici anlamı, bileşenlerinin anlamının hemen ardından gelmeyen iki veya daha fazla kelimedenden oluşan bir bütün olarak gösteren birimlerin birleşimi olarak tanımlar. Bu kelime birleşimlerinin oluşturduğu anlamla üzerinde durarak anlamsal yönünü vurgular.”(CASARES, 1950, s. 170). Sözdizimsel yönü üzerinde durmaz.

E. Alarcos Llorach, ona göre “les locutions adverbiales” terimi kullanılır.Deyimsel belirteçlere bakış açısı neredeyse tamamenbiçimseldir. Ama anlamın bileşimsel olmama veya deyimleşmiş kavramlarına analizlerinde daha az yer veriyor.

“Belirteç işlevi gören diğer birimler, isimlere, sıfatlara veya belirteçlere iliştilmiş bir ilgeç ile oluşan bileşik olarak analizle açıklıyor. Bu deyimsele belirteçlerin bileşiminin gösterdiği gibi, bu kelime sınıfı isimlerinkine benzemez, ancak biçimsel değışimden yoksundurlar ve bitişik durum olarak işlev görürler”(ALARCOS LLORACH, 1994, s. 133).

Mª Angeles Álvarez Martinez, ona göre “ les expressions adverbiales” terimi kullanılır. Ona göre,

“iki veya daha fazla kelimededen oluşur, ne öncesinde ne de sonrasında bitişik isimler sunmaz, böyle oluşturulduğunda deyimsel belirteç ifadesi olacaktır ve belirteçlerin işlevine sahip olan ifadeler sayesinde bir edimbilimden oluşur. Belirteç basit bir birim olarak kabul edilir ve deyimsel belirteç birkaç ögeden oluşur”(ÁLVAREZ MARTÍNEZ, 1994, s. 23).

Gloria Corpas’a göre “les unités phraséologiques” terimi kullanılır ve

“deyimsel belirteçler çoklu sözlüksel işlev, ortaya çıkma sıklığı, kurumsallaşma, tutarlılık ve deyimsel işlevlerin ayırt edici özelliği olan sabit kelime birleşimidir.Üç gruba ayırıyor: deyişbilimin eşdizimliliği, deymi ve ifadesi. Deyimbilim çalışmaları geleneksel olarak çok farklı bir yapıya sahip deyimsel birimleri deyimsel belirteç olarak sınıflandırır. Genellikle bunlar ilgeç cümlecikleridir. Anlamsal ve işlevsel nitelikteki sorunlar nedeniyle deyimsel belirteçlerin koşullu tamamlayıcıların işlevini yerine getirmesi şaşırtıcı olmamalıdır”(CORPAS PASTOR, 1996, s. 99-100).

Léonor Ruiz (1998), deyişbilim birimleri yani deyimsel belirteçlerideyimleşmiş ve deyim işleviyle belirttiğini düşünür. Bu özellikler kademelidir ve tamamen deyimleşmiş ve deyimsel kısmen deyimleşmiş ve deyimsel vb. ifadelere yol açmak için birbirleriyle birleştirilebilir. Bu son iki yazar, sözdizimsel deyimleşme (deyimleşmiş bir ifade kısıtlanmamış olabilir veya belirli kısıtlamaları olabilir) ve anlamsal deyimleşme (bir ifadenin anlamı bileşimli olabilir veya olmayabilir) olarak deyimleşmenin çift boyutunu dikkate alır.

Son olarak, Gaston Gross ile şunları söyleyebiliriz:

“Genellikle bu tür bir ifadeyi tanımlayan tüm birleşimsel veya dönüşümsel olasılıkları reddettiğinde bir ifade sözdizimselolarak deyimselleşir. Anlam bulanık veya bileşimsel olmadığında yani anlam bileşen öğelerinden çıkarılamadığında ifade anlamsal olarak deyimselleşir. Deyimselleşme, eğer belirli bir ifadeye dayanan kısıtlama mutlak değilse açıklık derecesi varsa kısmi olabilir.” (GROSS G. , 1996b, s. 154).

Dolayısıyla deyimsel belirteçler iç yapısı çok çeşitli sınırlamalara tabi olan ve anlamı az çok açık olabilen çok yönlü birimler olsa da sözdizimsel açıdan basit bir belirteç ile aynı işleve sahiptir. Deyimsel belirteçler, bağımsız bir yapı olduğundan anlamını oluşturan unsurlardan türetildiği için yoruma yol açarlar: onları değiştirmek veya başka terimler eklemek ifadenin güncellenmesini kolaylaştırır. Ayrıca bağımsız yapılar eşanlamlı edim oluşturabilme kapasitesine sahipken sabit ifadeler sınırlama ve güncelleme yapılmaması ile sınıflandırıldığını belirtmek gerekir. Maurice Gross (1986a, s. 40)bize şunu anlatıyor:

“Sabit belirteçlerin genel yapısı, deyimsel belirteçlerin yapısından farklı değildir, yani “auparavant, partout, vite” gibi ilgeç, sıfat ve eylemle sınıflandırılmış tek bir kelimededen oluşan belirteçlerdir. Serbest yapılarla olan öğelerinin birbirine göre değişme olasılıklarında yatmaktadır.

Deyimsel belirteçleri tanımlamanın genel yolu, bir yapının iki unsuru birbirine göre sabitlendiğinde, yapının(burada belirteç) deyimelleştiğini kabul etmektir. Bu biçim kriterine ek olarak, anlamın sezgilerine de müdahale eder.”

Dolors Catalá Guitart’a göre

“Deyimsel belirteçler sınırlı özelliklere sahiptir. Bununla birlikte, bunların birçok ayırt edici özelliği olduğunu göreceğiz. Az çok yüksek deyimelleşme derecesine bağlı olarak titiz bir şekilde uygulanan bu özellikleri açıklayacağız. Aslında bağımsız sıralar ve deyimel sıralar arasında bir süreklilik vardır.Bu özelliklerin ayrıntılı bir analizi, deyimel olgusunu tanımlamamıza ve böylece deyimel belirteçleri daha iyi tanımlamamıza izin verecektir. Bunu yapmak için farklı seviyelerini inceleyeceğiz: anlamsal, sözdizimsel, biçimsel,sesbilgisel ve edimbilimsel gibi.”(GUITART, 2003, s. 32)

Bu ayrımın tamamen işlevsel olduğunu, bahsedeceğimiz özelliklerin bir bütün oluşturduğunu ve birlikte çalıştığını söylemeye gerek yoktur. Bu bağlamda Gaston Gross (1996b, s. 8) aşağıdaki biçimdebelirtmektedir.

2.1.1.Anlamsal Açıdan Deyimsel Belirteçlerin Tanımı

Anlamsal açıdan, Maurice Gross’un (1982) ardından, deyimel belirteçlerin, bileşimsel olmayan bir yorumlamanın açıklığı ile sınıflandırıldığı sıklıkla belirtilmiştir. Belirli bir anlamsal içeriğin ifadesi için deyimelleşmiş bir çerçeve sağlamasına rağmen, anlamları bileşimsel olan belirteçler vardır. Bunlar, zaman veya uzaydaki bir noktayı ifade eden belirli sıraları içerir:

“avant l’heure (vaktinden önce), par le passé (geçmişte), un jour (vaktiyle), une fois (geçmişte, vaktiyle), à l’avenir (gelecekte), le premier septembre 2020 (2020 Eylülün ilk günü), à sept heures du soir (akşamın yedisinde)”

Bileşenleri anlamsal olarak mevcut olan ama aynı zamanda öngörülemeyen bir anlam ilavesi bulduğumuz deyimel belirteçler vardır. Mel’cuk (1993);

“en d’autres termes (başka bir deyişle), en de ces quatre (yakın gelecekte), en rien de temps (çabucak), en roue libre (kolayca), noir sur blanc (açık bir biçimde), moyennant quoi (bu şartla), montre en main (tam olarak)”

“Anlamsal açıdan deyimel belirteçlerin çok farklı dercelerden deyimelleşmesi vardır. Böylece, deyimel belirtecin anlamsal açıdan hiçbir ögesinin değiştirilemeyeceğini görürüz.”(GUITART, 2003, s. 32-34)

2.1.2. Sözdizimsel Açıdan Deyimsel Belirteçlerin Tanımı

Sözdizimsel açıdan, deyimel belirteçler, Maurice Gross’un (1982) belirttiği gibi, çok yönlü bir olgu olarak ortaya çıkar:

“-terimlerin ikisi birbirinden ayrılamaz, diğer bir deyişle diğerine göre deyimleşir.”

Deyimsel belirteçler basit belirteçlerden ayırt edilir, çünkü sözdizimsel değişiklikler sözcüksel olarak mevcuttur. Böylece basit sözdiziminin sabit kurallarının askıya alınması ile kendini gösterir. Gaston Gross (1996b, s. 12), bu konuda yorumları aşağıdaki gibidir:

“Anlamsal deyimleşmelerle ve sözdizimsel sınırlamalarla birlikte oluştuğunu vurgulamak gerekir.”

“Deyimsel belirteçlerin sözdizimsel olarak belirli öğeleri silinemez ve mantık veya dil dışı gerçekliğe aykırı olmasa bile, bileşenleri bir eşanlamıyla değiştirilemez.”(GUITART, 2003, s. 34-36)

2.1.3. BiçimselAçıdan Deyimsel Belirteçlerin Tanımı

Deyimsel belirteçlerin biçimsel olarak davranışı çok çeşitlidir. Bazı dilbilgisi kısıtlamaları vardır. Genel olarak, sayısı değişmezdir. Cinsiyete göre normalde değişmezdirler. İfadeyi oluşturan bileşenlerin güncellemek imkansız olmasa da genelde çok zordur, Bu yüzden belirleyicileri değiştirme olasılığı çok sınırlıdır.

Dolors Catalá Guitart’a göre

“Deyimbilim çalışmaları genellikle deyimleşmenin değişmez doğasını vurgular. Bununla birlikte, deyimsel belirteçlerin belirli bir esnekliğe sahiptir. Mevcut dilde bağımsız bir durumda mevcut olmadıkları dilsel öğelerdir. Bu nedenle sabit bir biçimin kesin bir işareti olarak işlev görürler.”(GUITART, 2003, s. 37-40)

2.1.4. Sesbilgisel Açıdan Deyimsel Belirteçlerin Tanımı

Dolors Catalá Guitart’ın göre

“Fonetik düzeyde deyimsel belirteçler ezberlenmelerini kolaylaştıran birçok etkileyici özellik ile sınıflandırılır. Ses yinelenmesinin kullanımı çok sıktır. Benzerlik durumları da çok yaygındır. Benzerlik durumları yaygındır. Genellikle bileşenlerden birinin tekrarlanmasında kaynaklanan ritmik düzenlemelere dikkat etmek gerekir. Bu durum deyimsel belirteçlerin dilde sabitlenmesini desekelyen birçok anımsatıcı aracı temsil eder. Ayrıca son derece biçimsel ve anlamlı bir işleve sahiptirler. Ayrıca bu özellikler hedef dilde çeviri eşdeğerlerinin seçilmesine yardımcı olacaktır.”(GUITART, 2003, s. 40,41)

2.1.5. EdimbilimselAçıdan Deyimsel Belirteçlerin Tanımı

Edimbilimsel açıdan deyimsel belirteçlerin kullanımının hem yazılı hem de sözlü dilde çok önemli olduğunu gözlemledik. Kolayca ezberlenir ve benzer anlamları

ifade etmenin işaretlenmiş araçlarından çok daha etkileyici olurlar. Halliday ve Hasan (1990) ve daha yakın zamanda Rothkegel (1994) gibi bazıları, ilk olarak söylemin yaratılmasındaki rollerini incelediler. Daha sonrada bu öğelerin metne tutarlılık ve uyum sağladığını düşündüler. Aslında kelimenin tam anlamıyla yani biçimlerini farklı derecelerde değiştirerek her türlü söylemde ve tüm üslup kayıtlarında bulunurlar.

“Edebi metinlerde, medya ve reklam, günlük dilde, siyasi, ekonomik ve sosyal konularla ilgili makalelerde bu ifadelerden bolca kullanılır. Deyimsel belirteçler genellikle değişken, anlamlı veya başka nedenlerden ötürü geçişlere maruz kalmaktadır.”(GUITART, 2003, s. 41-44)

Deyimsel belirteçler, genel özellikler ve biçimsel özellikler olmak üzere iki başlık altında inceleyeceğiz:

2.2. Fransızcadaki Deyimsel Belirteçlerin Genel Özellikleri

Fransızcadaki deyimisel belirteçlerin 14 genel özelliği vardır:

a.Fransızcadaki deyimisel belirteçler, belirtece eşdeğerdir. Örneğin;

Il neigera **sans aucun doute** demain. (Yarın **kesinlikle** kar yağacak.)

Le directeur a accepté **bon gré mal gré** mes recherches sur la main-d’oeuvre productive. (Müdür verimli iş gücü hakkındaki çalışmamı **istemeye istemeye** kabul etti.)

b.Fransızcadaki deyimisel belirteçler, iki veya daha fazla kelimedenden oluşan bir kelime dizisidir:

Notre voisin a fait un emprunt immobilier. Quand il ne peut pas le payer, il a donné mille lire turque **à compté** à la banque. (Komşumuz konut kredisi aldı. Ödeyemeyince de **hesaptan** bankaya bin lira verdi.)

Personne ne l’a vu. Il a probablement délogé **comme un voleur**. (Hiç kimse onu görmedi. Büyük ihtimalle **fark edilmeden** evden çıktı.)

c.Fransızcadaki deyimisel belirteçler, ikinci dereceden tamamlayıcı veya değiştirici veya tümce kipliğidir:

On a beaucoup parlé de l’infection. Les experts ont demandé du temps **comment l’enfant se présente**. (Enfeksiyon hakkında pek çok şey söylendi. Uzmanlar, **bu durumu değerlendirmek için** zaman istedi.)

Contre toute attente, les opérations dans la zone militaire ont été arrêtées. (**Beklenmedik bir biçimde** askeri bölgedeki operasyonlar durduruldu.)

d.Fransızcadaki deyimisel belirteçler, söylemsel belirteçler bağlayıcılar olarak da işlev görebilirler:

Il a eu gain de cause **contre vents et marées**. (**Tüm engellere karşın** davayı kazandı.)

Je continuerai, **coûte que coûte**, la compétition pour la première place dans cette course. (**Ne pahasına olursa olsun**, bu yarışta birincilik için müsabakaya devam edeceğim.)

e.Fransızcadaki deyimsel belirteçlerin birçoğu morfolojik açıdan ilişkili olabilecekleri belirteçlerden daha belirgin anlamlar ifade ederler:

Il ya des symptômes de la maladie qui ne se dise **d’abord et avant tout**. (**Herşeyden önce** söylenmeyen hastalık belirtileri var.)

Le patient avait besoin d’un médecin, il est venu **à point nommé**. (Hastanın doktora ihtiyacı vardı, **tam zamanında** geldi.)

f.Fransızcadaki deyimsel belirteçler, belirteç gibi değişmezdir:

Le greffier a écrit **mot à mot** les décisions de juge au tribunal. (Zabıt katibi mahkemede hâkimin kararlarını **kelimesi kelimesine** yazdı.)

Installez les lieux **aussi sec**. (**Hemen** yerleri kurula.)

g.Fransızcadaki deyimsel belirteçler, bir tümcenin tamamlayıcısı olarak ifade edilirler:

À première vue, personne ne l’a remarqué, mais cette église a une histoire très ancienne. (**İlk bakışta**, kimse fark etmedi, ama bu kilisenin çok eski bir tarihi vardı.)

Il y a récemment une crise économique mondiale. L’Espagne est touchée par cette situation. C’est dur la vie espagne **sans dec**. (Son zamanlarda küresel ekonomik kriz var. İspanya bu durumdan çok etkileniyor. **Gerçekten**, İspanyada hayat zor.)

h.Fransızcadaki deyimsel belirteçlerin anlamsal açıdan çoğu edata benzeyen ifadelerdir:

En peinture nous devons reporter les vacances. (**Görünüşe göre** tatili ertelememiz gerekiyor.)

Ces chalets ont été construits **en off**. (Bu dağ evleri **gayri resmi olarak** inşa edilmiş.)

i.Fransızcadaki deyimsel belirteçler, dilbilgisi kurallarına uygun değildir:

Une chance qu’il n’y eu ni mort ni blessure dans un accident de la route. (**Neyse ki** trafik kazasında ne ölen ne de yaralanan olmadı.)

Grâce aux bonnes notes obtenues à leur examen, les enfants étaient **on ne peut mieux** heureux. (Çocuklar sınavdan aldıkları iyi notlar sayesinde **son derece** mutluydular.)

j.Fransızcadaki deyimsel belirteçler, yalnızca bir fiili, belirteci veya sıfatı nitelemek yerine cümlelerin tamamını niteler:

On l'a vu, seuls les chômeurs n'ayant pas travaillé depuis 3 mois pourront bénéficier des allocations chômage. (**Yukarıda açıklandığı gibi** işsizlik fonundan sadece son 3 aydır çalışmayan işçiler faydalanabilecek.)

En bonne conscience, pouvez-vous me dire la vérité? (**Açıkça** bana gerçeği söyleyebilir misin?)

k.Fransızcadaki deyimsel belirteçler, “neden, niçin, nasıl, ne kadar, ne zaman veya nerede” gerçekleştiğini açıklayarak diğer kelimeleri bir bütün olarak değiştirirler:

Les femmes veulent être **d'égal à égal** avec les hommes dans la vie politique et sociale. (Kadınlar siyasi ve sosyal yaşamda erkeklerle **eşit koşullarda** olmak istiyorlar.)

La plupart de l'aide humanitaire distribuée est **peu ou prou** similaire avec l'autre. (Dağıtılan insani yardımların çoğu **az çok** birbiriyle benzerdir.)

l.Fransızcadaki deyimsel belirteçler, çoğunlukla eylemi biçim, yer, zaman, soru, şüphe, amaç, varsayım, sonuç, kesinlik vs. gibi belirterek nitelerler:

Ma commande est arrivée **comme marée et carême**. (Siparişim **tam zamanında** ulaştı.)

Par impossible, nous devons faire de notre efforts si tant est que citoyen de ce pays pour mieux traverser ce processus difficile. (**Olacak şey değil ya diyelim ki oldu**, bu zor süreci daha iyi atlatmak için bu ülkenin vatandaşı olarak elimizden geleni yapmalıyız.)

m.Fransızcadaki deyimsel belirteçler, bağlama sözcüğü olarak da kullanılabilirler:

Pendant ce temps, Paris, dans la cité géante, le mouvement des Gilets Jaune échappait à tout contrôle. (**Bu arada**, dev şehirde yani Paris'te Sarı Yelekliler hareketi kontrolden çıkıyordu.)

En raison de mesures virus, s'il vous plaît, aux supermarchés vous entrerez **à tour de rôle**. (Virüs önlemlerinden dolayı lütfen marketlere **sırayla** giriniz.)

n.Fransızcadaki deyimisel belirteçler, yani bu kelime grupları oldukça fazla ve farklı birimler olduğundan dolayı sözdizimsel karmaşıklık içerir:

Certaines sujets ne font pas leur fonction correctement, **révérence parler**. (Sözüm meclisten dışarı, bazı kişiler görevini düzgün bir biçimde yerine getirmiyor.)

Le navire marchand, **tribord amure**, a soudainement commencé à couler au milieu de la mer. (Sancak tarafından rüzgârı alarak, yük gemisi denizin ortasında aniden batmaya başladı.)

2.3. Fransızcadaki Deyimsel Belirteçlerin Biçimsel Özellikleri

Fransızcadaki deyimisel belirteçler biçimsel özellikleri bakımından da farklılıklar gösterirler. Örneğin bazıları sözcüksel edat grupları, bazıları ise tümce şeklindedir. Bu açıdan deyimisel belirteçler biçimsel özelliklerine göre sözcüksel edat gruplarından oluşan deyimisel belirteçler ve tümce şeklindeki deyimisel belirteçler olarak 12 grupta topladık.

2.3.1. İki veya Daha Fazla Sözcükten Oluşan Deyimsel Belirteçler

Fransızcada kullanılan 3078 deyimisel belirtecin hepsi iki veya daha fazla sözcükten oluşur. Bazıları şunlardır;

“à proximité (yakınlarda, şuralarda bir yerde), à quel point (ne kadar, kaç tane), à ras (çok yakın, çok kısa), à telle enseigne (o derece ki, öyle ki), à temps complet (tam saatinde), à tombeau ouvert (korkunç bir hızla), à tout jamais (ebediyen, sonsuza dek), au bas mot (en azından), au choix (beğendiği gibi, istediği gibi), balle en bouche (mermi ağızda), bien des fois (çok defa, sık sık), cent fois pour une (çok sık), d’aplomb (dikey olarak), d’un commun accord (oybirliğiyle), en chien de fusil (dizlerini karnına çekerek), fort et ferme (şiddetle, şevkle), goutte à goutte (damla damla, azar azar), horrible dictu (söylemeye korkarak), in abstracto (soyut olarak), jusque là (o zamana kadar), l’autre jour (önceki gün, geçen gün), macache bono (hiçbir şey), ni peu ni assez (aşırı ölçüde), ou sinon (aksi takdirde), par acclamation (alkışlarla), que diable (sabırsızlıkla), rien que (yalnız, sadece), sans attendre (araçsız olarak)”.Örneğin;

Malheureusement, les deux frères resteront ennemis **à tout jamais**. (Maalesef iki kardeş **sozsuz dek** düşman olarak kalacaklar.)

Les voitures allaient **à tombeau ouvert** sur l’autoroute. (Arabalar otoyolda **korkunç bir hızla** gidiyordu.)

2.3.2. Basit İlgi Adılları ile Oluşan Deyimsel Belirteçler

Fransızcada basit ilgi adıları ile oluşan deyimisel belirteçler üç gruba ayrılır:

2.3.2.1. Qui ile Oluşan Deyimsel Belirteçler

Fransızcada “qui” ile oluşan 11 deyimsel belirteç vardır. Bunlar;

“à qui mieux mieux = à qui fera mieux (ou plus) que l’autre (birbiriyle yarışmasına), à qui pis pis (hepsinden iyisi), à qui veut l’entendre (kim duymak isterse), comme qui dirait (gibi, sanki), comme qui rigole (kolayca, kolaylıkla), qui plus est (dahası, üstelik), qui plus, qui moins (), qui sait (kim bilir), sur le qui-vive (tetikte, uyanık olarak)”. Örneğin;

Peut-être sera-t-il reussi, **qui sait?** (Kim bilir, belki başarılı olacak?)

La porte de garage peut être **comme qui rigole** ouverte et ferme. (Garaj kapısı **kolayca** açılıp kapanabiliyor.)

2.3.2.2. Que ile Oluşan Deyimsel Belirteçler

Fransızcada “que” ile oluşan 74 deyimsel belirteç vardır. Bunlar;

“au lieu que (oysaki), aussi bien que mon cul (çok uygunsuz, çok fena), aussi-tôt que (en kısa sürede), aussitôt que possible = dès que possible (mümkün olan en kısa sürede, elverir vermez), autant que possible (mümkün mertebe, elverdiğince), ce qui fait que (bundan dolayı, bundan ötürü), comme que comme (ne olursa olsun), coûte que coûte (ne pahasına olursa olsun), de manière que = de telle manière que = de manière à ce que (o şekilde ki, öyle ki), du seul fait que (tek nedenden dolayı), en sorte qu’ (öyle ki, o şekilde ki), et quand ce que (ne zaman ki, -diği zaman), jusqu’à ce que mort s’ensuive (yapılan işkenceden ölüm gerçekleşene kadar), mais pas que (), mais que (ne zaman ki), moins que jamais (her zamankinden daha az), non plus que (-de, dahi), outre que (ayrıca, bundan başka)”. Örneğin;

Pour certaines raisons, nous sommes intéressés **moins que jamais** de nous-mêmes. (Nedense, kendimizle **her zamankinden daha az** ilgileniyoruz.)

Lors de l’achat de vêtements dans les magasins, nous achetons sans porter **autant que possible**. (Mağazalardan kıyafet alırken **mümkün mertebe** denemeden alalım.)

2.3.2.3. Où ile Oluşan Deyimsel Belirteçler

Fransızcada “où” ile oluşan sekiz deyimsel belirteç vardır. Bunlar;

“dans la proportion où = dans la mesure où (oranında, olduğu kadar), du temps où Jésus Christ était garde-champêtre (çok uzun zaman önce), je ne sais où (nerde Allah bilir), là où le bât blesse (zayıf noktasını bilerek), là où le roi va seul (köşese, tuvalette), n’importe où (nerede, nereye olursa olsun), on ne sait d’où (kaynağını bilmeden)”. Örneğin;

Il l’a humilié en public, **là où le bât blesse**. (Zayıf noktasını bilerek herkesin önünde onu küçük düşürdü.)

J'ai commandé en ligne. Il n'est pas encore venu, **je ne sais où**. (Online sipariş verdi. Henüz gelmedi, **nerde Allah bilir**.)

2.3.3. İlgeçlerle Oluşan Deyimsel Belirteçler

Fransızcada edatlarla oluşan deyimisel belirteçler 20 gruba ayırdık.

2.3.3.1. À Edatıyla Oluşan Deyimsel Belirteçler

Fransızcada “à” ile 530, “à l’” ile 88, “à la” ile 138, “au” ile 177, “aux” ile 21 olmak üzere “à” ilgeciyle oluşan 954 deyimisel belirteç vardır. Bazıları şunlardır:

“à fleur de terre (yüzeysel bir şekilde), à flots = à grand flots (su gibi), à genoux (diz çökerek), à giorno (gündüz gibi), à grand eau (bol suyla), à grand frais (büyük ölçüde harcama yaparak), à grand train (yüzde hızda), à haute voix (yüksek sesle), à horizontale (yatay durumunda), à juste titre (haklı olarak), à l’abord (ilk temasta), à l’accoutumé, e (alışıldığı gibi, her zamanki gibi), à l’air libre (açık havada), à l’aise = à la blaise (kolaylıkla, kolayca), à l’antique (antik tarzda), à l’avenir (gelecekte), à l’extérieur (dışarıda), à l’identique (aynı şekilde), à l’usure (zamanla), à la bonne (uygun şekilde), à la clé (en sonunda), à la douce (tatlılıkla), à la hâte (ivedilikle), à la nage (yüzerek), à mi-côte (yarı yolda), à mort (sonsuz dek), à neuf (yeni gibi), à part (ayrı olarak), à petit pas (küçük adımlarla), à plein cœur (tüm kalbiyle), à point nommé (tam zamanında), au delà (ötesinde), au fin bout (sonunda), au jour le jour (günü gününe), au milieu de nulle part (hiçbir ortasında), au naturel (doğal olarak), aux aguets (pusuda beklemede), aux aurores (seher vaktinde), aux herbes (baharda), aux quatre coins (dört bir yandan), aux yeux de tous = à la vue de tous (herkesin gözü önünde)”. Örneğin;

Rincer à **grand eau** pour égoutter le sel. (Tuzunun akması için **bol suyla** yıkayın.)

Cela a affecté **au naturel** les médecins. (Doktorlar **doğal olarak** etkilendi.)

2.3.3.2. Après İlgeciyle Oluşan Deyimsel Belirteçler

Fransızcada “après” ilgeciyle oluşan iki deyimisel belirteç vardır. Bunlar;

“après coup (iş olup bittikten sonra, iş işten geçtikten sonra), après tout (nihayet, ne de olsa)”. Örneğin;

Tout le monde a écouté l’histoire à nouveau **après tout**. (Herkes **nihayet** hikayeyi yeniden dinledi.)

Au lieu d’être battu **après coup**, nous devons faire tout ce qu’il faut. (**İş işten geçtikten sonra** dövünmek yerine ne gerekiyorsa onu yapmalıyız.)

2.3.3.3. Avant İlgeciyle Oluşan Deyimsel Belirteçler

Fransızcada “avant” ilgeciyle oluşan 12 deyimisel belirteç vardır. Bunlar;

“avant dire droit = avant faire droit (nihai karardan önce alınan karar), avant l’heure (vaktinden önce), avant le coup (kağıt üzerinde, teorik olarak), avant longtemps (çok geçmeden), avant notre ère (çağımızdan önce, günümüzden önce), avant peu (çok geçmeden, az sonra, çok yakında), avant qu’il soit longtemps (yakın gelecekte, oldukça hızlı, çok geçmeden), avant qu’il soit peu (çok geçmeden, kısa sürede, biraz sonra), avant tout (her şeyden önce), avant toutes choses (öncelikle)”. Örneğin;

Les affaires municipales se font **avant le coup**. (Belediye işleri **kağıt üzerinde** yapılıyor.)

Nous pouvons expliquer cette étude **avant tout**. (Bu çalışmayı **her şeyden önce** açıklayabiliriz.)

2.3.3.4. Avec İlgeciyle Oluşan Deyimsel Belirteçler

Fransızcada “avec” ilgeciyle oluşan 18 deyimisel belirteç vardır. Bazıları şunlardır:

“avec armes et bagages (tüm ekipmanlarla, tümüyle), avec ceinture et bretelles (risk almadan), avec connaissance de cause (yağdığını bilerek), avec des pieds de plomb (istemeyerek, istemeye istemeye), avec des yeux ronds (şaşırmış), avec l’énergie du désespoir (umutsuzca), avec la croix et la bannière (deveye hendek atlatarak), avec la meilleure volonté du monde (dünyanın en iyi niyetiyle), avec le Corse et l’Arménien (bilinçli olarak), avec peine (zahmetle), avec raison = avec juste raison (haklı olarak), avec tambour et trompette (kendini fark ettirerek), avec tout le respect que je vous dois (sözüm meclisten dışarı)”. Örneğin;

L’industrie du commerce de détail a dû s’arrêter **avec armes et bagages**. (Perakende sektörü **tümüyle** durmak zorunda kaldı.)

Les agriculteurs s’occupent de vos domaines **avec peine**. (Çiftçiler **zahmetle** tarlalarınca uğraşıyorlar.)

2.3.3.5. Comme İlgeciyle Oluşan Deyimsel Belirteçler

Fransızcada “comme” ilgeciyle oluşan 96 deyimisel belirteç vardır. Bunlar;

“comme à l’accoutumée (her zamanki gibi), comme à l’exercice (eksiksizce, kusursuzca), comme à l’ordinaire (her zaman olduğu gibi), comme à son habitude (her zaman olduğu gibi), comme as = comme cela = comme ça (bu şekilde, bu biçimde), comme au bon vieux temps (eski güzel günlerdeki gibi), comme au début (başlangıçtaki gibi), comme bon lui semble = comme bon vous semble (istediği gibi, uygun bulunduğu gibi), comme chien et chat (kediyle köpek gibi), comme convenu (anlaşıldığı üzere), comme dans du beurre (çok kolaylıkla, çok zahmetsizce), comme de juste (olması gerektiği gibi, haklı olarak), comme demandé (istendiği gibi), comme des manches = comme un manche (nasıl olursa olsun), comme des mouches (büyük miktarlarda), comme deux gouttes d’eau (mükemmel bir şekilde), comme devant (daha önce olduğu gibi), comme il faut (olması gerektiği gibi, uygun bir biçimde)”. Örneğin;

Tout **comme il faut** se passe. (Herşey **olması gerektiği gibi** gerçekleşiyor.)

Les aides continueront **comme à l'ordinaire**, le mardi 21 juin 2020 à 6h00. p.m. (Yardımlar **her zaman olduğu gibi** 21 Haziran 2020 Salı günü saat 6'ya kadar devam edecek.)

2.3.3.6. Contre İlgeciyle Oluşan Deyimsel Belirteçler

Fransızcada “contre” ilgeciyle oluşan dört deyimsel belirteç vardır. Bazıları şunlardır:

“contre toute apparence (tüm görünümüne karşı), contre toute attente (beklenmedik bir biçimde), contre vent et marée (her engeli aşarak), contre vents et marées (tüm engellere karşı)”. Örneğin;

Le matché boursier s'est effondré **contre toute attente**. (Borsa **beklenmedik bir biçimde** yere çakıldı.)

Il a obtenu **contre vent et marée** cette position. (**Her engeli aşarak** bu mevkisine ulaştı.)

2.3.3.7. Dans İlgeciyle Oluşan Deyimsel Belirteçler

Fransızcada “dans” ilgeciyle oluşan 84 deyimsel belirteç vardır. Bazıları şunlardır:

“dans ce bas monde (bu dünyada), dans ces eaux-là (aşağı yukarı, yaklaşık olarak), dans l'air (havada), dans l'ensemble (genel olarak), dans l'oeuf (daha başlangıçta), dans l'ordre (düzenli bir şekilde), dans la boucle (döngüde), dans la droite ligne de (rotasını değiştirmeden), dans la face (karşısında), dans la fleur de l'âge (hayatının baharında), dans la ligne droite (yarışın son düzünde), dans la lignée (süreklilik içinde), dans la même veine (aynı türde, aynı tarzda), dans la merde jusqu'au cou (içinden çıkamadığımız umutsuz bir durumda), dans la mesure du possible (mümkün mertebe), dans la nature (bilinmeyen bir yerde), dans la proportion où = dans la mesure où (oranında, olduğu kadar, yeter ki), dans le dos de quelqu'un (birinin arkasında), dans le feu de l'action (öfkeyle, kızgınlıkla)”. Örneğin;

Rien n'a de sens **dans ce bas monde**. (**Bu dünyada** hiçbirşeyin anlamı yok.)

Les frères sont habillés **dans la même veine**. (Kardeşler **aynı tarzda** giyiniyorlar.)

2.3.3.8. De İlgeciyle Oluşan Deyimsel Belirteçler

Fransızcada “de” ilgeciyle oluşan 237 deyimsel belirteç vardır. Bazıları şunlardır:

“de bas en haut (aşağıdan yukarıya), de beaucoup (büyük bir farkla), de bon coeur = de tout coeur = de grand coeur = de gaité de coeur (isteyerek, seve seve), de bon compte (en azından), de bonne foi (iyi niyetle), de ce chef (bundan dolayı, bu nedenle), de compte à demi (yarı yarıya paylaşarak), de concert (birlikte, el

birliğıyle), de coutume (genel olarak), de Dieu grâce (Tanrının lütfuyla, Tanrının yardımıyla), de droite et de gauche (sağdan soldan), de facto (edimsel olarak), de fond en comble (baştan aşağı, tamamıyla), de furie ( fkeyle hareket ederek), de génération en génération (nesilden nesile), de gré   gré (iki tarafın karşılıklı isteğiyle), de gros en gros (genellikle), de jour en jour (g n be g n), de jure (hukuken), de la belle manière (g zelce), de la façon (bu şekilde), de la sorte (bu şekilde), de la vie (hayatta olmaz, asla), de mauvais grâce (k t  niyetle)”.  rneęin;

Nous transférons notre culture **de génération en génération**. (K lt r m z  **nesilden nesile** aktarıyoruz.)

Si la sélection est annulée **de ce chef**, ce décompte ne peut pas être effectué. (Seęim **bu nedenle** iptal edilirse, bu sayım yapılamaz.)

2.3.3.9. Depuis İlgeciyle Oluşan Deyimsel Belirteçler

Fransızcada “depuis” ilgeciyle oluşan yedi deyimsel belirteç vardır. Bazıları şunlardır:

“depuis a jusqu’  z (tamamıyla, tam olarak, d rt dörtlük), depuis des lustres ( oktan beri, uzun zamandan beri), depuis les pieds jusqu’  la tête (aşağı yukarıya, t m v cutta, dikkatlice), depuis longtemps (uzun zamandan beri, çoktan beri), depuis lors (o zamandan beri), depuis peu (daha geçenlerde, az s re  nce), depuis toujours (oldum olası, eskiden beri)”.  rneğin;

Depuis toujours, je cherchais quelqu’un pour faire un tour du monde avec moi. (Eskiden beri, benimle dünya turu yapacak birini arıyordum.)

Il a **depuis longtemps** dit qu’il voulait m’épouser. (Benimle evlenmek istediğini **uzun zaman  nce** s ylemişti.)

2.3.3.10. Dès İlgeciyle Oluşan Deyimsel Belirteçler

Fransızcada “d s” ilgeciyle oluşan ontane deyimsel belirteç vardır.  oğuaşağıdaki gibidir:

“d s   pr sent (hemen şimdi, şimdiden tezi yok, şu andan itibaren), d s l’abord (daha ilk anda, ilk bakışta), d s l  (o zamandan beri, o gün bugündür), d s le biberon (en geç yaştan itibaren), d s longtemps (uzun zamandan beri, çoktan beri), d s lors (hemen, derhal), d s potron-minet = d s le potron (g m ışır ışmaz, tan sökerken, tanla birlikte), d s que possible = aussit t que possible (elverir vermez, mümkün olur olmaz)”. Örneğin;

Nous r silions le contrat **d s   pr sent**. (Sözleşmeyi **hemen şimdi** feshediyoruz.)

Nous ne pouvons pas partir **d s longtemps** en vacances. (**Uzun zamandan beri** tatile gidemiyoruz.)

2.3.3.11. En İlgeciyle Oluşan Deyimsel Belirteçler

Fransızcada “en” ilgeciyle oluşan 410 deyimisel belirteç vardır. Bazıları şunlardır:

“en abondance (bol bol), en abrégé (özel olarak), en apparence (görünüşte), en attendant (o zamana kadar, bu arada), en aucun cas (hiçbir durumda), en aval (akış yönünde), en aveugle (düşünüp taşınmadan), en bajoire (karşı karşıya), en bas (aşağıya), en bonne conscience (hiç şüphesiz), en bonne et due forme (yasalara uygun olarak), en breton (omurgasına dikey olarak, dikine), en bringues (parçalar halinde), en cachette (gizlice), en ce moment = en ce moment-là (şu anda), en chandelle (dik olarak), en chien de fusil (dizlerini karnına çekerek), en cinq sec (çabucak), en ciseaux (makaslayarak), en clair (açıkça), en colimaçon (sarmal bir biçimde), en comité restreint (sınırlı bir komitede), en conclusion (sonuç şu ki, kısacası), en contrepartie (buna karşılık), en creux (tam tersine), en d’autres termes (başka bir deyişle), en de ces quatre = en de ce quatre matins (yakın gelecekte)”. Örneğin;

Il veut vous parler **en abrégé**. (Özel olarak sizinle konuşmak istiyor.)

L’or est en hausse. **En contrepartie**, L’économie mondiale a été très affectée. (Altın yükselişe geçti. **Buna karşılık** dünya ekonomisi çok etkilendi.)

2.3.3.12. Entre İlgeciyle Oluşan Deyimsel Belirteçler

Fransızcada “entre” ilgeciyle oluşan 31 deyimisel belirteç vardır. Bazıları şunlardır:

“entre autre (bu arada), entre chien et loup (gün batarken), entre chien et loup (alacakaranlıkta), entre ci et là (iki dönem arasındaki bir aralıkta), entre couilles (erkek erkeğe, erkekler arasında), entre de bonnes mains (emin ellerde), entre deux (arada, ara dönemde), entre deux portes (ayaküstü, alelacele), entre deux teres (yeryüzünde çok sıkı derinlikte), entre guillemets (tırnak içinde), entre la vie et la mort (öldü ölecek durumda), entre le coeur et la raison (duygu ve mantık arasındaki ikilemle karşı karşıya), entre les deux yeux (baş başa), entre les mains (elinde), entre midi et deux (öğle tatilinde), entre nous (laf aramızda), entre parenthèses (sırası gelmişken, bu arada şunu da belirtiyim ki)”. Örneğin;

Ils veulent manger **entre les deux yeux**. (Baş başa yemek yemek istiyorlar.)

Personne ne sait ce que j’ai dit. S’il vous plaît rester **entre nous**. (Bu söylediklerimi kimse bilmesin. Lütfen **laf aramızda** kalsın.)

2.3.3.13. Hors İlgeciyle Oluşan Deyimsel Belirteçler

Fransızcada “hors” ilgeciyle oluşan altı deyimisel belirteç vardır. Bazıları şunlardır:

“hors d’âge (eskimiş, yıpranmış, modası geçmiş), hors d’atteinte (erişilmez, yetişilmez), hors de prix (çok pahalı, ateş pahasına), hors de propos (vakitsiz, gereği yokken), hors la loi (yasaların sağladığı çerçevenin dışında)”. Örneğin;

Les étudiants ont parlé **hors de propos**. (Öğrenciler **damdan düşer gibi** konuştu.)

Ces robes ont été vendues **hors de prix**. (Bu elbiseler **ateş pahasına** satıldı.)

2.3.3.14. Jusque İlgeciyle Oluşan Deyimsel Belirteçler

Fransızcada “jusque” ilgeciyle oluşan 28 deyimisel belirteç vardır. Bazıları şunlardır:

“jusqu’à ce que mort s’ensuive (yapılan işkenceden ölüm gerçekleşene kadar), jusqu’à concurrence de (belli bir sayıya ulaşana kadar), jusqu’à due concurrence (borcun ödenmesine kadar olan süre), jusqu’à l’excès (ölçüsüzce, aşırı derecede), jusqu’à la gueule (mümkün olduğu kadar, elden geldiğince), jusqu’à la lie (sapına kadar, tam anlamıyla), jusqu’à la moëlle (en derininde, büsbütün, tamamıyla), jusqu’à la moëlle des os (iliklerine kadar), jusqu’à la troisième capucine (mümkün olduğunca), jusqu’à lors (o zamana kadar, o ana kadar), jusqu’à nouvel ordre (yeni bir emre kadar), jusqu’à pas d’heure = jusqu’à point d’heure (çok geç kalarak), jusqu’à plus soif (artık içemeyecek kadar, patlayasıya dek), jusqu’à présent (şimdiye kadar), jusqu’au bout (sonuna kadar), jusqu’aux oreilles (ağzı kulaklarında)”. Örneğin;

Nous devons continuer à faire **jusqu’au bout** ce travail. (**Sonuna kadar** bu çalışmayı yapmaya devam etmeliyiz.)

Nous continuons **jusqu’à la troisième capucine** routines et soins personnels pendant le processus de pandémie. (Pandemi sürecinde kişisel rutin ve bakımlarımıza **mümkün olduğunca** devam ediyoruz.)

2.3.3.15. Par İlgeciyle Oluşan Deyimsel Belirteçler

Fransızcada “par” ilgeciyle oluşan 94 deyimisel belirteç vardır. Bazıları şunlardır:

“par accident (raslantı olarak), par acclamation (alkışlarla), par ailleurs (ayrıca, üstelik), par avance (peşin olarak), par chance (tesadüfen, raslantı sonucu olarak), par coeur (ezbere, ezberden), par contre (buna karşılık), par défaut (gıyaben), par écrit (yazılı olarak), par erreur (yanlışlıkla), par hasard (beklenmedik bir biçimde), par inadvertance (dikkatsizlikle, dalgınlıkla), par instants (zaman zaman), par intérim (geçici olarak, vekâleten), par là (şurada burada), par la bande (dolaylı olarak), par la force des choses (zorunlu olarak), par la même (sonuç olarak, bu nedenle), par la peau des dents (neredeyse), par le menu (ayrıntılı olarak), par le passé (geçmişte, eskiden), par magie (açıklanamayan bir şekilde), par malheur (ne yazık ki), par mégarde (istemeyerek, elinde olmayarak), par monts et par vaux (her yandan), par nature (kendiliğinden, yaratılış olarak), par opposition (tersine), par plaisir = pour le plaisir (hiçbir neden yokken)”. Örneğin;

Il a été éliminé de la compétition **pour le plaisir**. (**Hiç neden yokken** yarışmadan elendi.)

Les pauvres reçoivent **par monts et par vaux** de l’aide. (Fakirlere **her yandan** yardım veriliyor.)

2.3.3.16. Pour İlgeciyle Oluşan Deyimsel Belirteçler

Fransızcada “pour” ilgeciyle oluşan 57 deyimsel belirteç vardır. Bazıları şunlardır:

“pour ainsi dire (sanki, öyle diyelim), pour autant (bununla birlikte), pour autant qu’on sache (bildiği kadarıyla), pour beaucoup (belirleyici bir şekilde), pour ce faire (bu amaçla), pour cinq cennes (hiç), pour comble (üstelik, bu da yetmiyormuş gibi), pour commencer (her şeyden önce, ilkin), pour de bon = pour tout de bon = tout de bon (ciddi olarak, gerçekten), pour de faux (yapmacık bir şekilde), pour de vrai (gerçekten, sahiden), pour dire peu (kısaca, sözün kısası), pour l’heure (günün koşullarında, şu anda), pour l’instant (şimdilik, şu anda), pour la plupart (çoğunlukla), pour la vie (ömür boyu), pour le coup = pour un coup (bu seferlik), pour le moment (şimdilik), pour lors (şu halde, onun için), pour pénitence = en pénitence (ceza olarak), pour raison de quoi (bundan dolayı), pour rien au monde (asla, hiçbir zaman), pour sûr (elbette), pour toujours (ebediyen, sonsuza dek), pour un temps (sınırlı bir süreliğine), pour une raison = pour une autre (şu ya da bu nedenle)”. Örneğin;

Je me bats pour toujours **pour ma patrie**. (Vatanım için **sonsuz dek** savaşıyorum.)

Nous faisons **pour l’instant** des promenades dans la nature avec ma famille. (Ailemle **şu anda** doğa yürüyüşü yapıyoruz.)

2.3.3.17. Sans İlgeciyle Oluşan Deyimsel Belirteçler

Fransızcada “sans” ilgeciyle oluşan 58 deyimsel belirteç vardır. Bazıları şunlardır:

“sans ambage (kem küm etmeden), sans arrê (durmaksızın, aralıksız), sans attendre (araçsız olarak), sans aucun doute (hiç kuşkusuz), sans borne (sınırsız, alabildiğine), sans cesse (durmadan), sans compter (bol bol), sans conteste (itirazsız, hiç kuşku yok ki), sans contredit (hiç kuşku yok), sans crier gare (haber vermeden), sans dec (ciddi olarak), sans délai (ivedilikle), sans détour (içtenlikle), sans effort (kolayca), sans faillir (kesin olarak), sans faute (kesin olarak), sans l’ombre d’un doute (şüphesiz olarak, herhalde), sans mentir (gerçekten), sans nul doute (kuşkuyla), sans penser à mal (kötü niyeti olmadan), sans plus ni moins (tam tamına, tam anlamıyla), sans quoi (yoksa, aksi takdirde), sans raison (nedensiz), sans relâche (ara vermeden), sans sommation (uyarmadan), sans vergogne (utanmadan)”. Örneğin;

Le conseil d’administration travaille **sans relâche**. (Yönetim Kurulu **ara vermeden** çalışıyor.)

N’approchez pas **sans nul doute**. (Kuşkuyla yaklaşmayınız.)

2.3.3.18. Sauf İlgeciyle Oluşan Deyimsel Belirteçler

Fransızcada “sauf” ilgeciyle oluşan iki deyimsel belirteç vardır. Bazıları şunlardır:

“sauf votre respect = sauf le respect que je dois (sözüm meclisten dışarı)”. Örneğin;

Sauf votre respect, je pense que vous ne passe pas assez de temps avec vos enfants en tant que parent. (**Sözüm meclisten dışarı**, ebeveyn olarak çocuklarınızla yeterli zaman ayırmadığınızı düşünmekteyim.)

Sauf le respect que je dois, il y a ceux qui ne font pas attention aux règles d'hygiène à ce travail. (**Sözüm meclisten dışarı**, bu iş yerinde hijyen kurallarına dikkat etmeyenler var.)

2.3.3.19. Sous İlgeciyle Oluşan Deyimsel Belirteçler

Fransızcada “sous” ilgeciyle oluşan 36 deyimsel belirteç vardır. Bazıları şunlardır:

“sous clé = sous clef (kilitli bir yerde), sous couvert (kisvesiyle), sous couvert d'anonymat (anonim olarak), sous d'heureux auspices (mutlu bir şekilde), sous de bons auspices = de favorables auspices (pozitif olarak, elverişli koşullarda), sous écrou (hapisanede gözaltında), sous la bannière (bayrağı altında), sous le coup de (etkisiyle), sous la main (elinin altında), sous le boisseau (gizli bir yerde), sous le capot (kesin olarak, ayrıntı olarak), sous le choc (büyük bir değişimin etkisi altında), sous le coude (gerekirse daha sonra kullanılabilecek şekilde yedekleyerek), sous le drapeau = sous les drapeaux (bayrağı altında), sous le manteau (yasal olmayan yollardan), sous le soleil (yeryüzünde, dünyada), sous les armes (silah altında), sous main (el altından, gizlice)”. Örneğin;

Il l'a fait **sous le manteau**. (İşini **yasal olmayan yollardan** halletti.)

Il a **sous main** vu l'intérieur de l'avion de guerre. (Savaş uçağının içini **gizlice** görüntüledi.)

2.3.3.20. Sur İlgeciyle Oluşan Deyimsel Belirteçler

Fransızcada “sur” ilgeciyle oluşan 67 deyimsel belirteç vardır. Bazıları şunlardır:

“sur ce (bunun üzerine), sur ce terrain (bu konuda), sur ces entrefaites (o sırada, o anda), sur des pattes de colombe (yaygara koparmadan), sur l'heure (derhal, hemen), sur la brune = à la brune (akşama doğru), sur la papier (kâğıt üzerinde), sur la pointe des pieds (yavaşça, usulca), sur la touche = sur le banc de touche (kenarda), sur la vie (can pahasına), sur le bout de la langue (dilin ucunda), sur le carreau (aynı yerde), sur le compte de = au compte de = pour le compte de (konusunda), sur le coup (şıppadak, derhal), sur le fil (neredeyse), sur le fly (havadayken), sur le même pied (eş düzeyde), sur le moment (o anda, hemen), sur le pied de guerre (savaş durumunda)”. Örneğin;

Viens **sur le coup** à la maison. (**Derhal** eve gelin.)

Le pauvre homme travaille **sur la vie**. (Zavallı adam **can pahasına** çalışıyor.)

2.3.4. Belirteçlerle Oluşan Deyimsel Belirteçler

Fransızcada belirteçlerle oluşan deyimsel belirteçler 11 gruba ayrılır:

2.3.4.1. Alors Belirteciyle Oluşan Deyimsel Belirteçler

Fransızcada “alors” belirteciyle oluşan bir deyimsel belirteç vardır.

“alors comme ça (bu yüzden, bundan dolayı, böylece)”. Örneğin;

Alors comme ça, les femmes développent l'économie. (**Bundan dolayı**, kadınlar ekonomiyi kalkındırıyor.)

2.3.4.2. Autant Belirteciyle Oluşan Deyimsel Belirteçler

Fransızcada “autant” belirteciyle oluşan yedi deyimsel belirteç vardır. Bunlar;

“autant qu'on sache (bildiğimiz kadarıyla), autant qu'un curé peut en bénir (büyük miktarda, çok), autant que faire se peut (mümkün olan her şeyi yaparak), autant que je sache (bildiğim kadarıyla), autant que possible (mümkün mertebe, elverdiğince), autant vaut (tıpkı, sanki), autant.....autant (ne kadar.....ise, o kadar.....)”. Örneğin;

Elle assiste **autant que possible** aux séances parce qu'elle est atteinte de rien. (Böbrek hastası olduğu için seanslara **mümkün mertebe** katılıyor.)

Il n'y a personne dans le jardin, **autant qu'on sache**. (**Bildiğimiz kadarıyla**, bahçede kimse yok.)

2.3.4.3. Bien Belirteciyle Oluşan Deyimsel Belirteçler

Fransızcada “bien” belirteciyle oluşan 11 deyimsel belirteç vardı. Bunlar;

“bien au contraire (tersine, aksine), bien avant dans les terres (denizden çok uzakta), bien dans sa peau = bien dans ses baskets (güvenen, inanan), bien des fois (çok defa, sık sık, genellikle), bien en cour (iyi düşünülmüş, saygılarımla), bien entendu (kuşkusuz, tabii ki), bien fait (aferin), bien huilé (her şey tıkırında giderek), bien sûr! (elbette, doğal olarak, hiç kuşku yok ki)”. Örneğin;

Il y a une vie **bien avant dans les terres**. (**Denizden çok uzakta** bir hayat var.)

Événements récents vous l'avez entendu **bien des fois**. (Son zamanlardaki olayları **birçok kez** duymuşsunuzdur.)

2.3.4.4. Comment Belirteciyle Oluşan Deyimsel Belirteçler

Fransızcada “comment” belirteciyle oluşan iki deyimsel belirteç vardır. “comment donc” belirteci, tümcede özne gibi kullanılırlar ve fiilden hemen önce gelirler. Bunlar;

“comment donc (şüphesiz, elbette), comment l’enfant se présente (bir durumu değerlendirmek için)”. Örneğin;

Comment donc, a répondu aux crimes contre lui. (**Şüphesiz**, kendisine yöneltilen suçları cevapladı.)

Ils sont venus d’Amérique à Ankara **comment l’enfant se présente**. (**Bir durumu değerlendirmek için** Amerikadan Ankaraya geldiler.)

2.3.4.5. Encore Belirteciyle Oluşan Deyimsel Belirteçler

Fransızcada “encore” belirteciyle oluşan dört deyimsel belirteç vardır. “encore heureux” deyimsel belirteci tek başına bir cümleyi niteleyerek kullanılır. Ayrıca kendisinden sonra “que” basit ilgi adlı, “pour” edatı veya “si” bağlacı gibi yapılarlada kullanılabilir. Bunlar;

“encore et toujours (her zaman, hep, durmadan), encore heureux (iyi ki, uygun bir şekilde), encore un coup (bir defa daha), encore une fois (bir kez daha)”. Örneğin;

Les prix des produits sur le marché sont **encore et toujours** en augmentation. (Marketteki ürün fiyatları her zaman artıyor.)

Encore heureux, j’ai cru en moi. (**İyi ki**, kendime inanmışım.)

2.3.4.6. Ici Belirteciyle Oluşan Deyimsel Belirteçler

Fransızcada “ici” belirteciyle oluşan dört deyimsel belirteç vardır. Bunlar;

“ici et là (yer yer, orda burda), ici et maintenant (aracısız olarak, o anda), ici près (yakınlarda), ici-bas (bu dünyada, şu ölümlü dünyada)”. Örneğin;

Les jeunes continuent d’errer **ici et là**. (Gençler **orda burda** gezinmeye devam ediyor.)

Ne brisons pas le coeur **ici-bas**. (**Şu ölümlü dünyada** kalp kırmayalım.)

2.3.4.7. Jamais Belirteciyle Oluşan Deyimsel Belirteçler

Fransızcada “jamais” belirteciyle oluşan üç deyimsel belirteç vardır. “jamais au grand jamais” deyimsel belirteci cümleye vurgu yapmak için kullanılır ve cümlelerin başına getirilir. Bunlar;

“jamais au grand jamais (kesinlikle asla, kesinlikle hiçbir zaman), jamais de la vie! (Hayatta olmaz! Asla!), jamais deux sans trois (üçlemeden olmaz)”. Örneğin;

Jamais au grand jamais, je n’entre pas dans cette maison. (**Kesinlikle hiçbir zaman**, bu eve adımımı atmam.)

On doit fait **jamais deux sans trois**, pour transformer la malchance en bonne chance.
(**Üç kez** yapmalısın, kötü şansını iyi şansa çevirmek için.)

2.3.4.8. Peu Belirteciyle Oluşan Deyimsel Belirteçler

Fransızcada “peu” belirteciyle oluşan altı deyimsel belirteç vardır. Bunlar;

“peu à peu (yavaş yavaş, azar azar), peu après (kısa bir süre sonra), peu ou pas = peu ou point (zar zor, ancak, hemen hemen hiç), peu ou prou (aşağı yukarı, az çok), peu s’en faut (hemen hemen, aşağı yukarı)”. Örneğin;

Les patients reprennent **peu à peu** leurs activités. (Hastalar **yavaş yavaş** aktivitelerine devam ediyorlar.)

À l’échelle mondiale, la lutte contre le virus a également fait **peu ou prou** de progrès. (Küresel olarak, virüsle mücadele de **az çok** ilerleme kaydedildi.)

2.3.4.9. Plus Belirteciyle Oluşan Deyimsel Belirteçler

Fransızcada “plus” belirteciyle oluşan dokuz deyimsel belirteç vardır. “plus quelle raison” deyimsel belirteci “ne” olumsuzluk ekiyle birlikte kullanılır fakat “pas” olumsuzluk eki kullanılmaz ve tümceye olumsuz anlam katar. Genellikle “savoir, souvenir” fiilleriyle kullanılır. Bunlar;

“plus avant (ayrıca, çok uzakta, daha ayrıntılı olarak), plus haut (metnin önceki bölümünde, yukarıda), plus loin (uzağa, çok uzakta, aşağıda), plus ou moins (az çok, yaklaşık), plus que de raison (gereğinden çok, aşırı), plus que jamais (her zamankinden daha fazla), plus quelle raison (hangi nedenle, nedenden dolayı), plus tard (daha sonra), plus tôt que plus tard (en erkenden, en kısa sürede)”. Örneğin;

Combien de personnes ont assisté **plus ou moins** à la conférence? (Konferansa **yaklaşık** kaç kişi katıldı?)

Je ne me souviens **plus quelle raison** en ce moment. (Şu an **hangi nedenle** olduğunu hatırlayamıyorum.)

2.3.4.10. Presque Belirteciyle Oluşan Deyimsel Belirteçler

Fransızcada “presque” belirteciyle oluşan 12 deyimsel belirteç vardır. “presque pas” deyimsel belirteci “ne” olumsuzluk ekiyle birlikte kullanılır fakat “pas” olumsuzluk eki kullanılmaz ve tümceye olumsuz anlam katar. “avoir” fiili ile “passé çekimli” fiil arasına yazılır. Bunlar;

“presque aucun (neredeyse hiç), presque entièrement (aşağı yukarı, hemen hemen), presque impossible (neredeyse imkansız), presque jamais (binde bir, hemen hemen hiç), presque ou presque (neredeyse hiç kimse), presque partout (hemen hemen her yerde, neredeyse her yerde), presque pas (zar zor, ancak, hemen hemen hiç), presque

rien (hemen hemen hiçbir şey), presque sûrement (bire eşit bir olasılıkla, hemen hemen kesinlikle), presque toujours (sık sık, hemen her zaman), presque tous (hemen hemen herkes), presque tout (neredeyse her şey, tamamına yakın)”. Örneğin;

Malgré les mauvais événements qu’il a subis, il n’a **presque pas** été touché.

(Maruz kaldığı kötü olaylara rağmen **hemen hemen hiç** etkilenmedi.)

Parce que le corps humain est parfaitement créé, le corps peut **presque tout** réparer.

(İnsan bedeni mükemmel bir şekilde yaratıldığı için vücut **neredeyse her şeyi** onarabilir.)

2.3.4.11. Tant Belirteciyle Oluşan Deyimsel Belirteçler

Fransızcada “tant” belirteciyle oluşan 12 deyimsel belirteç vardır. “tant bien que mal” deyimsel belirteci fiilden sonra kullanılıp fiili nitelediği gibi tümceden önce kullanılıp tümceyi de niteler. “tant et tant” deyimsel belirteci “avoir” fiili ile “passé çekimli” fiil arasına yazılır. Bunlar;

“tant bien que mal (iyi kötü, şöyle böyle), tant et plus (bol bol, çok, pek çok, sıklıkla), tant et tant (çok büyük miktarda), tant pis (yazık, çok kötü), tant plus que moins (aşağı yukarı), tant pour tant (eşit oranlarda karıştırarak), tant qu’à faire (bu durum karşısında, madem öyle), tant que faire se peut (se pourra) (mümkün olduğunca, elden geldiğince), tant que le cœur me battra (ben yaşadığım sürece), tant s’en faut (tam tersine, hiç de değil), tant s’en faut que (şöyle dursun, -dan çok uzak), tant soit peu (biraz, az bile olsa, az da olsa, ne kadar az olursa olsun)”. Örneğin;

Les commerçants essaient de supporter **tant bien que mal** à la crise du Covid-19.

(Esnaf Covid-19 krizine **iyi kötü** dayanmaya çalışıyor.)

On a **tant et tant** utilisés des appareils technologique tels que téléphone, tablette multimédia, ordinateur durant la période de confinement. (Karantina döneminde cep telefonu, tablet, bilgisayar gibi teknolojik aletleri **çok** kullandık.)

2.3.5. Sıfatlarla Oluşan Deyimsel Belirteçler

Fransızcada sıfatlarla oluşan deyimsel belirteçler dört gruba ayrılır:

2.3.5.1. Beau Sıfatıyla Oluşan Deyimsel Belirteçler

Fransızcada “beau” sıfatıyla oluşan iki deyimsel belirteç vardır. Bunlar;

“beau dommage (açık açık, şüphesiz), beau temps (güneşli ve sıcak havalarda, uygun elverişli dönemde)”. Örneğin;

Il connaissait **beau dommage** cet incident. (Bu olayı **şüphesiz** biliyordu.)

Tu devrais aller te promener **beau temps**. (**İyi hava koşullarında** yürüyüşe çıkmalısın.)

2.3.5.2. Bon Sıfatıyla Oluşan Deyimsel Belirteçler

Fransızcadaki “bon” sıfatıyla oluşan üç deyimsel belirteç vardır. Bunlar;

“bon an, mal an (üst üste, genel olarak, ortalama olarak), bon gré mal gré (ister istemez, zorla, istemeye istemeye), bon jeu bon argent (sonuçta, ciddi olarak, şakasız)”. Örneğin;

Il va travailler **bon gré mal gré** tous les matins.

(Her sabah **istemeye istemeye** işe gider.)

Les ingénieurs travaillent **bon jeu bon argent** sur le projet.

(Mühendisler proje üzerinde **ciddi olarak** çalışıyorlar.)

2.3.5.3. Tout / Toute / Toutes/ Tous Sıfatıyla Oluşan Deyimsel Belirteçler

Fransızcadaki “tout” ile 51, “toute” ile beş, “toutes” ile altı olmak üzere “tout” sıfatıyla oluşan 62 deyimsel belirteç vardır. “tout à l’heure” deyimsel belirteci tümceden önce veya fiilden sonra kullanılır. Fransızcadaki “tous” sıfatıyla oluşan beş deyimsel belirteç vardır. “tous les coins et recoins” deyimsel belirteci genellikle “connaître” fiiliyle kullanılır. Bazıları şunlardır:

“tout à coup (birdenbire, ansızın), tout à fait (tamamen, tamamiyle), tout à faitement (büsbütün, tamamıyla), tout à l’heure (az önce, şimdi), tout à la fois (aynı zamanda, bir arada), tout à plat (büsbütün, tam olarak), tout à trac (düşünmeden), tout au moins (en azından), tout beau (tatlılıkla, yavaşça), tout comme (tıpkı, aynı), tout compte fait = au bout du compte = en fin de compte (her şey gözden geçirildikten sonra), tout court (sözün kısası, kısacası), tout d’abord (daha ilk anda, ilk bakışta), tout de go (şıppadak, derhal), tout de même (yine de, ne de olsa), toute affaire cessante (araçsız olarak, o anda), toute honte bue (alının damarı çatlayan, utanmak nedir bilmeyen), toute la lyre (vesaire), toute la sainte journée (Allah’ın her günü), toutes affaires cessantes = toutes choses cessantes (beklemeden, hemen), toutes choses égales d’ailleurs = toutes choses égales par ailleurs (diğer koşullar sabitken, bir aksilik çıkmazsa), toutes voiles dehors (seyir halinde), tous azimuts (çok yönlü), tous les 36 du mois = tous les trente-six du mois (çok nadiren, herhangi bir zamanda), tous les coins et recoins (heryer, her yerde, her kuytu köşeyi), tous les quatre matins (çok sık, çok sıklıkla)”.Örneğin;

Les terroristes sont neutralisés **tout à l’heure** par les forces armées. (Teröristler silahlı kuvvetler tarafından **az önce** etkisiz hale getirildi.)

La police connaissait **tous les coins et recoins** de la rue. (Polis sokaktaki **her kuytu köşeyi** biliyordu.)

2.3.5.4. Un / Une Sıfatıyla Oluşan Deyimsel Belirteçler

Fransızcadaki “un” ile 22, “une” ile sekiz olmak üzere “un/une” sıfatıyla oluşan 30 deyimsel belirteç vardır. Bunlar;

“un à un (bির birer, teker teker), un argent fou (deli para, çok para), un beau jour (günün birinde, bir gün), un beau matin (günün birinde), un beau soir (günün birinde, kısa bir süre), un bout de temps (kısa bir süre içinde), un jour ou l’autre = un jour prochain (gelecekte belirsiz bir gün, bugün yarın, çok yakında), un par un (bির birer), un petit peu (biraz, azıcık), un sur cinq (anlaşılmaz), un temps (geçmişte belirli bir süreliğine), un tout petit peu (çok az miktarda), une à une (bির birer), une bonne fois (kesin olarak), une bonne fois pour toutes (ilk ve son olarak, kesin olarak), une chance que (neyse ki, şansına), une fois (geçmişte, vaktiyle), une fois pour toutes (kesin olarak)”.Örneğin;

Les problèmes sont résolus **un à un**. (Sorunlar **bির birer** çözülüyor.)

Le magasin ouvre **une bonne fois** le 5 juin. (Mağaza 5 Haziranda **kesin olarak** açılıyor.)

2.3.6. Bağlaçlarla Oluşan Deyimsel Belirteçler

Fransızcada bağlaçlarla oluşan deyimsel belirteç iki gruba ayrılır:

2.3.6.1. Et Bağlacıyla Oluşan Deyimsel Belirteçler

Fransızcada “et” bağlacıyla oluşan 29 deyimsel belirteçler vardır. “et” bağlacıyla oluşturulan deyimsel belirteçler genellikle tümce sonunda kullanılır. Bir kısmı da cümle ortasında kullanılır. Bazıları şunlardır:

“et ainsi de suite (bunun gibi, aynı şekilde), et al. (ve diğerleri, ve saire), et cætera = et caetera (ve başkaları, ve benzerleri), et cétéra = et cetera (vesaire), et coll. (“ve çalışma arkadaşları” anlamına gelir), et compagnie (ve meslektaşları, ve ortakları), et des broquilles = et des brouettes (ya da oralarda, ve biraz daha), et des poussières (ve küsüratı, küsür), et encore moins (daha da az), et j’en passe (bunun gibi, böylece), et patati et patata (yok söyleymiş yok böyleymiş), et patin-couffin (vesaire), et pour cause (haklı olarak, elbette), et puis quoi encore (daha başka, başka bir şey), et quand ce que (-diği zaman, ne zamanki), et ragnagna (vesaire), et tout et tout (vesaire vesaire), et tout le bataclan (vesaire, bunun gibi), et tout le saint-frusquin (ve diğer tüm şeyler)”. Örneğin;

Récemment, les gens ont peur de mourir de la grippe porcine **et cætera** à cause des épidémies. (Son zamanlarda domuz gribi **ve benzerleri** salgınlar yüzünden insanlar ölmekten korkuyorlar.)

Lieux où tout le monde veut partir en vacances: Bodrum, Marmaris, Alaçatı, Ayvalık, **et ragnagna**. (Herkesin tatile gitmek istediği yerler: Bodrum, Marmaris, Alaçatı, Ayvalık **vesaire**.)

2.3.6.2. Ni Bağlacıyla Oluşan Deyimsel Belirteçler

Fransızcada “ni” bağlacıyla oluşan yedi deyimsel belirteç vardır. “ni jour ni jamais, ni plus ni moins” deyimsel belirteci “ne” olumsuzluk ekiyle birlikte olumsuz tümcelerde kullanılır. Bunlar;

“ni d’Éve ni d’Adam (birini hiçbir suretle tanımamak), ni jour ni nuit (ne gece ne gündüz, hiçbir zaman), ni peu ni assez (aşırı ölçüde, aşırı derecede), ni peu ni prou (ne az ne çok), ni plus ni moins (tam olarak, tam anlamıyla), ni quoi ni qu’est-ce (herhangi bir şey), ni vu ni connu (söylemeden, kimseye bir şey sızdırmadan)”.
Örneğin;

Je ne te pardonnerai pas **ni jour ni nuit**. (Hiçbir zaman seni affetmeyeceğim.)

Ses recherches n’ont donné **ni plus ni moins** le résultat qu’il attendait. (Araştırmaları tam anlamıyla beklediği sonucu vermedi.)

2.3.7. İsimlerle Oluşan Deyimsel Belirteçler

Fransızcada isimlerle oluşan deyimisel belirteçler dört gruba ayrılır:

2.3.7.1. Jour İsmiyle Oluşan Deyimsel Belirteçler

Fransızcada “jour” ismiyle oluşan dört deyimisel belirteç vardır. Bunlar;

“jour à jour (günden güne, günbegün), jour après jour (gündelik, günlük, daha genel olarak), jour et nuit (gece gündüz, aralık vermeksizin), jour pour jour (ayın aynı gününde veya yılın aynı tarihinde, günü gününe)”. Örneğin;

Les avantages qu’il procure aux forces militaires du véhicule aérien sans pilote apparaissent **jour à jour**. (İnsansız hava aracının askeri kuvvetlere sağladığı faydalar günbegün ortaya çıkıyor.)

Nos soldats montent les gardes **jour et nuit** dans la zone frontalière. (Askerlerimiz sınır bölgesinde **gece gündüz** nöbet tutuyorlar.)

2.3.7.2. Pas İsmiyle Oluşan Deyimsel Belirteçler

Fransızcada “pas” ismiyle oluşan 26 deyimisel belirteç vardır. “pas” ismiyle oluşan deyimisel belirteçlerin çoğu “ne” olumsuzluk eki ile kullanılır. Bunlar;

“pas plus tard qu’il n’y a pas longtemps (az önce, son zamanlarda), pas à pas (adım adım, yavaş yavaş), pas autrement (azıcık, çok az, hemen hemen hiç), pas du tout (asla, zinhar, katiyen), pas encore (henüz değil, daha değil), pas forcément (şart değil, olmasa sa olur), pas la peine de (yararı yok, gerek yok), pas le moins du monde (hiç de öyle değil, asla, hiçbir zaman), pas moyen (imkansız, olanaksız), pas plan (mümkün değil), pas plus que (-den daha çok değil), pas plus que ça (pek öyle sayılmaz, aslında değil, tam olarak değil), pas plus que sur la main (elden bir şey gelmez), pas pour deux dollars = pas pour deux sous (asla, hiç, zinhar), pas pour un sou (asla, hiç), pas qu’un peu (çok, pek çok), pas trop tôt (yine de, bununla birlikte)”.
Örneğin;

Les enfants apprennent **pas à pas** à l’âge du développement. (Çocuklar gelişim çağında **yavaş yavaş** öğrenirler.)

L'avion commercial vole si haut qu'il n'y a **pas moyen** de le voir. (Yolcu uçağı o kadar yüksekten uçuyorki onu görmek **imkansız**.)

2.3.7.3. Rien İsmiyle Oluşan Deyimsel Belirteçler

Fransızcada “rien” ismiyle oluşan 11 deyimisel belirteç vardır. “rien” ismiyle oluşan deyimisel belirteçlerin çoğu “ne” olumsuzluk eki ile kullanılır. “rien à voir” deyimisel belirteçi tümce başında kullanılır. Bunlar;

“rien à branler = rien à faire = rien à cirer = rien à péter = rien à secouer (o kadar, tamam, söyleyecek bir şey yok), rien à enculer (yapacak bir şey yok), rien à foutre (ne yapacağını bilmeyerek), rien à voir (hiçbir ilgisi yok), rien moins que (hiç, hiç de), rien que (yalnız, sadece, ancak), rien que sur un temps (çabucak)”. Örneğin;

Je n'en ai **rien à cirer** le prix qu'il a gagné. (Onun kazandığı ödül **umrumda değil**.)

Rien à voir, vous avez mal compris ce qui vous a été dit. (**Hiçbir ilgisi yok**, size söylenenleri yanlış anladınız.)

2.3.7.4. Tête İsmiyle Oluşan Deyimsel Belirteçler

Fransızcada “tête” ismiyle oluşan dokuz deyimisel belirteç vardır. Bunlar;

“tête à queue = tête-à-queue (ters yana dönme), tête à tête (baş başa), tête baissée (utanarak, başını önüne eğerek), tête et corde (bir yarış atının pistin sonundaki sırası), tête haute (korkmadan, herhangi bir suçlama veya hakaret olmadan), tête levée = front levé (hiç korkmadan, gözünü kırpmadan)”. Örneğin;

Deux amis ont donné **tête à tête** pour y arriver. (İki arkadaş başarılı olmak için **kafa kafaya** verdi.)

La fille qui a surmonté le cancer a commencé à vivre **tête levée** de mourir. (Kanseri yenen kız ölümden **hiç korkmadan** yaşamaya başladı.)

2.3.8. Adıllarla Oluşan Deyimsel Belirteçler

Fransızcada adıllarla oluşande yimsel belirteçler sekiz gruba ayrılır:

2.3.8.1. Ce Adılıyla Oluşan Deyimsel Belirteçler

Fransızcada “ce” adılıyla oluşan altı deyimisel belirteç vardır. Bunlar;

“ce faisant (sadece söylenenleri yaparken, bunu yaparken, bununla birlikte), ce jour (bugü, günümüzde), ce jourd'hui (bugün), ce nonobstant (bununla birlikte, mamafih), ce qui fait que (bundan dolayı, bundan ötürü, bu yüzden), ce semble (göründüğü gibi, göründüğü kadarıyla)”. Örneğin;

Le gouvernement a annoncé le nouveau paquet de développement, **ce qui fait que** tout le monde est optimiste. (Hükümet yeni ekonomik kalkınma paketini açıkladı **bundan dolayı** herkes umutlu.)

Ce semble, la main de la Turquie est plus forte en Méditerranée. (**Göründüğü kadarıyla** Türkiye'nin eli Akdenizde güçleniyor.)

2.3.8.2. Cela Adılıyla Oluşan Deyimsel Belirteçler

Fransızcada “cela” adılıyla oluşan dört deyimsel belirteç vardır. Bunlar;

“cela dit (bunun üzerine), cela étant (bununla birlikte, oysaki, mamafih), cela s’entend (şüphesiz, kuşkusuz, bittabi), cela soit dit entre nous (söz aramızda)”. Örneğin;

Cela dit, les forces de sécurité sont intervenues. (**Bunun üzerine** güvenlik güçleri müdahale etti.)

Cela s’entend, il réussira à cet examen. (**Kuşkusuz** bu sınavda başarılı olacak.)

2.3.8.3. Chacun Adılıyla Oluşan Deyimsel Belirteçler

Fransızcada “chacun” adılıyla oluşan iki deyimsel belirteç vardır. Bunlar;

“chacun pour soi (kişisel ve bencil bir amaç için), chacun sa croix (her insan kendi talihsizliklerinle)”. Örneğin;

Ils vivent **chacun sa croix**. (**Her insan kendi talihsizliklerinle** yaşar.)

Il est parti à l’étranger **chacun pour soi**. (**Kişisel bir amaç için** yurtdışına çıktı.)

2.3.8.4. Je Adılıyla Oluşan Deyimsel Belirteçler

Fransızcada “je” adılıyla oluşan iki deyimsel belirteç vardır. Bunlar;

“je ne sais où (nerde Allah bilir, nerde Allah şahit), je ne sais quand (bilinmeyen bir zamanda)”. Örneğin;

Il n’y avait personne à la maison, **je ne sais où**. (Evde kimse yoktu, **nerde Allah bilir**.)

Il se passe, **je ne sais quand**, des choses dans le film fantastique. (Fantastik filmde olaylar **bilinmeyen bir zamanda** gerçekleşiyor.)

2.3.8.5. On Adılıyla Oluşan Deyimsel Belirteçler

Fransızcada “on” adılıyla oluşan beş deyimsel belirteç vardır. Bunlar;

“on l’a vu (okuyucunun gördüğü gibi, yukarıda açıklandığı gibi), on ne peut mieux (bundan iyisi can sağlığı), on ne peut mieux, le mieux possible = on ne peut plus, le plus possible (çok, pek çok, son derece), on ne sait d’où (kaynağını bilmeden, onun geldiğini görmeden)”. Örneğin;

La protection des données personnelles est très importante, **on l’a vu. (Yukarıda açıklandığı gibi** kişisel verilerin korunması çok önemlidir.)

Ma vie est si belle, **on ne peut mieux.** (Hayatım o kadar güzel ki **daha iyi** olamazdı.)

2.3.9. Sayılarla Oluşan Deyimsel Belirteçler

Fransızcada “cent” ile beş, “cinq” ile iki, “deux” ile dört, “deuxième” ile bir, “fifty” ile bir, “quatre” ile üç, “sept” ile bir, “trente” ile bir, “trois” ile bir, “vingt” ile üç olmak üzere sayılarla oluşan 22 deyimsel belirteç vardır. Bunlar;

“cent et cent fois (defalarca), cent fois (yüz kez, bin kez), cent fois pour une (çok sık), cent pour cent (yüzde yüz, tamamıyla, eksiksiz), cent sept ans (çok uzun zamandır), cinq minutes (yakında, az bir süre sonra), cinq sur cinq (tamamen anlaşılabilir, tam, mükemmel bir anlayışla), deux à deux (ikişer ikişer), deux par deux (ikişer ikişer), deux pas (iki adım ötede), deux sur cinq (beşte ikisi), deuxième main (ikinci elden), fifty-fifty (yarı yarıya), quatre à quatre (koşarak, dört nala, acele ederek), quatre sur cinq (neredeyse hiç zorluk çekmeden), sept jours sur sept (haftanın yedi günü), trente et unièmement (otuzda bir, otuz birinci sırada), trois sur cinq (beş üzerinden üç, beşte üç), vingt fois = vingt fois pour une (çok sık, çok sıklıkla), vingt-quatre heures sur vingt-quatre (gündüz gece, hiçbir kesinti olmadan)”. Örneğin;

J’ai la grippe **vingt fois.** (Çok sık grip oluyorum.)

Ils ont acheté **deux à deux** de chaque produit au marché. (Markette her üründen **ikişer ikişer** aldılar.)

2.3.10. Yabancı Dilden Fransızcaya Geçen Deyimsel Belirteçler

Fransızcaya diğer dillerden geçen toplam 113 deyimsel belirteç vardır. Bunlar Latinceden, İtalyancadan ve İngilizceden geçmiştir. Böylece üç gruba ayrılır. Bunlar:

2.3.10.1. Latinceden Fransızcaya Geçen Deyimsel Belirteçler

Latinceden Fransızcaya 88 deyimsel belirteç geçmiştir. Bu deyimsel belirteçler genellikle hukuk alanında olmuştur. Bazıları da sosyal bilimler alanındadır. Latinceden geçen deyimsel belirteçler hiçbir biçimsel değişikliğe uğramadan Latince kullanıldığı şekliyle kullanılmıştır. Fakat bazı ifadeler gerçek anlamında kullanılırken bazı ifadeler ise Fransızcada başka bir anlam kazanmıştır. Latinceden geçen deyimsel belirteçler “ab, ad, ex, in, per, pro” gibi edatlarla “opus, corpore” gibi isimlerle ve “solo” gibi sıfatla oluşmuştur. “ad litteram” deyimsel belirteci fiilden sonra veya fiilden önce kullanılır. Bazıları şunlardır:

“ab abrupto (ansızın, birdenbire), ab absurdo (mantık dışı, akıl almaz), ab hoc et ab hac (saçma sapan bir şekilde), ab initio (bidayetten, başından itibaren), ab intestat (vasiyetnamesiz), ab irato (sinirli, öfkeyle), ab nihilo (sıfırdan başlayarak, hiçbirşeye bel bağlamadan), ad libitum (sanatçının takdirine bağlı olarak), ad perso (istediğimiz gibi), ad litteram (sözcüğü sözcüğüne), ad vitam æternam (ebediyen, ölünceye dek), ad valorem (değerine göre), corpore alieno (diğerleri ile), de commodo et incommodo (avantaj dezavantaj ile ilgili), durante bello (savaş sırasında), ex abrupto (ansızın, birden), ex æquo (eşit olarak), ex cathedra (bilge bir tavırla, ders verir gibi), ex nihilo (sıfırdan başlayarak), ex novo (yeniden), ex post facto (geriye dönük olarak), ex professo (dikkatlice), flagrante delicto (suçüstü), horresco referens (korkarım ki, dehşete kapılarak), in concreto (hususî olarak, somut olarak), in corpore (hep beraber), in futurum (gelecekte), in globo (hep birden, kitle olarak)”. Örneğin;

Je me souviens **ad litteram** de ce qu’il a dit. (Onun söylediklerini **sözcüğü sözcüğüne** hatırlıyorum.)

Ils travaillent **ex professo** sur l’expérience. (Deney üzerinde **dikkatlice** çalışıyorlar.)

2.3.10.2. İtalyancadan Fransızcaya Geçen Deyimsel Belirteçler

İtalyancadan Fransızcaya 19 deyimsel belirteç geçmiştir. Bu deyimsel belirteçler genellikle müzik alanında olmuştur. Bazılarında hukuk alanındaadır. İtalyancadan geçen deyimsel belirteçler hiçbir biçimsel değişikliğe uğramadan İtalyancada kullanıldığı şekliyle kullanılmıştır. Fakat bazı ifadeler gerçek anlamında kullanılırken bazı ifadeler ise başka bir anlama bürünmüştür. İtalyancadan geçen deyimsel belirteçler “a, al, alla, ex, in, con” gibi edatlarla ve “mezza, mezzo” gibi sıfatlarla oluşmuştur. Bazıları şunlardır:

“a capalle (kilise tarzında), a giorno (gündüz gibi), al dente (dişe gelen), alla breve (yarım notayla), alla militaire (müziği askeri üslupla çalarak), alla palestrina (Filistin tarzında), alla turca (türk tarzında), alla zoppa (senkoplu bir deyişle), ex negativo (olumsuz olarak), in petto (gizlice), mezza voce (yarım sesle), mezzo forte (mezzoforte, yarı kuvvetli), mezzo piano (orta hafiflikte), moderato cantabile (temposu orta karar ve ezgili, iniş çıkışları olmayan durağan)”. Örneğin;

L’Amerique a révélé que l’Iran avait **in petto** établi une base militaire en Syrie. (Amerika İran’ın Suriye’de **gizlice** askeri üs kurduğu ortaya çıkardı.)

Les mesures prises ont réfléchi **ex negativo** sur les commerçants. (Alınan tedbirler esnaflara **olumsuz olarak** yansıdı.)

2.3.10.3. İngilizceden Fransızcaya Geçen Deyimsel Belirteçler

İngilizceden Fransızcaya 11 deyimsel belirteç geçmiştir. Bu deyimsel belirteçler genellikle turizm, spor, internet, teknoloji alanlarında olmuştur. Bazıları şunlardır:

“all inclusive (her şey dahil), au feeling (sezgiyle, önsezgiyle), au finish (son anda), en download (indirerek), en stand-by (askıda, havada), en upload (yükle), fingers in the nose (rahat rahat, kolayca), in silico (bilgisayar simülasyonunda, sanal gerçeklik içinde), old school (geleneklere bağlı, gelenekçi), sur le fly (havadayken, uçarken), too much (gereğinden çok)”. Örneğin;

Les riches peuvent parvenir **fingers in the nose** à tout. (Zenginler her şeye **kolayca** ulaşabilirler.)

Şebnem Ferah chante **au feeling** ses chansons. (Şebnem Ferah şarkılarını **hissederek** söylüyor.)

2.3.11. Tümce Biçiminde Kullanılan Deyimsel Belirteçler

Fransızcada tümce biçiminde kullanılan 80 deyimisel belirteç vardır.(bkz. sf. 78). Bunlar:

“à bouche que veux-tu (bolca, istemediğin kadar), à ce qu’il semble (birinin bildiği veya yargıladığı kadarıyla), à ce qu’on dit (söylenenlere bakılırsa), à gueule-que-veux-tu (bol miktarda, bolca, bol bol), à l’heure qu’il est (şu anda), à la ni vu ni connu j’t’embrouille (el altından, gizlice, sahtekârca), à la va comme je te pousse (nasıl olursa olsun, rasgele), à main que veux-tu (avuç dolusu), à mouchoir que veux-tu (iliklerine kadar ıslanarak), à pincés que veux-tu (avuç dolusu), à qui fera mieux (ou plus) que l’autre (birbiriyle yarışarcasına), à qui veut l’entendre (kim duymak isterse), ainsi soit-il (demek ki, şu ki), autant qu’on sache (bildiği kadarıyla), autant qu’un curé peut en bénir (çok, pek çok, büyük miktarda)”. Örneğin;

Il n’a pas encore fini son maître, **autant que je sache**. (Bildiyim kadarıyla, o yüksek lisansını daha bitirmedi.)

Il y a **à bouche que veux-tu**, des fruits à la maison. (Evde **istemediğin kadar** meyve var.)

2.3.12. Olumsuzluk Bildiren Deyimsel Belirteçler

Fransızcada olumsuzluk bildiren deyimisel belirteçler üç gruba ayrılır:

2.3.12.1. Bütüncül Olumsuzluk Bildiren Deyimsel Belirteçler

Bütüncül olumsuzluk bir sorunun bütününe yönelik “non plus, non plus que” ifadesi olumsuz bir tümceyi söyleyenle aynı fikir de olduğumuzu ona katıldığımızı belirtmek için kullanırız. “pas + sıfat + pour deux dollars = pas + sıfat + pour deux sous” şeklinde kullanılır.

“non merci (hayır, teşekkürler), pas maintenant (şimdi değil), pas souvent (sık sık değil), pas toujours (her zaman değil), pas tous les jours (bütün gün değil), pas ici (burada değil), pas encore (henüz yok), non plus (ben de), pas pleine de (gerek yok), pas moyen (imkansız), pas plan (mümkün değil), pas plus que (-den daha çok değil), pas plus que de beurre en broche (asla), pas pour deux dollars = pas pour deux sous

(asla), pas pour un sou (asla), non plus que (ben de), non seulement (yalnız –değil), nulle part (hiçbir yerde)”. Örneğın;

Cette conception architecturale n’est **pas** originale **pour un sou**. (Bu mimari tasarım asla orijinal değıl.)

Je ne travaillerai **pas pour un empire** là-bas. (**Dünyaları verselerde** orada çalışmayacağım.)

2.3.12.2. Parçasal Olumsuzluk Bildiren Deyimsel Belirteçler

Parçasal soru sorulduğı zaman kişinin verdiğı cevapta tümce öğelerinden yalnızca biri üzerine olacağından olumsuz yanıt verilecektir. Parçasal olumsuzluk “ne” olumsuzluk belirteci ve nulle part, plus, guère, pas encore gibi adılarla kullanılır.

“pas encore, pas forcément, pas la pleine de, pas le moins du monde, pas moyen, pas plus que ça” ifadeleri genellikle “ne” ile kullanılır. Ayrıca tek başına da kullanılabilirler. “pas le moins du monde” ifadesi geçmiş zamanda kullanıldığı zaman “ne” den sonra yardımcı fiil gelir, “pas” ve “le moins du monde” arasına da passé çekimli fiil gelir. “pas mal” ifadesi iki şekilde kullanılır. İlk olarak “ne” ile birlikte kullanıldığında kendisinden sonra olumsuz bir ifade gelmelidir. İkinci olarak “ne” olumsuzluk belirteci almadan,olumlu cümlede kullanılır ve cümleye “hayli, epeyce anlamı katar. “pas plus que de beurre en broche, pas plus que sur la main” “pas plus + “de” isim + que de beurre en broche” ifadesi “plus” ve “que” arasına isim hatta özel isim de gelir, isimde önüne “de” ilgeci alarak kullanılır ve “ne” ile birlikte kullanıldığı gibi tek başına da kullanılabilir. “pas du tout” ifadesi “ne ile birlikte kullanılır. Ayrıca “pas” ve “du” arasına isim gelerek de kullanılır. “pas + adıl + pour un royaume” şeklinde kullanılır. “pas + sıfat+ pour un sou” şeklinde kullanılır. “nulle part” ifadesi “ne” olumsuzluk belirteci ile veya tek başına kullanılır.

“ne...pas autrement (hemen hemen hiç), ne...pas du tout (asla, hiç), ne...pas encore (henüz değıl), ne...pas forcément (gerek yok, şart değıl), ne...pas la pleine de (gerek yok, yararı yok), ne...pas le moins du monde (asla), ne...pas mal (fena değıl), ne...pas moyen (imkansız), ne...pas plan (mümkün değıl), ne...pas plus que ça (aslında değıl, tam olarak değıl), ne...pas plus que de beurre en broche (asla, hiç), ne...pas plus que sur la main (elden birşey gelmez), ne...pour un empire (dünyaları verselerde olmaz, hiçbir zaman), ne...pour un royaume (hiçbir zaman), ne...pas pour un sou (asla)”. Örneğın;

Il **n’apas autrement** été discuté des erreurs commises. (Yapılan hatalar üzerine **hemen hemen hiç** tartışılmadı.)

Après cette heure, nous **ne** pouvons **pas plus** de faire nos maison **que sur la main**. (Bu saatten sonra, evimiz için **elimizden bir şey** gelmez.)

2.4.Deyimsel Belirteçlerin Yeri

Deyimsel belirteçler genellikle fiilden sonra gelir, niteledikleri sıfat veya bir diğer belirteçten önce gelir. Tümcede kimi özelliklerine göre farklı konumlarda bulunabilirler:

a) Zaman ve yer bildiren deyimisel belirteçlerin büyük bir kısmı genelde geçmiş zaman ortacından sonra, genellikle fiilden önce veya sonra gelebilir, vurgu yapılmak istenen zaman deyimisel belirteçleri ise tümcenin başına getirilir, tümce sonunda da kullanılır:

L'assignation à domicile **à perpétuité** a été requise contre l'accusé vieillard. (Yaşlı olan sanığa **ömür boyu** ev hapsi talep edildi.)

De nombreuses erreurs ont été commises **par le passé**. (**Geçmişte** pek çok hatalar yapıldı.)

Les producteurs et distributeurs turc de chimique cherchent **dans le même temps** à réduire radicalement le gaspillage chimique. (Türk kimyasal üreticileri ve distribütörleri kimyasal atıkları araştırırken **aynı anda** kökten azaltmaya çalışıyorlar.)

Au petit jour, le ministre de la Santé a tenu une conférence de presse sur le coronavirus. (**Gün ağarırken** Sağlık Bakanı koronavirüs ile ilgili basın toplantısı yaptı.)

C'est un musée qu'il visite **de jour**. (**Her gün** ziyaret edilen bir müzedir.)

b) Biçim deyimisel belirteçleri geçmiş zaman ortacından sonra gelir, eylemi vurgulamak için tümce sonuna getirilir, basit zamanlı tümcelerde eylemlerden sonra gelir:

À cause du coronavirus notre vie dévorons **peu à peu**. (Koronavirüs sebebiyle hayatımızı **yavaş yavaş** yitiriyoruz.)

Les élèves ont étudié à la maison **à contrecœur**. (Öğrenciler evde **istemeye istemeye** ders çalıştılar.)

Les experts ont parlé **par cœur** à la télévision. (Uzmanlar televizyonda **ezbere** konuştular.)

c) Miktar, yoğunluk bildiren ve bazı zaman bildiren deyimisel belirteçleri genellikle yardımcı eylem ile geçmiş zaman ortacı arasında yer alırlar, basit zamanlı tümcelerde eylemden sonra gelir:

Il y avait de la poussière sur le gâteau et ils durent le ramasser **à la petite cuillère**.

(Pastada toz vardı ve **çay kaşığıyla** almaları gerekti.)

Ils ont **à demi** divisé l'argent. (parayı **yarı yarıya** bölüştiler.)

Les pouvoirs ont tout **à profusion** grâce à leur bureau. (Yetkililer makamları sayesinde her şeye **bolca** sahipler.)

d) Bir tümcenin tamamını niteleyen deyimisel belirteçler genellikle tümcenin başında veya sonunda yer alır:

L'homme marchait dans la rue, **à tout casser**. (Adam sokakta **dikkatsiz bir şekilde** yürüyordu.)

À un jet de pierre, cet situation est étudiée dans des études scientifique. (**Ek olarak**, bu durum bilimsel araştırmalarda çalışıldı.)

e) Bir eylemi niteleyen deyimisel belirteçler basit zamanlı tümcelerde eylemden sonra gelirler:

Chaque personne peut tout réaliser **à volonté**. (Her insan **istenildiği zaman** her şeyi yapabilir.)

L'enfant est **à vif** et sombre à la rue. (Çocuk sokakta karanlık ve **açıktaydı**.)

f) Bir sıfatı veya bir başka belirteci niteleyen deyimisel belirteçler sıfatın veya belirtecin önünde yer alır:

Exactement le 21 février 1989. Le président de la République se trouve qu'il'était **à ce moment-là** très malade. (Tam olarak tarih 21 Şubat 1989'u gösteriyordu. Cumhurbaşkanının **bu durumda** çok hasta olduğu ortaya çıktı.)

Agnetha Fältskog chantais le chanson "Voulez-vous" **à coeur perdu** là-haut. (Agnetha Fältskog, "Voulez-vous" şarkısını orada **kalbiyle** söylüyordu.)

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

FRANSIZCADAKİ DEYİMSSEL BELİRTEÇ TÜRLERİ VE TÜRKÇEYE AKTARIMI

3. Fransızcadaki Deyimsel Belirteç Türleri

Fransızcadaki deyimssel belirteçler çeşitli yollarla elde edilebilirler. Belirteçlere benzer şekilde olan deyimssel belirteçler bir eylemin neden, niçin, nasıl, ne kadar, nerede veya ne zaman gerçekleştiğini açıklayarak diğer kelimeleri bir bütün olarak değiştirirler. Bunlar, farklı şekillerde tamamlanan veya değişen unsurlarla birlikte belirteçlerden oluşur. Potansiyel olarak karmaşık olsa da, pratikte çoğu oldukça basit bir yapıya sahiptir ve bunların çoğu ilgeçsi ifadelerdir.

Fransızcadaki deyimssel belirteçler, sözdizimsel açıdan deyimssel belirteçler, geçiş, bağlantı, yönlendirme ve bağlama açısından deyimssel belirteçler ve anlamsal açıdan deyimssel belirteçler olmak üzere üç gruba ayırdık. Bu çalışmada, yer alan her deyimssel belirteç türlerini tanımlarıyla birlikte her bir gruptandırma için iki örnek vererek anlamlarının daha iyi kavranmasını amaçladık. Ancak bu sınıflandırmayı tezin konusu dışına çıkmamak için belli bir sınırlamayla oluşturduk.

3.1. Sözdizimsel Açıdan Deyimsel Belirteçlerin Sınıflandırılması

Sözdizimsel analizde neredeyse her zaman sözcüksel ilgeç grupları olarak analiz edilirler. (KIRAN & KORKUT, 2011, s. 205-207) Deyimsel belirteçleri oluşturan ana sözdizimsel sınıflandırmaları dört gruba ayırdık. Sözdizimsel açıdan deyimssel belirteçlerde yer alan her deyimssel belirteç sınıflandırmasını iki örnek vererek anlamlarının daha iyi kavranmasını amaçladık. Ancak bu sınıflandırmayı tezin konusu dışına çıkmamak için belli bir sınırlamayla oluşturduk. Çünkü bu sınıflandırmayı ele aldığımızda çok fazla veri elde ediyorduk ve bu kadar veriye tezin konusu içerisinde yer vermeye gerek yoktur.

3.1.1. İlgeçlerle Oluşan Deyimsel Belirteçlerin Sınıflandırması

Fransızcada ilgeçlerle sınıflandırılan deyimssel belirteçler on dört ayrıdır:

3.1.1.1. İlgeç + İsim

“à ras-bord (ağızına kadar), à la dérobée (gizlice, kimse görmeden), à la fois (aynı zamanda, aynı anda), au surplus (bununla birlikte), dans le temps (eskiden, mazide), dans l'ensemble (genel olarak), de justesse (kıl payı), de surcroît (üstelik, ayrıca), en effet (gerçekten), en un mot (kısacası, sözün kısası), en revanche (buna karşılık), pour l'instant (şimdilik, şu anda), sans doute (kuşkusuz, şüphesiz), sans peine (tez beri), à dessein (kasten, mahsus), à flot (su üstünde), à l'antique (antik tarzda), à l'attalage (aksayarak), après tout (iş işten geçtikten sonra), avant l'heure (vaktinden önce), avant le coup (teorik olarak, kağıt üzerinde)”. Örneğin;

Nous avons mangé du poisson **dans l'ensemble**. (**Genel olarak** balık yedik.)

En un mot, ils ne pouvaient pas faire ce travail. (**Kısacası**, bu işi yapamadılar.)

3.1.1.2. İlgeç + İsim(bir tanımlık ile)

“à (la) discrétion (istenildiği kadar), à balle (derinliğine), à charge (suçlayarak), en revanche (buna karşılık), à plat ventre (yüzü koyu, yüzüstü), sans cesse (durmadan, aralıksız), à la volée (havada, havadayken), avant le coup (kağıt üzerinde), avec les pieds (çok beceriksizce, çok sakarca), dans la boucle (döngüde), dans la face (karşısında), dans la nature(bilinmeyen bir yerde), dans le nombre (bu arada), dans le sang (büyük bir şiddetle), dans le temps (eskiden, bir zamanlar), dans les faits (gerçekten, şahiden), dans les gencives (saldırganlığın şiddetiyle), dans les jambes = dans les pattes (tedirgin edici bir şekilde)”. Örneğin;

Je jouerais football **dans le temps**. (**Eskiden** futbol oynardım.)

Un tremblement de terre s’est produit **sans cesse**. (**Durmadan** deprem oldu.)

3.1.1.3. İlgeç + İsim + Sıfat

“à armes égales (dürüstçe, denkserlikle), à batons rompus (dereden, tepeden, daldan dala konarak), à coeur ouvert (açık yüreklilikle), à coeur perdu (kalbiyle), à bride abattue (dolu dizgin), à coup sur (kuşkusuz, muhakkak ki), à l’air libre (açık havada), à mots couverts (kapalı bir biçimde), comme pas un (üstüne adam tanımam, herkesten daha iyi), dans la ligne droite (yarışın son düzünde), de guerre lasse(uzun bir direnmeden sonra, bıkıp usanarak), de pied ferme (hiç çekinmeden, korkmadan), de sang-froid (soğukkanlılıkla)”. Örneğin;

Il a été opéré **de sang froid**. (**Soğukkanlılıkla** ameliyat oldu.)

Il a conduit une moto **de pied ferme**. (**Korkmadan** motor sürdü.)

3.1.1.4. İlgeç + İsim + İlgeç + İsim

“à compte d’auteur (yazar tarafından ödenerek), de bouche en bouche (kamusallaşarak, ağızdan ağıza), de génération en génération (nesilden nesile, kulaktan kulağa), de jour en jour (günden güne, gün be gün), d’année en année (yıldan yıla), du jour au lendemain (akşama sabaha), de la main à la main (bir elden öbür ele, doğrudan doğruya), de temps en temps (zaman zaman, arasıra), en connaissance de cause (bilerek, bile bile), en cours de route (yolculuk sırasında, yolda), en face à face (yüz yüze), à bras d’homme (elle), à égalité de force(s) (adaletli, hakkaniyetli), à fleur de corde (az kalsın neredeyse), à fleur de peau (derinin altında), à fleur de terre (yüzeysel bir şekilde), à l’abri du besoin (ihtiyacın olan iyi yaşamak için olan her şeyle), avec connaissance de cause (yaptığını bilerek), avec l’énergie du désespoir (umutsuzca)”. Örneğin;

Ils ont parlé **en face à face**. (**Yüz yüze** konuştular.)

Les produits ont diminué **d’année en année**. (Ürünler **yıldan yıla** azaldı.)

3.1.1.5. İlgeç + İsim + Bağlaç + İsim

“avec armes et bagages (tüm ekipmanlarla), avec ceinture et bretelles (risk almadan), avec la croix et la bannière (çok güç bir şey, deveye hendek atlatarak), avec pertes et fracas (herkese ders olacak bir biçimde), avec tambour et trompette (kendini fark ettirerek), comme chien et chat (kediyle köpek gibi, sürekli çatışma içinde), comme le jour et la nuit (akla kara gibi, tamamen farklı), contre vent et marée (her engeli aşarak)”. Örneğin;

Ils sont venus sur le terrain **avec armes et bagages**. (Sahaya **tüm ekipmanlarla** geldiler.)

Il a fait de l’argent **avec ceinture et bretelles**. (**Risk almadan** para kazandı.)

3.1.1.6. İlgeç + İsim + Bağlaç + İlgeç + İsim

“à corps et à cris = à cor et à cri (gürültü patırtıyla), à droit et à gauche (sağda solda), à feu et à sang (kanlı ateşli, savaşın bütün vahşeti), de bric et de broc (şundan bundan, dereden tepeden), de gré ou de force (ister istemez, istese de istemese de), de rip et de rap (ayrık bir şekilde)”. Örneğin;

Il est entré dans la maison **à crops et à cris**. (**Gürültü patırtıyla** veve girdi.)

Il devait l’accepter **de gré ou de force**. (**İster istemez** kabul etmek zorunda kaldı.)

3.1.1.7. İlgeç + Sıfat

“à chaud (ısıtarak), à l’amiable (dostça), de nouveau (yeniden, bir daha), en général (genel olarak, genellikle), en particulier (özellikle, özet olarak), à présent (şimdi, şuanda), avant peu (çok geçmeden), avant tout (her şeyden önce), comme convenu (anlaşıldığı üzere), comme demandé (istendiği gibi), comme la foudre (şimşek gibi, yıldırım gibi), comme même (aynı gibi), comme tout (çok, pek, son derece), comme un âne (düşünmeden, aptalca bir şekilde), dans l’absolu (koşullar göz önünde bulundurulmadan), dans peu = avant peu (çok geçmeden), de court (yakından), de guingois (tersine, aksine)”. Örneğin;

Reviens à la maison **avant peu**. (**Çok geçmeden** eve gel.)

J’ai terminé mon travail **avant tout**. (**Herşeyden önce** çalışmamı bitirdim.)

3.1.1.8. İlgeç + Sıfat +İsim

“à aucun moment (hiçbir zaman), à bas bruit (gizlice, gürültü yapmadan), à toutes jambes (çok hızlı, olanca hızıyla), à toute vitesse (tüm hızıyla, sn hızla) de bonne heure (erkenden, erken), de vive voix (ağızdan, sözle), en même temps (aynı

zamanda), avant toutes choses (öncelikle), avec juste raison (haklı olarak), comme un manche (nasıl olursa olsun), comme un cochon (çok edepsiz), comme un fou (aşırı biçimde), comme un lundi (güçlkle), comme un pied (sakarca), comme un sac (çok kötü giyinerek), comme un voleur (fark edilmeden), comme une flèche (hızla, tam gaz), contre toute apparence (tüm görünümüne karşın), dans la même veine (aynı türe, aynı tarzda)”. Örneğin;

Il lit des livres **en même temps**. (**Aynı zamanda** kitap okur.)

J’ai fini **comme un lundi**. (İşi **güçlkle** bitirdim.)

3.1.1.9. İlgeç + Sıfat + İsim + Edat + İsim

“avec la meilleure volonté du monde (dünyanın en iyi niyetiyle), comme un cheveu sur la soupe (uygunsuz olarak, anlamsızca), comme un coq en pâte =comme un coq en plâtre (çok iyi muamele görmüş, şımartılmış), comme une envie de chier (ansızın, apansız), comme une lettre à la poste (çok kolaylıkla, çok zahmetsizce), comme une traînée de poudre (çabucak yayılarak), dans un mouchoir de poche (yan yana minimum farklarla ayrılmış)”. Örneğin;

Il est entré dans la maison **sur la soupe**. (**Uygunsuz olarak** eve girdi.)

Il a plu **comme une envie de chier**. (**Ansızın** yağmur yağdı.)

3.1.1.10. İlgeç + Adıl + İsim

“à ce compte (bu hesapla), à ce moment (o anda), à ces mots (bu sözlerle, bunun üzerine), à cet effet (bu amaçla), à cet égard (bu bakımdan), à mon avis (bence), à ma (ta, sa) connaissance (bildiğim kadarıyla), à quel point (ne kadar, kaç tane), à notre ère (çağımızdan önce), avec ses pieds (nasıl olursa olsun), sauf votre respect (sözüm meclisten dışarı), comme ses pieds (çok fena, çok kötü), dans son fait (ona gelince), dans tes rêves (hiçbir zaman, asla), de ce chef (bundan dolayı), de ce fait (bundan ötürü), de ce pas (hemen, şimdi), de cette manière (böylece, bu yolla)”. Örneğin;

À cet égard, tout va bien. (**Bu bakımdan** her şey yolunda.)

À mon avis, il réussira cet examen. (**Bence**, sınavda başarılı olacak.)

3.1.1.11. İlgeç + Adıl + Sıfat + İsim

“à mon humble avis (benim düşünceme göre), dans ce bas monde (bu dünyada), de ses blanches mains (kendi kendine, kendi başına, tek başına, başlı başına), de son propre chef (kendi inisiyatifıyla, kendi isteğine göre), de son propre mouvement (kendi inisiyatifıyla, tavsiye almadan)”. Örneğin;

À mon humble avis, ils sont partis en vacances. (**Benim düşünceme göre**, tatile çıktılar.)

Dans ce bas monde, tout est vide. (Bu dünyada, her şey boş.)

3.1.1.12. İlgeç + İlgeç + Tamamlayıcı

“à contre-archet (yay karşısında), à contre-biais (tersine, ters yönde), à contre-bord (gün ışığında), à contre-cœur (istemeyerek), à contre-courant (akıntıya karşı), à contre-saison (mevsim dışında), à contre-voie (ters yoldan)”. Örneğin;

La voiture est partie **à contre-biais**. (Araba **ters yönde** gitti.)

Il est venu à l'école **à contre-cœur**. (**İstemeyerek** okula gitti.)

3.1.1.13. İlgeç + İlgeç + İsim

“comme à l'exercice (eksiksizce, kusursuzca), comme au début (başlangıçtaki gibi), comme d'habitude (her zaman olduğu gibi), comme de coutume (he zamanki gibi), comme des harengs = comme des sardines (çok sıkışık olarak), comme des manches (nasıl olursa olsun), comme des mouches (bolca), comme du monde (dürüstçe, kusursuzca), comme en quarante = comme un quatorze (aynı hatalara düştüğümüz zaman söylenir), comme par enchantement (mucize gibi), comme par hasard (şans eseri gibi)”. Örneğin;

J'ai de l'argent **comme des mouches**. (**Bolca** param var.)

Il travaille **comme du monde**. (**Dürüstçe** çalışır.)

3.1.1.14. İlgeç + Belirteç

“à (tout) jamais (ölünceye dek, ebediyen), après tout (nihayet), avant longtemps (çok geçmeden), comme devant (daha önce olduğu gibi), comme jamais (daha önce hiç olmadığı gibi/kadar), dans l'ensemble (genel olarak), de beaucoup (büyük bir farkla), de dehors = par dehors (dışarıdan), de là (şuradan), de loin (uzaktan), de longtemps (uzun bir süre için), de moitié (yarı yarıya), de partout (her yandan), de plus (bundan başka, ayrıca), de près (yakından), de sitôt (yakında), de trop (fazla, artık), depuis lors (o zamandan beri), depuis toujours (oldum olası, eskiden beri)”. Örneğin;

Il a vécu heureux **à jamais**. (**Ölünceye dek** mutlu yaşadı.)

Ils ont attaqué **de partout**. (**Her yandan** saldırdılar.)

3.1.2. Sıfatlarla Oluşan Deyimsel Belirteçlerin Sınıflandırması

Fransızcada sıfatlarla sınıflandırılan deyimsel belirteçler üç gruba ayrılır:

3.1.2.1. Sıfat + Sıfat

“tout beau (tatlılıkla), tout chaud (hemen, derhal, hemencecik), tout court (sözün kısası, kısacası), tout craché (hık demiş burnundan düşmüş), tout entier (bütün, başan başa), tout inclus (hepsi içinde, her şey dahil), tout net (lafifazla uzatmadan, kem küm etmeden), tout plein (son derece, çok fazla), tout seul (kendi kendine, tek başına)”. Örneğin;

Viens à la maison **tout chaud**. (Hemen eve gel.)

Tout court, vous avez été embauché. (Kısacası, işe alındınız.)

3.1.2.2. Sıfat + İlgeç + İsim

“tout à fait (tamamen, tamamıyla), tout à faitement (büsbütün, tamamıyla, enikonu), tout à l’heure (az önce, az sonra), tout à la fois (aynı zamanda, bir arada), tout à plat (tam olarak, büsbütün), tout à trac (düşünmeden), tout de suite (hemencecik, derhal), un sur cinq (anlaşılmaz)”. Örneğin;

Mes devoirs sont terminés **tout à plat**. (Tam olarak ödevimi bitirdim.)

J’ai pris du thé **tout à l’heure**. (Az önce çay içtim.)

3.1.2.3. Sıfat + İlgeç + Sıfat + İsim

“tout d’un coup (birdenbire, ansızın), tout d’un temps (derhal, hemen, gecikmeden), tout d’une haleine (bir solukta), tout d’une pièce (tıpatıp), tout d’une tenue (bir çırpıda, kesintisiz, tek parça halinde)”. Örneğin;

Il a lu ce livre **tout d’une tenue**. (Bir çırpıda kitabı okudu.)

Il a mangé **tout d’une haleine**. (Bir solukta yedi.)

3.1.3. Bağlaçlarla Oluşan Deyimsel Belirteçlerin Sınıflandırması

Fransızcada bağlaçlarla sınıflandırılan deyimsel belirteçler iki gruba ayrılır:

3.1.3.1. Bağlaç + Sıfat + İsim

“et tout le reste (vesaire), et tout le bataclan (vesaire, bunun gibi, böylece), et tout le tintouin (vesaire), et tout le toutim (vesaire), et tout le tralala (vesaire), et tout le tremblement (geriye kalan bütün şeylerle, vesaire)”. Örneğin;

Nous avons acheté de la viande, du poulet, du poisson, **et tout le reste**. (Et, tavuk, balık **vesaire** satın aldık.)

Nous avons acheté de la tomate, du concombre, de la laitue, **et tout le bataclan**. (Domates, salatalık, marul **vesaire** satın aldık.)

3.1.3.2. Bağlaç + Sıfat + Bağlaç +Sıfat

“ni peu ni assez (aşırı ölçüde, aşırı derecede), ni peu ni prou (ne az ne çok), ni plus ni moins (tam olarak, tam anlamıyla), ni vu ni connu (kimseye bir şey söylemeden), et tout et tout (vesaire vesaire)”. Örneğin;

Mon salaire est **ni peu ni prou**. (Maaşım **ne az ne çok**tur.)

Je suis fatigué **ni peu ni assez**. (**Aşırı derecede** yorgunum.)

3.1.4. İsimlerle Oluşan Deyimsel Belirteçlerin Sınıflandırması

Fransızcada isimlerle sınıflandırılan deyimisel belirteçler iki gruba ayrılır:

3.1.4.1. İsim + İlgeç + İsim

“jour à jour (günden güne, gün be gün), jour après jour (gündelik, günlük), jour pour jour (ayın aynı gününde, yılın aynı tarihinde, günü gününe), pas à pas (adım adım, yavaş yavaş), tête à queue (ters yana dönme), tête à tête (baş başa)”. Örneğin;

Je meurs **jour à jour**. (**Gün be gün** ölüyorum.)

Nous avons parlé **tête à tête**. (**Baş başa** konuştuk.)

3.1.4.2. İsim + İlgeç + Fiil

“rien à enculer (yapacak bir şey yok), rien à foutre (yapacak bir şey yok, sıkılarak), rien à voir (hiçbir ilgisi yok), rien à cirer =rien à peter =rien à secouer = rien à branler = rien à faire (o kadar, tamam, söyleyecek bir şey yok)”. Örneğin;

J’ai fini **rien à enculer**. (İşim bitti yapacak **bir şey yok**.)

Je lui ai parlé **rien à voir**. (Onunla konuştum **hiçbir ilgisi yok**.)

3.2. Geçiş, Bağlantı, Yönlendirme ve Bağlama Açısından Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı

Konuşmalarımızda ve yazılarımızda düşüncelerimizden, eylemlerimizden bahsederken geçiş, bağlantı, yönlendirme ve bağlama olarak kullanılan deyimisel belirteçler vardır. Bunlar iki tümceyi, iki paragrafı ya da bir tümcedeki iki düşünceyi birbirine bağlayan deyimisel belirteçlerdir. Bu deyimisel belirteçlere “geçiş, bağlantı, yönlendirme ve bağlama açısından deyimisel belirteçler” denir. Bu deyimisel belirteçler de 14 öbek halinde inceledik ve taram yoluyla yapmış olduğumuz bu çalışmada geçiş, bağlantı, yönlendirme ve bağlama açısından deyimisel belirteçlerden toplamda 647 tane tespit ettik.

Geçiş, bağlantı, yönlendirme ve bağlama açısından deyimisel belirteçlerde yer alan her deyimisel belirteç türlerini tanımlarıyla birlikte her bir gruplandırma için iki örnek vererek anlamlarının daha iyi kavranmasını amaçladık. Ancak bu sınıflandırmayı tezin konusu dışına çıkmamak için belli bir sınırlamayla oluşturduk. Çünkü bu

konuda ele alabileceğimiz çok fazla deyimsel belirteç türü ortaya çıkacaktı ve bu kadar ayrıntı bilgiyi tezde yer vermenin gereksiz olduğunu düşündüğümüz için gruplandırmayı sınırlandırdık.

3.2.1.Farklı Düşünce Bildiren Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı

Konuşmalarımızda ve yazılarımızda kimi zaman aynı tümce içinde farklı düşüncelere yer veririz ve bir düşünceden diğerine geçerken düşüncenin farklılaştığını, değiştiğini bildirmemize yarayan bazı deyimsel belirteçler kullanırız. Bu tür deyimsel belirteçlere, farklı düşünmeye yönlendiren deyimsel belirteçler denir. Bu deyimsel belirteçler, iki düşünce arasında olumludan olumsuz düşünceye veya olumsuzdan olumlu düşünceye geçişi sağlar. Tarama yoluyla yapmış olduğumuz çalışmada 54 farklı düşüncebildiren deyimsel belirteç tespit ettik. Bazıları şunlardır:

“au lieu que (oysa ki), cela étant (oysa ki), par exemple (yalnız, ne var ki), rien que (yalnız, sadece, ancak), tout en gros (yalnız, ancak, fakat), pendant ce temps (oysaki), au lieu que (oysaki), en réalité (halbuki), tout de même (buna rağmen, yine de), en tout temps (yine de), malgré tout (yine de), pas trop tôt (yine de), pour le moins = à tout le moins (yine de), quand même (yine de), toujours est-il que (yine de), tout compte fait = au bout de compte = en fin du compte (yine de), au même instant = au même moment (yine de)”. Örneğin;

Certes l'équipe de Turkey volleyball s'est qualifiée pour assister aux Jeux Olympiques. **Cela étant**, il ne pouvait pas aller en finale. (Kesinlikle Türk voleybol takımı olimpiyatlara katılmaya hak kazandı. **Ancak**, finale gidemedi.)

L'épidémie rend difficile de la vie quotidienne des personnes. **Malgré tout**, les études scientifiques se poursuivent. (Salgın insanların günlük hayatını zorlaştırıyor. **Yine de / Herşeye rağmen** bilimsel çalışmalar devam ediyor.)

3.2.2.Destekleme ve Açıklama Bildiren Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı

Konuşmalarımızda ve yazılarımızda bazen anlattıklarımızın yeterince anlaşılmayacağını düşündüğümüzden daha iyi anlaşılabilirlik amacıyla, anlattıklarımızı farklı bir şekilde daha ifade ederiz. Daha önce ifade ettiğimiz düşünceyi desteklemek ve daha iyi anlaşılmasını sağlamak için farklı bir şekilde açıklarken kullandığımız destekleme ve açıklama bildiren deyimsel belirteçlerden 44 tane tespit ettik. Bazıları şunlardır:

“au surplus (üstelik), d'autre part (öte yandan, ayrıca, üstelik), d'abondant (ayrıca,üstelik, bundan başka), d'ailleurs (ayrıca, bundan başka), de surcroît = par surcroît (üstelik, ayrıca), en outre (ayrıca, bundan başka, üstelik), en prime (bundan başka, ayrıca, üstelik), en sus (ayrıca, üstelik), en clair (açıkcası, açıkça), en conscience (açıkcası), outre plus (üstelik), par-dessus le compte (üstelik), par là-dessus (üstelik), par ailleurs (üstelik), il y a plus (ayrıca, üstelik), i.e. (c'est-à-dire anlamında kullanılır) (yani, başka bir ifadeyle, mesela), en particulier (özellikle), in

concreto (özellikle), autrement dit (başka bir deyişle), en d'autres termes (başka bir deyişle), pour ne pas le citer (yani), à proprement parler (açıkcası), en bonne conscience (açıkcası)". Örneğin;

Il était un étudiant intelligent et réussi dans sa classe. **Au surplus**, il était très respectueux. (Sınıfında başarılı ve zeki bir öğrenciydi. **Üstelik**, çok da saygılıydı.)

En d'autres termes, ai-je mis la main à l'ouvre? (**Başka bir deyişle**, işe mi başladım?)

3.2.3.Özet ve Sonuç Bildiren Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı

Konuşmalarımızda ve yazılarımızda anlattıklarımızı sonuca bağlamak ve kısaca özetlemek istediğimizde özet ve sonuç bildiren tümceler kurarız. Anlattıklarımızı özetlerken veya sonuca bağlarken kullandığımız özetve sonuç bildiren deyimsele belirteçlerden 66 tane tespit ettik. Bazıları şunlardır:

"au petit pied (kısaca, özet olarak), au résumé (özetle, sözün kısası), en bref (kısacası, uzun sözün kısası), en définitive (kısacası, uzun sözün kısası), en particulier (özet olarak), en raccourci (kısaca, özet olarak), en résumé (kısacası, özetle, uzun sözün kısası), en somme (kısacası, sonuç olarak), en substance (özet olarak, kısaca), en un mot (kısacası, tek sözcükle, sözün özü), en un mot comme en cent = en un mot comme en mille (kısaca, özetle), enfin bref (sonunda, kısacası), grosso modo (özet olarak)". Örneğin;

Les décisions prises lors de l'Assemblée Générale Ordinaire 2019 tenue au siège de notre société, sont donné ci-dessous, **en particulier**. (Şirketimizin merkezinde yapılan 2019 yılı Olağan Genel Kurul toplantısında alınan kararlar **özet olarak** aşağıda verilmiştir.)

En raison de coronavirus, **en résumé**, il n'est pas possible de passer les mois d'été avec l'éducation. (Koronavirüs sebebiyle, **özet olarak** yaz aylarının tümüyle eğitimle geçmesi söz konusu değildir.)

3.2.4.Karşıtlık Bildiren Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı

Karşıtlık anlamı taşıyan deyimsele belirteçler, başkalarının dilek, istek veya emirlerinin tersine davranmasını ifade eder. Bir başka deyişle tümcedeki nitelik ve durumları birbirine büsbütün aykırı olan kavramların bir arada kullanılmasıdır. Bu deyimsele belirteçler, bir kişi ya da kavram ile ilgili aykırı kavramları dile getirirken kullanılır. Tarama yoluyla yapmış olduğumuz çalışmada 60 tane tespit ettik. Bazıları şunlardır:

"à l'encontre (ters, buna karşın, bunun aksine), à la différence de (-in tersine), à l'oppose (tersine), à la traverse (aksi gibi), à peine (ancak), au rebours (tersine), contre vents et marées (tüm engellere karşın), contre toute apparence (tüm görünümüne karşı), ce faisant (bununla birlikte), au surplus (bununla birlikte), en revanche (buna karşılık), par contre (buna karşılık), au reste = du reste (bununla

birlikte), peu ou pas = peu ou point (ancak), presque pas (ancak), rien que (yalnız, ancak), tout en gros (yalnız, ancak), au contraire (aksine), à contraire (aksine), a contrario (aksine, tam tersine), à contre-emploi (aksine), à contre-pied (aksine, tersine), bien au contraire (tersine, aksine), de guingois (tersine, aksine), en contrepartie (buna karşılık), en échange (buna karşılık)”. Örneğin;

La chute dans les nombre de décès quotidiens et le cas vers fin le mois d’avril et **par contre**, des études sont en cours du plan d’action pour la suppression des restrictions compte tenu des taux de récupération. (Nisan ayının sonlarına doğru vaka ve günlük ölüm sayılarındaki düşüş ve **buna karşılık**, iyileşme oranları dikkate alınarak kısıtlamaların kaldırılmasına dönük eylem planı için çalışmalar sürdürülüyor.)

Le coronavirus ne diminuera pas la production d’abeille, **au contraire**, la qualité d’abeille augmentera. (Koronavirüs bal üretimini düşürmeyecek, **aksine** balın kalitesi artacak.)

3.2.5.Gerekçe Bildiren Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı

Gerekçe anlamı taşıyan deyimisel belirteçler, bahsedilen bir eylemin gerçekleşme nedenini içerirler. Yani bir eylemin, olayın veya durumun gerçekleşmesi için tümce içerisinde geçerli bir neden belirtmektedir. Herhangi bir davranışın, eylemin, isteğin gerçekleşmesini, bir nedene bağlı olarak bildiren deyimisel belirteçlere gerekçe bildiren deyimisel belirteçler denir. Bu tür deyimisel belirteçlerde eyleme sorulan “niye, niçin, neden?” sorularına cevap alınabilir. Gerekçe bildiren deyimisel belirteçlerden 39 tane tespit ettik. Bazıları şunlardır:

“dans la proportion où = dans la mesure où (-dığı için, çünkü), du fait de (sebebiyle, yüzünden), pour vrai (gerçekten), sa mère (gerçekten, sahiden), sans dec (gerçekten), en toute rigueur (gerekirse), le cas échéant (gerekirse, gerektiğinde), si besoin est (gerekirse), si nécessaire (gerektiği takdirde, gerekirse), à dire vrai (gerçeği söylemek gerekirse), à la rigueur (gerekirse, gerektiğinde), à proprement parler (açık konuşmak gerekirse, doğrusunu söylemek gerekirse), à toute rigueur (gerekirse), à vrai dire (gerçeği söylemek gerekirse), au besoin (gerektiğinde, gerekirse), au forçail (gerekirse)”. Örneğin;

D’autres pays ont mieux réussi **du fait de** leur travail systématique. (Diğer ülkeler sistemli çalışmaları **sebebiyle** daha başarılı oldu.)

Il n’y a guère, **à proprement parler**, aucune mesure concernant la pollution de l’environnement n’a été prise ici. (Neredeyse yok, **açık konuşmak gerekirse**, burada çevre kirliliğiyle ilgili hiçbir önlem alınmamış.)

3.2.6.Sebep Bildiren Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı

Konuşmalarımızda ve yazılarımızda anlattığımız bir şeyin olmasına veya belli bir halde bulunmasına yol açan, bir eylemin hangi gerekçeyle veya hangi sebeple yapıldığını bildiren ifadelerle sebep bildiren deyimisel belirteçler denir. Sebep bildiren deyimisel belirteçlerden 53 tane tespit ettik. Bazıları şunlardır:

“à l’occasion de (-i dolayısıyla, münasebetiyle), ce qui fait que (bundan dolayı), d’la secousse (bundan dolayı, bu yüzden), de ce fait (bundan ötürü, bundan dolayı), de ce chef (bundan dolayı, bu nedenle), du fait de (-den dolayı, sebebiyle, yüzünden), du fait de (-den dolayı, nedeniyle), alors comme ça (bu yüzden, bundan dolayı), pour raison de quoi (bundan dolayı), à l’occasion de (-i dolayısıyla), en conséquence (dolayısıyla), par la bande (dolayısıyla), par ricochet (dolayısıyla), par voie de conséquence (dolayısıyla, bu nedenle), pour une raison ou pour une autre (şu ya da bu nedenle), pour une raison = pour une autre (şu ya da bu nedenle)”. Örneğin;

Notre manager a eu un accident de la route. **Ce qui fait que** je ne l’ai plus revu depuis. (Müdürümüz trafik kazası geçirdi. **Bundan dolayı**, o zamandan beri onu görmedim.)

Tu vas au supermarché? – Je vais faire un gâteau mais le lait est fini. **D’la secousse**, tu pourras prendre du lait? (Markete mi gidiyorsun? -Pasta yapacağım fakat süt bitmiş. **Bu yüzden** süt alabilir misin?)

3.2.7.Sonuç Bildiren Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı

Herhangi bir şeyi ifade ederken veya anlatırken öz ve kısa bir şekilde anlatabilmek için özetlemeye ihtiyaç duyarız. Bunu yaparken de bazı kalıplaşmış ifadelerden faydalanırız. Bu ifadelerle de sonuç bildiren deyimse belirteçler denir. Sonuç bildiren deyimse belirteçlerden 28 tane tespit ettik. Bazıları şunlardır:

“ au compteur (sonuç olarak), du coup (sonunda), en conséquence (sonuç olarak), en dernier lieu (son olarak, sonunda, nihayet), l’un dans l’autre (sonuç olarak), par là même (sonuç olarak, bunun bir sonucu olarak), par raccroc = de raccroc (mutlu bir raslantı sonucu, iyi bir raslantı sonucu), par rencontre (raslantı sonucu olarak), par suite (sonuç olarak, bunun sonucu olarak), par voie de conséquence (bunun sonucu olarak), somme toute (sonuç olarak), toute compte fait = au bout du compte = en fin du compte (sonunda, sonuç olarak), à la clè (nihayet, en sonunda), à la fin (en sonunda, sonunda), au fin bout (sonunda), au final (sonunda), au soir (sonunda)”. Örneğin;

À la clè, c’est une extension des champs agricoles. (**Sonuç olarak**, tarım alanlarının uzantısıdır.)

Au soir de la soixante-dix-septième seconde du match entre Beşiktaş et Trabzonspor, Beşiktaş a marqué un but. (Beşiktaş ve Trabzonspor maçının yetmiş yedinci saniyesinin **sonunda**, Beşiktaş gol attı.)

3.2.8.Amaç Bildiren Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı

İnsan faaliyetinin ulaşmaya çalıştığı sonucun zihinde önce tasarlanmasıyla birlikte hedefe ulaşmak için yapılan eylemler ve işlemleri ifade etmek için kullanılır. Bu ifadelerle de amaç bildiren deyimse belirteçler denir. Amaç bildiren deyimse belirteçlerden 22 tane tespit ettik. Bazıları şunlardır:

“de ce fait (bunun için), à cet effet (bu amaçla, bu amaç doğrultusunda, bunun için), à la découverte (keşfetmek, bulmak amacıyla), chacun pour soi (kişisel ve bencil bir amaç için), pour ce faire (bu amaçla), pour cet effet (bu amaçla), à cette fin (bu amaçla), à plus forte raison (var olan nedene ek olarak, üstelik, daha da), dans ce dessein (bu amaçla), ad honores (şans olsun diye), de pure forme (adet yerini bulsun diye, laf olsun diye), par acquit de conscience (adet yerini bulsun diye), pour la forme (adet yerini bulsun diye), pour les beaux yeux (birinin gönlü hoş olsun diye)”.
Örneğin;

Vous devez participer au projet sur le réchauffement climatique. **Pour ce faire**, vous disposez d’un délai de 20 jours. (Küresel ısınmayla ilgili projeye katılmanız gerekiyor. **Bunu yapmak için**, 20 gününüz var.)

Le coût de loyer de centre commercial est très élevé au niveau personnel **à plus forte raison** pour les entreprises. (Alışveriş merkezi kira maliyeti kişisel düzeyde çok yüksektir, **üstelik** şirketler içinde.)

3.2.9.Sınırlama, Kısıtlama Bildiren Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı

Konuşmalarımızda ve yazılarımızda anlattığımız bir işin, oluşun, hareketin gerçekleşirken onu sınırlamak için kullanılan ifadeler sınırlama, kısıtlama bildiren deyimsele belirteçler denir. Sınırlama ve kısıtlama bildiren deyimsele belirteçlerden 18 tane tespit ettik. Bazıları şunlardır:

“pour le moins = à tout, le moins (hiç olmazsa), tout en gros (ancak, hiç olmazsa), du moins (hiç olmazsa), à défaut (hiç olmazsa), au minimum (hiç olmazsa), au moins (hiç olmazsa), de bon compte (hiç olmazsa), en tout temps (hiç olmazsa), presque pas (ancak, zar zor), rien que (yalnız, sadece, ancak), peu ou pas = peu ou point (zar zor, ancak), sans autre façon (sadece), sans plus de façon (sadece), par exemple (yalnız)”.
Örneğin;

On pourrait, **à défaut**, supprimer les certaines clauses en accord. (**Hiç olmazsa**, anlaşmadaki bazı maddeler silinebilir.)

Soyez **de bon compte**, ne fermez pas la communication. (**Hiç olmazsa** düşünün, iletişimi kapatmayın.)

3.2.10.Varsayım ve Koşul Bildiren Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı

Gerçekleşmemiş bir olayın gerçekleşmiş gibi ya da gerçekleşmiş bir olayın hiç gerçekleşmemiş gibi kabul edildiği durumlarda kullanılan ifadeler varsayım bildiren deyimsele belirteçler denir. Varsayım bildiren deyimsele belirteçlerden 41 tane tespit ettik. Bazıları şunlardır:

“par impossible (olacak şey değil ya diyelim ki oldu), à toute fins utiles (tut ki, sayalım ki, -diğini farzedelim), à partir de là (böyle bir şeyi varsayarak), en quelque sorte (sanki, hemen hemen, öyle diyelim), autant vaut (sanki), comme qui dirait

(sanki), comme si sa vie en dépendait (sanki hayatı buna bağıymış gibi), pour ainsi dire (sanki), soi-disant (sanki)”, Örneğin;

Les nouvelles découvertes sont **à toute finsutiles** impossibles. (Yeni buluşlar **tut ki** imkansızlar.)

Nous poursuivrons, **à partir de là**, le projet sur le changement climatique. (**Tut ki** iklim değişikliği projesine devam edeceğiz.)

Bir olayın veya durumun gerçekleşmesinin, başka bir olaya veya duruma bağlı olduğunu belirten ifadelere koşul bildiren deyimisel belirteçler denir. Koşul bildiren deyimisel belirteçlerden 24 tane tespit ettik. Bazıları şunlardır:

“comme un grand (yalnız, bağımsız olarak), dans la proportion où = dans la mesure où (yeter ki, şu şartla ki), moyennant quoi (bu şartla), sous le sceau du secret (sır olarak saklamak üzere, gizli kalması koşuluyla), à charge de (-koşuluyla, -şartıyla), presque pas (ancak), rien que (yalnız, ancak), tout en gros (yalnız, ancak), à peine (ancak), peu ou pas = peu ou point (ancak), pour l’heure (günün koşullarında), suivant le temps = suivant les temps (şartlara, koşullara bağılı olarak), à ce compte là (bu şartlarda)”. Örneğin;

Lors de la réunion, il y avait 15 personnes **tout en gros**. (Toplantıda **ancak** 15 kişi vardı.)

La femme se voue à son mari, à ses enfants et même à son domicile, **moyennant quoi** elle est logée et nourrie. (Kadın kendini kocasına, çocuklarına ve hatta evine adar, **bu şartla** barındırılır ve beslenir.)

3.2.11. Kesinlik Bildiren Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı

Bir işin, oluşun, hareketin gerçekleşmesinin kesin olarak meydana geleceğini anlatan ifadelerle kesinlik bildirendeyimsel belirteçler denir. Bu tür ifadelerde kararlılık söz konusudur. Kesinlik bildiren deyimisel belirteçlerden 33 tane tespit ettik. Bazıları şunlardır:

“beau dommage (şüphesiz, kuşkusuz), bien sûr (kuşkusuz), c’est clair (açık, şüphe yok), c’est positif (kesinlikle), cela s’entend (şüphesiz, kuşkusuz), clair et net (apaçık, besbelli), comment donc (şüphesiz, elbette, kuşkusuz), d’un seul jet (kesinlikle), dans le mille, Émile (kesin olarak, elbette), en vérité (gerçekte, kuşkusuz), sans doute (kesinlikle, şüphesiz), sans faute (kesinlikle, kesin olarak), tambour battant (kesinlikle), non peut-être (kuşkusuz), oeufcorse (kuşkusuz, şüphesiz), sans aucun doute (hiç kuşkusuz, hiç şüphesiz), sans contredit (kuşkusuz)”. Örneğin;

Le plus ennuyeux pour les investisseur, était **sans aucun doute** la déstabilisation du pays où ils ont investi. (Yatırımcılar için en sinir bozucu şey, **hiç şüphesiz**, yatırım yaptıkları ülkenin istikrarsızlaşmasıydı.)

Mon piano est, **sans contredit**, le meilleur. (Piyonam **şüphesiz** en iyisidir.)

3.2.12.Sıralama Bildiren Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı

Konuşmalarımızda ve yazılarımızda anlattığımız bazı olay ve durumların sırasını veya sıralamasını bildirmek için kullandığımız ifadelerle sıralama bildiren deyimsele belirteçler denir. Sıralama bildiren deyimsele belirteçlerden 42 tane tespit ettik. Bazıları şunlardır:

“à tour de rôle (sırasıyla), d’âge en âge (ard arda, sırayla, peş peşe), de maison en maison (ard arda, sırayla), de siècle en siècle (ard arda, sırayla, peş peşe), en dernier (sonuncu olarak, hepsinden sonra), en deuxième lieu (sonra, ikinci olarak), en file = à la file (arka arkaya, ard arda, birbiri arkasından), en premier (en önde, en başta, ilk, birinci), en premier lieu (önce, ilkin, ilk olarak), en queue de peloton (takım arkasında yer alan, sıralamasında kötü durumda, pozisyonda), en second (ikinci olarak), en second lieu (sonra, ikinci olarak), en troisième lieu (son, üçüncü olarak)”. Örneğin;

C’est ce qui doit passer **en premier**. Parce que l’état du patient s’aggrave. (İlk önce geçmesi gereken budur. Çünkü hastanın durumu ağırlaşıyor.)

Parce que je viens de sortir des soins intensifs, ces faits m’ont été communiqués **d’âge en âge**. (Yoğun bakımdan yeni çıktığım için bu gerçekler bana **sırasıyla** iletildi.)

3.2.13.Genel ve Özel Durum Bildiren Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı

Günlük hayatta yapılan durumları anlatmak için kullandığımız ifadelerle genel durum bildiren deyimsele belirteçler denir. Genel durum bildiren deyimsele belirteçlerden 24 tane tespit ettik. Bazıları şunlardır:

“à la vie à la mort (her zaman), à tous coups (her zaman, genellikle), à toutes les sauces (sık sık), à toute heure (sürekli olarak), bien des fois (sık sık, genellikle), de coutume (genel olarak, her zaman ki), de gros en gros (genel bir şekilde, genellikle), de tout temps (her zaman), en général (genel olarak, genellikle), en principe (genellikle, genel olarak), en règle générale (genel olarak, genellikle), en tout temps (her zaman, hep, genellikle)”. Örneğin;

Ce comédien est très réussi. J’éclate de rire **à tous coups**. (Bu komedyen çok başarılı. **Her seferinde** kahkaha atıyorum.)

On l’utilise **en règle générale** pour la même maladie. (**Genellikle** aynı hastalık için kullanılır.)

Özel durumları anlatmak için kullandığımız ifadelerle özel durum bildiren deyimsele belirteçler denir. Özel durum bildiren deyimsele belirteçlerden 31 tane tespit ettik. Bazıları şunlardır:

“ad hominem (özel olarak), en abrégé (özel olarak), en la personne de (kendi, bizzat, şahsen), en privé (özel olarak, baş başa), en son propre et privé nom (kişisel olarak, kendi başına), seul à seul (özel olarak, baş başa), en tête à tête (baş başa), entre les deux yeux (baş başa, iki kişi baş başa vererek), tête à tête (baş başa), per se (kendi

başına), tout seul (kendi başına, tek başına), de sa grâce (kendi başına), de ses blanches mains (kendi kendine, kendi başına)”. Örneğin;

J’ai un problème. Puis-je vous parler **en privé**? (Bir sorunum var. Seninle **özel olarak** konuşabilir miyim?)

J’ai pu lui parler **en tête-à-tête** et j’ai vu à quel point cette affaire était triste. (Onunla **baş başa** konuşabildim ve bu meselenin onu ne kadar üzdüğünü gördüm.)

3.2.14. Aşamalı Durum Bildiren Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı

Bir durumun olumlu veya olumsuz yöndeki gelişimi; bir olgunun, bir olayın belli bir süreç için sona ermesi değişik biçimlerde ifade edilebilir. Aşamalı bir durumu anlatan ifadeler aşamalı durumbildiren deyimisel belirteçler denir. Aşamalı durum bildiren deyimisel belirteçlerden 68 tane tespit ettik. Bazıları şunlardır:

“à l’heure (saat başı), à mesure (gittikçe, yavaş yavaş), à pas d’homme (yavaş yavaş, ağır ağır), à petit feu (yavaş yavaş), à tout bout de champ (dakika başı, ikide bir), au coup par coup (parça parça), au fur de temps (zamanla, gittikçe), chiquet à chiquet (azar azar), d’année en année (yıldan yıla, birbirini takip eden yıllar), d’heure en heure (gitgide, gittikçe), de charybde en Scylla (gittikçe, daha kötüye, en kötüsünden kötüsüne), de jour en jour (günbe gün, günden güne), de mieux en mieux (gittikçe düzelterek), de plus en plus (gittikçe), de plus en plus fort comme chez Nicolet (gittikçe güçlenerek), de plus fort en plus fort (gitgide daha da güçlenerek), de proche en proche (aşama aşama), fait à fait (gitgide, gittikçe), goutte à goutte (damla damla, azar azar)”. Örneğin;

Les fleurs que j’ai oublié d’arroser meurent **à petit peu**. (Sulamayı unuttuğum çiçekler **yavaş yavaş** ölüyorlar.)

Jamais le peuple italien, à cause du coronavirus, n’a traversé un choc si violent, à une telle échelle, et son état s’aggrave **de jour en jour**, sous nos yeux. (İtalyan halkı koronavirüs yüzünden daha önce hiç olmadığı kadar böyle bir ölçekte şiddetli bir şok geçirmedi ve İtalyan halkının durumu gözümüzün önünde **gün geçtikçe** kötüleşiyor.)

3.3. Anlamsal Açıdan Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı

Anlamsal olarak ifade ettikleri duruma bağlı olarak kullanılan birçok deyimisel belirteç türleri vardır. Bu deyimisel belirteç türleri, görüş ve yorum bildiren deyimisel belirteçler ve durum bildiren deyimisel belirteçler olmak üzere iki gruba ayırdık.

Anlamsal açıdan deyimisel belirteçlerde yer alan her deyimisel belirteç türlerini tanımlarıyla birlikte her bir gruplandırma için iki örnek vererek anlamlarının daha iyi kavranmasını amaçladık. Ancak bu sınıflandırmayı tezin konusu dışına çıkmamak için belli bir sınırlamayla oluşturduk. Çünkü tezimizde bu kadar fazla ayrıntı bilgi vermenin gereksiz olduğunu düşündük. Genel bir çerçeveye sınırlandırarak bu deyimisel belirteç türüne tezde yer vermeye çalıştık.

3.3.1. Görüş ve Yorum Bildiren Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı

Fransızcada konuşmacının bir eylem ile ilgili görüşü veya fikri hakkında bilgi veren, veya eylem hakkında yorumu yapan deyimisel belirteçler bulunur. Bu deyimisel belirteçler diğer belirteçlerden farklıdır çünkü bize bir olayın nasıl meydana geldiği hakkında bilgi vermezler. Görüş ve yorum bildiren deyimisel belirteçleri, yalnızca bir fiili, belirteci veya sıfatı nitelemek yerine tümcenin tamamını niteler. Görüş bildiren deyimisel belirteçler ile yorum bildiren deyimisel belirteçler arasında tümce içerisinde bulundukları konum dışında pek bir fark yoktur. Görüş bildiren deyimisel belirteç olarak kullanılan birçok deyimisel belirteç aynı zamanda yorum bildiren deyimisel belirteç olarak da kullanılabilir. Ancak bazı durumlarda, bir deyimisel belirteç diğerine göre çok daha yaygındır.

Görüş ve yorum bildiren deyimisel belirteçler yanıt ve onaylama, şüphe ve kuşku, olumsuzlama, duygu ve his ve tahminbildiren deyimisel belirteçler olarak beşe ayırdık ve tarama yoluyla yapmış olduğumuz çalışmada görüş ve yorum bildiren deyimisel belirteçlerden toplamda 296 tane tespit ettik.

3.3.1.1. Yanıt ve Onaylama Bildiren Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı

Yapılan bir işin veya davranışın yerinde ve doğru olduğunun kabul edildiğini veya herhangi bir ölçek sınırında dile getirilen yargıyı olumlamasını ya da ilgili görüşe katılmasını belirtmek için kullandığımız deyimisel belirteçler, tümceye onaylama, kesinlik gibi anlamlar katar. Yanıt ve onaylama bildiren deyimisel belirteçlerden 48 tane tespit ettik. Bazıları şunlardır:

“bien sûr (elbette), bien entendu (tabii ki, elbette), comme à l'exercice (evet), en vérité (gerçekten, aslında, doğrusu), pour sûr (elbette), sans doute (kesinlikle), si si (evet gerçekten), sur l'ongle (evet hay hay, elbette), Peu! (Elbette!, Evet! Tabii ki!), à la cote (evet, hayhay, elbette), comme à l'exercice (evet, hayhay, elbette), en perfection (evet, elbette), non peut-être (evet, elbette), cela s'entend (tabii, elbette), sans faillir (elbette), sans faute (elbette), à l'évidence = de toute évidence (elbette), beau dommage (elbette), comme de bien entendu (elbette), dans le mille, Émile (elbette), et pour cause (elbette)”. Örneğin;

Les études universitaire sont **bien entendu** la principale condition pour développer de la société. (Akademik çalışmalar **elbette** toplumun gelişmesini sağlayan temel koşuldur.)

Il viendra **sans faute** la semaine prochaine. (Gelecek hafta **tabii ki** gelecek.)

3.3.1.2. Şüphe ve Kuşku Bildiren Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı

Bir insanın, bir olay karşısında duyduğu emin olamama duygusu veya güvensizlik duygusunu belirtmek için kullandığımız deyimisel belirteçler, tümceye şüphe ve kuşku gibi anlamlar katar. Şüphe ve kuşku bildiren deyimisel belirteçlerden 33 tane tespit ettik. Bazıları şunlardır:

Sans doute ve peut-être tümce başında kullanıldıklarında özne ile eylem yer değiştirmektedir.

“peut-être (kuşkusuz), sans doute (şüphesiz, kuşkusuz), sans l’ombre d’un doute (şüphesiz olarak), à coup sûr (hiç şüphesiz, kuşkusuz), beau dommage (şüphesiz, kuşkusuz), bel et bien (hiç şüphesiz), ben manque (şüphesiz), cela s’entend (şüphesiz, kuşkusuz), comme de bien entendu (şüphesiz, kuşkusuz), comment donc (şüphesiz, muhakkak), en bonne conscience (hiç şüphesiz), en vérité (şüphesiz, kuşkusuz), haut la main (şüphesiz), non peut-être (şüphesiz), oeuf corse (şüphesiz, kuşkusuz), sans aucun doute (hiç şüphesiz), sans contredit (kuşkusuz)”. Örneğin;

Il neige **sans aucun doute. (Hiç şüphesiz** kar yağacak.)

Il dit qu’il sait tout concernant le cinéma mais sur ce film, il s’est **bel et bien** trompé. (Sinemayla ilgili her şeyi bildiğini söylüyor ama bu film hakkında **hiç şüphesiz** yanılmıştı.)

3.3.1.3. Olumsuzlama Bildiren Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı

Bir işin veya oluşun yapılmadığını, yapılmayacağını veya olmadığını belirtmek için kullandığımız deyimse belirteçler, tümceye olumsuzluk anlamı katar. Olumsuzlama bildiren deyimse belirteçlerden 72 tane tespit ettik. Bazıları şunlardır:

“au grand jamais (hiçbir zaman), comme ses pieds (çok kötü), dans tes rêves (hiçbir zaman, asla), de la vie = de ma vie (hiçbir zaman, asla), du tout (hiç, hiç de), en rien en tout (hiç, hiç de), en aucune manière (hiçbir şekilde, asla), ex negativo (olumsuz olarak), il faudra me passer sur le corps (hiçbir zaman, asla), en aucun cas (hiçbir halde, hiçbir durumda), en aucune façon (hiçbir biçimde), à Pâques ou à la Trinité (asla, hiçbir zaman), jamais au grand jamais (kesinlikle hiçbir zaman, kesinlikle asla), Jamais de la vie! (Hayatta olmaz! Asla!), même pour tout l’or du monde (hiçbir zaman, asla), moi vivant jamais (hiçbir zaman, asla), ne.....ne rien (asla, hiç, zinhar), ni jour ni nuit (asla, hiçbir zaman)”. Örneğin;

La vie des ouvriers n’est pas garantie **en aucune façon. (İşçilerin hayatı hiçbir biçimde** güvence altına alınmadı.)

Moi vivant jamais, je ne permettrai pas cela. (**Hiçbir zaman,** buna müsaade etmeyeceğim.)

3.3.1.4. Duygu ve His Biildiren Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı

Bireyin ruh halinde içsel ve çevresel etkilerle etkileşiminden doğan kompleksle ortaya çıkan ifadeleri belirtmek için kullandığımız deyimse belirteçler, tümcelere duygu ve his anlamı katar. Duygu ve his deyimse belirteçleri altı gruba ayırdık.

3.3.1.4.1.Şaşıрма Bildiren Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı

Beklenilmeyen bir durumla karşılaşıldığında dile getirilen hayret duygusunu ifade etmek için kullandığımız deyimse belirteçler, tümceye şaşıрма anlamı katar. Şaşıрма bildiren deyimse belirteçlerden 13 tane tespit ettik. Bazıları şunlardır:

“comme deux ronds de flan (şaşakalmış, şaşırmış), avec des yeux ronds (apışmış, şaşırmış), contre toute attente (şaşırtıcı bir biçimde), si si (görüldüğü kadar şaşırtıcı), broche à foin (şaşkın), à l’étourdie (şaşkınca), à toute hutte (şaşkınca)”. Örneğin;

Si si, nous avons vu des gens qui ont survécu à l’accident désastreux. (**Görüldüğü kadar şaşırtıcı**, feci kazadan sağ çıkan insanları gördük.)

Contre toute attente, la nature peut se renouveler malgré les déchets chimiques. (**Şaşırtıcı bir biçimde**, doğa kendini kimyasal atıklara rağmen yeniyebiliyor.)

3.3.1.4.2. Küçümseme Bildiren Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarım

Bir kişinin karşıdakine değer vermeme, onu küçük görme, önemsememe hafife alma duygusunu belirtmek için kullandığımız deyimse belirteçler, tümceye küçümseme anlamı katar. Küçümseme bildiren deyimse belirteçlerden 14 tane tespit ettik. Bazıları şunlardır:

“du bout des lèvres (küçümsemeyle, yarım ağızla), par-dessous la jambe = par-dessus la jambe (küçümseyerek), par-dessus l’épaule (küçümseyerek), soi-disant (güya, sanki), en peinture (sözde, görünüşe göre)”.Örneğin;

Il m’a répondu, **du bout des lèvres**. (**Yarım ağızla** bana cevap verdi.)

Il regardait **par-dessus l’épaule** des touristes. (Turistlere **küçümseyerek** bakıyordu.)

3.3.1.4.3. Öfke ve Kızgınlık Bildiren Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı

Bir kişinin bir olay veya durum karşısında, engelleme, incinme, gözdağı verme gibi saldırganlık haliyle karşılık verme duygusunu belirtmek için kullandığımız deyimse belirteçler, tümceye küçümseme anlamı katar. Öfke ve kızgınlık bildiren deyimse belirteçlerden 19 tane tespit ettik. Bazıları şunlardır:

“que diable (öfkeyle, kızgınlıkla), ab irato (sinirle, öfkeyle), dans le feu de l’action (öfkeyle, kızgınlıkla), de furie (öfkeyle hareket ederek), en pétard (öfkeli, barut gibi), ras le cul = ras-le-bol (aşırı öfke)”.Örneğin;

Je l’ai fait avec un moment **de furie**. (Bir anlık **öfkeyle** yaptım.)

Cela ne devrait pas être décidé **dans le feu de l’action**. (**Öfkeyle** karar vermemek gerekiyor.)

3.3.1.4.4. Cesaret ve Kararlılık Bildiren Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı

Bir kişinin yiğitlikle, kararlılıkla, ataklıkla ve dayanıklılıkla, korku, acı, risk, belirsizlik veya tehdit ile başa çıktığını belirtmek için kullandığımız deyimsel belirteçler tümceye küçümseme anlamı katar. Cesaret ve kararlılık bildiren deyimsel belirteçlerden 21 tane tespit ettik. Bazıları şunlardır:

“de pied ferme (hiç çekinmeden, korkmadan), en face (çekinmeden, korkmadan), tête haute (korkmadan), tête levée = front levé (hiç korkmadan, gözünü kırpmadan), à l'emporte-pièce (çekinmeden, sakınmadan), à coeur perdu (kendi duygularını sakınmadan), à visage découvert (dobra dobra, sakınmadan)”. Örneğin;

Les partis politiques ont déclaré que la dotation se fait désormais **de pied ferme**. (Siyasi partiler, kadrolaşmanın artık **hiç çekinmeden** yapıldığını söyledi.)

Il continue de dire sa parole **à visage découvert**. (Sözünü **sakınmadan** konuşmaya devam ediyor.)

3.3.1.4.5. Üzüntü Bildiren Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı

Bir kişi kötü veya olumsuz bir olay yaşadığında veya kötü bir duruma maruz kaldığında yaşadığı duyguyu belirtmek için kullandığımız deyimsel belirteçler, tümceye üzüntü anlamı katar. Üzüntü bildiren deyimsel belirteçlerden 15 tane tespit ettik. Bazıları şunlardır:

“de mauvais grâce (üzülerek, kötü niyetle), à regret (üzülerek), invite Minerva (üzülerek), malgré soi (üzülerek)”. Örneğin;

Nous sommes témoin **de mauvais grâce** que les mesures ont été violées. (Tedbirlerin ihlal edildiğine **üzülerek** şahit olmaktadır.)

Nous continuons **à regret** de voir des exemples concrets. (Somut örnekler görmeye **üzülerek** devam ediyoruz.)

3.3.1.4.6. Bencillik ve Bir Eylemin Sonunu Düşünmeme Anlamı Bildiren Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı

Bir kişinin bir olay veya bir durumla ilgili başını sonunu hesap etmeden davranması veya konuşması halini belirtmek için kullandığımız deyimsel belirteçler tümceye düşüncesizlik anlamı katar ve bireyin kendi çıkarları doğrultusunda hareket ettiğini belirtmek için kullandığımız deyimsel belirteçler de tümceye bencillik anlamı katar. Bu deyimsel belirteçlerden 19 tane tespit ettik. Bazıları şunlardır:

“à l'aveugle (düşüncesizce), à l'étourdie (düşüncesizce), à la légère (düşüncesizce), à la venvole (düşüncesizce), à toute hutte (düşüncesizce), à toutes hurtes (düşüncesizce), par-dessous la jambe = par-dessus la jambe (düşüncesizce), sur les bords (düşüncesizce), sur un coup de tête (düşüncesizce), un rien (düşüncesizce), chacun pour soi (kişisel ve bencil bir amaç için), ”. Örneğin;

Notre peuple agit inconsciemment et **sur les bords** en ce moment. (İnsanlarımız şu an bilinçsizce ve **düşüncesizce** davranıyorlar.)

Les ressources, outils et équipements de l'institution ne peuvent être utilisés **chacun pour soi**. (Kurumun Kaynakları, araç ve gereçleri **kişisel amaç için** kullanılamaz.)

3.3.1.5. Tahmin Bildiren Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı

Bir kişinin akla, sezgilere, gözlemlere veya birtakım verilere dayanarak, olacak bir şeyi kestirebilmesini belirtmek için kullandığımız deyimisel belirteçler, tümceye tahmin anlamı katar. Tahmin bildiren deyimisel belirteçlerden 42 tane tespit ettik. Bazıları şunlardır:

“au pif (tahminen, aşağı yukarı), au pifomètre (tahminen, göz kararıyla), dans ces eaux-là (tahminen, yaklaşık olarak), dans les grandes lignes (tahminen, takriben), au mieux (en iyimser tahminle), à la louche (yaklaşık olarak), à peu près = à peu de chose près (yaklaşık olarak, hemen hemen), à vue de nez (yaklaşık olarak), au jugé (yaklaşık olarak, göz kararıyla), comme un chien fout sa merde (yaklaşık olarak), dans les (yaklaşık), en gros (yaklaşık olarak, kabaca), grosso merdo (yaklaşık, kabaca), plus ou moins (az çok, yaklaşık), à un cheveu (hemen hemen, aşağı yukarı), à un poil de cul (hemen hemen), aux trois quarts (hemen hemen tam), dans un tiroir (hemen hemen unutulmuş), en quelques sorte (hemen hemen, aşağı yukarı), pas autrement (hemen hemen hiç), peu s'en faut (hemen hemen, aşağı yukarı)”. Örneğin;

La tyrolienne faite sur terrain montagneux prend **dans ces eaux-là** 3 minutes. (Dağlık arazi üzerinde yapılan zipline **yaklaşık olarak** 3 dakika sürer.)

Il n'y a eu **pas autrement** cas à Kemer. C'est pourquoi les activités touristiques se poursuivront cet été. (Kemer'de **hemen hemen hiç** vaka olmadı. Bu yüzden tusizm faaliyetleri bu yazda devam edecek.)

3.3.2. Durum Bildiren Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı

Fiilleri niteleyerek ve belirterek onların nasıl ve hangi durumda yapıldığını bildiren deyimisel belirteçlerdir. Fiile sorulan “nasıl” sorusuna cevap verir. Durum ve tavır ifade ederler. Bunlar, kullanım yeri, zamanı, şekli, kalitesi, yoğunluğu, vb. anlamına gelen deyimisel belirteçlerdir.

Durum deyimisel belirteçlerisekiz gruba ayırdık ve tarama yoluyla yapmış olduğumuz çalışmada durum belirteçlerinden toplamda 768 tane tespit ettik.

3.3.2.1. Yer Bildiren Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı

Fiilleri yer-yön anlamlarıyla belirten, onların yöneldikleri yeri-yönü gösteren ifadelerle yer bildiren deyimisel belirteçler denir. Yer bildiren deyimisel belirteçlerden 106 tane tespit ettik. Bazıları şunlardır:

“à tous les étages (her yerde), au-dessous (aşağıda), ici près (mahallede, yakınlarda), aux quatre vents (her yerde), ça et là (şurada, burada), de nulle part (hiçbir yerde, hiçbir yere), à ciel ouvert (açık havada veya üstü açık bir yerde), à domicile (evde), à droite et à gauche (sağda solda, her yerde), à l’abri (güvenilir yerde), à la croisée des chemins (kavşakta), à pied d’oeuvre (iş yerinde), à portée de la main (elinin altında, elinin erişebileceği yerde), à proximité (yakınlarda, şuralarda bir yerde), à terre (yerde), à tous les niveaux (her yerde), au coin d’une rue (bir yerde), au fin fond (en ücra yerde, en uzak köşede), au finish (varışta, bir yarışın son bulunduğu yerde veya çizgide), autre part (başka bir yerde), dans ces entrefaites = sur ces entrefaites (bir olayın gerçekleştiği yerde)”. Örneğin;

Il était à **tous les étages**, son corps sans vie a été retrouvé. (**Her yerde** aranıyordu, cansız bedeni bulundu.)

Ça me fait très plaisir d’être **ici près** de toi. (Burada **yakınında** olmak beni çok mutlu ediyor.)

3.3.2.2. Davranış Bildiren Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı

Bir kişinin birine veya bir şeye karşı sergilediği hâl, hareket, muamele, tavır ve tutumları belirtmek için kullandığımız deyimsel belirteçler, tümceye davranış anlamı katar. Davranış bildiren deyimsel belirteçlerden 61 tane tespit ettik. Bazıları şunlardır:

“à coeur joie (doyasıya, istediği kadar), à contre coeur (istemeyerek, zoraki), à cor et cri (), à tort (haksızca, haksız yere), au fur et à mesure (gittikçe, aradan zaman geçtikçe), au hasard (rastgele), bon gré (), à coeur ouvert (içtenlikle, açık yüreklilikle), au doigt et à l’oeil (doğruluk ve hassasiyetle), d’instinct (içgüdüsel olarak, sezgisel olarak), par-dessous la jambe = par-dessus la jambe (düşüncesizce, saygısızca), à l’étourdie (düşüncesizce, hoppaca), bille en tête (aptalca, ahmakça), au flan (gelişigüzel ve cesurca), à juste raison (akıllıca, iyi düşünerek), de pied ferme (korkmadan), de bonne foi (iyi niyetli), de bonne grâce (isteyerek, seve seve), ab irato (öfkeyle), dans le feu de l’action (kızgınlıkla, öfkeyle), la main sur la conscience (elini vicdanına koyarak, tüm içtenliğiyle), à musse-pot = à muche-pot (gizlice)”. Örneğin;

J’aime à **coeur joie** mon chien. (Köpeğimi **doyasıya** seviyorum.)

Dites-moi, **la main sur la conscience**, ce que pensez de moi. (**Elini vicdanına koyarak** benim hakkımda ne düşündüğünü söyle bana.)

3.3.2.3. Miktar ve Yoğunluk Bildiren Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı

Fiile veya sığata sorulan “ne kadar?” sorusunun cevabıdır. Kendilerinden önceki veya sonraki kelimeyle birlikte söze eşitlik, üstünlük, en üstünlük, aşırılık, karşılaştırma anlamları katar. Yoğunluk ve miktar anlamsal olarak kesişir. Tümcede, işlem miktar veya yoğunluk derecesini ifade eder. Miktar ve yoğunluk bildiren deyimel belirteçlerden 92 tane tespit ettik. Bazıları şunlardır:

“de moitié = à moitié (yarı yarıya), en diable (aşırı derecede, çok), au détail (parça başına), au tant qu’un curé peut en bénir (büyük miktarda), comme des mouches (bolca), d’abondance (bol bol, bolca), poil de grenouille (çok az miktarda), tant et tant (çok büyük miktarda), un tout petit peu (çok az miktarda), à gueule-que-veux-tu (bol miktarda, bolca), au compte-gouttes (küçük miktarda, azar azar), comme s’il en pleuvait (büyük miktarda, pek çok, sürüsüne bereket), pas autrement (azıcık, çok az), un petit peu (azıcık), à demi (yarı yarıya), à gog (bol bol, istemediğin kadar), peu à peu (azar azar), peu ou prou (aşağı yukarı, az çok), à la louche (aşağı yukarı), dans les grandes lignes (aşağı yukarı, yaklaşık olarak)”. Örneğin;

La compagnie aérienne réduit **de moitié** le nombre d’employés. (Havayolu şirketi çalışan sayısını **yarı yarıya** azaltıyor.)

Il est important de consommer **d’abondance** du poisson dans ce processus. (Bu süreçte **bol bol** balık tüketmek önemlidir.)

Miktar ve yoğunluk deyimisel belirteçler dörde ayrılır:

3.3.2.3.1. Eşitlik Bildiren Deyimsel Belirteçler

Bir şeyin, bir olayın, bir durumun nitelik ve nicelik bakımından kıyaslanması sonucu ortaya çıkan eşitlik durumu belirtmek için kullandığımız deyimisel belirteçlerdir. Eşitlik bildiren deyimisel belirteçlerden 50 tane tespit ettik. Bazıları şunlardır:

“à part égales (eşit parçalarda), d’égal à égal (eşit koşullarda içinde, eşit olarak), de pair (eş düzeyde, aynı seviyede), de même (aynı şekilde), ex aequo (eşit olarak, eşit sırada), opus isodomum (eşit yükseklikte), pari passu (eşit değerde, eşit adımlarla), presque sûrement (bire eşit bir olasılıkla), statu quo ante bellum (iki tarafında eşit oranda hasar görmesi), sur un pied d’égalité = sur pied d’égalité (eşit olarak, eşit haklarla, eşit koşullar içinde), tant pour tant (eşit oranlarda karıştırarak), à moitié (yarı yarıya), à demi (yarı yarıya), de compte à demi (yarı yarıya paylaşarak), fifty-fifty (yarı yarıya), moit moit (yarı yarıya)”. Örneğin;

Les enfants devraient recevoir une éducation **d’égal à égal**. (Çocuklar **eşit koşullar içinde** eğitim almalılar.)

Les femmes progressent **pari passu** dans le monde des affaires. (Kadınlar iş dünyasında **eşit adımlarla** ilerliyor.)

3.3.2.3.2. Üstünlük ve En Üstünlük Bildiren Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı

Fiilleri, sıfatları ve belirteçleri niteleyen bir şeyin üst ya da alt sınırında olduğunu belirtmek için kullandığımız deyimisel belirteçler, tümceye üstünlük ve en üstünlük anlamı katar. Bu deyimisel belirteçlerden 53 tane tespit ettik. Bazıları şunlardır:

“à donf (en çok), à l’extrême limite (en çok, en fazla), à peine (en çok), à tout péter (en çok), au maximum (en çok, en fazla), au plus (en çok, en fazla), au taquet (en çok, en fazla), jusqu’à la gueule (en çok, en fazla), jusqu’au bout (en çok, en fazla),

pas plus grand que la main (çok küçük, avuç içi kadar), plus que de raison (çok fazla), à ras (çok kısa), tout au plus (en çok, en fazla), par préférence = de préférence (daha iyi), moindre mesure (daha az önemli bir şekilde), plus avant (daha ayrıntılı olarak), un ton plus bas (daha düşük bir tonla), faute de mieux (daha iyisi olmadığına göre), de Charybde en Scylla (daha kötüye), de mal en main (gittikçe daha kötüye doğru), faute de pire (daha kötüsü olmadığına göre)". Örneğin;

L'économie américaine s'aggrave **de mal en main**. (Amerikan ekonomisi **gittikçe daha kötüye doğru** gidiyor.)

Les déclarations des États-Unis sont faites **un ton plus bas** à la suite de l'Union Européenne. (ABD'den yapılan açıklamalar AB'nin ardından **daha düşük bir tonla** yapılıyor.)

3.3.2.3.3. Aşırılık Bildiren Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı

Bir görüş, kanı veya tutum bildiren fiillere, en uç biçimde olduğunu ve haddinden fazla olduğunu belirtmek için kullandığımız deyimsel belirteçler, tümceye aşırılık anlamı katar. Bu deyimsel belirteçlerden 35 tane tespit ettik. Bazıları şunlardır:

"de reste (gereğinden çok), too much (gereğinden çok), plus que de raison (gereğinden çok), à l'excès (gereğinden fazla, haddinden fazla, çok aşırı), à fleur de peau (aşırı hassas), à outrance (son derece, aşırı derecede), à plein tube (aşırı derecede, pek çok), à tout crin (aşırı ölçüde), à toute outrance (aşırı ölçüde), à ventre déboutonné (aşırı olarak), au plus haut point (aşırı boyutta), avec le Corse et l'Arménien (aşırı tutumlulukla ve bilerek), broche à foin (aşırı), comme c'est pas permis (aşırı ölçüde, aşırı derecede), comme quatre (aşırı derecede), comme un fou (aşırı biçimde), d'une force (aşırı boyutta), dans l'excès (aşırı derecede), dans la bonne manière (aşırı ölçüde), du feu de Dieu (aşırı derecede), en diable (aşırı derecede), en ta (aşırı ölçüde, aşırı derecede), en viarge (aşırı ölçüde)". Örneğin;

Il y a une possibilité de passer l'inconfort d'attaque de panique dans les personnes qui vivent **d'une force** de telles situations. (Bu tür durumları **aşırı boyutta** yaşayan kişilerde panik atak rahatsızlığı geçirme ihtimali vardır.)

Cette année, la demande a été **plus que de raison**. (Bu yıl talep **haddinden fazla** oldu.)

3.3.2.3.4. Karşılaştırma Bildiren Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı

Bir varlığı, düşünceyi veya kavramı daha anlaşılır hâle getirmek için onu başka bir düşünce ya da kavramla ortak ya da farklı bir yönden değerlendirmek için kullandığımız deyimsel belirteçler, tümceye karşılaştırma anlamı katar. Bu deyimsel belirteçlerden 47 tane tespit ettik. Bazıları şunlardır:

"bien avant dans les terres (denizden çok uzakta), pas plus grand que la main (elden daha büyük değil), à beaucoup près (-den daha uzak), par préférence = de préférence (-den daha çok), pas plus que (-den daha çok değil), moins que jamais (her

zamankinden daha az), plus que jamais (her zamankinden daha fazla), comme pas deux (herkesten daha iyi), comme pas un (herkesten daha iyi), à qui pis pis (hepsinden iyisi), à bouche que veux-tu (istemediğin kadar), à date (şimdiye kadar), ad usum (kullanımına göre), ad valorem (değerine göre), au cas par cas (duruma göre), au détail (yapılan işe göre), en valeur pure (en iyi performansına göre), faute de mieux (daha iyisi olmadığına göre), faute de pire (daha kötüsü olmadığına göre)”. Örneğin;

Peuple bosniaque, cette douleur comprend et partage **comme pas un**. (Bosna halkı bu acıyı **herkesten daha iyi** anlıyor ve paylaşıyor.)

En hiver, nous consommons **moins que jamais** la vitamine D. (Kışın, **her zamankinden daha az** D vitamini tüketiyoruz.)

3.3.2.4.Zaman Bildiren Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı

Fiile sorulan “ne zaman” sorusunun cevabıdır. Herhangi bir eylemin zamanını belirtmek için kullandığımız deyimsele belirteçler, tümceye zaman anlamı katar. Zaman bildiren deyimsele belirteçlerden 154 tane tespit ettik. Bazıları şunlardır:

“de vieux (çoktan beri, uzun zamandan beri), du matin au soir (sabahtan akşama dek), à mi-temps (yarım gün), à plein temps (tüm gün), à temps perdu (boş vaktinde), au petit jour (gün ağarırken), aux aurores (seher vaktinde), d’ici longtemps (uzun süre, uzun bir süre için), dans le rétro (geçmişte), de nos jours (günümüzde, çağımızda), à jourd’hui (bugün, günümüzde, zamane), au jour d’aujourd’hui (bugün, günümüzde), avant notre ère (çağımızdan önce, günümüzden önce), ce jour (bugün, günümüzde), ce jourd’hui (bugün), de nos jours (günümüzde, çağımızda), en temps et en heure (zamanında, vaktinde), à l’heure (tam vaktinde, tam saatinde), à temps (zamanında, vaktinde), avant l’heure (vaktinden önce), par le passé (geçmişte), un jour (vaktiyle), une fois (geçmişte, vaktiyle), à l’avenir (gelecekte), en perspective (gelecekte), in futurum (gelecekte), a pic (tam zamanında)”. Örneğin;

J’ai nagé dans la piscine **à plein temps**. (Tüm gün havuzda yüzdüm.)

Il vient toujours travailler **à l’heure**. (İşe her zaman **tam vaktinde** gelir.)

3.3.2.5. Eşzamanlılık Bildiren Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı

Kişilerin istek ve arzularının aynı anda gerçekleşmesini ve birleşmesini veya iki ayrı olayın birbirleriyle bağlantılı bir biçimde aynı anda gerçekleşmesini belirtmek için kullandığımız deyimsele belirteçler, tümceye eşzamanlılık anlamı katar. Eşzamanlılık bildiren deyimsele belirteçlerden 30 tane tespit ettik. Bazıları şunlardır:

“comme un seul homme (el birliğiyle, eş zamanlı), en parallèle (paralel olarak), en même temps (aynı anda, aynı zamanda), à tempo (eş zamanlı olarak), à la colle (eşzamanlı olarak), à la fois (aynı anda, aynı zamanda), dans le même temps (aynı anda, aynı zamanda), de front (aynı anda), en contrepoint (aynı zamanda), tout à la fois (eş zamanlı, aynı zamanda), au même instant = au même moment (aynı

zamanda, aynı anda), quand et quand (aynı zamanda), quant à quant (aynı zamanda, bir arada)”. Örneğin;

Des centaines de personnes ont chanté **en même temps**. (Yüzlerce kişi **aynı anda** şarkı söyledi.)

Il a publié **à tempo** avec des médias. (Medya kuruluşlarıyla birlikte **eş zamanlı olarak** yayınlandı.)

3.3.2.6. Biçim Bildiren Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı

Eylemlerin nasıl bir biçimde gerçekleştiğini ve eylemin şeklini belirtmek için kullandığımız deyimsele belirteçler, biçim anlamı katar. Biçim bildiren deyimsele belirteçlerden 55 tane tespit ettik. Bazıları şunlardır:

“en forme d’ (biçiminde, şeklinde), en rond (çember biçiminde, halka biçiminde), en sautoir (ya haç ya da x biçiminde), à flocons (pul şeklinde), à l’improvisade (doğaçlama şeklinde), broche à foin (doğaçlama şeklinde), à boulevue (kapalı bir şekilde), comme as = comme cela = comme ça (bu şekilde, bu biçimde), en colimaçon (sarmal bir biçimde), en dents de scie (çıkıntılı bir biçimde), en équerre (dik açı yapacak biçimde), en surface (üstünkörü biçimde), kom ass (bu biçimde), le mieux du monde (eşsiz bir biçimde), noir sur blanc (açık bir biçimde), sans devant derrière (arkası öne gelecek biçimde), sens dessus dessous (alt yüzü üst yüzüne gelecek biçimde), sous le couvert (kapalı bir biçimde)”. Örneğin;

Je vais expliquer **sous le couvert**. (**Kapalı bir biçimde** anlatacağım.)

Coupez la pomme de terre **en rond**. (Patatesi **halka biçiminde** doğrayın.)

3.3.2.7. Benzetme Bildiren Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı

Eylemi, bir kavramın, varlığın veya durumun özelliklerini, anlatımı güçlendirmek için başka varlık, kavram veya duruma benzetmesi yoluyla niteleyen deyimsele belirteçler, tümceye benzetme anlamı katar. Benzetme bildiren deyimsele belirteçlerden 33 tane tespit ettik. Bazıları şunlardır:

“comme un rat mort (ölü bir fare gibi), comme vous et moi (sıradan ölümlüler gibi), d’attaque (turp gibi, pek dinç olarak), comme la faudre (şimşek gibi), comme larrons en foire (iki ahbap çavuş gibi), comme un fou (deli gibi), en dent de scie (testere gibi, testere dişleri gibi), à bâtons rompus (temcit pilavı gibi), à bride abattue = à tout bride (fişek gibi), à califourchon (ata biner gibi), à chevauchons (ata biner gibi), à chaud et à sable (demir gibi sapasağlam), à flots = à grand flots (su gibi, sel gibi), à fond la caisse (fişek gibi), a giorno (gündüz gibi), à la fraîche (buz gibi), à la muette (dilsizler gibi), à la paysanne (köylüler gibi), à laqueue leu leu (Ali paşa döküntüsü gibi), à neuf (yeni gibi), comme chien et chat (kediyle köpek gibi), comme des harengs en caque (balık istifi gibi)”. Örneğin;

Vous pouvez faire votre balcon **à neuf**. (Balkonunuzu **yeni gibi** yapabilirsiniz.)

Ils émerge encore et encore à **bâtons rompus** ce sujet. (Bu konuyu **temcit pilavı gibi** tekrar tekrar karşımıza çıkarıyorlar.)

3.3.2.8. Bütünlük Bildiren Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı

Bir eylemin eksiksiz tam bir şekilde gerçekleştiğini belirtmek için kullandığımız deyimsel belirteçler, tümceye bütünlük anlamı katar. Bütünlük bildiren deyimsel belirteçlerden 52 tane tespit ettik. Bazıları şunlardır:

“à plein = en plein (bütünüyle), avec armes et bagages (bütünüyle), dans les grandes largeurs (bütünüyle), en gros (bütünüyle), et tout point = de tout point (bütünüyle), in extenso (bütünüyle), jusqu’au trognon (aux oreilles)(bütünüyle), à pleines dents (tamamen), aux moelles (tamamen), du tout au tout (tamamen), par nature (tamamen), sur toute la ligne (tamamen), tout à fait (tamamen), à bloc (tamamiyle), au long = tout du long = tout au long (tamamiyle, eksiksiz olarak), à pur et à plein (büsbütün, hiç eksiksiz), cent pour cent (eksiksiz, tamamiyle), comme il faut (eksiksiz), le mieux du monde (eksiksiz), ric-rac (tam tamına, eksiksiz), rubis sur l’ongle (eksiksiz), sans réserve (tam tamına), sans restriction (eksiksiz, tam tamına)”.
Örneğin;

Les témoins ont raconté l’incident à **pur et à plein**. (Tanıklar olayı **hiç eksiksiz** anlattı.)

Les études scientifiques ont cessé **en gros**. (Bilimsel çalışmalar **bütünüyle** durma noktasına geldi.)

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

DEYİMSSEL BELİRTEÇLERLE İLGİLİ ÇİZELGELER

4. Deyimsel Belirteçlerle İlgili Çizelgeler

Deyimsel belirteçlerle ilgili çizelgeleri iki farklı kategoride verdik.

4.1. Fransızcadan Türkçeye Aktarılan Deyimsel Belirteçler Çizelgesi

Fransızcadan Türkçeye Aktarılan Deyimsel Belirteçler Çizelgesinin oluşturulmasında; Dictionnaire le Robert micro,(REY, 2018)kaynağından ve çevrimiçi kaynaklardan(www.fr.wiktionary.org/wiki/categories/locutions-adverbiales-en-français)(www.wordreference.com/fren/)yararlanılmıştır.Bu tarama sonucunda toplamda 3078 deyimisel belirteç tespit edilmiştir. Bunların tamamının Türkçe karşılıkları verilmiştir.

Le Robert Micro'yu tarama yoluyla yaptığımız çalışmada 505 deyimisel belirteç tespit ettik. Bu deyimisel belirteçlerden 342'sinin Türkçe karşılığını Tahsin Saraç Fransızca-Türkçe Sözlükten yararlanarak oluşturduk,163'nün Türkçe karşılığını ise ilk defa kendimiz oluşturduk.

Faydalanmış olduğumuz “www.fr.wiktionary.org”çevrimiçi kaynağından, tarama yoluyla yaptığımız çalışmada 2785belirteç tespit ettik. Bu deyimisel belirteçlerin 329'u Le Robert Micro'da var olduğunu tespit ettik. Geriye kalan 2457deyimisel belirtecin 672'ünün Türkçe karşılığını Tahsin Saraç Fransızca-Türkçe Sözlükten bulduk. Bu deyimisel belirteçlerin 1785'nin Türkçe karşılığını kendimiz oluşturduk. 32 deyimisel belirteciyerel dilde kullanılması, terimsel olması, halk ağzında kullanılması ve argo anlamları taşıması sebebiyle bunlara karşılık üretmedik.

Faydalanmış olduğumuz “www.wordreference.com/fren/”çevrimiçi kaynağından, tarama yoluyla yaptığımız çalışmada116 deyimisel belirteçtespit ettik.Bu deyimisel belirteçlerin hepsinin Türkçe karşılığını kendimiz oluşturduk.

Aşağıdaki çizelgede sadece Türkçe karşılığınıilk kez bizim üretmiş olduğumuz Fransızcadaki deyimisel belirteçlerin Türkçeye aktarımına yer verdik. Bunlardatoplamda 2064 tanedir.

A

FRANSIZCA DEYİMSSEL BELİRTEÇLER	TÜRKÇEYE ÇEVİRİSİ
À armes égales	<i>mec.</i> Dürüstçe, denkserlikle, hakkaniyetle, hakseverlikle.
À aucun moment	Hiçbir zaman.
À balle	Derinliğine; tamamıyla.

À bas	<i>ünl.</i> Kahrolsun! - e ölüm.
À bas bruit	Gizlice, kaçına kaçına, gürültü yapmadan.
À base d' À base de	Esas maddesi -olan.
À belles mains	Bol bol, çok çok, bolca, eli açıklıkla, el açıklığıyla, cömertçe, bol bol, erkin bir düşünceyle, özgür düşünce içinde, açık kafalılıkla, serbestçe.
À bien des égards	Farklı bağlamlarda; birçok durumda; birkaç açıdan; birçok yönden.
À blanc et toc	(Loren'de)(orman istismarı) <i>tkz.</i> Kökünden, keserek, dibinden keserek, (Loren'de) <i>esk.mec.</i> bir yıkım veya harabe durumunda.
À bloc	Tamamiyle, sonuna kadar, tam, çok, elinden gelebildiğince, bütün gücüyle, topyekûn.
À bouche que veux-tu	Bolca, çok, istemediğin kadar, tümen tümen, bol bol, istenildiği kadar, istediğin kadar, doyasıya.
À boucheton	<i>İşçi.</i> Karnın yüzünde, düz karın yüzünde.
À boulevue	Kapalı bir şekilde, belirsizce, belli belirsiz, azıcık, birazcık, dikkatsizce, dikkat etmeden.
À bout	Herhangi bir kaynaklardan yoksun, ne olacağını bilmeden, (pousser qn) birini kızdırmak, sabrını taşımak.
À bout de souffle	Son nefesinde, can çekişmekte, ölmek üzere olan, kötü bir noktada, sıfırı tüketme.
À bras	Elle; elle çalışan.
À bras d'homme	Elle, mekanik yardım olmadan insan tarafından yapılan.
À bras-le-corps	Belinden yakalayarak; kollarını beline dolayarak; yarı belden, belden, vücudun ortasından.
À brasse-corps	<i>esk.</i> Belinden yakalayarak; kollarını beline dolayarak; yarı belden, belden.
À brève échéance	Kısa vâdeli; kısa sürede.
À brûle-poil	Başucunda, pek yakından, birdenbire, hemen, derhal; hazırlıksız, alı al moru mor.
À brule-pourpoint, À brûle-pourpoint	Pek yakından, birdenbire, hemen, derhal; hazırlıksız, apansız, ansızın, alı al moru mor.
À bureaux ouverts	<i>tic. fina.</i> kendimiz tanıtır tanıtırmaz.
À c't'heure	(Normandia,Touraine, Belgique, Quebec, Louisiane, Missouri) <i>tkz.</i>

	şimdi, şu anda; şimdiki halde, zamanımızda, şu anki, halihazırdaki, şimdilerde. <i>NOTE: Bu sözcüğü on altıncı yüzyılın yazarlarının kaleminde görürüz. Günümüzde, Quebec'te konuşulan dilde ve Fransa ile Belçika'nın belirli bölgelerinde çok yaygın olarak kullanılmaya devam ediyor.</i>
À c't'heure maishui	Şimdi, şuanda, bundan böyle, bundan sonra.
À cacaboson	Çömelme pozisyonunda, çömelmiş olarak, çömelerek.
À cacasson	Çömelme pozisyonunda, çömelmiş olarak, çömelerek.
À califourchon	Ata biner gibi.
À capella	müz. Enstrümantal eşlik etmeden , sadece insan sesiyle.
A capella, À cappella	it. Kilise tarzında.
À cause	(Québec'de)(Saguenay-Lac-Saint-Jean'de) (Acadia'de) <i>hlk.</i> neden, niçin.
À ce qu'il semble	Birinin bildiği veya yargıladığı kadarıyla.
À cela près	Bunun dışında, ayrıca, bunun haricinde, bu hariç, bu ayrı olmak üzere. <i>NOTES:</i> <i>Bazen bu deyimsel belirteçdeki kelime, istisnai olarak bir isimle değiştirilebilir.</i>
À cent pieds sous terre	<i>tkz.</i> ölmüş ve defnedilmiş.
À ces mots	Bu sözlerle, bunun üzerine.
À chaque instant, À tout instant	Her an, ikide bir, sürekli olarak.
À charge	<i>huk.</i> suçlayarak, suç kanıtlarıyla, suç delilleriyle, (anlam genişlemesi) çoğunlukla olumsuz unsurları kullanarak, <i>vergi.</i> birine ekonomik bağımlılığı olan kimse, muhtaç olarak.
À chaud	Isıtarak, ateşte eriterek, kızdırarak.
À chevauchons	<i>esk.</i> Ata biner gibi.
À chier	Gerçekten.
À clé	Sıkıca (kapalı); üstü örtülü.
À cloche-pied, À clochepied	Tek ayakla, tek ayak üstünde, sekerek.

À cœur de journée	Günün ortasında.
À cœur jeun	(Kanada’da çok kullanılan ifadedir) yemek yemeden, aç acına, aç karnına.
À cœur perdu	<i>mec.</i> kalbiyle, kendi duygularını sakınmadan.
À compte	Borca saymak üzere ödenen para.
À compte d’auteur	<i>yayın.</i> (herhangi kitabın yayınevi tarafından değil yazarın ya da hak sahibinin kendi imkanları ile yayınlamasıdır) yazar tarafından ödenerek.
À concurrence de	-miktara kadar; belirli bir sayıya ulaşılan kadar; belirli bir miktar tam olarak ödenene kadar.
À contraire	Aksine.
A contrario	<i>lat.</i> Aksine, tam tersine.
À contrario	Tersine.
À contre-archet	Yay karşısında.
À contre-biais	Tersine, ters yönde.
À contre-bord	<i>gemi.</i> Birbirine aksi yönde, gün ışığında.
À contre-emploi	Normalde beklenen veya beklenenlerin aksine; istihdama karşı olarak
À contre-grè	İstemeyerek, istemeye istemeye.
À contre-lumière	Arkasını ışığı vererek, ışığı arkaya alarak.
À contre-mousson	Muson aleyhine.
À contre-passe	Türkçe karşılığını üretmedik.
À corps et à cris, À cor et à cri	<i>mec.</i> gürültü patırtıyla.
À côté de la plaque	<i>tkz.</i> sorunun yanında, <i>mec.</i> ilgisiz, alakasız.
À coucou	Çömelme pozisyonunda, çömelmiş olarak, çömelerek.
À couvert	Kaplı; korunuklu; birinin korunduğu yerde.
À cripton	(<i>Loren’de</i>) Çömelmiş olarak, çömelerek.
À défaut	Olmayınca, olmazsa, olmadığında, hiç olmazsa.
À des années-lumière	<i>mec.</i> çok farklı; yapacak bir şeyi yok.

À deux pas	Yan tarafta.
À dia	Solda, sol tarafta, sol tarafa.
À divinis	<i>bölg.</i> ilahi şeylerden uzak.
À en croire	-e göre, -e kalırsa, nazaran.
À fleur de coin	<i>nüm.</i> mükemmel korunmuş.
À fleur de terre	Yüzeysel bir şekilde.
À fonds perdu	Sermayeyi tehlikeye atarak, büyük risk altına girerek veya büyük kazanç umarak bütün varını yoğunu (<i>bir işe koymak, yatırmak</i>).
À franc étrier	(<i>at, at arabası, binici vb.</i>) At sırtında, direkler arasında eyer bırakmadan, at üstünde, dolu dizgin, son süratle, büyük bir hızla, dört nala,ölümüne ararcasına, korkunç bir hızla.
À froid	Soğuk olarak, ısıtılmadan, isteksizce, istemeye istemeye, hiç heyecanlanmadan, soğukkanlılıkla.
À gauche	Solda, sol tarafta, sol tarafa.
À géométrie variable	İhtiyaç ve isteklere göre uyum sağlayan.
À giorno	Gün ışığında.
À gorge déployée	Ağzı tamamen açık bir biçimde; kahkahalarla, katıla katıla.
À grandes journées	<i>tkz.</i> Hızlı ilerleyerek, uzun adımlarla.
À grand peine	<i>esk.</i> bir çok zorlukla.
À grand train	Yüksek hızda.
À grand-peine	Büyük güçlüklerle, çok güçlük çekerek, güçlükle.
À grands frais	Büyük masraflarla, çok para harcayarak, paradan çıkarak, çok çaba harcayarak, sarfederek.
À grands traits	<i>mec.</i> canlı ve hızlı bir şekilde; detaysız.
À grosses mailles	<i>mec.</i> Toptan, tümüyle.
À guerso	(<i>Auvergne bölgesinde</i>) <i>esk.</i> bol bol bolca.
À gueule-que-veux-tu	<i>mec.</i> Bol miktarda, bolca, bol bol, büyük miktarlarda.
À guichet fermé	Kapalı gişe, bütün biletlerin satılmış olan (<i>gösterim</i>).
À guichets fermés	Performansın gerçekleştiği sırada tüm biletlerin satıldığı bir gösteriyi ifade eder, <i>mec.</i> sınırlı, dar, kısıtlı bir komitede.

À hauteur d'appui	Türkçe karşılığını üretemedik.
À hauteur de	Aynı düzeyde, seviyede, civarında.
À horizontale	Yatay durumda.
À jamais	Hemen, her zaman, ebed, abad.
À jambes rebindaines	Bacaklar havada.
À jeun	Aç karnına, aç acına.
À jour lendemain	(maliye) emekli maaşı, döviz piyasası ve bankalar arası piyasalar alanındaki tarafları ertesi güne ve iki gün sonraki vade tarihine sabitleyen bir işlem için kullanılır.
À jourd'hui	(Louisiana bölgesinde) bugün, günümüzde, zamane.
À juste raison	Akıllıca, iyi düşünerek; uygunca.
À l'abord	edebi. (biriyle) ilk temasta.
À l'abri des regards indiscrets	Gizlice, el altından.
À l'abri du besoin	İyi yaşamak için ihtiyacınız olan her şeyle.
À l'aise, À la blaise	Kolaylıkla, kolayca.
À l'ancienne	Daha önce olduğu gibi.
À l'anglais	İngiliz tarzı; İngiliz tarzında.
À l'année longue	(Kanada'da) Tüm yıl boyunca.
À l'antique	Antik tarzda.
À l'arrache	Hızlı ve özensiz bir şekilde.
À l'arrêt	Durdurma, artık çalışmayan, bırakma, bir şeye devam edemeyen, av. sabit kalarak, mec. ana. ilerlemeyen, durdurma.
À l'attelage	bini. Aksayarak.
À l'attention de	-nin, -nın dikkatine.
À l'avance	Önceden, vaktinden önce, saptanan zamandan önce.
À l'avenant	Gibi, ona göre.
À l'avenir	Gelecek günlerde, gelecekte, ilerde, bundan böyle, bundan sonra.

À l'aventure	Rasgele, gelişigüzel, belli bir amacı olmadan.
À l'aveugle	Rasgele, gelişigüzel; düşüncesizce, bilgisizce.
À l'avueglette	Gözü kapalı olarak, rastgele, görmeden, el yordamıyla.
À l'écart	Bir kenarda, bir kenara.
À l'égaud	<i>taş.</i> emniyette, güvenlikte.
À l'encan	Açık artırma ile, açık artırmaya koyarak.
À l'endroit	Doğru tarafı, yüzü üste veya dışa gelecek biçimde.
À l'enfilade	Arka arkaya, birbiri ardına.
À l'envers	Ters, tersine, umulanın aksine, karmakarışık durumda, altüst olmuş.
À l'envi	Birbiriyle yarışarcasına.
À l'environ	<i>esk.</i> Çevrede, etrafında, civar, çevresinde, etraf.
À l'équerre	Dik açıyla.
À l'espère	O zamana kadar, arada, şimdilik.
À l'estomac	Karışıklıktan yararlanarak, pişkinlikle, yüzüzlükle.
À l'état sauvage	Vahşi alanlarda.
À l'étouffée	Buğulama olarak, haşlama.
À l'étourdie	Düşüncesizce, şaşkınca, hoppaca.
À l'étroit	Sıkışık bir halde, sıkışarak, sıkışmış, darlık içinde, kıt kanaat, yoksulca.
À l'évidence, De toute évidence	Hiç kuşku yok ki, elbette.
À l'excès	Ölçüsüzce, çok aşırı, aşırı derecede, gereğinden fazla, haddinden fazla.
À l'extrême	Ölçüsüzce, aşırıca, çok, pek fazla.
À l'extrême limite	En çok, en fazla.
À l'heure du laitier	Sabaha doğru, sabahleyin, sabaha karşı.
À l'horizontale	Yatay durumda.
À l'identique	Aynı şekilde, değişiklik yapmadan.
À l'improvisade	Doğaçlama tarzında, doğaçlama şeklinde.

À l'improviste	Ansızın, birdenbire; hazırlıksız, doğaçtan, irticalen.
À l'infini	Çok, alabildiğince; sonsuzca, sonsuz olarak.
À l'instant	O anda, hemen, derhal, anında.
À l'inter	<i>fra.</i> Arada.
À l'intra	<i>fra.</i> İçinde.
À l'occase	Durum elverirse, fırsat düştüğünde.
À l'opposé	Tersine, karşı tarafta, karşıda.
À l'oreille	(<i>özellikle müzik hakkında konuşurken</i>) kulaktan; ses dışında bilgi olmadan, duyduğumuz gibi.
À l'ordinaire	Her zamanki gibi.
À l'origine, Dans l'origine	Başlangıçta, ilkin.
À l'ouest du Pecos	Pecos'un batısında, engin ve vahşi bölgede, hiperbolik dalga hissi.
À l'usure	Zamanla, azimle.
À la bonne heure!	<i>ünl.</i> Hele şükür, ha şöyle ! Nihayet! Neyse! Çok şükür! Bereket versin!
À la cantonade	Ortaya konuşma, sahnenin dışında varsayılan birine söz söyleme; kulise seslenme.
À la clè	Nihayet, en sonunda.
À la cool	Sessizce; dinginlikle; telaşsızca; sükunetle, rahat veya rahat bir şekilde, rahat olacak şekilde.
À la coule	Gözü açık olan, her şeyin püf noktasını bilen; işini bilen, çıkar sağlamanın yolunu bilen, haberli; haberi olan.
À la croisée des chemins	Birkaç yolun kesiştiği yerde, kavşakta, <i>mec.</i> dönüm noktasında.
À la croque au sel	Sade tuzla.
À la débâdade	Darmadağınık, karmakarışık bir biçimde.
À la dérobée	Gizlice, kaçamaktan, kimse görmeden.
À la douce	<i>tkz.</i> nazikçe, tatlılıkla.
À la file en file	Arka arkaya, ard arda, birbiri arkasından.
À la filoché	<i>argo.</i> doğrudan doğruya, aracısız olarak, lafı fazla uzatmadan,

	kemküm etmeden, düello olarak, teke tek çarpışarak.
À la fin	En sonunda, en sonu, nihayet, sonunda.
À la fois	Aynı zamanda; hem.....hem, aynı anda.
À la fraîche	Günün serin saatlerinde, sabah serinliğinde, akşam serinliğinde, [serinletici gazoz ya da meyve suları satan gezgin satıcıların bağırması] buz gibi, soğuk soğuk!, <i>ünl.esk.</i> tap taze bunlar! Sokak satıcılarının meyve-sebze veya balıklarının tazeliğini anlatmak için kullandıkları bir ifadedir.
À la gomme	<i>hlk.</i> Değersiz, önemsiz, beş para etmez, ciddiyetsiz.
À la hâte	İvedilikle, çarçabuk, çabucak, üstünkörü.
À la légère	Düşüncesizce, iyice düşünüp taşınamadan, gelişigüzel.
À la longue	Zamanla, gitgide, aradan zaman geçince, giderek.
À la male heure	Ölüm anında, ölürken.
À la peine	Zar zor, güç bela.
À la perfection	Çok güzel, eşsiz bir biçimde.
À la petite semaine	<i>alay.</i> günü gününe, kısa vadeli, kısa vadede, <i>alay.vasat</i> olarak, ölçeksiz.
À la provençale	Provence ait, provence ile ilgili; provence'e, provence'de.
À la régalade	Lıkır lıkır.
À la rémoise	(<i>futbol</i>) kornerde.
À la rescousse	<i>ünl.</i> İmdat! Yetişin!
À la rigueur	Çok gerekli olursa, zorunlu hallerde, gerekirse, gerektiğinde, ciddiyetle.
À la rue	Dışarı; dışarıda; dışarıya;evsiz, <i>mec.</i> yedekte, arkada, yüzüstü bırakılmış.
À la russe	<i>mut.</i> Bireysel porsiyonda verilen servis için yemeklerin birbiri ardına servis edilmesi.
À la saint-glinglin	Çıkamaz ayın son çarşambasında, hiçbir zaman.
À la sauvette	Çabucak, şıpın işi, <i>tkz.</i> kaçak, izinsiz,baştan savma, üstün körü, özensiz.
À la secrète	Kimse görmeden, gizlice; için için; tanık olmadan.
À la six-quatre-deux	<i>tkz.</i> Kaşla göz arası, çabucak, üstünkörü, çırpıştırılarak, özen

	göstermeden, rastgele, gelişigüzel.
À la sonnette de bois	<i>mec.</i> başkalarının haberi olmadan, gizlice, perde arkasında, sessizce.
À la sourdine	Yavaşça, sessizce; gizlice; arkunluğile; gürültü yapmamaya özen göstererek.
À la Spartiate	Spartalılar tarzında.
À la tarde	<i>esk.</i> Akşamleyin, geceleyin.
À la tête du client	<i>mec. tic.</i> muhatap türü olarak keyfi şartlara göre, sabit fiyatlardan bahsederek; kişiye göre (<i>değişen</i>).
À la valdrague	Karışıklık halinde.
À la venvole	<i>esk.</i> rüzgarla çizilmiş, <i>esk.</i> tesadüfen, kazara, kazaen sonucu, ezkaza, <i>esk.</i> hafifçe; düşüncesizce.
À la vérité	Gerçekte, aslında; doğrusu.
À la verticale	Düşey olarak.
À la vie comme à l'écran, À la vie comme à la scène	<i>gaze.</i> bir aktörün en önemli rolleri ile özel hayatı arasında benzer olduğunda davranışını niteler, iki aktörün rolleri ile özel yaşamları arasında benzer olduğu ilişkii nitelendirir.
À la vie et à la mort	Ölünceye kadar.
À la vitesse de l'éclair	Çok hızlı, çok hızla.
À la vitesse grand V	Büyük bir hızla, maksimum hızda, tam hızda.
À la volette	Çok hızlı ve az özenle.
À la vue de tous	Herkesin gözü önünde.
À la zeub	Acele, özensiz ve takribi bir şekilde.
À lève-cul	Türkçe karşılığını üretemedik.
À loisir, Tout à loisir	Sıkıntıya girmeden, dara gelmeden, rahat rahat, acele etmeden, telaşlanmadan, dilediğince, gönlünce.
À longue échéance, À brève échéance	Uzun vâdeli; uzun sürede.
À longueur de temps	Aralıksız, sürekli olarak, durmadan; her zaman, hep; sürekli olarak mütemadiyen.
À main droite	Sağ tarafta, sağ yandan.
À main lèvee	Sadece elini kaldırarak, serbest, elini göstererek, kaldırarak.

À main plate	Silahsız, çıplak ellerle kavgada.
À main que veux-tu	(<i>nadiren</i>) avuç dolusu.
À matin	(<i>Kanada'da</i>) Bu sabah, bugün sabah.
À mèche d'affût	Yazıcıların jargonunda, iki tipografi birleşiminde.
À merveille	Çok güzel, çok iyi, mükemmel bir biçimde, şaşılacak derecede.
À méshui	(<i>Loren'de</i>).esk. Her an, boyuna.
À mi-chemin	Yarı yolda; yolun yarısında.
À mi-course	Yarışın ortasında.
À miracle	Abartma. mükemmel derecede iyi, beklenmedik bir başarı ile.
À mi-temps	Yarım gün.
À mi-voix	Alçak sesle, yavaşça.
À mon humble avis	(<i>Alçakgönüllülükle</i>) benim düşünceme göre.
À mouchoir que veux-tu	tkz. İliklerine kadar ıslanarak.
À muche-pot	esk. gizlice,gelir vergisinden kaçak olarak.
À n'en plus finir	Bitmek bilmeyen, uzayıp giden.
À ne pas mentir	esk. Yalan söylemeden.
À ne point mentir	esk. Hiç yalan söylemeden.
À neuf	Yeni gibi, yeniymiş gibi.
À nouveau	Yeni baştan, yeni bir yolla, yeniden, bir kez daha.
À nouveaux frais	Sıfırdan başlayarak.
À part	Ayrı ayrı, ayrı olarak.
À part ça	Bundan başka, az önce bahsedilenlerden başka.
À partir de dorénavant	(<i>Lafı uzatma</i>) bunda böyle, bundan sonra, şundan itibaren, şundan başlayarak.
À partir de là	Böyle bir şeyi varsayarak.
À parts égales	Eşit parçalarda.
À pas d'heure	Hiç vakit kaybetmeden.

À pas d'homme	Yürüyen bir insan hızında, <i>mec.</i> yavaş yavaş, ağır ağır.
À pas de chat	Hiçbir gürültü yapmadan; dikkatle; gizlice, el altından.
À pas feutrés	Ses çıkarmadan, sessizce, hiçbir gürültü yapmadan.
À peine	Daha yeni, henüz, ancak, pek az önce, olsa olsa, en çok [<i>tümcenin başına gelip özneyle yüklem arasında devrikleme yapıldığında</i>] a) –er....-mez; henüz.....-mişken b) geçmiş zaman ortacı ya da dolaylı bir tümceyle de yine aynı anlamda kullanılır.
À perfection	İdeal olarak, kusursuz, mükemmel derecede iyi.
À perte d'haleine	Soluğu tıkanınca dek, <i>mec. alay.</i> Soluklanınca.
À petites journées	Yavaş hareket ederek, küçük adımlarla.
À peu de chose près	Hemen hemen, aşağı yukarı, âdeta, handiyse.
À peu de frais	<i>eko.</i> az harcayarak, <i>mec.</i> büyük çaba harcamadan, kolayca.
À peu près, À peu de chose près	Aşağı yukarı, yaklaşık olarak, hemen hemen.
À pible	<i>den.</i> (<i>gemi direğinden, işaret direğinden bahsederken</i>) tek parça halinde.
À pic	Düşey olarak, dikine, tam sırasında, en uygun zamanda, tam zamanında, düşüş.
À pied d'oeuvre	(<i>duvarcı işi</i>) inşa edilen binanın yakınında, inşaat alanında, yakınında, hareketin gerçekleştiği yere yakın bir yerde, <i>mec.</i> bir işe başlamaya hazır, hazır halde, iş yerinde, iş yerinin olduğu yerde.
À pied sec	Ayaklarını ıslatmadan.
À pieds	Yürüyerek.
À pieds joints	Biri diğerinin ayaklarını tutarak.
À pierre fendre	Çok şiddetli.
À pince	Argo. Yayan, yaya olarak, yürüyerek.
À pince que veux-tu	Avuç dolusu.
À plat cul	(<i>konuşan bunak</i>) kalça üstü, arkası üstüne.
À plat dos	Yerde yatarken, sırt yere dayanacak şekilde.
À plates coutures	Büsbütün, tamamıyla, tümüyle, tam olarak.

À plein, En plein	Bütünüyle, tamamiyle, tamamen.
À plein badin	Hızla, tam gaz, son hızla, son süratle.
À plein coeur	Tüm kalbiyle.
À plein nez	Çok güçlü, keskin bir kokudan bahsederken.
À pleines dents	<i>mec.</i> var gücüyle, bütün gücüyle, <i>mec.</i> büsbütün, tamamiyle, tamamen, bilcümle, iyiden iyiye, külliye.
À pleins tubes	<i>tkz.</i> Motorun var gücüyle.
À plomb	Düşey, dikey olarak, <i>esk.</i> tam zamanında, yerinde.
À plusieurs mains	<i>mec.</i> her iki elle.
À point	Tam zamanında, anında, kararlaştırılan zamanda, uygun anda, (yemek) İyi pişmiş, olmuş, istenilen kıvama gelmiş, kıvamında.
À point d'heure	<i>bölg.</i> çok geç, kötü bir saatte, herhangi bir zamanda, çok erken.
À porte close	Gizlice, kimse görmeden, tanık olmadan.
À portée de main	Birisinin eliyle ulaşabileceği kadar yakın, eli kulağında, elinde, gerçekleştirmeye, elde etmeye yakın.
A posteriori	<i>lat. mant.</i> Sonsal, aposteriori.
À pouf	(<i>belçika'da</i>) rasgele, gelişigüzel, <i>esk.</i> krediyle, taksitle.
À prendre par voie orale	Ağızdan alınarak.
À présent	Şimdi, şuanda.
A priori	<i>lat.</i> Önsel olarak, deney öncesi verilere dayanan.
À profusion	Bol bol, çokça.
À propos de bottes	<i>mec.</i> Önemli bir sebep olmadan, eften püften bir nedenle, bir hiç yüzünden.
À proximité	Yakınlarda, şuralarda bir yerde.
À pur et à plein	Büsbütün, tamamiyle, hiç eksiksiz.
À pure perte	<i>esk.</i> Boşu boşuna, boş yere, boşuna.
À quarte mains	Aynı piyonada iki kişi tarafından birlikte çalınması, dört elle.
À quel point	Ne kadar, kaç tane, kaç, ne ölçüde.

À qui mieux mieux, À qui fera mieux (ou plus) que l'autre	Birbiriyle yarışırcasına.
À qui pis pis	Söz konusu eylemin kötü veya istenmeyen olduğu kabul edildiğinde, hepsinden iyisi.
À qui veut l'entendre	Kim duymak isterse.
À raison	Doğru yolla; adaletle; tamamı tamamına.
À ras	Çok yakın, çok kısa.
À ras bord(s)	Ağızına kadar, silme.
À ras des pâquerettes	Somut olarak.
À rebours	Tersine, tüylerin tersine, ters yönde; gerisin geri; geriye doğru, kurallara aykırı, akıl dışı, saçma.
À rebrousse-poil	Tüyün tersine, ters yönde, <i>tkz.</i> ters taraftan, alışılmışın tersine, aykırı yönden.
À reculons	Geri geri giderek, kışın kışın.
À regret	İstemeyerek, üzülererek.
À retardement	Belli bir süreye göre ayarlanmış, saatli, <i>tkz.</i> çok geç, iş işten geçtikten sonra.
À réveiller un mort (les morts)	<i>mec.</i> Geniş ölçüde, adamakıllı, (<i>ses, gürültü</i>) yeri göğü inletircesine, (<i>içki</i>) çok sert, (<i>yemek</i>) çok baharatlı ve acılı.
À revendre	Çok sayıda, bol bol, bolca.
À s'y méprendre	Türkçe karşılığını üretmedik.
À sa (ma,ta, notre,votre,leur) guise	Keyfine göre, istediği gibi, nasıl isterse.
À sa connaissance	Söz konusu kişinin bir dava hakkında neyi bildiğine göre, bildiği kadarıyla.
À sa connaissance	Konuşmacı bir dava hakkında ne bildiğine göre, onun bilgisine göre, bildiği kadarıyla.
À sa pointe extrême	En uç noktasında.
À ses dépens	<i>mal.</i> Kar, yarar sağlamadan daha fazla para harcayarak, <i>mec.</i> Deneyimden alınacak ciddi bir dersle.
À soir	(<i>Québec'de</i>) Bu akşam.
À souhait	Dilediğince, dileğince, gönlünce, istenildiği gibi.

À taille humaine	İnsani boyutta.
À tatons	El yordamıyla, <i>mec.</i> rasgele, gelişigüzel, yöntemsiz, belli bir yol yöntem izlemeden, gözü bağlı olarak.
À telle enseigne	O derece ki, öyle ki, o kadar ki.
À telle fin que de raison	<i>esk.</i> yaptığın şeyin tam olarak ne olduğunu söylemeden faydalı olabileceği düşüncesiyle, nedeni olarak, her halükarda.
À tempo	<i>müz.</i> Zamanında, vaktinde; aynı zamanda; eş zamanlı olarak.
À temps	Zamanında, vaktinde.
À tête reposée	Sakin kafayla, dinç kafayla, dinlenmiş bir kafayla, soğukkanlı bir biçimde.
À tire-d'aile	(<i>kuş</i>) Kanat çırparak, <i>mec.</i> çabucak, hemen anında, süratle.
À tire-larigo	Çok, birçok; birçokları.
À tire-larigot, À tirelarigot	<i>tkz.</i> bol bol, pek çok.
À titre	Olarak, sıfatıyla.
À titre exceptionnel	Ayrı tutularak; görülmemiş derecede; son derece.
À titre onéreux	Bir ödeme karşılığında, karşılığında para vererek.
À torrents	Bardaktan boşanırcasına.
À tort et à travers	Yerli yersiz, saçma sapan, ulu orta, gelişigüzel, rasgele, üstünkörü.
À tour de rôle	Sırasıyla, herkes sırasıyla, birbiri ardından.
À tous coups	Her zaman, her an; genellikle.
À tous les diables	<i>ünl.</i> Cehenneme! cehennem olsun! Allah kahretsin!, çok uzakta, cehennemin dibinde, dünyanın öbür ucunda.
À tous les étages	<i>mec.</i> her yer, her yerde; herkes için.
À tous les niveaux	Her yere; her yerde.
À tous moments	Aralık vermeksizin, durmadan, biteviye, boyuna, vızır vızır, durmaksızın, her an, sürekli olarak.
À tous vents, À tout vent	Her şekilde, ayırt etmeden.
À tout berzingue, À toute berzingue	<i>argo.</i> Son hızla.

À tout bientôt	(İsviçre'de) Yakında görüşürüz.
À toute blinde, À toute blingue	argo. Son hızla.
À tout bout de champ	İkide bir, dakika başı, sürekli, dem dakika, yerli yersiz, olur olmaz.
À toute bride	esk. Doludizgin, hızla, tam gaz.
À toute bringue	mec. Çok hızlı, hızla, tam gaz, gecikmeden, hemen, derhal.
À tout crin	esk. gayretli, şiddetli, alay. aşırı ölçüde.
À tout égards	Her bakımdan.
À tout événement	esk. Ne olursa olsun.
À tout hasard	Ne olursa olsun.
À tout instant	Aralıksız, sürekli olarak, durmadan, sıkça, mütemadiyen.
À tout jamais	Ebediyen, sonsuza dek, ilelebet.
À toute hutte	(Loren'de) esk. Her an, durmadan, aralıksız olarak; düşüncesizce, şaşkınca; her fırsatta.
À tout le moins	esk. En azından.
À tout méshui	(Loren'de) esk. Her an, boyuna, durmadan, aralıksız olarak.
À tout moment, À tous moments	Her an, sürekli, durmaksızın, durmamacasına.
À tout péter	mec. Tutulmaz, önüne geçilmez; en çok.
À tout prendre	İyice incelendikten, ölçüp biçtikten sonra, toptan; topu topu.
À tout rompre	Şiddetle, kuvvetle, büyük bir gürültüyle.
À tout va, À tout-va	İhtiyatsızca, tedbirsizce, körü körüne, önlem almaksızın, sınırsız.
À toute (pleine) volée	Var gücüyle, olanca gücüyle; hızla çarparak, hızla savurarak.
À toute fins utiles	Tut ki, sayalım ki, -diğini farzedelim.
À toute outrance	esk. Aşırıca, aşırı ölçüde.
À toute rigueur	Gerekirse, icabında.
À toute vapeur	esk. Hızla, tam gaz; hızlı, hızla.
À toute vibrure, À toute vibure	argo. Son hızla, yüksek hızla.

À toutes fins utiles	Anlam üretmedik.
À toutes hurtes	(Loren'de) esk. Her an, durmadan, aralıksız olarak; düşüncesizce, şaşkınca; her fırsatta.
À toutes les sauces	Sık sık, sıklıkla, hayli, genellikle, çok defa; nasıl olursa olsun, şu ya da bu yolla.
À tout-va ou à tout va	Sınır olmadan, ihtiyatsızca, tedbirsizce, körü körüne, önlem alınmaksızın.
À travers	Arasında, arasından.
À tue-tâche	esk. Dikkat etmeden, tez elden ve üstün körü, çabucak, hemen.
À tue-tête	Avazı çıktığı kadar, avaz avaz.
À un cheveu	Hemen hemen, aşağı yukarı, az kalsın, âdeta, handiyse.
À un facteur près	mat. bir problemin çözümleri sonsuz olduğu zaman kullanılır, ancak tüm çözümler sadece bir sayı ile çarpılarak elde edilebilir. Çözüm daha sonra “yakın bir faktöre” tanımlanır, mat. hesaplanan bir değer ile bir fenomenin ölçülen değeri arasındaki bir farkı belirtmek için kullanılır, fark bir oran olarak ifade edilir. “artı veya eksi” ifadesine eşdeğerdir ancak işlemler çarpılır ve bölünür.
À un jet de pierre	Yanda yakında; yanına, yakınına; yandaki; ek olarak; yakında, şuracıkta; yakın mesafede.
À une vache près	mec.(Günlük) kabaca, kabataslak; nezaketsizce.
À valoir	-in hesabına sayılmak üzere, -e mahsuben.
À vau-l'eau	Suyun akıntısına, yıkımına doğru, felakete doğru; yıkılmaya, batmaya doğru.
À ventre déboutonné	Aşırı olarak; bütün gücüyle.
À verse	Bardaktan boşanırcasına.
À vide	Boş olarak, içi boş olarak, yolcu ya da yük almadan, boşuna, boşu boşuna, gereksiz yere.
À vol d'oiseau	Dosdoğru giderek, dümdüz, kuş uçuşuyla, sağa sola sapmadan, kuş bakışı, kestirmeden giderek.
Ab abrupto	lat. Ansızın, birdenbire; hazırlıksız.
Ab absurdo	lat. Mat. Mantık dışı; aklaışmaz, akıl almaz.
Ab hoc et ab hac	lat. saçma sapan bir şekilde.
Ab initio	lat. Bidayetten, başından itibaren.

Ab intestat	<i>lat.</i> Huk. Vasiyetnamesiz.
Ab irato	<i>lat.</i> Sinirle, öfkeyle.
Ab nihilo	<i>lat.</i> Sıfırdan başlayarak, hiçbir şeye bel bağlamadan.
Ab ovo	<i>lat.</i> Başından beri, başından bu yana, <i>siya</i> .başlangıçtan itibaren.
Ablativo tout en un tas	<i>lat.</i> hep birlikte; allak bullak, karman çorman.
Ad extra	<i>lat.</i> Dışarıda, dışarıdan.
Ad hominem	<i>lat.</i> Özel ve şahsi olarak, kişinin akıl ve mantığına değil hislerine hitap ederek, fikir yerine şahsiyete hücum ederek.
Ad honores	<i>lat.</i> Şans olsun diye, para falan almadan.
Ad infinitum	<i>lat.</i> Sonsuz, ebediyen, sonsuza dek.
Ad intra	<i>lat.</i> İçeride.
Ad lib.	<i>lat.</i> Kafadan irticalen söyleme, doğaçlama, hazırlıksız.
Ad libitum	<i>lat.</i> İsteğe bağlı, keyfe kalmış, <i>müz.</i> sanatçının takdirine bağlı olarak.
Ad litem	<i>lat.huk.</i> çocuğun davası.
Ad litteram	<i>lat.</i> Sözcüğü sözcüğüne, harfi harfine.
Ad nauseam	<i>lat.</i> Bıkkınlık derecesinde.
Ad nutum	<i>lat.huk.</i> anlık, mutlak ve isteğe bağlı güç kullanarak karar alma.
Ad patres	<i>lat.</i> ölümler diyarında; atalara doğru.
Ad perso	İstedığımız gibi.
Ad rem	<i>lat.</i> İlgili bir şekilde, uygun bir şekilde, sadede, konuya, maksada.
Ad usum	Kullanımına göre.
Ad valorem	<i>lat.</i> Değerine göre.
Ad vitam	<i>lat.</i> Sonsuza kadar, ebediyen, sonsuz olarak.
Ad vitam æternam	<i>lat.</i> Sozsuzluğa dek, ölünceye dek, ebediyen.
Al dente	<i>it.</i> Dişe gelen (<i>makarna, sebze</i>).
All inclusive	<i>ing.</i> (<i>Turizm</i>) Herşe dahil.
Alla breve	<i>it.müz.</i> yarım nota, darbeli basit bir çift metredir; kesme zamanı,

	ortak zamanı kesme.
Alla militaire	<i>it.müz.</i> bir müzik parçasının askeri bir üslupla çalınacağını belirtir.
Alla ottova	<i>it.müz.</i> bir sekizli üstten, sekizlisine.
Alla palestrina	<i>it.müz.</i> Filistin tarzında.
Alla polacca	<i>it.müz.</i> Polonya tarzında; belirli bir şekilde noktalanmış orta dereceli üç zamanlı hareketi gösterir.
Alla turca	<i>it.müz.</i> türk tarzında.
Alla zoppa	<i>it.müz.</i> senkoplu bir deyişle.
Alors comme ça	Bu yüzden, bundan dolayı; çok; böylece, şöyle böyle.
An vavangue	(<i>toplaşma</i>) Maksatsız, başıboş, rasgele, gelişigüzel.
Apr. J.C.	İsa'dan sonra. Kullanım notu: altıncı yüzyılda değerlendirildiği üzere, İsa Mesih'in doğumunun sözde yılına göre yılları, yüzyılları ve bin yılları adlandırmak için kullanılır. Şu anda 2019 yılında Jesus-Christ'deyiz.
Attendre après	Sabırsızlıkla beklerken, dört gözle beklerken, <i>esk.</i> gereksinerek, ihtiyaç olarak, gereksinim olarak.
Au berceau	Başlangıçta; ilk dönemde, ilk günlerde.
Au besoin	Gerektiğinde, gerekirse, ihtiyaç halinde, icabında.
Au black	Kayıt dışı.
Au bord des larmes	Ağlamak üzere, gözleri dolmuş, ağlayacak gibi, ağlamaklı.
Au bord du chemin	<i>mec.</i> yarımsız, yardım olmadan.
Au bord du gaz	İntihar eşiğinde.
Au bord du gouffre	<i>mec.</i> Uçurumun kıyısında, büyük bir tehlike karşısında.
Au bord du précipice	<i>mec.</i> Uçurumun kıyısında, büyük bir tehlike karşısında.
Au brouillon	Karalamaya, müveddeye.
Au cas par cas	Basit genelleme yapmadan, her durumda ayrı olarak, duruma göre.
Au chant de l'alouette	Tarlakuşu öttüğünde, sabah çok erken.
Au chiqué	Numaradan.
Au coin d'une rue	Bir yerde, bir yere, bir yerler; rasgele, gelişigüzel.
Au coin de la rue	Başucunda, uzak değil.

Au compteur	Sonuç olarak, topu topu, topyekün. <i>Not:</i> bir sayı, bir miktarı gösterir.
Au contraire, Bien au contraire, Tout au contraire	Tersine, tam tersine.
Au coup par coup	Parça parça.
Au creux de l'oreille	Gizli tutarak, gizlice; ağzı sıkı bir şekilde.
Au débotté	Ansızın, birdenbire, aniden.
Au débours	Masrafları karşıladığında.
Au demeurant	Zaten, hem sonra, öyle de olsa.
Au dépourvu	Ansızın, hazırlıksız, haber vermeden.
Au détail	<i>tic.</i> Parça başına, yapılan işe göre.
Au diable	<i>ünl.</i> Cehenneme! cehennem olsun! Allah kahretsin!, çok uzakta, cehennemin dibinde, dünyanın öbür ucunda.
Au diable au vert	<i>(Quebec)</i> çok uzaklarda.
Au diable Vauvert	Çok uzaklarda.
Au diable vauvert, Au diable vert	Çok uzakta, dünyanın bir/öbür ucunda, cehennemin dibinde.
Au doigt et à l'oeil	Doğruluk ve hassasiyetle, zamanını geçirmeden, tam zamanında, ilk işaretle.
Au doigt mouillé	Aşağı yukarı, rastgele.
Au fait et au prendre	Türkçe karşılığını üretemedik.
Au feeling	<i>ing.</i> Sezgiyle, özseziyle, kişisel hissine.
Au figuré	<i>dilb.</i> Mecazi anlamda, kelimenin gerçek anlamı dışında.
Au fil de	Sırasında, esnasında; -boyunca.
Au fil de l'eau	Doğal su akıntısı yönünde akıp giden, <i>mec.</i> gitgide, gittikçe, suyun üstünde.
Au fin bout	Sonunda.
Au final	Sonunda .
Au finish	<i>ing.spor.</i> son anda, bir spor müsabakasında: “ <i>gagner au finish (bitişte kazan)</i> ”, varışta, bir yarışın son bulduğu yerde veya çizgide.

Au flan	Hazırlık olmadan, rastgele, raslantı sonucu, tesadüfen, gelişigüzel ve cesurca.
Au forceps	<i>mec.</i> Zar zor, güç bela.
Au forçail	<i>(Québec 'de)</i> gerekirse, icabında; en kötü ihtimalle.
Au fur de	<i>esk.</i> Ölçüsünde, -e oranla.
Au fur de temps	Zamanla; gitgide, gittikçe, aradan zaman geçtikçe.
Au fur et à mesure	Gitgide, gittikçe, aradan zamana geçtikçe.
Au galop	<i>bini.</i> dört nala koşarak, <i>mec.</i> hızlı, hızla, çabuk çabuk.
Au grand galop	<i>bini.</i> Dört nala koşarak, <i>mec.</i> çok hızlı; hızla, tam gaz.
Au grand jamais	Hiçbir zaman.
Au gré de	<i>(qn.)</i> birinin arzusuna göre, isteğine göre, keyfine veya zevkine göre; nazaran.
Au gré du courant	Doğal su akıntısı yönünde akıp giden, <i>mec.</i> gitgide, gittikçe, suyun üstünde.
Au gré du vent	Rüzgarın esintisiyle hafifçe sallanarak.
Au hasard	Rastgele.
Au hasard de	Göre, nazaran
Au jet	Tazyikli su hortumu kullanarak.
Au jour d'aujourd'hui	<i>Pleo tkz..</i> Bugün, günümüzde.
Au jour du jour d'aujourd'hui	<i>pleo. şaka.</i> Bugün.
Au lit	Cinsel yönden.
Au loin	Uzakta, uzağa, uzaklara.
Au long et au large	Türkçe karşılığını üretmedik.
Au long cours	<i>mec.</i> uzun ömürlü.
Au marc le franc	Alacağı oranında; vereceği oranında; borcu oranında; alacak veya vereceğiyle orantılı olarak.
Au même instant, Au même moment	Aynı zamanda, aynı and, mamafih, yine de, bu sırada, bununla beraber, birden, bununla birlikte, aynı zaman zarfında.

Au milieu	Merkezde, içinde, çevresinde, iki yer arasında, iki şey arasında.
Au milieu de nulle part	Hiçliğin ortasında.
Au naturel	esk. doğal olarak, <i>mec.</i> doğallık, doğal, yiyeceklere başka bir şey eklemekten (<i>sos,yağ vb.</i>), <i>dilb.</i> (<i>Anlam genişlemesi</i>) yapay olmayan.
Au nez et à la barbe	Cesur veya cüretkar bir şekilde, birisinin huzurunda ve kendisine rağmen, kendisine karşı bile; -in gözünün önünde, yüzüne karşı.
Au niveau	Seviyede, düzeyde.
Au niveau du vécu	Yaşadığı düzeyde, seviyede.
Au papier	Kağıt üzerinde, tasarı olarak, kuramsal olarak.
Au par delà de cela	(<i>Loren'de</i>) esk. Ayrıca, bundan başka, ilaveten, üstelik, dahası.
Au pas de charge	Çok aceleyle, sou sormaya vakit kalmadan.
Au petit bonheur	Rastgele, gelişigüzel.
Au petit bonheur la chance	Rasgele, gelişigüzel.
Au pied	Dibinde, eteğinde.
Au pif	Aşağı yukarı, yaklaşık olarak, takriben, tahminen, rasgele, gelişigüzel.
Au pifomètre	Göz kararıyla, kesirmece, kararlama olarak, tahminen.
Au pis aller	En kötü olasılıkla, durumun en kötüsü de düşünülse.
Au placard	<i>mec.</i> (<i>metre, ranger fiilleriyle sıklıkla kullanılır</i>) modası geçmiş, işe yaramaz bir durumda, <i>mec.</i> eşcinselliğini veya transseksüelliğini saklayarak.
Au plus haut point	Son derece, çok yüksek ölçüde, aşırı boyutta, fazlasıyla, ziyadesiyle, katbekat.
Au plus juste	Buna değer, en uygun, kesin olarak mümkün.
Au plus loin	En uzakta.
Au plus près du vent	Rüzgara daha yakın.
Au plus sacrant	(<i>Quebec'de</i>) mümkün olduğunca çabuk, olabildiğince çabuk, mümkün olan en kısa sürede.
Au plus tôt	En kısa sürede, elverir vermez, mümkün olur olmaz, hemen, derhal, en erken.

Au plus vite	Mümkün olduğunca çabuk, olabildiğince çabuk, mümkün olan en kısa sürede, en erken.
Au poil	Tam tamına; tam, <i>tkz.</i> mükemmel, harika.
Au poing	Elinde.
Au possible	Olabildiğince, son derece, çok.
Au poteau	<i>ünl.</i> Asın, ipe çekin, öldürün!
Au préalable	Önce, her şeyden önce, ilkönce.
Au premier échelon	<i>bini.</i> İlk çıkış veya varış noktasında.
Au premier poteau	<i>bini.</i> İlk çıkış veya varış noktasında.
Au propre	Temiz temiz; uygunca, uyarınca; tam olarak, <i>dilb.</i> gerçek anlamda, tam anlamıyla, kelimesi kelimesine; tamamıyla.
Au quart de tour	Çabuk ve en uygun şekilde (<i>hareket eden araçtan söz ederken</i>).
Au quotidien	Günü gününe, günlük.
Au ras des pâquerettes	Somut olarak, yeryüzünde kalarak.
Au rebours	Tersine, aykırı olarak.
Au rez de	<i>edebi.</i> Aynı yükseklikte.
Au second degré	Ciddiye almadan, mizahla.
Au soir	Akşamleyin, sonunda.
Au taquet	<i>mec.</i> derinliğine, tamamıyla, iyiden iyiye, enikonu; en çok, en fazla, çok motive olmuş, kararlı, (<i>av kuşları eğitimi, doğancılık</i>) her zaman aynı yerde, serbest gezinen kuşların nasıl yetiştirileceği veya besleneceği hakkında bahsederken.
Au top	Zirveye, doruğa.
Au top du top	Zirvede, dorukta.
Au tournant	İlk fırsatta, en kısa sürede, dönüm noktasında, başında.
Au trente-sixième dessous	Yürekler acısı bir güç durumda, kötü bir başarısızlık durumunda, sefil bir durumda, ahlaki sıkıntıda.
Au vent à nous	Yelin önüne katılarak, yel doğrultusunda
Au violon	Hapishanede.
Au vitriol	<i>Mec.</i> yaralayıcı; şiddetli.

Au voisinage de	Yakınında, yöresinde, çevresinde, yakınlarında.
Au vrai, De vrai	<i>esk.</i> doğrusu, hakçası.
Au vu de tout le monde	Açıkça, belli ederek.
Au vu et au su de tout le monde	Herkesin gözü önünde, saklı gizli bir şey bırakmadan, açıkça, saklamadan, gizlemeden.
Au-dessous	Aşağıda.
Au-dessus	<i>mec.</i> Üstünde, üstüne.
Aussi bien que mon cul	<i>mec.</i> Çok uygunsuz, çok fena, gülünç, saçmalık.
Aussi sec	<i>tkz.</i> Hemen, çabucak, derhal, anında.
Autant qu'un curé peut en bénir	Çok, pek çok, büyük miktarda.
Autant que faire se peut	Mümkün olan her şeyi yaparak (<i>hedefe ulaşmak veya yaklaşmak için</i>), elden geldiğince, elden geldiği kadar, yarışircasına, rekabetle, gıpta ile.
Autant vaut	Tıpkı, sanki, âdeta.
Aux aguets	Pusuda beklemede, kulağı kirişte olma; hazır; tetikte, dikkatli, saygılı.
Aux aurores	Seher vaktinde, sabah erkenden, güneş tam doğmadan önce.
Aux champs	(<i>sonner, battre fiilleriyle kullanılır</i>) borular, tampetler çalarak selamlamak.
Aux cinq cents diables	<i>ünl.</i> Cehenneme! Cehennem olsun! Allah kahretsin!, çok uzakta, cehennemin dibinde.
Aux écoutés	Kulağı kirişte, (<i>bir konuşmayı</i>) gizlice dinleyerek.
Aux frais de la maison	<i>tic.</i> Masraflar alıcıya ait olmak üzere.
Aux frais de la princesse	Devletin veya şirketin hesabından, beş kuruş ödemedi, bedavadan.
Aux herbes	<i>esk.</i> Baharda.
Aux jours d'aujourd'hui	Günümüzde, şimdilerde, bugünlerde, çağımızda.
Aux mains	<i>mec.</i> elinde, savaşmak için harekete geç.

Aux mains de	<i>mec.</i> Gdmnde, kontrolnde; etkisi altında.
Aux moelles	<i>Mec.</i> en derininde; büsbütün, tamamıyla, tmden, bilcümle, iyiden iyiye, külliye, tamamen.
Aux oubliettes	Unutmaya, unutulmaya.
Aux petits oignons	<i>hlk tkz.</i> Çok iyi, çok gzel, mkemmek, şahane.
Aux yeux de tous,  la vue de tous	Herkesin gznde, herkesin gz önünde, herkesin bildiği kadarıyla.
Avant dire droit, Avant faire droit	<i>huk.</i> Nihai karardan nce alınan karar, misal taraflardan birini korumak veya ek talimat tedbirleri belirlemek için.
Avant le coup	<i>bini.</i> kağıt üzerinde, teorik olarak, bir yariş sırasında doğabilecek tehlikeleri göz ardı ederek.
Avant notre re	ağımızdan önce, günümüzden önce.
Avant qu'il soit longtemps	<i>esk.</i> yakın gelecekte; oldukça hızlı; çok geçmeden, handiyse.
Avant qu'il soit peu	<i>esk.</i> ok geçmeden, az sonra, birazdan, biraz sonra, kısa sürede.
Avec armes et bagages	Tüm ekipmanlarla; takım taklavatı ile birlikte, gereksinim duyulan her şeyle beraber, topu birden, bütünüyle, tümüyle.
Avec ceinture et bretelles	Risk almadan, lks bir ihtiyatla, tedbirle.
Avec connaissance de cause	Yaptığını bilerek.
Avec des pieds de plomb	<i>mec.</i> İstemeyerek, istemeye istemeye.
Avec des yeux ronds	<i>mec.</i> Apışmış, şaşkın, şaşırmış.
Avec l'énergie du désespoir	Umutsuzca.
Avec la croix et la bannière	ok g bir şey; deveye hendek atlatarak.
Avec la meilleure volonté du monde	Dnyanın en iyi niyetiyle.
Avec le Corse et l'Arménien	Aşırı tutumlulukla ve bilerek, bilinçli olarak.

Avec les pieds	<i>alay.</i> çok beceriksizce, çok sakarca.
Avec ma bite et mon couteau	<i>mec.</i> kenar araçlarıyla, sınır vasıtasıyla.
Avec peine	Güçlükle, zar zor, sıkıntıyla, zahmetle.
Avec raison, Avec juste raison	Haklı olarak, pek haklı olarak.
Avec ses pieds	<i>alay.</i> nasıl olursa olsun, rasgele, yöntemsiz.
Avec tambour et trompette	<i>mec.</i> Kendini fark ettirerek.
Avec tout le respect que je vous dois, Sauf votre respect, Sauf le respect que je dois	Sözüm meclisten dışarı; haşa huzurdan.
Avoir le piton collé	Her zaman aynı şeyi söylediğini veya aynı konuya geri döndüğünü saptayarak; <i>hlk.</i> Kocaman burnunu sokarak, gülmeyi durduramamak.
Azimuth brutal, Azimut sanglier	<i>(nadiren) şaka.</i> zorluklar ne olursa olsun dümdüz ilerleyerek akıp eden yönde.

B

Balle en bouche	<i>esk.</i> mermi ağızda.
Beau dommage	Açık açık; şüphesiz, elbette, kuşkusuz.
Beau temps	<i>(sözlük anlamı)</i> güneşli ve sıcak havalarda, <i>mec.</i> elverişli, uygun dönemde.
Belle heurette, Belle lurette	Uzun zamanda, uzun sürede, çok eskiden, çok zaman önce; epey oluyor ki (<i>il y a ile birlikte kullanılır</i>).
Ben manque	<i>(Québec'de)</i> belki, olur ki, muhtemelen; her halde, şüphesiz; korkusuzca, güvenle; mutlaka.
Bien au contraire	Tersine, aksine, bilakis.
Bien avant dans les terres	<i>esk.</i> denizden çok uzakta.
Bien dans sa peau, Bien dans ses baskets	<i>esk.</i> başı dinç, güvenen, inanan.

Bien des fois	Çok defa, sık sık, genellikle; ikide bir, ekseriya.
Bien en cour	İyi düşünülmüş; saygılarımla.
Bien entendu	Kuşkusuz, tabî ki , elbette, doğal olarak.
Bien huilé	(<i>sözlük anlamı</i>) iyi yağlamış, iyi yağlanmış olarak, <i>mec.</i> aynen planlandığı gibi gidiyor, her şey tıkırında giderek.
Bien sûr!	Elbette, doğal olarak, kuşkusuz, hiç kuşku yok ki.
Bille en tête	(<i>bilardo</i>) beyazın üstüne ve dikey olarak ortasından topa vurma şekli, <i>mec.</i> tam noktaya, doğrudan doğruya, dosdoğru; aracısız olarak; ayağının tozuyla; tereddüt etmeden, <i>mec.</i> düşünmeden, ahmakça, aptalca, <i>tkz.</i> açık yüreklilikle, mertçe, cesurca.
Bis repetita	Hala; bir kez daha.
Bon an, mal an	Üst üste, genel olarak, ortalama olarak, yıllar yılı.
Bon jeu bon argent	<i>esk.</i> kumarda iyi oyna iyi kazan, para; hemen ödeme niyetiyle kumar oynamak, <i>esk. mec.</i> sonuçta; ciddi olarak, şakasız; öngörülebilir ve kaçınılmaz.
Bord à bord	Yan yana, kenarları karşı karşıya duran, çaprazlama kavuşmayan, ağzına kadar dolu.
Bredi breda, Bredi, breda	<i>esk.</i> nasıl olursa olsun, şu ya da bu yolla; büyük hızla; aceleyle.
Brochant sur le tout	<i>mec. tkz. (ironik)</i> ek olarak, yanı sıra, ilaveten; üstüne üstelik, üzerine tüy dikti, en kötüsü, hepsinden beteri.
Broche à foin	(<i>Québec'de</i>) düzensiz; aşırı, taşkın; doğaçlama şeklinde, şaşkın, karma çorman, karışık.

C

C'en dessus dessous	<i>esk.</i> litré ile gösterilen baş aşağı yazım, ama artık hiç kullanılmıyor.
C'est l'hôpital qui se fout de la charité	Türkçe karşılığını üretmedik.
C'est le moins qu'on puisse dire	Türkçe karşılığını üretmedik
C'est positif	<i>mec.</i> kesinlikle, hiç şüphesi yok.
Ce faisant	Sadece söylenenleri yaparken, bunu yaparken; bununla birlikte.
Ce jour	Bugün, günümüzde.

Ce jourd'hui	<i>esk.</i> bugün.
Ce qui fait que	Bundan dolayı, bundan ötürü, bu yüzden; sonunda, o zaman.
Cela étant	Bununla birlikte, oysaki, mamafih; söylenenlere ve yapılanlara rağmen.
Cela s'entend	<i>edebi.</i> şüphesiz, kuşkusuz, bittabi, tabii, behemehal, elbette.
Cela soit dit entre nous	Söz aramızda.
Cent fois	Yüz kez, bin kez.
Cent fois pour une	(<i>abartma</i>) çok sık.
Cent sept ans	<i>mec. tkz.</i> çok uzun zamandır.
Chacun pour soi	Kişisel ve bencil bir amaç için.
Chacun sa croix	<i>hlk.mec.</i> her insan kendi talihsizliklerinle.
Champignon au plancher	Son derece hızlı, maksimum hızda.
Chaud les marrons	<i>hlk.</i> dikkat et, dikkatli olarak.
Cheval de main	<i>bini.</i> başka bir ata binen bir binicinin önderliğindeki at.
Chez les Bisounours	(<i>ironik</i>) ideal bir dünyada, yalnızca safların inanabileceği bir yerde.
Chiquet à chiquet, Chiquette à chiquette	<i>esk.</i> azar azar, yavaş yavaş; gitgide.
Cinq minutes	Yakında, az bir süre sonra.
Cinq sur cinq	(<i>aktarma, iletim</i>) tamamen anlaşılabilir, (<i>anlam genişlemesi</i>) tam, mükemmel bir anlayışla.
Clair et net	Tamamen açık, besbelli, apaçık, belli, anlaşılması kolay.
Coeur à coeur	İçtenlikle, açık yüreklilikle.
Comme à l'exercice	Eksiksizce, kususuzca; evet, hayhay, elbette.
Comme à l'ordinaire	Her zaman olduğu gibi, her zamanki gibi, alışıldığı gibi.
Comme à son habitude	Her zaman olduğu gibi, her zamanki gibi, alışıldığı gibi.
Comme au bon vieux temps	Eski güzel günlerdeki gibi.
Comme au début	Başlangıçtaki gibi.

Comme autant de	Çok.
Comme Blaise sur la falaise	(<i>batı hint adalarında</i>) tekerlekler üzerinde gibi.
Comme bon lui semble, Comme bon vous semble	İstediği gibi; uygun bulduğu gibi; nasıl isterseniz, canınız nasıl isterse.
Comme c'est pas permis	(<i>günlük</i>) (<i>ironik</i>) aşırı ölçüde, ziyadesiyle, aşırı derecede.
Comme chien et chat	Kediyle köpek gibi; sürekli çatışma içinde olan ve herhangi bir sebeple kavga eden kişi bahsederken (<i>être, jouer, s'entendre, s'accorder, s'aimer fiilleri kullanılarak deyim yapılır.</i>).
Comme convenu	fiz. Anlaşıldığı üzere.
Comme d'hab	tkz. Her zaman olduğu gibi, alışıldığı gibi.
Comme dans du beurre	tkz.mec. Çok kolaylıkla, çok zahmetsizce.
Comme de bien entendu	hfk. Yaratılışından, doğadan; ister istemez; belli; kolaylıkla; açık açık; şüphesiz, elbette, kuşkusuz.
Comme de coutume	Her zamanki gibi, alışıldığı üzere.
Comme demandé	İstendiği gibi.
Comme des harengs en caque	(<i>abartma</i>) Balık istifi gibi üst üste, çok sıkışık olarak.
Comme des harengs, Comme des sardines,	Balık istifi gibi üst üste, çok sıkışık olarak.
Comme des manches, Comme un manche	Nasıl olursa olsun, şu ya da bu yolla; beceriksizce, sakarca.
Comme des mouches	Büyük miktarlarda, bolca.
Comme des petits pains	(<i>se vendre fiiliyle kullanılır</i>) çok iyi satılmak, su gibi gitmek.
Comme deux gouttes d'eau	Mükemmel bir şekilde.
Comme deux ronds de flan	Şaşakalmış, şaşkına dönmüş; hayran, şaşırmış, şaşmış, donakalmış, şaşkınlık veren, şaşırtıcı, hayrette kalmış.
Comme devant	esk. daha önce olduğu gibi.

Comme du monde	<i>(Québec'de) tkz.</i> Dürüstçe; kusursuzca; doğru olarak, doğru şekilde; normal olarak, kuralına göre; olması gerektiği gibi.
Comme en 14, Comme en 40, Comme en quarante, Comme en quatorze	Aynı hatalara düştüğümüz zaman söylenir.
Comme harengs en caque	<i>(abartma)</i> Balık istifi gibi üst üste, çok sıkışık olarak; herhangi bir hareket özgürlüğü olmayan sınırlı bir alanda.
Comme il se doit	<i>tkz.</i> Tahmin edilebilir bir şekilde; olması gerektiği gibi.
Comme jamais	Daha önce hiç olmadığı gibi/kadar, hiç olmadığı kadar, her zamanki gibi.
Comme la faudre	Şimşek gibi, yıldırım gibi, çok çabuk, büyük bir hızla, son sürat.
Comme la petse	Ne pahasına olursa olsun bir şeyleri önlemek gibi, <i>(fuir qn comme la petse: -den vebadan kaçır gibi kaçmak, kendini -den sakınmak).</i>
Comme le diable dans l'eau bénite	<i>(Québec'de)</i> tamamen çaresiz bir şekilde.
Comme le jour et la nuit	Tamamane farklı, karşı; (être fiiliyle kullanılır) taban tabana zıt olmak, akla kara gibi birbirine zıt olmak.
Comme le nez au milieu de la figure	<i>mec. tkz.</i> Apaçık ortada.
Comme mars en carême	Kaçınılmaz biçimde.
Comme même	<i>(Fransa'da) hlk.</i> Aynı gibi; yine de standart olmayan bir değişken, kelimenin yanlış anlaşılmasından dolayı kullanılır.
Comme papa dans maman	<i>(avam) (cinsellik) mec.</i> Kolayca, kolaylıkla, zahmetsizce, sıkıntısızca, tez beri, <i>(avam) (cinsel metafor)</i> şeyler doğru sırayla.
Comme par exemple	Türkçe karşılığını üretmedik.
Comme par hasard	<i>esk.</i> şans eseri gibi.
Comme pas deux	<i>tkz.</i> üstüne adam tanımam, herkesten daha iyi.
Comme pas un	<i>tkz.</i> üstüne adam tanımam, herkesten daha iyi.
Comme quatre	Çok, birçok; birçokları; aşırı derecede, pek çok, bol bol, muazzam şekilde.
Comme que comme	<i>(gerçek-kontluk) (İsviçre'de)</i> Ne olursa olsun.
Comme qui rigole	<i>mec. tkz.</i> Kolayca, kolaylıkla, zahmetsizce.

Comme s'il en pleuvait	<i>mec.</i> Bolluk içinde, sürüsüne bereket, pek çok; çok; büyük miktarda.
Comme ses pieds	<i>tkz.</i> Çok fena, çok kötü.
Comme si c'était hier, Comme d'hier	<i>(se souvenir de qch fiiliyle kullanılır)</i> çok iyi anımsamak, daha dünmüş gibi anımsamak; sanki dün gibiydi.
Comme si sa vie en dépendait	Mümkün olduğu kadar çabuk, mümkün olduğunca hızlı; sanki hayatı buna bağlıymış gibi.
Comme son nom l'indique	Adındanda anlaşılacağı üzere, gibi.
Comme suit	Aşağıdaki gibi.
Comme sur des roulettes	<i>tkz. mec.</i> Mükemmel derecede iyi, her şey saat gibi gidiyor.
Comme un âne	Aptalca bir şekilde, düşünmeden.
Comme un âne rouge	Çok; son derecede, ziyadesiyle, fazlasıyla.
Comme un beau diable	Tam anlamda <i>(ajitasyon hareketi bağlamında)</i> , ateşli bir biçimde, heyecanlı, coşkulu bir biçimde.
Comme un cheveu sur la soupe	Uygunsuz olarak, muvafık olmayarak, anlamsızca, ansızın, birdenbire, aniden, yanlış zamanda.
Comme un chien dans un jeu de quilles	<i>mec.</i> tutarsızca, uyumsuzca, çok kötü koşullarda.
Comme un chien fout sa merde	<i>(avam) mec.</i> yaklaşık olarak, gayrimuntazam.
Comme un cochon	<i>tkz.</i> Çok edepsiz, çok kötü.
Comme un coq en pête, Comme un coq en plâtre	Çok iyi muamele görmüş, şımartılmış, <i>(être fiiliyle kullanılır)</i> nazlı büyütülmüş olmak, muhallebi çocuğu olmak.
Comme un éléphant dans un magasin de porcelaine	Çok beceriksiz, çok beceriksizce, beceriksiz bir biçimde, sakarca, <i>mec.</i> herhangi bir incelik olmadan.
Comme un fou	<i>mec. tkz.</i> Aşırı biçimde, deli gibi, abartı veya mantıksız bir şekilde.
Comme un grand	Yalnız, bağımsız olarak, daha yaşlı biri gibi <i>(bir çocuğu veya çok az tecrübesi olan birini nitelemek için kullanılır.)</i> .
Comme un lundi	Güçlkle, sıkıntıyla, zahmetle.
Comme un pied	Çok beceriksizce, sakarca.

Comme un rat mort	Başı belada, ölü bir fare gibi.
Comme un sac	<i>mec.</i> Çok kötü giyinmiş, (<i>être fagoté fiiliyle kullanılır</i>) çok kötü giyinmek, giysileri üstünden dökülmek.
Comme un seul homme	Aynı hareketle, birlikte, el birliğiyle, anlaşarak, eş zamanlı.
Comme un voleur	<i>hlk.</i> Dikkatlice, fark edilmeden.
Comme une envie de chier	(<i>avam</i>) <i>mec.</i> Ansızın, apansız, zıppadak, aniden, ani; buyururcasına; zorlayarak; hoyratça, kabaca, haşince.
Comme une flèche	Hızla, tam gaz.
Comme une lettre à la poste	<i>tkz. mec.</i> Çok kolayca, çok kolaylıkla, çok zahmetsizce.
Comme une traînée de poudre	<i>mec. tkz.</i> Çabucak yayılarak, (<i>se répandre fiiliyle kullanılır</i>) çok çabuk yayılmak.
Comme vous et moi	<i>mec.</i> Sıradan ölümlüler gibi, dünyanın çoğu gibi.
Comment donc	Şüphesiz, elbette, kuşkusuz, muhakkak, mutlaka.
Comment l'enfant se présente	<i>mec.</i> Bir durumu değerlendirmek için.
Con espressione	<i>İt.müz.</i> Anamlı bir şekilde, dokunaklı bir durumda, ifadeyle.
Con fuoco	<i>İt.müz.</i> Atılganlıkla, ateş gibi, ateşlilikle, hararetle.
Contre toute apparence	Tüm görünümüne karşı.
Contre toute attente	Tepeden inme, beklenmedik bir biçimde, şaşırtıcı bir biçimde.
Corpore alieno	<i>lat. huk.</i> Diğerleri ile.
Corps à corps	Göğüs göğse, boğaz boğaza, önden, cepheden.
Corps pour corps	Bir başkasının veya başkalarının sadakatini göstermek için; karşılıklı olarak birbirlerine veya birbirlerine karşılıklı bağlılık garantisi vererek.
Côte corde	<i>bini.</i> hipodromun ip tarafında, iptе.
Coût, assurance et fret	<i>eko.</i> maliyet, sigorta ve navlun; uluslararası satış koşulu, satıcının ücret ve navlun ödemesine ek olarak alıcının yararına deniz sigortası yaptırması gerektiği anlamına gelir.
Coûte que coûte	Ne pahasına olursa olsun, neye mal olursa olsun.

Croix de bois, croix de fer	Yalan söylemeden, söz verilmiş, adanmış, vaat edilmiş, “vallahı billahi” demek, “yalanım varsa ekmek çarpsın” demek; çocuk dilinde kullanılan bir yemin sözü.
Croque au sel	Sade tuzla.
Croyez-le ou non	İnanmayabilirsin, ama doğru; ister inan ister ananma.
Cul par-dessus tête	Yuvarlanarak; sırtüstü; ters, tersine, ters tarafından.
Curiosité du style	Sadelikten uzak kimsenin hoşlamadığı belli bir sanat tarzında, belli bir araştırmada.
Cy devant	<i>ark.</i> ci devant’nın eski formu; yukarıdaki.
Ça comme	<i>(Verlan ’da)</i> bunun gibi.

D

D’abondance	Bol bol, çok çok, bollukla, bolca, bereketle; yarışircasına.
D’abondance de coeur	Tam güvenle, içini dökerek.
D’abondant	<i>esk.</i> bundan başka, ayrıca, üstelik, dahası.
D’abord	Önce, ilkin.
D’abord et avant tout	Önce, ilkin, her şeyden önce.
D’abord et d’une	<i>hık.</i> Daha ilk anda, ilk bakışta, hemen, her şeyden önce; başlamak için.
D’affilée	Durmadan, sürekli olarak.
D’âge en âge	Ard arda, sırayla, müteakiben, peş peşe, yüzyıldan yüzyıla, nesilden nesile.
D’ailleurs	Başka yerden, zaten, ayrıca, bundan başka, bir de, hem, üstelik, başka, nedenden, -mekle beraber.
D’année en année	Yıldan yıla, birbirini takip eden yıllar.
D’aplomb	Dikey olarak, dikine, sağlamca, dengeli olarak.
D’après la bosse	<i>res. hey.</i> kalıplanmış bir figürden sonra.
D’après nature	<i>res.&hey.</i> karşı karşıya olduğumuz gerçek model temsil ederek.
D’attaque	Turp gibi, pek dinç olarak, sapasağlam olarak, tam formunda olma.
D’autant	Oranında, kadar.

D'autant mieux	Daha da iyi.
D'autant plus	Haydi haydi, evleviyetle.
D'autre part	Öte yandan, ayrıca, üstelik.
D'autres fois	Diğer zamanlarda, diğer durumlarda.
D'avance	Önceden, peşin olarak.
D'aventure, Par aventure	Rasgele, tesadüfen.
D'égal à égal	Eşit koşullar içinde, eşit olarak.
D'en avant	İleriye.
D'ensemble	res. doğru oranlarda, uygun oranda bir resmin, bir fotoğrafın farklı kısımlarından bahsederken.
D'entrée	esk. baştan beri.
D'entrée de jeu	Hemen, daha baştan, başlar başlamaz.
D'équerre	Dik açılı.
D'estoc	Kılıcın hem ucu hem ağzıyla.
D'estoc et de taille	(<i>frapper füliyle kullanılır</i>)Kılıcının hem ucu hem ağzı ile vurmak, <i>mec.</i> rasgele, gelişigüzel vurmak, kılıç çalmak.
D'estramaçon	tkz. Önemli, büyük, kocaman.
D'habitude	Çoğu kez, genellikle, her zaman.
D'heure en heure	Git gide, gittikçe.
D'homme à homme	tkz. Erkek erkeğe, <i>spor.</i> adam adama, samimi olarak, açıkça.
D'ici longtemps	(<i>gelecek zamanda olumsuz cümlede kullanılır.</i>) uzun süre, uzun bir süre için.
D'importance	Çok, pek, adam akıllı.
D'instant en instant	Gitgide.
D'instinct	Sezgisel olarak, içgüdüsel olarak; düşünmeden, niçin olduğunu bilmeden; hemen, birdenbire.
D'la secousse	(<i>Loren'de</i>)(<i>Vosges'de</i>) <i>hlk.</i> Bu fırsattan yararlanarak; bundan dolayı, bu yüzden, (<i>Loren'de</i>) <i>hlk.</i> sonunda, o zaman.
D'office	Görev dolayısıyla, yönetimin kararıyla, kendi istemeden, re'sen, kendinden, kendiliğinden, otomatik olarak.

D'ordinaire, à l'ordinaire	Her zaman, olduğu gibi, alışıldığı üzere; genellikle; çok kez, çoğun.
D'oreille à oreille	Kulaktan kulağa, kulağa fısıldayarak.
D'ores et déjà	Bundan böyle, bundan sonra; daha şimdiden, şimdilik.
D'un certain âge	öfe. Belli bir yaşta.
D'un coup d'un seul, D'un seul coup	Bir vuruşta, sadece bir seferde, bir kez.
D'un coup, Tout d'un coup, Tout à coup	Birdenbire, ansızın.
D'un instant à l'autre	Az sonra, neredeyse, çok kısa bir sürede, ara vermeden, durmadan.
D'un jour nouveau	<i>mec.</i> Yeni bir bakış açısı altında; yeni bir bilgiyle.
D'un poil	<i>mec. tkz.</i> Az kalsın, neredeyse; çok küçük, çok az bir farkla.
D'un trait de plume	<i>mec.</i> Hızlı, hızla, çabuk çabuk, tez beri, zahmetsizce.
D'une commune voix	Oy birliğiyle.
D'une courte tête	<i>mec.</i> az kalsın, neredeyse.
D'une force	<i>tkz. (Loire'de)</i> canlı canlı; hızla, çabucak; derinden; son derece, ziyadesiyle, katbekat, fazlasıyla, aşırı boyutta; en yüksek noktada.
D'une manière ou d'une autre	Şu ya da bu yolla, bir şekilde.
Dans ce bas monde	Bu dünyada.
Dans ces eaux-là	Aşağı yukarı, yaklaşık olarak, takriben, tahminen, (özellikle) aşağı yukarı belirtilen tarihte veya zamanda.
Dans ces entrefaites, Sur ces entrefaites	Bu sırada, tam bu anda, bir eylem gerçekleştiğinde, bir olayın gerçekleştiği yerde.
Dans l'absolu	Koşullar, olanaklar hesaba katılmadan, koşullar göz önünde bulundurulmadan, düşünülmeden.
Dans l'air	<i>mec.</i> havada.
Dans l'ensemble	Genel olarak, ayrıntılara pek inilmediğinde, aşağı yukarı.
Dans l'excès	Fazladan ; aşırı derecede.
Dans l'impasse	<i>mec.</i> Bloke, kullanılması önlenmiş, el konulmuş.

Dans l'instant	Hemen, derhal, birazdan, biraz önce, az önce, az sonra, şimdi.
Dans l'ordre	Düzenli bir şekilde, doğal düzende veya beklenen, olması gerektiği gibi, düzgünce, düzenli olarak, acele etmeden.
Dans la boucle	Döngüde.
Dans la droite ligne de	<i>mec.</i> Rotasını değiştirmeden.
Dans la face	(<i>Québec'de</i>) karşısında; kişinin doğrudan aradığı yerde, (<i>Québec'de</i>) <i>mec.</i> ortada, belli; sergileyerek, gözler önüne sererek, aydınlığa kavuşturarak.
Dans la fleur de l'âge	Hayatının baharında; yaşam baharında.
Dans la gueule du loup	<i>mec.</i> Tuzakta, tehlike altında; (<i>se jeter fiiliyle kullanılır</i>) kendini aslan ağzına atmak, büyük bir tehlikeye atılmak.
Dans la joie et la bonne humeur	<i>tkz.</i> Hoş bir atmosferde.
Dans la ligne droite	<i>spor.</i> yarışın son düzünde.
Dans la lignée	Süreklilik içinde.
Dans la même veine	Aynı türde, aynı tarzda.
Dans la merde	<i>tkz.</i> İçinden çıkılmaz bir durumda; (<i>être fiiliyle kullanılır</i>) içinden çıkılmaz bir durumda olmak, boktan bir durumda olmak, boğazına kadar gömülmek.
Dans la merde jusqu'au cou	<i>hlk.</i> Gırtlığına kadar bok içinde, içinden çıkamadığımız umutsuz bir durumda.
Dans la mesure de	-e oranla.
Dans la nature	<i>tkz.</i> Bilinmeyen bir yerde, bilinmeyen bir yere.
Dans la proportion où, Dans la mesure où	Oranında; olduğu kadar; bunu göz önünde bulundurarak; -dığı için; çünkü, mademki;-diğinden dolayı, -diğine göre, şu şartla ki, yeter ki.
Dans la suite des temps	<i>esk.</i> daha sonra, sonraki zamanlarda, <i>esk.</i> son yüzyıllarda.
Dans la veine	Aynı bakış açısıyla, aynı şekilde.
Dans la verte	<i>tkz.</i> Doğada.
Dans le feu de l'action	Öfkeyle, kızgınlıkla.
Dans le marbre	<i>mec.</i> sürdürülebilir bir şekilde, sürekli olarak.
Dans le même temps	Aynı anda, aynı zamanda.

Dans le passé	Vaktiyle, eskiden, mazide, fi tarihinde; az önce, geçenlerde.
Dans le quatorzième dessous	<i>esk.</i> Yürekler acısı bir güç durumda, kötü bir başarısızlık durumunda, sefil bir durumda, ahlaki sıkıntıda.
Dans le rétro	<i>mec.</i> Geçmişte.
Dans le sang	Büyük bir şiddetle, yaralanmaya veya ölüme neden olarak.
Dans le sens de la marche	Bir aracın seyahat ettiği yönde (<i>tren, araba...</i>).
Dans le temps	<i>tkz.</i> Eskiden, bir zamanlar, vaktiyle, mazide
Dans le trente-sixième dessous, Dans le troisième dessous	<i>esk.</i> Yürekler acısı bir güç durumda, kötü bir başarısızlık durumunda, sefil bir durumda, ahlaki sıkıntıda.
Dans les bras les uns des autres	<i>mec.</i> birbirlerinin kollarında (bir grup insanın sevinç anında birbirine sarılması).
Dans les choux	<i>tkz. mec.</i> Kötü durumda, güç durumda.
Dans les clous	(<i>sözlük anlamı</i>) Yaya geçidi üzerinde.
Dans les faits	Gerçekten, sahiden; pratikte.
Dans les gencives	<i>tkz. mec.</i> ne olursa olsun saldırganlığın şiddetiyle, sertliğiyle; diş etlerinde.
Dans les jambes	<i>mec.</i> Tedirgin edici bir şekilde, güçleştirici bir şekilde.
Dans les pattes	<i>mec.</i> Tedirgin edici bir şekilde, güçleştirici bir şekilde.
Dans les plus brefs délais	Elverir vermez, mümkün olur olmaz, hemen, derhal.
Dans les profondeurs du classement	Sonuncular arasında, sıralaması en kötü olanlar arasında, sıralamanın en kötüsü.
Dans les tuyaux	Hazırlık aşamasında.
Dans les vapes	<i>tkz.</i> Baygınlık veya sersemleme durumunda.
Dans sa robe de mariée	<i>bini.</i> Yalınayakla.
Dans ses rêves les plus fous	En büyük beklentisinde, en çok arzulanan beklentilerinde.
Dans son fait	<i>esk.</i> onun durumunda, konusunda; ona gelince; ilgili olduğu kadarıyla.

Dans son for intérieur	İçinden, vicdanında.
Dans son neuf	Türkçe karşılığını üretemedik.
Dans tes rêves	<i>mec. tkz.</i> hiçbir zaman, asla; herhangi bir zamanda, bir gün.
Dans tous ses états	(<i>metre, être</i>) çok rahatsız, tedirgin, sıkıntılı, üzgün bir duygusal durumda.
Dans toute sa splendeur, Dans toute leur splendeur	Tüm ihtişamıyla.
Dans un deuxième temps	(<i>bir eylemin işaretini takip eder</i>) sonra, bu işlemten sonra; ikinci seferde.
Dans un espace donné	Belli bir alanda, belirlenmiş, tespit edilerek, verilen bir alanda.
Dans un fauteuil	<i>mec. (arriver)</i> kolayca, herhangi bir özel çaba olmadan, rahatlıkla birinci gelmek, <i>mec.</i> puanları saymak, zafer kazanmak için raha bir konumda.
Dans un instant	Az sonra, birazdan, yakında.
Dans un mouchoir de poche	<i>mec. (özellikle bir spor müsabakasında veya bir seçimde)</i> yan yana minimum farklarla ayrılmış, birbirleriyle yarışan insanlardan bahsederken kullanırız.
Dans un placard	<i>mec.</i> unutulmuş, terk edilmiş.
Dans un sens	Bir anlamda, bir bakıma, yani.
Dans un temps donné	Tespit edilen, belirlenen belirli bir süre boyunca.
Dans un tiroir	<i>mec.</i> hemen hemen unutulmuş, kaldırılmış bir proje için.
Dans une autre vie	(<i>din</i>) başka bir hayatta, <i>mec.</i> nispeten uzak bir geçmişte.
De bisangoin	Çaprazlama, eğik, doğru değil.
De bisingue, De bizingue	Çaprazlama, eğik, tersine.
De bon compte	En azından, hiç olmazsa, laakal, bari, en az, <i>mec. tkz.</i> kıkırdamadan; mızıkçılık etmeden, hır çıkarmadan, kavgaya etmeden.
De bon voisinage	İyi komşuluk.
De bonne voglie, De bonne-voglie	<i>esk.</i> iyi niyetle.
De bouche en bouche	Kamusallaşarak; ağızdan ağza.

De bric et de broc	Şundan bundan, dereden tepeden, rasgele.
De but en blanc	Damdan düşercesine, damdan düşer gibi.
De ce chef	Bundan dolayı, bu nedenle.
De chant, Sur chant	Dar yüzü üzerine, kılıcına.
De Charybde en Scylla	Gittikçe daha kötüye, en kötüsünden kötüsüne, bir tehlikeden diğerine.
De chic	Hazırlıksız, pek inceleyip araştırmadan.
De commodo et incommodo	<i>lat. esk.</i> avantaj dezavantaj ile ilgili.
De concert	Birlikte, el birliğiyle.
De conserve	Birlikte.
De convention	Kendiliğinden kararlaştırılmış, kabul edilmiş, benimsenmiş.
De court	Yakından; dikkatle, inceden inceye; sinek kaydı, <i>mec. tkz.</i> hazırlıksız.
De coutume	Genel olarak, her zamanki, her zaman olduğu gibi.
De dehors, Par-dehors	Dışarıdan.
De deux choses l'une	İki şeyden biri.
De deuxième main, De second main	İkinci elden.
De Dieu grâce	<i>esk.</i> tanrının yardımıyla, tanrının lütfuyla.
De distance en distance	Arada bir, ara sıra.
De droit	Sağcı.
De droit fil	Doğrudan, hemen, yoruma ve şartlandırmaya gerek kalmadan.
De facto	Fiilen, edimsel olarak.
De fondation	Eski kullanımda; kıdemli olan.
De franc-étale	<i>den. esk.</i>
De front	Önden, cepheden, yan yana, birlikte, aynı zamanda, aynı anda, doğrudan doğruya, açıkça, dolambaçsız olarak.

De furie	Öfkeyle hareket ederek.
De gaieté de coeur	İsteyerek, içinden gelerek, gönül hoşluğuyla.
De gaîté de coeur	İsteyerek, içinden gelerek, gönül hoşluğuyla.
De génération en génération	Nesilden nesile, kuşaktan kuşağa.
De grand coeur	<i>tkz.</i> Memnuniyetle, seve seve, can baş üstüne, zevkle.
De gros en gros	Genel bir şekilde, genellikle.
De guerre lasse	Uzun bir direnmeden sonra, bıkıp usanarak.
De guingois	Ters, tersine, aksine.
De haut	Yüzeyden, derinliğine inmeden.
De haute lutte, De vive lutte	Zorla, bilek gücüyle.
De haute voltige	<i>spor. (jimnastik)</i> yüksekte ip üzerindeki gösteri hakkında, <i>mec.</i> büyük bir ustalıklı, büyük bir maharetle, <i>mec.(anlam genişlemesi)</i> yüksek kalitede.
De jour comme de nuit	Devamlı, sürekli, hem gündüz hem de gece boyunca.
De jure	Hukuken.
De justesse	Kıl payı.
De l'ordre d', De l'ordre de, De l'ordre du	Büyüklüğü sırasına göre.
De la bonne manière	<i>(ironik)</i> sertlikle, duygusuzlukla; gözetmeden, kollamadan, ölçülü davranmadan; sataşarak, onur kırarak; aşırı ölçüde.
De la cuisse de Jupiter	<i>tkz.</i> burnu kaf dağında, kendini sadrazamın sol taşağı sayarak.
De la dernière chance	Son şans.
De la façon	<i>esk.</i> bu şekilde, bu taraftan, bu arada.
De la main	Elle, <i>mec. (birisi)</i> –in adına, tarafından, adına.
De la pluie et du beau temps	<i>(faire)</i> <i>(bir işte, bir yerde)</i> asıl söz sahibi olmak, her istediğini yaptırmak, sözü dinlernir olmak, <i>(parler)</i> havadan sudan konuşmak.
De la première heure	<i>mec.</i> başından beri.
De la vieille	Sınanmış, temeli sağlam, eski.

(d'ancienne, l'ancienne) roche de	
De loin	Uzaktan, eskiden, çok eski zamandan.
De loin à loin	Çok uzak mesafelerde, uzun aralıklarla.
De loin en loin	Zaman zaman, arada bir, ara sıra.
De long en long	Uzunlamasına, boydan boya, boyuna, uzunluk yönünde.
De longue	Sürekli olarak, aralıksız, mütemadiyen; durmadan, sıkça; aralıksızca, daimi; her zaman, hep.
De main d'homme	İnsan işi, insan elinden.
De maison en maison	Ard arda, sırayla, müteakiben, peş peşe, evden eve.
De manière que, De telle manière que, De manière à ce que	-ceği şekilde; öyle ki, o şekilde ki...
De mal en pis	Gittikçe daha kötüye doğru.
De mauvais grâçe	Kötü niyetle; üzülererek; istemeyerek.
De même	Aynı şekilde.
De mémoire	Bellekten, zihinden, kafadan, ezberden.
De mémoire d'homme	Hatırlayabildiğimiz kadarıyla, anımsanabilen zamanlardan beri, çok eskilerden beri.
De mieux en mieux	Gittikçe düzelererek, gitgide düzelererek.
De moins en moins	Gitgide daha az.
De mon, ton, son, leur, notre, votre mieux	Elinden geldiğince, elinden geldiği kadar.
De nom	Görünüşe göre, görünüşte, görünürlerde, zahiren, meğer, fiili olarak; gerçekten; fiili, edimli.
De nouveau	Yeniden, bir daha, bir kez daha.
De novo	biy. kendiliğinden bir şekilde; doğal bir şekilde.
De olfactu	Koklayarak.
De pair	Eş düzeyde, aynı seviyede.
De par le monde	Dünyada, dünyadaki.
De pire en pire,	tkz. Git gide daha kötüye doğru.

De pire en pis, De pis en pis	
De place en place	Yer yer.
De plain-pied	Düzayak; aynı düzeyde, doğrudan doğruya, kolayca.
De plano	<i>huk.</i> Kesintisiz, art arda; doğrudan doğruya; aracısız olarak.
De plein exercice	(<i>yönetim</i>) tam işlevli, tam çalışma.
De plein vent	Açık havada.
De plus en plus fort comme chez Nicolet	Gittikçe güçlenerek, artarak.
De plus fort en plus fort	Gitgide daha da güçlenerek.
De préférence	İyisi, daha iyisi, tercihen.
De première intention	<i>tıp.</i> ilk evre; söz konusu durumu tedavi etmek için daha önce tedavi görmemiş bir hastaya verilen tedaviyi ifade eder.
De près ou de loin	<i>mec.</i> herhangi bir şekilde.
De présent	Şimdi, şu anda.
De proche en proche	Aşama aşama, git gide, gittikçe, yavaş yavaş.
De proche ou de loin	<i>mec.</i> herhangi bir şekilde.
De pure forme	Âdet yerini bulsun diye, lâf olsun diye.
De rang	<i>spor.</i> aralıksız, zircirleme, durmadan, ard arda gelen bir zaferden bahsederken.
De reculons	(<i>Québec'de</i>) <i>tkz.</i> Geri geri giderek, kışın kışın.
De rencontre	Beklenmedik, raslantıya bağlı, önceden hesaplanmamış, raslantı sonucu olarak, tesadüfen.
De reste	Gereğinden çok, fazlasıyla, bol bol.
De rif	Hızlı, hızla, çabuk çabuk; kararlılıkla.
De rip et de rap	(<i>Kanada'da</i>) ayırık bir şekilde.
De sa grâce	Saf ve temiz iradesiyle, kendi başına.
De sa personne	<i>esk.</i> Kendi, bizzât, canlı örnek, -in canlı örneği.
De ses blanches mains	<i>mec.</i> kendi kendine, kendi başına, tek başına, başlı başına.

De ses mains	Kendi elleriyle, elle.
De siècle en siècle	Ard arda, peş peşe, sırayla, müteakiben; yüzyıllardan beri, çağlar boyu, yüzyıldan yüzyıla; nesilden nesile.
De sitôt	Yakında.
De son long	Boylu boyunca, iki seksen.
De son propre chef	Kendi inisiyatifıyla, kendi isteğine göre.
De son propre mouvement	Kendi inisiyatifıyla, tavsiye almadan.
De son vivant	Sağlığında , yaşadığı sürede.
De surcroît, Par surcroît	Üstelik, ayrıca, bir de.
De table	<i>mut.</i> Sofrada, sofralık, orta kalitede.
De temps en temps, De temps à autre	Zaman zaman, ara sıra, bazen.
De tous temps	Her zaman.
De tout cœur, De bon cœur, De grand cœur, De gaité de cœur	İsteyerek, seve seve, tüm yüreğiyle, canla başla.
De tout et de rien	Çeşitli şeylerden hatta boş şeylerden; havadan sudan (<i>parler, causer, discuter</i>).
De tout mon, ton, son, notre, votre, leur cœur	İnançla, tutkuyla.
De tout temps	Her zaman.
De toute ancienneté	Çok eski zamanlardan beri; oldum olası, eskiden beri.
De toutes façons, De toutes les façons	Ne olursa olsun, her hal ve kârda.
De toute manière	Nasıl olsa; ne olursa olsun; her hâl ve kârda.
De toutes pièces	<i>mec.</i> başından, baştan, (<i>anlam genişlemesi</i>)aniden, hiç ortada yokken.
De toutes ses forces	Bütün gücüyle.
De traviole	<i>hlk.</i> Eğik olarak.

De vieille roche	<i>mec. tkz. esk. geleneksel ilkelere bağılı olarak, mec. tkz.(hanedan, soy vb. için) ilk atadan, ilk soydan, mec. tkz. büyük bir sadakatla, büyük bir güvenilirlikle.</i>
De vieux	<i>esk. çoktan beri, uzun zamandan beri.</i>
De visu	<i>Gördükten sonra, görerek.</i>
De-ci de-là	<i>Şurda burda, şuraya buraya, şurdan, burdan.</i>
Deci deça	<i>Şurdan buradan; ara sıra; şöyle böyle.</i>
Deci delà, De-ci de-là	<i>Tkz. Şurdan buradan, oraya buraya; ara sıra.</i>
Demain en huit	<i>Sekiz gün içinde.</i>
Depuis a jusqu'à z, Depuis A jusqu'à Z	<i>Tamamıyla, büsbütün, tam olarak, dört dörtlük, baştan sona.</i>
Depuis des lustres	<i>Çoktan beri, uzun zamandan beri, epeydir.</i>
Depuis les pieds jusqu'à la tête	<i>Aşağıdan yukarıya, tüm vücutta, mec. dikkatle; ilgiyle, dikkatlice; birini incelemekten bahsederken.</i>
Derrière les barreaux	<i>tkz. hapiste.</i>
Dès à présent	<i>Hemen şimdi, şimdiden tezi yok, hiç zaman geçirmeden, şu andan itibaren.</i>
Des fois	<i>Arasıra, bazen.</i>
Des heures durant	<i>Uzun saatler boyunca, saatlerce.</i>
Dès là	<i>esk. o zamandan beri, o gün bugündür, esk. durum böyle, öylese, şu halde.</i>
Dès le biberon	<i>En genç yaştan itibaren.</i>
Dès longtemps	<i>ark. Uzun zamandan beri, çoktan beri.</i>
Des masses	<i>tkz. çok, birçok; birçokları; çokça, bir hayli, bunca, tkz. (-ile) birçok, pek çok.</i>
Des mille et des cents	<i>(avoir, gagner) çok parası olmak, çok para kazanmak, binliklerle oynamak.</i>
Dès potron-minet, Dès le potron-jaquet	<i>Gün ışıır ışmaz, tan sökerken, tanla birlikte, günün erken saatlerinde, sabahın erken saatlerinde, şafak sökerken.</i>
Des quatre vents	<i>Her yandan, her ülkeden.</i>
Dès que possible, Aussitôt que possible	<i>Elverir vermez, mümkün olur olmaz, hemen, derhal.</i>

Deux à deux	İkişer ikişer.
Deux par deux	İkişer ikişer.
Deux pas	<i>tkz.</i> İki adım ötede.
Deux sur cinq	Beşte ikisi.
Deuxième main	İkinci elden.
Devant notaire	Noter önünde.
Dieu grâce	<i>ark.</i> Tanrının lütfuyla, yardımıyla.
Dieu merci	Tanrıya şükür, çok şükür.
Dieu soit loué	Tanrıya şükür.
Dont vous êtes le héros	Kahraman olarak (<i>okuyucu, seyirci, dinleyici...</i>).
Dores et déjà, D'ores et déjà, D'ors et déjà	Öteden beri, oldum olası.
Doucement les basses	Acele etmeden, sakın olarak.
Drette là	(Québec'de)(Kanada'da)(Acadie'de)(Lozan'da) <i>hlk.</i> Doğrudan doğruya, aracısız olarak, dosdoğru, birdenbire, ansızın, o anda, derhal.
Droit au but	Doğrudan bir şekilde, doğrudan doğruya, aracısız olarak, dosdoğru.
Du bout des doigts	(<i>sözlük anlamı</i>) parmak uçlarını kullanarak.
Du chef de	Birinin haklarını kullanarak, devralarak.
Du coin	Buralı olarak, yerli olarak.
Du coin de l'oeil	<i>tkz.</i> Göz ucuyla.
Du coq à l'âne	Saçma sapan sözlerle, abuk sabuk lakırdılarla.
Du diable Vauvert	Çok uzakta, dünyanın bir ucunda.
Du fait de	-den dolayı, nedeniyle, sebebiyle, yüzünden.
Du feu de Dieu	Korkunç bir halde; aşırı derecede.
Du fil à retordre	<i>mec.</i> Güçlük çıkararak.
Du haut de sa tête	<i>mec. tkz.</i> Tüm gücüyle çığlık atarak, bağırarak.
Du jamais-vu	Hiç duyulmamış, eşi benzeri görülmemiş, tanınmamış.

Du mieux possible	Elden geldiğinde, mümkün mertebe.
Du nombre	Arasında, içinde, ortasında.
Du seul fait que	Tek nedenden dolayı.
Du sol au plafond	(<i>sözlük anlamı</i>) yerden tavana kadar, bir duvarın yüksekliği boyunca, (<i>anlam genişlemesi</i>) evin veya odanın tamamında veya büyük kısmında.
Du tac au tac	(<i>répondre, riposter</i>) (<i>hoş laflar etmeyen birinin</i>) lafını şırak diye ağzına tıkamak, ne demişse aynıyle karşılık vermek; yanıtı yapıştırmak, sözü gediğine oturtmak.
Du temps où Jésus Christ était garde-champêtre	Çok uzun zaman önce; İsa'nın kır, köy bekçisi olduğu zamanlardan beri.
Du tout au tout	Tamamiyle, kökten, tamamen, büsbütün.
Dur comme fer	Sarsılmaz, değişmez, sabit; ikna edilemez.
Durante bello	<i>lat. (didaktik)</i> savaş sırasında.

E

e.g.	<i>edebi. (nadiren)</i> örneğin, ör.
Em miettes	Çok hasarlı, tahrip olmuş.
En abondance	Bol bol.
En abrégé	Özel olarak, kısaca; kısaltılmış, özetlenmiş biçimde.
En amazone	(<i>monter</i>)(<i>ata</i>) iki ayağını aynı yana çevirerek binmek, yan binmek.
En amphithéâtre	Basamaklı tiyatrodan; basamak basamak yükselen bir alanda.
En apparence	Görünüşte, görünürde.
En arrière	Geri, geriye doğru, geride, arkada, gecikmiş, geride, arkada kalmış.
En arrière de la main	Girişimi bir başkasına veya başkalarına bırakma yönünde; kişinin kendini bulduğu durumdan ileriye taşıması amaçlanan eylemler veya durumlar için başkasına veya başkalarına güvenme eğiliminde; elin arkasındaki.
En attendant	O zaman kadar, arada; bu arada.
En aucun cas	Hiçbir halde, hiçbir durumda.

En aucune manière	Hiçbir şekilde, asla.
En avance	Önceden, erkenden, ayarlanan zamandan önce.
En aveugle	Düşünüp taşınmadan, gözü kapalı olarak, körü körüne.
En bajoire	<i>nüm.</i> karşı karşıya, yüz yüze, faça façaya.
En bas âge	Yaşamın ilk yıllarında; erken çocuklukta.
En bas de	Aşağısında.
En beau	Güzel bir açıdan, olumlu bir görünüm altında; (<i>voir qn</i>) –i iyi yanından ele almak, iyi yanından görmek.
En berne	Yarıya indirilmiş, yarıya çekilmiş.
En bien	Avantajlı bir şekilde, avantaj sağlayan şekilde; (<i>changer qch</i>) düzeltmek, ıslah etmek; (<i>prendre qch</i>) –i iyiye almak, kötüye almamak; (<i>parler en bien de qn</i>) birinin lehinde konuşmak.
En bisangoin	<i>bölg.</i> çaprazlama, eğri, çalılık, doğru değil.
En bloc	Hep birlikte, toptan, ayrıntılara girmeden, toptan düşünüldüğünde.
En bon canayen	(<i>Kanada'da</i>) Fransız Kanadalılarının özel dilinde, standart Fransız kurallarının aksine, (<i>Kanada'da</i>) <i>şaka</i> . teknik bir kelimeyi veya çok az kullanılan bir Fransızca kelimeyi bir yabancı dilin aksine, québec'lilerin anlayacağı çoğu basit veya halk ağzında ifade edilen terimlerle, (<i>Kanada'da</i>) <i>şaka</i> . (<i>ironik</i>)(<i>Fransızca kelimesini cehalet için kullanmadığının farkında olan bir konuşmacı tarafından kullanılır</i>); iyi bir Fransız Kanadalısı.
En bon père de famille	Tutumlu ve özenli bir biçimde.
En bon uniforme	Kurallara uygun olarak ifadesinin mizahi biçimi.
En bonne conscience	Hiç şüphesiz, açık yürekle, içten; duraksamadan, uluorta, açıkça, açıkcası, düpedüz; vicdan rahatlığıyla, vicdan kurallarına göre.
En bonne façon	Kurallara uygun, iyi şartlandırılmış.
En bonnes mains	<i>mec.</i> dürüst, güvenilir, zeki, yetenekli bir kişinin emrinde, elinde.
En bonnet difforme	Kurallara uygun olarak ifadesinin öizahi biçimi.
En bordel couvrez	<i>hlk.</i> Dağınık.
En bras de chemise	Ceketsiz, yalnız gömlekle, sadece pantolonunu ve gömleğini giyerek, üstü başı dökülen, özensiz giyimli, pejmürde.
En bref	Kısacası, uzun sözün kısası; sözü uzatmayalım.
En breton	<i>gemi. esk.</i> omurgasına dikey olarak, dikine.

En bringues	<i>esk.</i> parçalar halinde; dağınık.
En butée	Türkçe karşılığını üretmedik.
En cachette	Gizlice, kimseye belli etmeden.
En cadence	Ayal uydurarak, aynı ayarda.
En câlisse	<i>(Québec'de)</i> memnun olmayan, hoşnutsuz, <i>(Québec'de)</i> çok avam.
En cascade	Ziecirleme, art arda, üst üste.
En catimini	Gizlice, kimseye belli etmeden.
En ce temps-là	O zaman, o sırada; o halde, öyleyse.
En chef	Baş.
En chien de fusil	Dizlerini karnına çekerek.
En chœur	Birlikte, beraber.
En ciboire	<i>(Québec'de)</i> çok avam.
En cinq-sept	<i>tkz.</i> İvedilikle, çabuklukla, tezlikle.
En ciseaux	<i>den.</i> makaslayarak.
En classe pure	<i>bini.</i> saf değerde.
En comité restreint	Sınırlı bir komitede.
En confidence	Gizlice, gizli tutarak, mahrem olarak, sır olarak.
En confiture	<i>mec. tkz.</i> Komposto olarak; ezilmiş, dağılmış.
En conséquence	Uygun şekilde, nasıl gerekiyorsa öyle, sonuç olarak, dolayısıyla, öyleyse, şu halde.
En contrepoint	Aynı zamanda, aynı anda.
En coulisse	<i>(sinema,tiyatro)</i> kuliste, sahne arkasında, perde arkasında, <i>mec. tkz.</i> Yandan bakarak.
En coup de vent	<i>mec.</i> beklenmedik, aniden; çabucak, şöyle bir uğrayarak, hızla, fırtına gibi.
En coupe-lumière	Türkçe karşılığını üretmedik.
En cours de route	Yolda seyahat ederek; yolculuk sırasında, yolda.
En crabe	Yanlarda, yanal olarak; <i>(marcher)</i> yampiri yampiri yürümek.

En creux	<i>mec.</i> tam tersine, aksine.
En cul-de-poule	Yumuk, büzük, tavuk götü gibi.
En Daumont	<i>tar.</i> Dört at koşularak.
En de ces jours	<i>hlk.</i> Önümüzdeki birkaç gün içinde.
En de ces quatre, En de ce quatre matins	<i>hlk.</i> Yakın gelecekte.
En deçà, Par deçà	Beride.
En définitive	Kısacası, uzun sözün kısası.
En dehors	Dışarıya, dışarıya doğru, bunun dışında, bundan başka, bundan fazla olarak.
En demi-teinte	<i>mec.</i> etkileyici olmayan, iç açıcı olmayan, <i>mec.</i> karışık.
En dents de scie	Diş diş, çıkıntılı bir biçimde, testere gibi, testere dişleri gibi, düzensiz, dağınık.
En dépit du sens commun	Anlamsızca, mantıksızca.
En désespoir de cause	Başka çare kalmayınca, son çare olarak.
En deux coups les gros	Tkz. Hızlı, hızla, çabuk çabuk.
En deux temps trois mouvements	Çabucak.
En deuxième lieu	Sonra, ikinci olarak.
En diable	Son derece, ziyadesiyle, katbekat, fazlasıyla, çok, aşırı derecede.
En difficulté	Güç durumda, başı dertte, sıkıntıda.
En diligence	Çabucak, hemen.
En double aveugle	Türkçe karşılığını üretmedik.
En double file	Türkçe karşılığını üretmedik.
En douce	<i>tkz.</i> Belli etmeden, gizlice.
En douceur	Yavaşça, usulca.
En download	<i>ing. (internet)</i> merkezden yükleyerek, indirerek.
En droite ligne	Doğrudan doğruya; aracısız olarak; doğruca, dosdoğru, dimdik, <i>mec.</i>

	aynı anlamda.
En dur	(bilgisayar) doğrudan (sabit) kodlu.
En eau de boudin	Başarısız; kötüye giderek; (<i>s'en aller</i>) iyi bir sonuç vermemek, boşa çıkmak, güme gitmek.
En échange	Buna karşılık.
En écharpe	Yandan, omuzdan çaprazlama geçirerek, çaprazlamasına.
En échec	Birini sıkışık duruma sokmak, güç duruma düşürmek.
En échelons	ask. Bir birliğin arkasındaki birlikte, aşamalı düzen birliğinde.
En effet	Gerçi, gerçekten, gerçekten de.
En embuscade	Pusuda.
En en-bas	(günümüzde çok az kullanılan bir ifade) Aşağıda; alt tarafta.
En épaisseur	bini. ipin dışında, ipte koşan atlara paralel bir çizgide.
En évidence	Ortada, belli, gözler önünde; (<i>être</i>) ortada kalmak, belli etmek; (<i>mettre qch</i>) sergilemek, gözler önüne sermek; <i>mec.</i> belirtmek, aydınlığa kavuşturmak; (<i>se mettre</i>) ileri atılmak, ortaya çıkmak, kendini göstermek.
En excédent de pertes	<i>sigor.</i> fiyat düşüşü sonucu daha fazla kaybı önlemek amacıyla yapılan.
En excédent de sinistre	<i>sigor.</i> hasar fazlası reasüransı.
En face	Doğrudan doğruya, yüzüne, açıkça, çekinmeden, korkmadan, ne ise öyle, olduğu gibi, kendini kandırmaya çalışmadan.
En face à face, En face-à-face	Yüz yüze, karşılıklı konuşarak karşılıklı görüşerek, karşılıklı tartışarak.
En faisceau	Kümelenerek, toplanarak.
En file indienne	Birbiri arkası sıra, tek sıra halinde.
En fleur	<i>bota.</i> çiçeklenerek, çiçek açarak.
En flux tendu	(sanayi) fazla stok bulunmayacak şekilde, sıfır stoklu üretim, tam vaktinde.
En forme d'	-biçiminde, şeklinde.
En français dans le texte	<i>dilb.</i> bir çeviride, kelimenin veya ifadenin orijinal metinde Fransızca olduğunu belirtmek için tercüman tarafından kullanılan özel bir biçimi; <i>lat.</i> Aynen, olduğu gibi, metne uygun olarak, metinde olduğu gibi; harfi harfine, metinde olduğu gibi, metince.

En friche	(<i>tarla</i>) ekilmemiş, boş bırakılmış,kullanılmayan
En garde	(<i>eskrim</i>) başlama çizgisinde, gardını alarak; bir saldırıdan önce rakipler tarafından alınan pozisyon.
En grand nombre	Çok sayıda, kalabalık, birçoğu.
En grand pompe	Şatafatla, tantanayla.
En grand tralala	<i>tkz.</i> Şatafatla, tantanayla.
En grenier	<i>esk.</i> ambalajsız, bağlayıp sarmadan; düzensiz şekilde, darmadağınık.
En gros	Büyük büyük, iri iri, büyük harflerle, kabaca, yaklaşık olarak, ayrıntıya girmeden, toptan, ana çizgileriyle, ayrıntılara kaçmadan, özet olarak, genel olarak, genellikle, aşağı yukarı, bütünüyle.
En haine de	-e kızdığı için, -e karşı tiksintiden dolayı.
En interne	<i>tic.</i> bize gelince.
En javelle	<i>tkz.</i> Dağılarak, yıkılmış olarak, yıkıntı haline gelerek, parçalayarak.
En jeu	<i>mec.</i> risk altında, tehlikede.
En l'air	<i>mec.</i> Havada (kalmak),bir sözün veya iddianın dayanaktan yoksun olması, boş, ciddiyyetten uzak.
En l'état	Olduğu gibi.
En l'honneur de	-in onuruna.
En l'occurence	Bu durumda.
En la matière	Bu alanda, bu konuda.
En la personne de	Kendi, bizzat, şahsen.
En lice	Kazanma ümidi olan; çekişme halinde, rekabet halinde.
En loucedé, En lousdé, En louzdé	<i>argo.</i> sessizce.
En main tierce	Üçüncü elden.
En manches de chemise	Ceketsiz, yalnız gömlekle, sadece pantolon gömlekle.
En masse	Hep birden, birlikte, kitle halinde.
En mautadit	(<i>Québec'de</i>) <i>tkz.</i> Memnun olmayan, hoşnutsuz, kırgın, küskün,

	(<i>Québec'de</i>) tkz. çok, birçok; birçokları.
En même temps	Aynı anda, aynı zamanda.
En mémoire du bon vieux temps	Eski zamanlar uğruna.
En mesure	Ölçüyü takip ederek, ritim içinde.
En moins de cinq	tkz. esk. (<i>nadiren</i>) çabucak.
En moins de rien	<i>mec.</i> çok çabuk, çok kısa sürede, kaşla göz arasında.
En moins de temps qu'il ne faut pour l'écrire	tkz. Çok kısa sürede.
En moins de temps qu'il ne faut pour le dire	tkz. Çok kısa sürede.
En monnaie de singe	(<i>payer</i>) Birinin isteğini yerine getirecek yerde onunla alay etmek, (<i>alacaklıyı</i>) lâfla savsaklamak.
En nature	Mal olarak, malla, aynı.
En ni une ni deux	Çabucak.
En noir et blanc	tkz. Sade; yazılı olarak, kağıt üzerinde, yazıyla.
En off	Gayri resmi olarak.
En ordre de bataille	<i>ask.</i> Muharebe düzeni/seferi kuruluş: bir askeri kuvvetin personelinin, birliklerinin ve teçhizatının tanımı, gücü, komuta yapısı ve dağılımı.
En ostie	(<i>Québec'de</i>)(<i>avam</i>) çok, birçok, birçokları, (<i>Québec'de</i>) memnun olmayan, hoşnutsuz, kırılgan, küskün.
En outre	Ayrıca, bundan başka, üstelik.
En ovale	<i>mat.</i> Oval olarak, söbe olarak.
En pagale	<i>den.</i> aceleyle.
En pantenne	(<i>navigasyon</i>) <i>mec.</i> dağınık.
En pantoufle	Şatafatsız, ihtişamsız, hazırlıksız, astarsız, rahatına bakarak; terlikle.
En parallèle	Paralel olarak, koşut olarak; aynı zamanda.
En partant	(<i>Québec'de</i>) baştan beri.
En particulier	Özellikle, özet olarak, ayrı olarak.

En pénitence	Ceza olarak.
En perfection	Eksiksizce, kusursuzca; evet, hayhay, elbette; tıpatıp, gayet.
En performance	(<i>Kanada'da</i>) konserde, halka açık veya canlı yayınlarda.
En permanence	Sürekli olarak.
En pétard	Öfkeli, barut gibi.
En petit bonhomme	(<i>Québec'de</i>) diz çöküp yürüyerek (<i>çocuklarla konuşurken</i>).
En peu partout	Çeşitli yerlerde.
En pièces	Parçalar halinde, un ufak edilmiş halde.
En pingouin	<i>mec.tkz.</i> smokinle.
En place de	-in yerine, yerine, hükmünde.
En plateau	(<i>medya</i>) stüdyoda.
En plein boum	<i>tkz.</i> Harıl harıl, durmaksızın.
En plein cœur	<i>mec.</i> merkezde.
En plein dans le mille	Tam üstüne.
En plein sur, En plein dans	Tam....-e,-de.
En pleine terre	(<i>bahçecilik</i>) tahta saksıda, kapta.
En plus de	Ek olarak.
En pointillé	<i>mec.</i> tahmin edilebilecek bir şekilde.
En premier	En önde, en başta, diğerlerinden önce;ilk,birinci.
En présence	Karşı karşıya, yüz yüze.
En présentiel	Kendi, bizzat, asaleten, yüz yüze, karşı karşıya.
En prime	<i>tkz.</i> Öte yandan; bir de, hem; zaten, ayrıca, bundan başka; ilaveten; üstelik, daha.
En profondeur	Köklü, derinliğine.
En proie à	Istırap içinde, acı içinde; keder içinde.
En propres termes	Az önce bildirdiğimiz gibi.
En province	Fransa'da, Paris'in başka yerlerinde, (<i>Québec'de</i>) ilin geri

	kalanında, Montreal'in, metropolün aksine.
En public	Herkesin önünde, topluluk önünde.
En puissance	Gizli olarak, potansiyel olarak.
En pur don	Tertemiz bit hediyeyle.
En quatrième vitesse	<i>mec.tkz.</i> hızlı, hızla, çabuk çabuk, son sürat, bir an önce, çok çabuk.
En quelques sortes	" <i>En quelque sorte</i> " nin hatalı yazılışı (<i>bu yazım çok sık kullanılır</i>).
En queue de peloton	(<i>bisikletçilik</i>) takım arkasında yer alan, <i>mec.</i> sıralamasında kötü konumda, pozisyonda.
En quoi faisant	(<i>huk.</i>)Türkçe karşılığını üretemedik.
En rade	Bozuk; (<i>être, rester</i>) yolda kalmak, yarı yolda kalmak; yüzüstü bırakılmak, terk edilmek.
En ramasse	<i>dağ.</i> (<i>dağdan aşağıya inmek için</i>) pikap üzerinde kayarak.
En regard	Karşılıklı, karşı karşıya.
En reste	-e karşı borçlu kalma, borçlu duruma düşme, eksikli durumda kalma; geride kalma.
En résumé	Kısacası, uzun sözün kısası, özetle.
En retour	Karşılık olarak, karşılığında.
En revanche	Buna karşılık.
En rien	Hiçbir bakımdan.
En rien de temps	<i>hlk.</i> Çabucacık.
En rien en tout	(<i>Acadie'de</i>)(<i>Gaspésie'de</i>) <i>tkz.</i> Hiç (de).
En roue libre	<i>mec.</i> kolayca, ek çaba harcamadan, kendini hiç yormadan, <i>mec.</i> kontrolü kaybederek, başıboş olarak.
En sacrement	(<i>Québec'de</i>)(<i>avam</i>) çok, birçok, birçokları, (<i>Québec'de</i>) hoşnutsuz, memnun olmayan, kırgın, küskün.
En saint-ciboire	(<i>Québec'de</i>)(<i>avam</i>) çok, birçok, birçokları, (<i>Québec'de</i>) hoşnutsuz, memnun olmayan, kırgın, küskün.
En schmet	(<i>Belçika'da</i>) <i>tkz.</i> sessizce.
En scred	<i>argo.</i> ölçülü olarak; ağzını sıkı tutarak; gizlice, dikkati çekmeden.
En second	İkinci sırada gelen, başkasının buyruğunda, ikinci olarak, arkadan, sonra.

En sens contraire	<i>tkz.</i> Ters yönde, ters yönden.
En silence	Ses çıkarmadan, sessizce, gürültü yapmadan.
En somme	Kısacası, sonuç olarak, sonunda, netice itibariyle.
En son âme et conscience	Açık yürekle; içten, samimiyetle, içtenlikle, açıkça; dürüstlikle, hakkaniyetle, adaletle; insafla.
En son for intérieur	Bilincinde, bilerek, bile bile, içten, manen, derinlerde.
En son propre et privé nom	<i>esk. huk.</i> Kendi adına, doğrudan, kişisel olarak, kendi başına.
En sous-main	El altından, gizlice.
En sous-ordre	<i>huk.</i> İkinci dereceden.
En stand-by	<i>ing.</i> Askıda, havada.
En stoemelings	<i>(Belçika'da)</i> sessizce, gizlice.
En suffisance	Yeter derecede, yeterince, yeteri kadar, oldukça.
En suisse, Suisse	<i>(içmek veya yemek)</i> yalnız, paylaşmadan, hatta gizlenmeden.
En surface	Üstten; üstünkörü biçimde, yüzeysel olarak, derine inmeyen, <i>mec.</i> yüzeyde.
En suspens	Askıda, havada asılı olarak, kararsızlık içinde, kesinsizlik içinde, ertelenmiş, başka bir zamana bırakılmış, beklemekte, yarıda, bitirilmeden.
En ta	<i>(Québec'de) tkz.</i> Memnun olmayan, hoşnutsuz, kırgın, küskün, <i>(Québec'de) tkz.</i> aşırı ölçüde, aşırı derecede, ziyadesiyle, pek çok, bol bol, muazzam şekilde.
En tabarnak	<i>(Québec'de)(avam)</i> çok, birçok, birçokları, <i>(Québec'de)</i> memnun olmayan, hoşnutsuz, kırgın, küskün.
En taboire	<i>(Québec'de)(nadiren)</i> çok, birçok, birçokları, <i>(Québec'de)(nadiren)</i> memnun olmayan, hoşnutsuz, kırgın, küskün.
En tailleur	Bacak bacak üstüne atmış, bağdaş kurmuş bir şekilde; sağ ayağı sol uyluğun, sol ayağı sağ uyluğun altına alarak oturma biçimi; meditasyon yapma pozu.
En tapinois	Gizlice, sinsice, el altından.
En temps et en heure	Zamanında, vaktinde.
En temps ordinaire	<i>tkz.</i> Genellikle, alışıldığı gibi, çoğunlukla, mutad şekilde, normal koşullarda.

En temps réel	Aracısız olarak; o anda, derhal.
En termes propres	Konuştığımız şeylere uygun terimler kullanarak.
En terre	Toprakta, yerin içinde, mezarda.
En tête à tête	Baş başa.
En torpinouche	(Québec'de) tkz. Memnun olmayan, hoşnutsuz, kırgın, küskün, (Québec'de) tkz. çok, birçok, birçokları.
En tous cas	Ne olursa olsun, her halde, behemehal.
En tous genres, En tout genre	Her çeşitten.
En tous les cas	Ne olursa olsun.
En tout cas	Her ne olursa olsun, herhalde.
En tout et pour tout	Topu topu, tamamı, hepsi.
En tout temps	Her zaman, hep, hiç olmazsa, genellikle, durmadan, bir düziye, bununla birlikte, yine de.
En toute humilité	Mümkün olduğunca mütevazi; alçakgönüllülükle, acizane, alçak gönüllüce.
En toute rigueur	Gerekirse, icabında.
En train	Hareket halinde.
En traitre	Haince, sinsice; kalleşçe, kahpece.
En travers de la gorge	Geçidin, boğazın karşısında.
En trois coups de cuiller à pot	tkz. Çok kolay, çabucak.
En troisième lieu	Sonra, üçüncü olarak.
En trombe	Ansızın, birdenbire; sertlikle, kabaca, şiddetle; hızla, tam gaz.
En trompe-l'œil	mec. Gözü aldatarak, göz aldanmasıyla.
En tumulte	Karışık halde, dağınık.
En un éclair	mec. çabucak, kaşla göz arasında, bir anda.
En un mot comme en cent, En un mot comme en mille	tkz. Kısaca, özetle, uzun sözün kısası.

En un point donné	Belli bir yerde.
En un rien de temps	<i>tkz.</i> çabucak.
En un tournemain	Bir anda, hemen.
En upload	<i>ing. int.</i> Yükle.
En vain	Boşuna.
En valdrague	<i>den.</i> kötü sırada, dağınık, karışık halde, (<i>Acadie'de</i>) kötü sırada, dağınık, karışık halde.
En valeur pure	<i>bini.</i> saf değerde; kağıt üzerinde en iyi performansına göre.
En vase clos	(<i>sözlük anlamı</i>) kapaşı yerde, <i>mec.</i> dışarıyla hiç temas ettirmeden.
En vérité	Gerçekte, aslında ; doğrusu; kuşkusuz, şüphesiz.
En verve	Dilli, konuşkan, çenebaz.
En viarge	(<i>Québec'de</i>) <i>tkz.</i> Aşırı ölçüde, ziyadesiyle, aşırı derecede, pek çok, bol bol, muazzam şekilde.
En voilà	Buyurun, işte.
En vrac	(<i>mal</i>)Bağlayıp sarmadan, yığma/yığın halinde, darmadağınık bir şekilde, düzensizce, kiloyla, kilolarca.
En vrilie	Delici (<i>bakış</i>).
Encore et toujours	<i>pleo.</i> Her zaman, hep; durmadan, boyuna.
Encore heureux	İyi ki; uygun bir şekilde; bereket versin ki, Allahtan, neyse ki!.
Enfin bref	<i>pleo. hlk.</i> Sonunda, kısacası, nihayet, velhasıl.
Ensuite de	<i>esk.</i> –den sonra, -in ardından.
Entre chien et loup	Sular kararırken, alacakaranlıkta.
Entre ci et là	<i>tkz. esk.</i> iki dönem arasındaki bir aralıkta, belirtilen iki uç arasında.
Entre couilles	(<i>avam</i>) erkek erkeğe, erkekler arasında.
Entre de bonnes mains	Emin ellerde.
Entre deux eaux	Suyun yüzeyinin biraz altında; sudaki çok sığ derinlikte; iki cami arasında, kararsızlık içinde.
Entre deux portes	<i>mec.</i> ayaküstü, çabucak, alelacele, çok hızlı.
Entre deux terres	Dünya yüzeyinde biraz altında; yeryüzünde çok sığ derinlikte.

Entre la chaise et le clavier	(bilişim) kullanıcı düzeyinde.
Entre la vie et la mort	<i>mec.</i> Öldü ölecek durumda.
Entre le cœur et la raison	<i>mec.</i> duygu ve mantık arasındaki ikilemle karşı karşıya.
Entre les midis	(Nord-Pas-de-Calais'de) meridyen tatili sırasında; öğlen ve iki arasında; öğle tatilinde.
Entre midi et deux	Öğlen ve iki arasında; öğle tatilinde.
Entre quarte yeux, Entre quarte-z-yeux, Entre quarte z'yeux, Entre quat'z'yeux	<i>tkz.</i> İki kişi arasında; gizli kapaklı; baş başa, gözlerden uzak, şahitsiz(ses uyumu için \z\ telaffuz edilir.Fransız akademisi bu yazımı tavsiye eder, ancak bu ifadeyi farklı şekillerde yazabiliriz.).
Entre quatre planches	<i>tkz.</i> Ölüp tabutun içinde.
Entre vous et moi	Söz aramızda, gizli, aramızda, biz bize, aramızda yabancı olmadan.
Ès qualités	<i>huk.</i> Resmi sıfatıyla, resmi göreviyle.
Et al.	Ve diğerleri, ve saire.
Et cetera, Et cétéra	Vesaire.
Et coll.	“ve çalışma arkadaşları” anlamını veren ifade.
Et compagnie	<i>tkz.</i> Ve meslektaşları, ve ortakları, vb.
Et des broquilles	<i>tkz.</i> ya da oralarda, ve biraz daha.
Et des brouettes	<i>tkz.</i> ya da oralarda, ve biraz daha.
Et des poussières	Ve küsüratı, küsür..
Et encore moins	Daha da az.
Et j'en passe	<i>tkz.</i> Kezalik, bunun gibi, böylece.
Et mon cul sur la commode	(<i>hlk.</i>) Türkçe karşılığını üretemedik.
Et patati et patata	<i>tkz.ünl.</i> Yok söyleymiş, yok böyleymiş!, yok öyleymiş, yok böyleymiş! Yok şu, yok bu! , çok, birçok, birçokları; pek.
Et patin-couffin	<i>hlk.</i> Vesaire.
Et pour cause	Haklı olarak, elbette, haksız da değil.

Et puis quoi encore	Daha başka, başka bir şey.
Et quand ce que	(<i>Louisiana'da</i>) –diği zaman, ne zaman ki.
Et ragnagna	hlk.vesaire.
Et tout et tout	(<i>çocuğu dilde</i>) tkz. vesaire vesaire.
Et tout le bataclan	hlk. vesaire, bunun gibi, böylece.
Et tout le reste	Vesaire.
Et tout le saint-frusquin	Ve diğer tüm şeyler.
Et tout le tintouin	tkz. Vesaire (<i>genellikle rahat bir tutumla, küstahça söylenir.</i>).
Et tout le toin-toin	tkz. vesaire.
Et tout le toutim	hlk. tkz. Vesaire.
Et tout le tralala	argo. hlk. Vesaire.
Et tout le tremblement	hlk. Bütün takımla, bütün gerisiyle; geriye kalan bütün şeylerle veya kimselerle.
Ex cathedra	lat.Bilgin bir tavırla, ders verir gibi.
Ex negativo	it. Olumsuz olarak.
Ex nihilo	lat. Sıfırdan başlayarak, hiçbir şeye yaslanmadan, hiç yoktan.
Ex novo	lat. yeniden.
Ex professo	lat. Dikkatlice, eğitimli bir insan olarak, konusuna çalışmış bir insan olarak.

F

Face à face	Karşı karşıya, yüz yüze.
Fait à fait	esk. bölg. gitgide, gittikçe, tedricen.
Fan de chichourle, Fant de chichourle	tkz. (<i>Occitanie'de</i>) her türlü güçlü duyguları ifade eden küfür.
Faute de mieux	Daha iyisi olmadığına göre, daha iyisi olmadığından, daha iyisi bulunmadığından.
Faute de pire	Daha kötüsü olmadığına göre, daha kötüsü olmadığından, daha kötüsü bulunmadığından.

Faute de quoi	Aksi halde, yoksa.
Fifty-fifty	<i>tkz.</i> Yarı-yarıya.
Fil à fil	Peş peşe, ardı ardına, birer birer, peyderpey.
Fingers in the nose	<i>tkz.</i> Rahat rahat, kolayca.
Flagrante delicto	<i>lat.</i> Suçüstü.
Flamberge au vent	<i>(mettre)</i> kılıç çekmek; vuruşmaya hazırlanmak; savaşa gitmek, yansıması olmayan bir canlılıkla.
Fort et clair	<i>ask. (Fransa'da) (iletim)</i> açık seçik, kusursuzca anlaşılabilir bir durumda.
Fort et ferme	Şiddetle, şevkle, iştahla.
Foutre le tour	<i>hlk. esk.</i> ölümcül büyük bir korkuya sebep olarak.
Foutu pour foutu	<i>tkz.</i> peki, boşver; <i>ünl.</i> Allah Allah! Kahrolsun, Allah cezasını versin.
Franco camion	<i>eko.</i> kamyon teslimiyle, kamyon üzerinde teslimle.
Franco de port	<i>tic.</i> gönderenin ödediği posta ücreti.
Franco le long du bateau	<i>eko.</i> Uluslararası Satış Gerekliği, satıcının malları geminin yanına, iskeleye veya mavnada, kabul edilen gönderi limanına yerleştirildiğinde teslimat yükümlülüğünü yerine getirdiği anlamına gelir.
Franco wagon	<i>eko.</i> istasyon rayında teslimle, vagon teslimiyle, trende teslimle.

G

Généralement parlant	Genel anlamda, genelde.
Goutte à goutte	Damla damla, azar azar.
Grand nombre	Kitleler, birçoğu.
Grand train	Hızlı, hızla, çabuk çabuk.
Gros-Jean comme devant	Durum eskiden ne ise yine öyle, boşuna pala sallamış (<i>not: Gros-Jean, Fransız devrimi sırasında eski soylu</i>).
Grosso merdo	<i>hlk. şaka. (avam)</i> hemen hemen, aşağı yukarı, yaklaşık; kabaca, özet olarak; toptan, bütün olarak, brüt olarak.
Grosso modo	Genel çizgileriyle, ayrıntıya kaçmadan, özet olarak, aşağı yukarı.

H

Haut la main	<i>bini.</i> dizginleri elinde tutarak, <i>mec. tkz.</i> otoriteyle, yetkiyle, <i>mec.</i> apaçık, şüphesiz, kolaylıkla, parmağını kıpırdatmadan, kolayca.
Hic et nunc	<i>lat. (konuşma dili)</i> hemencecik, derhal, çabucak, hemen, şimdi, bu aralar, şu anda, anında, zaman yitirmeden.
Horresco referens	<i>lat.</i> korkarım ki; dehşete kapılarak.
Horribile dictu	<i>lat.</i> söylemeye korkarak.
Hors d'âge	<i>esk.</i> özellikle iş için yaş sınırını çok fazla aşan, eskimiş, yıpranmış, modası geçmiş, (<i>zooloji</i>) dişlere ve diğer kriterlere göre kesin bir yaş veremediğimiz çok aklı bir hayvanı niteler.
Hors la loi	Yasaların sağladığı çerçevenin dışında.
Hors la main	(<i>bini.</i>) Türkçe karşılığını üretmedik.

I

Ici et maintenant	Aracısız olarak; o anda, derhal.
Ici près	Mahallede, yakınlarda.
Ici-bas	Bu dünyada, şu ölümlü dünyada, şu fani dünyada.
Il faudra me passer sur le corps	(<i>abartarak</i>) hiçbir zaman, asla; herhangi bir zamanda, bir gün.
Il y a plus	Bundan başka, ayrıca, üstelik, dahası, ilaveten.
Illico presto	Aracısız olarak; o anda, derhal; çabucak.
In absentia	Gıyaben, ilgili kişinin yokluğunda.
In concreto	<i>lat. huk.</i> hususi olarak; somut olarak; özellikle, bilhassa.
In corpore	<i>lat.</i> bir kişinin vücudunda, (<i>nadiren</i>) bir kişinin bedeni, birlikte, yek vücut, hep birlikte, tek vücut olarak, hep beraber.
In extenso	Kısaltmadan, bütünüyle, bütün olarak, bütün, tam, eksiksiz.
In extremis	Ölürken, son soluğunu verirken, ölüm döşğinde, <i>mec.</i> son anda.
In futurum	<i>lat. huk.</i> Gelecekte.
In globo	<i>lat.</i> Hep birden, kitle olarak, ayrıntıları incelemeyen.
In illo tempore	<i>lat. (nadiren)</i> Bu efsanevi zamanda.

In limine litis	<i>lat. huk.</i> Duruşmanın başında.
In medias res	<i>lat.</i> Bir hikayenin/anlatımın ortasında, bir konuşmanın veya sohbetin ana konusu, kalbi.
In naturalibus	<i>lat.</i> (nadiren) yalınlık durumunda; fiziksel dünyada, (nadiren) mec. ilk haliyle.
In pectore	<i>lat.</i> Kalpte, sinede.
In petto	<i>it.(din)</i> yüreğinde, kimse görmeden, gizlice, için için, içinden, ağızyla, söylemeksizin, <i>tkz.</i> kafasında
In reatu	<i>lat.huk.</i> iddianamenin suçlama, önleme durumunda.
In silico	<i>ing.</i> Bilgisayar simülasyonunda, sanal gerçeklik içinde.
In situ	<i>lat.</i> Yerinde, doğal ortamı içinde.
In utero	<i>anat.</i> Döl yatağında, rahimde.
In vino veritas	<i>lat.</i> Sarhoş halk gerçeği konuşur, biri alkolün etkisi altındayken gerçeği söyler, şarapta gerçek var, şarap içersen ne düşündüğünü söylersin.
In vitro	Doğal olmayan bir ortamda, laboratuarda.
Incessamment sous peu	<i>pleo. tkz. şaka.</i> Az sonra, nerdeyse, ara vermeden, durmadan; hemen, birazdan, ardı arkası kesilmeden.
Inter nos	<i>lat.</i> Laf aramızda, biz bize.
Inter vivos	<i>lat.</i> Sağlar arası, yaşayan insanlar arasındaki.
Intuitu personæ	<i>lat. huk.</i> İsmen, adagöre, kişiye bağlı olarak.
Intuitus personae	<i>lat.</i> bir kişinin yeteneklerini dikkate alarak.
Inveni porto	<i>lat. mec.</i> birisi veya bir şeyin güvenli bir şekilde gelmesi, ulaşması.
Invita Minerva, Invitâ Minervâ	<i>lat.</i> kendine rağmen, doğal düzene karşı; üzülerek; isyemeyerek.
i.e.	Demek, şu demek ki, yani, başka bir ifadeyle, mesela.

J

Jamais au grand jamais	(<i>vurgu</i>) Kesinlikle asla, kesinlikle hiçbir zaman.
Jamais de la vie!	<i>ünl.</i> Hayatta olmaz! Asla!

Jambes par-dessus tête	Sırtüstü, ters, tersine, ters tarafından.
Je ne sais où	Nerde Allah bilir, nerde Allah şahit; kimliği önemli olmayan bilinmeyen bir yerde.
Je ne sais quand	Bilinmeyen bir zamanda.
Jour à jour	(<i>nadiren</i>) günden güne, gün be gün.
Jour après jour	Gündelik, günlük, daha genel olarak; düzgünce, düzenli olarak; genellikle.
Jour pour jour	Ayın aynı gününde veya yılın aynı tarihinde; günü gününe.
Jusqu'à ce que mort s'ensuive	Yapılan işkenceden ölüm gerçekleşene kadar.
Jusqu'à concurrence de	Belli bir sayıya ulaşılan kadar; belirli bir miktar tam olarak ödenene kadar.
Jusqu'à concurrence due	<i>huk.</i> Borcun ödenmesine kadar olan süre.
Jusqu'à l'excès	Aşırı derecede, aşırıca, ölçsüzce.
Jusqu'à la gueule	Mümkün olduğu kadar, elden geldiğince, en çok, en fazla.
Jusqu'à la lie	Sapına kadar, tam anlamıyla, acı verici bir şeyin sonuna kadar, (<i>boire le calice, la coupe, jusqu'à la lie</i>) çekmediği acı kalmamak, kahrın daniskasını görmek, bir acıyı derinliğine çekmek.
Jusqu'à la moëlle	<i>mec. esk.</i> en derininde, büsbütün, tamamıyla, külliye, tümünden.
Jusqu'à la moelle des os	İliklerine kadar.
Jusqu'à la troisième capucine	Mümkün olduğunca.
Jusqu'à lors	<i>esk.</i> o zamana kadar, o ana kadar.
Jusqu'à pas d'heure, Jusqu'à point d'heure	Çok gecikerek, çok geç kalarak.
Jusqu'à plus ample informé	İkinci bir habere kadar, yeni bir ihbara kadar, yeni bir bildiriye kadar, ikinci bir emre kadar, bir sonraki bildirime kadar, yeni bildiriye kadar, daha geniş bilgi edinilene kadar.
Jusqu'à plus soif	Artık içemeyecek kadar, doyasıya; patlayasıya, tıksırıncaya dek; bıktırıcıya dek, bol bol, bolca.
Jusqu'alors	O zamana kadar, o ana kadar.

Jusqu’au blanc des yeux	Büsbütün, tamamıyla, tümünden, bilcümle, iyiden iyiye, külliye.
Jusqu’au bout	Sonuna kadar, <i>mec.</i> en çok, en fazla, mümkün sınırına kadar.
Jusqu’au bout des ongles	Sapına kadar, tam anlamıyla, büsbütün, tamamıyla, tümünden, bilcümle, iyiden iyiye, külliye, pek çok.
Jusqu’au menton	<i>mec.</i> doyasıya; patlayasıya, tıksırıncaya dek; biktırıncıya dek.
Jusqu’au trognon (aux oreilles)	<i>mec.</i> tkz.sapına kadar, bütünüyle, tam anlamıyla, büsbütün, tamamıyla, tümünden.
Jusqu’aujourd’hui	<i>edebi.</i> sözcelemeden bugüne kadar.

K

Kom ass	Bu biçimde, böyle; böylece, öyleyse; demek.
----------------	---

L

L’air de rien	Ne düşündüğümüzü veya ne yapmayı düşündüğümüzü göstermeden; (<i>n’avoir</i>) pek bir şeye benzememek, değersiz gibi görünmek, görünüşü kötü olmak.
L’espace d’un instant	Kısa süreliğine.
L’un portant l’autre	<i>esk.</i> iç içe.
Là contre	Buna karşı.
La fleur au fusil	Endişesiz bir şekilde, neşeyle, coşkulu ve neşeli.
La main sur la conscience	<i>mec.</i> elini vicdanına koyarak, tüm içtenliğiyle.
La main sur le cœur	<i>mec.</i> (<i>ironik</i>) içi dışı bir olan.
Là où le bât blesse, Là que le bât blesse	<i>mec.</i> derdin nerde olduğunu bilerek, zayıf noktasını bilerek.
Là où le roi va seul	(<i>ironik</i>) şaka. <i>mec.</i> tkz. Kralın yalnız gittiği yerde; köşede, tuvalette.
Là queue entre les jambes	Kuyruğunu kısıtırarak, sinerek(<i>bir başarısızlıktan veya hakaretten sonra dinlenmesini istemeden kaybolan bir kişi</i>).
La roter	(<i>İsviçre’de</i>) tkz. Zorluklarla karşılaşmak, acısını çekmek, bedelini ağır ödemek.
La table et le logement	Yemekten konaklamaya kadar.

La tête dans le guidon, Le nez dans le guidon	<i>mec.</i> çok meşgul olarak, bir hedefe veya göreve odaklanarak.
La tête haute	(<i>sözlük anlamı</i>) kafayı yukarı kaldırarak, <i>mec.</i> başı dik olarak.
La vie durant	Yaşam süresince, yaşam boyunca, ömür boyunca.
Le bec dans l'eau	Kararsızlık içinde, bekleyiş içinde.
Le cachet de la poste faisant foi	(<i>lojistik</i>) gönderme tarihinin, bir gönderi için son tarih olması durumunda, postane tarafından yapıştırılan damga üzerinde belirtilen tarih olduğunu dikkate alarak.
Le cas échéant	Gerektiğinde, gerekince, gerekirse.
Le cœur sur les lèvres	Açıkçası, içtenlikle, tüm basitlikte, düşündüğünüz her şeyi söyleyerek, (<i>avoir</i>) içi bulanmak, kusacak gibi olmak; yüreği avucunda, dürüst ve açık yüreklilikle.
Le diable aux trousses	<i>hlk.</i> Son sürat, deli gibi, çok hızlı; maksimum çaba harcayarak.
Le doigt sur la couture du pantalon	<i>mec.</i> boyun eğerek, teslimiyetle, biatle, itaatle.
Le mieux du monde	Çok iyi, eksiksiz, eşsiz bir biçimde.
Le plus rapidement possible	En kısa sürede.
Le reste du temps	Başka zamanlarda.
Les bras levés	<i>mec. şaka.</i> maksimum (<i>birinin küçük boyutundan bahsederken</i>).
Les doigts dans le cul	<i>tkz.</i> Çok kolayca, çok kolaylıkla, çok zahmetsizce.
Les jambes en l'air	Ters, tersine, ters tarafından.
Les pieds devant	<i>hlk. mec.</i> ölüm, ölen, ölü, ölmüş.
Les yeux dans les yeux	Gözünün içine bakarak, karşılaştırmayla, yüzleştirmeye, mukayese etmeye, karşılıklı içtenlikle.
Loin à loin	Çok uzak mesafelerde, uzun aralıklarla.
Loin de là	Tam tersine; tersine, berakis, bilakis, aksine.
Loin s'en faut	Tam tersine, hiç de değil; tersine, aksine.
Lycée de Versailles	<i>şaka.</i> Karşılıklı olarak.

Macache bono	<i>hlk.</i> Hiç, hiçlik, hiçbir şey.
Maillet battant	Türkçe karşılığını üretemedik.
Main de la bride	<i>bini.</i> atlının, süvarinin sol elinde.
Main de la lance	<i>bini.</i> atlının, süvarinin sağ elinde.
Maintenant ou jamais	Şimdi, şu anda, bunu yapmak için mümkün olan tek zaman olarak; ya şimdi ya hiç.
Mais pas que	(<i>hlk.</i>) Türkçe karşılığını üretemedik.
Mais que	<i>esk. (Kanada'da) hlk.</i> Ne zaman ki, -dığı zaman; ne zaman; -dığı anda, olur olmaz; yapar yapmaz, eder etmez.
Malgré soi	Üzülerek; istemeyerek.
Mano à mano	Göğüs göğse, yakın dövüşte.
Manu militari	<i>lat.</i> Silah gücüyle.
Même pas	Hiçbir biçimde.
Même pour tout l'or du monde	<i>mec.</i> hiçbir zaman, asla; herhangi bir zamanda, bir gün.
Mezzo forte	<i>it.müz.</i> orta derece kuvvetli ses, mezzoforte, yarı kuvvetli.
Mezzo piano	<i>it.müz.</i> orta hafiflikte.
Miette à miette	Azar azar. İlerledikçe, peyderpeyi, dirhem dirhem.
Mieux que rien	Hiç yoktan iyi.
Mille et mille fois, Mille fois, Mille fois pour une	<i>tkz. (abartarak)</i> çok sık, çok defa, çok sıklıkla.
Mine de rien	<i>hlk.</i> Çaktırmadan; bilmiyormuş gibi, haberi yokmuş gibi; ortada hiçbir şey yokmuş gibi, hiçbirşey olmamış gibi.
Moderato cantabile	<i>it.müz.</i> temposu orta karar ve ezgili, iniş çıkışları olmayan durağan.
Moi vivant jamais	(<i>abartarak</i>) hiçbir zaman, asla; herhangi bir zamanda, bir gün.
Moindre mesure	Daha az önemli bir şekilde.
Moins que jamais	Her zamankinden daha az.
Moit moit	<i>hlk.</i> Eh, şöyle böyle; yarı yarıya, yarısı derecesinde.
Montre en main	(saat, zaman, vb.) tam olarak, dakikası dakikasına, tam tamına, ayrıntılı olarak, özenle, dikkatli bir biçimde.

More judaico	<i>Tar.huk.</i> bu yemin biçimine göre.
Mosso grodo	<i>hlk. şaka.</i> ana hatlarıyla, ayrıntıya girmeden, özetle, kabaca özet olarak; toptan.
Mot pour mot	Tamamen aynı kelimelerle; metne uygun olarak, metinde olduğu gibi; harfi harfine.
Moyennant quoi	Bu şartla.
Mur à mur	<i>(Québec'de)</i> çok eksiksiz bir şekilde.
Mutatis mutandis	<i>lat.huk.</i> gerekli değişikliklerin yapılması koşulu altında.

N

N'empêche	<i>tkz.</i> Olsun, önemi yok, bu bir neden değil.
N'en pouvoir mais	<i>esk. tkz.</i> elinden bir şey gelmemek, <i>esk.</i> bir şeyi yapabilecek gücü olmamak.
N'importe comment	Nasıl olursa olsun, rasgele, yontemsiz, gelişigüzel, sıradan, alelade, bayağı bir biçimde.
N'importe où	Nerede, nereye olursa olsun.
N'importe quand	Ne zaman olursa olsun.
Ne ne rien	Asla, hiç, zinhar.
Ne varietur	Metin daha sonra tahrif edilmemesini sağlamak için özellikle adli veya diplomatik belgelerde kullanılan ifadedir.
Nez au vent	<i>bini.</i> Özgürce, serbestçe; fantezi seni nereye götürürse götürsün, rüzgarın hangi yöne eserse.
Ni d'Ève ni d'Adam	<i>(ne connaît qn)</i> birini hiçbir suretle tanımamak, hiç mi hiç bilmemek.
Ni jour ni nuit	Ne gece ne gündüz, hiçbir zaman, asla; herhangi bir zamanda, bir gün.
Ni peu ni assez	<i>tkz. (konuşan bunak)</i> aşırı ölçüde, aşırı derecede, ziyadesiyle.
Ni peu ni prou	Ne az ne çok, <i>(nadiren)</i> hiçbir zaman, asla, hiç, hiçbir şekilde.
Ni quoi ni qu'est-ce	Herhangi bir şey; bir hiç, az bir şey, hiçbir şey.
Ni vu ni connu	<i>tkz.</i> Kimseye bir şey söylemeden, kimse bilip duymadan, kimseye bir şey sızdırmadan.

Noir sur blanc	Açık bir biçimde, yazılı olarak, kağıt üzerinde, yazıyla; <i>tkz. sade.</i>
Non peut-être, Non, peut-être	<i>(Belçika'da)(Brüksel'de)(alay. ve ironiyle)</i> evet, açı açık; şüphesiz, elbette, kuşkusuz; her halde, korkusuzca, güvenle; mutlaka.
Non seulement	Yalnız -değil.

O

Ô grand jamais, Oh grand jamais	<i>(nadiren)</i> asla, hiçbir zaman.
Œuf corse	<i>şaka.</i> şüphesiz, kuşkusuz; açık açık; muhakkak.
Off strat	<i>(pazarlama)</i> oluşturulan stratejiyle karşılaştırıldığında askıda.
Old school	<i>ing.</i> Geleneklere bağlı, gelenekçi.
On l'a vu	Okuyucunun gördüğü gibi, yukarıda açıklandığı gibi.
On ne peut mieux	<i>tkz.</i> Bundan iyisi can sağlığı.
On ne peut mieux, le mieux possible. On ne peut plus [ply], le plus possible.	<i>(ardından sıfat gelir)</i> çok, pek çok, son derece.
On ne sait d'où	<i>tkz.</i> Kaynağını bilmeden, onun geldiğini görmeden.
Opus isodomum	<i>lat.</i> eşit yükseklikte; taşlardan yapılmış eski bir duvar tekniği; eşit yükseklikte mükemmel kesilmiş, tamamen düzenli kare taş bloklar kullanılır.
Opus spicatum	<i>lat.</i> balık sırtında; balık sırtı duvar örgüsü; Antik Roma mimarlığında, küçük yassı tuğlaların bir sıra sağa, bir sıra sola eğik olarak kat kat dizilmesiyle meydana gelen, balık sırtına benzer bir duvar ve döşeme örgüsü.
Ou pas	Ya da değil <i>(olumlu biçimde)(ifade edilen görüşün kapsamını daraltarak bunun tersinin de mümkün olduğunu belirtmek için kullanılır.).</i>
Oui mais non	<i>neo. tkz.</i> sonunda olumsuz cevap vermek. Gerçekten de hayır; tamam da, peki de hayır.
Outre mesure	Aşırı derecede, ölçsüzce.
Outre plus	<i>ark. esk.</i> ayrıca, bundan başka da; dahası, üstelik, bundan başka.

P

p.ex. par ex.	Örneğin, mesela, sözgelimi, sözgelışı.
Par ailleurs	Başka yerden, öte yandan, başka yoldan, başka nedenden, ayrıca, üstelik.
Par après	Sonra, daha sonra; arkada, arkadan, arkasında; ondan sonra.
Par contumace	Gıyaben.
Par curiosité	Meraktan.
Par définition	Tanım gereği, doğası gereği; aslında, özünde.
Par degré(s)	Derece derece, adım adım, aşama aşama, tedricen.
Par droit de bienséance	(esk. tkz.) Türkçe karşılığını üretemedik.
Par écrit	Yazılı olarak.
Par endroits	Şurda burda, şuraya buraya; yer yer.
Par essence	Özü bakımından, doğası gereği, esas itibariyle.
Par excellence	En üstün, en üstün derecede; özellikle, her şeyden önce.
Par exemple	Örneğin, meselâ, yalnız, ne var ki, <i>ünl.</i> bak sen, olur şey değil, bu da nesi, bak şu işe!.
Par façon	Türkçe karşılığını üretemedik.
Par hasard	Beklenmedik bir biçimde, umulmadığı halde, beklenilmediği halde, raslantı sonucu, tesadüfen, acaba.
Par impossible	Olacak şey değil ya diyelim ki oldu; olmaza olur diyelim.
Par inadvertance	Dikkatsizlikle, dalgınlıkla.
Par jeu, Un jeu	Keyf için, zevk için, eğlence için.
Par l'autre bout de la lorgnette	Tersine bakış açısını normale çevirerek, durumu tersine çevirerek; başka türlü; yoksa, aksi takdirde.
Par la bande	Dolaylı olarak; dolayısıyla; vasıtalı olarak, dolyılı biçimde, zımnen, altıkça.
Par la grâce de Dieu	Tanrının lütfuyla, tanrının yardımıyla.
Par là même	Sonuç olarak, bu nedenle, bunun bir sonucu olarak.

Par la peau des dents	<i>(Kanada'da) mec. az kalsın, neredeyse (genellikle bir zafer veya felaketten kaçınma anlamına gelir.).</i>
Par là-dessus	Ayrıca, bundan başka, ilaveten; fazla olarak, üstelik.
Par le menu	Ayrıntılı olarak.
Par le passé	Geçmişte, eskiden.
Par le travers	Tarafında.
Par les petits	<i>(Acadie'de)(Îles-de-la-Madeleine'de)</i> tedricen, merhae merhale, ilerledikçe, aşamalı olarak, kademe kademe, derece derece; azar azar, peyderpey, dirhem dirhem.
Par magie	<i>mec.</i> açıklanamayan bir şekilde.
Par manière de	Yoluyla.
Par mégarde	İstemeyerek, elinde olmayarak, dikkatsizlikle; dalgınlıkla, yanlışlıkla.
Par milliers	Binlerce.
Par miracle	Mucizeyle, mucize kabilinden, umulmuyan bir biçimde.
Par nature	Kendiliğinden, yaratılış olarak, yaratılış bakımından, yaradılıştan, doğadan, doğal olarak, gayet tabii; tamamen, baştan aşağı, ilkesel; esasen, esas itibariyle, her şeyden önce.
Par nécessité	İstemeyerek, zorla, mecbur kaldığı için.
Par opposition	Tersine.
Par parenthèse, Entre parenthèse	Aklıma gelmişken, sırası gelmişken; bu arada şunu söyleyeyim, şunu da belirteyim ki; konu dışı olarak.
Par plaisir, Pour le plaisir	Keyf için, hiçbir neden yokken.
Par préférence, De préférence	Daha iyi, yeğ; -den ise, -den daha çok.
Par proportion	<i>esk.</i> belli bir oran içinde.
Par rencontre	Raslantı sonucu olarak, tesadüfen.
Par suite	Bu nedenle, bunun sonucu olarak, sonuç olarak, netice itibari ile, netice.
Par surcroît	İlaveten; ek olarak.
Par téléphone	Telefonda.

Par tête de pipe	Adam başına.
Par voie basse	<i>tip.</i> Normal doğumla.
Par voie de conséquence	-de ötürü, dolayısıyla, bu nedenle, bunun sonucu olarak.
Par-ci par-là	Şurda burda, şurdan burdan, şuraya buraya.
Par-derrière	Arkadan.
Par-dessous la jambe, Par-dessus la jambe	Küstahlıkla, saygısızca, düşüncesizce, hor görerek, küçümseyerek, önemsemeyerek.
Par-dessus bord	<i>den.</i> gemiden denize, yurtdışı, dışarıda.
Par-dessus l'épaule	<i>mec. tkz.</i> Birine yüksekte bakarak, birini küçümseyerek.
Par-dessus le compte	(<i>nadiren</i>) bunun üzerine, üstelik, fazla olarak; bundan başka, ayrıca, dahası.
Par-dessus les oreilles	(<i>avoir qch</i>) <i>tkz.</i> –den bıkmak, gına getirmek, illallah demek, gıtlağına kadar dolmak.
Pari passu	<i>lat.</i> eşit değerde, eşit adımlarla, aynı hızla.
Parole pour parole	Kelimesi kelimesine, harfiyen.
Pas plus tard qu'il n'y a pas longtemps	<i>şaka.</i> az önce, demin, son zamanlarda.
Pas autrement	<i>esk. edebi.</i> azıcık, çok az, hemen hemen hiç.
Pas du tout	Asla, hiç, zinhar, katiyen.
Pas encore	(<i>genellikle "ne" ile kullanılır</i>) henüz değil, daha değil.
Pas forcément	Şart değil, olmasa da olur, belli olmaz, gerek yok.
Pas la peine de	Yararı yok; gerek yok.
Pas le moins du monde	Hiç de, asla, hiçbir zaman; hiç de öyle değil.
Pas mal (+négation)	Fena değil.
Pas mal (sans négation)	Hayli, epeyce, çok.
Pas moyen	<i>tkz.</i> İmkansız, olanaksız (<i>tüm çabalara rağmen</i>).
Pas plan	<i>argo.</i> mümkün değil, imkansız.
Pas plus grand que la main	(<i>abartarak</i>) elden daha büyük değil, avuç içi kadar, (<i>genellikle bir yerden bahsederken</i>) çok küçük.

Pas plus que	-den daha çok değil.
Pas plus que ça	Pek (öyle) sayılmaz, aslında değil, tam olarak değil, özellikle değil.
Pas plus que de beurre en broche	<i>mec. hlk.</i> Asla, hiç, zinhar.
Pas plus que sur la main	<i>mec. tkz.</i> elden bir şey gelmez.
Pas pour deux dollars, Pas pour deux sous	<i>tkz.</i> Asla, hiç, zinhar.
Pas pour un empire	<i>(abartarak) tkz.</i> Dünyaları verseler de olmaz, dünya bir araya gelse, hiçbir zaman, asla.
Pas pour un royaume	<i>(abartarak) esk. tkz.</i> Dünyaları verseler de olmaz, dünya bir araya gelse, hiçbir zaman, asla.
Pas pour un sou	<i>tkz.</i> Asla, hiç, zinhar.
Pas qu'un peu	<i>tkz.</i> Çok, pek çok.
Pas tous à la fois, Pas tous en même temps	<i>tkz. (ironik)</i> Türkçe karşılığını üretemedik.
Pas trop tôt	<i>dilb. (arıksayış)(ironik) tkz.</i> Yine de, bununla birlikte.
Pedibus cum jambis, Pedibus jambus	<i>lat.</i> Yaya, yürüyerek, yaya olarak.
Pendant ce temps	Bu arada, arada; bununla birlikte, mamafih, oysaki, gelgelelim, bu sırada, meğer.
Pendant qu'on y est	<i>tkz.</i> En azından bu sefer; hazır bu iş üzerinde iken; bu durum karşısında, öyleyse, madem öyle.
Per obitum	<i>it.</i> ölümle.
Per os	<i>it. tıp.</i> Ağızdan, ağız yoluyla.
Per saltum	<i>it.(kilise hukuku)</i> birden, <i>tıp.</i> bir sıçrayışta, bir defadan, bir hamlede bir atılımda.
Per transennam	<i>it.</i> üzerinde durmaksızın.
Perdu pour perdu	Kaybedecek bir şeyi yok.
Perinde ac cadaver	<i>lat.</i> doktor buradaysa tehlike yok, <i>alay. (eski hristiyanlarda meşhur Latince bir ifadedir.)</i> kadavra gibi itaatkâr.
Petit bras	<i>tkz.mec.</i> gösterişsiz, ihtirazsız.
Peu après	Kısa bir süre sonra.

Peu ou pas, Peu ou point	<i>edebi.</i> Zar zor; ancak; hemen hemen hiç; gücü gücüne; dar darına; çok az; zoraki; yalın bir şekilde; kıt kıtına, neredeyse hiçbir, neredeyse hiç.
Peu s'en faut	Hemen hemen, aşağı yukarı, az kalsın, handiyse; azıcık –sin; yeter ki –sin.
Peut estre	<i>esk.</i> belki, ola ki.
Pièce à pièce, Pièce par pièce	<i>tkz.</i> Dirhem dirhem, aşama aşama, az az, ufak ufak, yavaş yavaş, ağır ağır, bölük pörçük.
Pied au plancher	<i>(Mettre)</i> (arabada) hızlı gitmek, gaza basmak, gazı köklemek.
Pis que pendre	<i>(dire)</i> biri hakkında çok kötü şeyler söylemek, söylenmedik şey bırakmamak.
Plein les oreilles	Gürültü doygunluğunda.
Plus avant	Ayrıca; uzağa, uzaklarda, çok uzakta, daha ayrıntılı olarak.
Plus haut	Metnin önceki bölümünde; yukarıda, üstünde, yukarıdaki, yukarıda geçen.
Plus loin	Uzağa, uzaklarda, çok uzakta; ayrıca, aşağıda.
Plus ou moins	Az çok, yaklaşık.
Plus que de raison	Aşırı, çok, gereğinden çok.
Plus que jamais	Her zamankinden daha fazla.
Plus quelle raison	Hangi nedenle, nedenden dolayı.
Plus tard	Daha sonra.
Plus tôt que plus tard	En erken; en kısa sürede; ilk fırsatta.
Plutôt crever, Plutôt mourir	<i>(abartarak)</i> hiçbir zaman; herhangi bir zamanda, bir gün.
Poco à poco	<i>isp.</i> Yavaş yavaş, azar azar.
Poil de grenouille	<i>(Québec'de)</i> çok az miktarda, çok kısa mesafede.
Post festum	<i>lat.</i> iş işten geçtikten sonra; festivalden sonra.
Pour beaucoup	Belirleyici bir şekilde; çoğu için.
Pour ce faire	<i>edebi.</i> bu amaçla.
Pour cinq cennes	Hiç (de).

Pour comble	Üstelik, bu da yetmiyormuş gibi
Pour commencer	<i>tkz.</i> Her şeyden önce; ilkin, en önce.
Pour de faux	<i>tkz.</i> Yapmacık bir şekilde, gerçek olmayan bir şekilde.
Pour des queues de cerises	Hiçbir şey, hiç denecek kadar az, hemen hemen hiç, hiç değerinde, neredeyse hiç (<i>genellikle bir görev, bir iş nitelerken</i>), önemsiz, boşuna sebeplerden dolayı.
Pour dire peu	Kısaca, sözün kısası, en azından; az söylemek.
Pour info	İlginize, bilgilerinize, bilginize sunulur, bilginize, bilginiz için.
Pour l'instant	Şimdilik, şu anda.
Pour la curiosité du fait	Türkçe karşılığını üretemedik.
Pour la plupart	Çoğunlukla, çoğunluğu bakımından, çoğunluk olarak.
Pour le bon motif	<i>tkz. şaka.</i> Evlenme/evlilik niyetiyle, niyeti ciddi olarak.
Pour le compte de, Au compte de, Sur le compte de	Birinin payına, konusunda, hakkında.
Pour le moins, À tout le moins	Hiç olmazsa, en azından; yine de.
Pour les couilles du pape	<i>mec. (avam)</i> boşuna; parasız, bedava, beleş.
Pour mémoire	Huk. dava kaydı için, tutanaklar için.
Pour ne pas le citer	(<i>ironik</i>) alıntı yaparak; yani; şöyle ki, şunlar gibi, onlar da şunlardır.
Pour ne pas le nommer	Türkçe karşılığını üretemedik.
Pour pénitence, En pénitence	Ceza olarak, (<i>pour ma,ta,sa,notre,votre,leur pénitence</i>) ...ceza olsun diye.
Pour presque rien	Hiçbir şey, hiç denecek kadar az, hemen hemen hiç, hiç değerinde, neredeyse hiç.
Pour raison de quoi	Bundan dolayı.
Pour rien au monde	Asla, hiçbir zaman, dünya bir araya gelse.
Pour sûr	<i>tkz.</i> Elbette.
Pour tout un régiment	(<i>mec.</i>) Türkçe karşılığını üretemedik.

Pour un temps	Sınırlı bir süre için.
Pour une bouchée de pain	Yok pahasına, çok ucuza, sudan ucuz, bedavadan ucuz.
Pour une raison ou pour une autre	Şu ya da bu nedenle.
Pour une raison, Pour une autre	Şu ya da bu nedenle.
Pour valoir ce que de raison	(<i>huk.</i>)Türkçe karşılığını üretmedik.
Pour vrai	<i>tkz. (Kanada'da)</i> gerçekten, sahiden.
Pourquoi pas	Neden olmasın.
Près à près	Birbirine, birbirlerine çok kısa bir mesafede.
Presque aucun	Neredeyse hiç.
Presque entièrement	Aşağı yukarı, hemen hemen.
Presque impossible	Neredeyse imkansız.
Presque jamais	Binde bir, hemen hemen hiç.
Presque ou presque	Neredeyse hiç kimse.
Presque partout	<i>mat.</i> bazı ölçü birimi kümesinde bulunanlar dışındaki tüm öğeler için sıfır, hemen hemen her yerde, neredeyse her yer.
Presque pas	Zar zor; ancak; hemen hemen hiç; gücü gücüne; dar darına; çok az; zoraki; yalın bir şekilde; kıt kıtına.
Presque rien	Hemen hemen hiçbir şey.
Presque sûrement	<i>mat.</i> bire eşit bir olasılıkla, hemen hemen kesin, hemen hemen kesinlikle.
Presque toujours	Sık sık, hemen hemen her zaman.
Presque tous	Hemen hemen herkes.
Presque tout	Neredeyse her şey, tamamına yakın.
Prix pour prix	Türkçe karşılığını bulamadık.
Pro domo	<i>lat.</i> ev için; içeri için.
Pro parte	<i>lat.</i> kısmen.

Proportion gardée	Söz konusu iki şeyin, iki insanın nispi farkını, eşitsizliğini dikkate alarak.
Proprio motu	<i>lat.</i> kendiliğinden, kendi hür iradesiyle, kendi iradesiyle.
Prorata temporis	<i>lat.huk.</i> sürelerle oranlı, müddetle mütenasip, kısmi süreyle orantılı, kıst usulü.
Putain de	Rezil, boktan.
Putain que	<i>hbk.</i> Kahretsin, kesinlikle, şiddetle.

Q

Quand et quand	<i>esk.</i> aynı zamanda, bir arada.
Quand les poules auront des dents	<i>(ironik) mec.</i> hiçbir zaman, asla; herhangi bir zamanda, bir gün <i>(gelecekte)</i> , balık kavağa çıkınca.
Quand même	Yine de, bununla birlikte, her şeye karşın, ne olursa olsun, buna karşın.
Quant à présent	Şimdilik, yeni bir emre kadar.
Quant à quant	<i>esk.</i> aynı zamanda, bir arada.
Quatre sur cinq	<i>(iletim)</i> neredeyse hiç zorluk çekmeden.
Quatre trente sous pour une piastre	Türkçe karşılığını üretmedik.
Que diable	<i>esk.</i> sabırsızlıkla; öfkeyle, kızgınlıkla.
Que le guiâbe	<i>(Touraine'de) tkz.</i> Çok, birçok; birçokları, pek <i>(cümleinin anlamını aşağılayıcı veya inatçı bir şekilde güçlendirir).</i>
Que tchi	<i>argo.</i> hiçbir şey.
Quelque temps	Bir süre, belirli bir süre.
Qui plus, qui moins	Türkçe karşılığını üretmedik.
Qui sait	Kim bilir <i>(önce ya da sonra gelen teklif hakkındaki belirsizliği ifade eder).</i>
Quoi faisant	Türkçe karşılığını üretmedik.
Quoi qu'il en fût	Ne olduysa oldu.

R

Ras la gueule	<i>mec. hlk.</i> Pek yakınında, burnunun dibinde.
Ras la patate, Ras le bol	<i>tkz. (en avoir)</i> –den bıkmak, tiksilmek, illallah demek, gına getirmek.
Ras le cul, Ras-le-bol	<i>(avam) tkz.</i> Hoşnutsuzluk, kırgınlık, memnuniyetsizlik, gıcıklık, aşırı öfke.
Ras, à ras	Kökünden, çok kısa.
Rendu droits acquittés	<i>eko.</i> dağıtılmış bilgi işlem, <i>ask.</i> ayrıntılı intikal planı, <i>tic.</i> Gümrük vergisi ödenmiş olarak teslim.
Retomber comme un chat sur pattes	<i>mec.</i> kedi gibi dört ayak üstüne düşerek, dört ayak üstüne düşerek, güç bir durumdan zarar görmeden kurtulmak.
Révérance gardée	<i>esk.</i> Sözüm meclisten dışarı, hâşa huzurunuzdan.
Ric-rac	<i>tkz.</i> Tam tamına, eksiksiz.
Rien à branler, Rien à faire, Rien à cirer, Rien à péter, Rien à secouer	O kadar, tamam, söyleyecek bir şey yok.
Rien à enculer	<i>(avam)</i> yapacak bir şey yok, o kadar, tamam.
Rien à foutre	<i>(avam)</i> yapacak bir şey yok, sıkılarak, ne yapacağını bilmeyerek; o kadar, tamam.
Rien à voir	Hiçbir ilgisi yok.
Rien moins que	Hiç, hiç de.
Rien que sur un temps	<i>tkz.</i> çabucak.

S

s.d. (sans date)	Tarihsiz.
s.l. (sans lieu)	Yersiz.
s.l.n.d. (sans lieu ni date)	Yer ve tarih olmadan.
Sa mère	<i>(avam) tkz.</i> Kuvvetle, iyice, adamakıllı; gerçekten, sahiden.
Sans ambage	<i>(nadiren)</i> Kaçamaksız, kem küm etmeden.
Sans attendre	Araçsız olarak; o anda, derhal.

Sans autre façon	Hemen, doğrudan doğruya, yalın, sadece, özentisiz; dolambaçsız.
Sans cesse	Durmadan, aralıksız, habire.
Sans comparaison	Karşılaştırmadan.
Sans conteste	İtirazsız, hiç kuşku yok ki.
Sans dec	<i>hlk.</i> Ciddi olarak, gerçekten.
Sans devant derrière	Önü arkaya, arkası öne gelecek biçimde, ters.
Sans doute	Kuşkusuz, şüphesiz, kesinlikle, herhalde, büyük bir olasılıkla.
Sans façon	Tekellüfsüz, yapmacıksız, patavatsızca, yalvartmadan, numaraya kaçmadan, rahatça, içtenlikle, teklifsizce.
Sans faillir	Muhakkak, elbette, kesin olarak.
Sans faute	Elbette, herhalde, kesinlikle, kesin olarak.
Sans fermer l'œil	Gözlerini kırpmadan.
Sans l'ombre d'un doute	Şüphesiz olarak, herhalde.
Sans ménagement	Dobra dobra, açık açık, dolambaçsız bir biçimde, açıkça, açık bir şekilde; kabaca, gayri resmi olarak.
Sans mot dire	<i>(donmuş ifadeyle)</i> konuşmadan, tek kelime etmeden, söylemeden sessizce, usulca.
Sans perdre un instant	Hemen, derhal, hemencecik, çabucak.
Sans perte de généralité	<i>mat.</i> Yapılan varsayımın probleme yeni kısıtlamalar getirmemesi durumunda kullanılan ifade; genelliği kaybetmeden.
Sans piper mot	Konuşmadan, bir kelime etmeden, söylemeden.
Sans plus de façon	Hemen, doğrudan doğruya, yalın, sadece, özentisiz; dolambaçsız.
Sans plus ni moins	Tam tamına, tam anlamıyla.
Sans prendre une ride	Türkçe karşılığını üretmedik.
Sans problème	Kolayca, sıkıntısızca, tez beri.
Sans raison	Nedensiz, hiçbir neden olmadan.
Sans repos ni trêve	Aralık vermeksizin, durmadan, biteviye.
Sans reproche	Kabahatsiz, eleştirecek yönü olmayan.

Sans réserve	Eksiksiz, tam; tam tamına.
Sans restriction	Eksiksiz, tam; tam tamına, kayıtsız ��artsız.
Sans sommation	Kendini savunma fırsatı vermeden; uyarmadan.
Sans trêve ni repos	Aralık vermeksizin, durmadan, biteviye, boyuna, vızır vızır.
Séance tenante	Hemen, derhal.
Secundum artem	<i>lat. (farmakoloji)</i> sanatın gerektirdiği ��ekilde, sanatınıza g��re.
Selon le temps, Selon les temps	Duruma bağlı olarak, ko��ullara bağlı olarak
Sept jours sur sept	Haftanın yedi g��n��.
Seul au monde	Yapayalnız.
Si besoin est	Gerekirse.
Si bon lui semble	Uygun olduğunu d����n��yorsa.
Si ça se trouve	<i>h��k.</i> Belki de, -ola ki, pek olası ki; olabilirse, m��mk��nse.
Si ça te dit	<i>tkz.</i> Eğer istersen, eğer kabul edersen, eğer ilgilenirsen, eğer sana uygunsa.
Si ça vous dit	<i>tkz.</i> Eğer isterseniz, eğer kabul ederseniz. Eğer ilgilenirseniz, eğer size uygunsa.
Si le diable ne s'en m��le	Her ��eye rağmen, gene de; her durumda.
Si les petits cochons ne le mangent pas	Ki��iye bir ��ey olmazsa, sorunsuz devam ederse.
Si n��cessaire	Gerekliyse, gerekirse, gerektiği takdirde, icabında.
Si peu que rien	��hmal edilecek kadar az; çok az.
Si possible	Mümkünse, eğer mümkünse, mümkün olursa.
Si si	Evet gerçekten, göründüğü kadar şaşırtıcı.
Si t'es mieux	<i>(Normandiya'da)</i> gerçekte, doğrusu, filhakika, aslında; eğer istersen.
Simplement connexe	<i>(topoloji)</i> basitçe bağlantılı olarak.
Sine die	<i>lat. huk.</i> Belirsiz bir zamana; belirli bir tarih saptamadan.
Soit dit entre nous	Söz aramızda.

Solo animo	<i>lat. huk.</i> Sadece niyetiyle.
Solo consensu	<i>lat. huk.</i> Sadece rızasıyla
Somme toute	Kısacası, sonuç olarak, nihayet.
Souffler dans la balloune, Souffler dans le ballon	<i>(Québec 'de) tkz.</i> Alkol testi yaparak.
Sous clé, Sous clef	Kilitli bir yerde.
Sous couvert	Görünüşünde, kisvesiyle.
Sous couvert d'anonymat	Anonim olarak, ismini söylemeden.
Sous d'heureux auspices	Mutlu bir şekilde.
Sous de bons auspices, De favorables auspices	Pozitif olarak; iyi, elverişli koşullarda.
Sous écrou	Hapishanede gözaltında.
Sous la bannière	<i>Mec.</i> bayrağı altında ; <i>(combattre, marcher, se ranger)</i> bayrağı altında toplanmak, birlik olmak, birlikte savaşmak.
Sous la selle	<i>bini.</i> eyer altında.
Sous le boisseau	Gizli bir yerde, saklayarak.
Sous le capot	<i>mec.</i> kesin olarak, ayrıntı olarak.
Sous le choc	Şoka girmiş, yıldırım çarpmış, <i>mec.</i> büyük bir değişimin etkisi altında.
Sous le coude	<i>mec.</i> gerekirse daha sonra kullanılabilecek şekilde yedekleyerek.
Sous le couvert	<i>(nadiren)</i> kapalı bir biçimde, üstü kapalı olarak; gizli tutarak, gizlice.
Sous le drapeau, Sous les drapeaux	<i>mec.</i> Bayrağı altında.
Sous le radar, Sous les radars	<i>mec.</i> algıdan, dikkatten kaçma eğilimiyle yakın gelecekte olması muhtemel değil.
Sous les armes	<i>ask.</i> Silah altına, silah altında, silahlanmış, savaşmak için tetikte bekleyen, <i>(kadın)</i> hoş a giden, cezbetmek için tüm yollara başvuran, <i>tic.</i> müşteriye cezp etmek için tüm olanakları kullanma, seferber etme.

Sous les feux de l'actualité	Ön sayfa haberi olarak; göz önünde olarak.
Sous les ors de la république	(<i>politika</i>) (<i>Fransa'da</i>) Siyasal iktidarın gizli çalışmasında.
Sous réserve, Sous toute réserve, Sous réserves	İhtiyat kaydıyla.
Sous triples clés	Üç kilitli kapalı bir yerde.
Sous un nouveau jour	<i>mec.</i> yeni bir açıdan, farklı bir açıdan.
Souventes fois	(<i>Kanada'da</i>) <i>esk.</i> çok defa, sık sık, genellikle; ikide bir, ekseriye, sıkça, sıklıkla.
Ss (et suivant(e)s)	Ve sonraki, ardından (<i>kısaltma</i>).
Statu quo ante bellum	<i>lat.</i> savaştan önceki durumu, savaş öncesi durum; savaşlarda galibiyet durumunda çok büyük bir fark olmaması, iki tarafında eşit oranda hasar görmesi, iki tarafın da yeni bir savaşı kaldıracak ekonomiye sahip olmaması durumunda önerilen durum; statükoyu sürdürmek var olan durumu olduğu gibi korumak.
Stricto sensu	Sağın anlamda, dar anlamda.
Subito presto	<i>tkz.</i> Birdenbire, ansızın, hemen, derhal.
Suivant le temps, Suivant les temps	Şartlara, duruma bağlı olarak, koşullara bağlı olarak.
Sur ce terrain	<i>mec.</i> bu konuda, bu fikirlerin sırasına göre.
Sur ces entrefaites	O sırada, o anda, tam bu anda.
Sur courant alternatif	(<i>balon ve top sporu</i>)(<i>ironik</i>) <i>mec.</i> testere dişleri gibi oyun düzensiz seviyede.
Sur courant continu	(<i>balon ve top sporu</i>)(<i>ironik</i>)(<i>nadiren</i>) <i>mec.</i> testere dişleri gibi değil oyun yüksek seviyede.
Sur des pattes de colombe	Yaygara koparmadan; gürültü, patırtı yapmadan.
Sur écoute, Sur table d'écoute	Telefon konuşmalarının gizlice dinlenildiği yerde; telefon dinleme kurbanı.
Sur l'ongle	<i>mec.</i> eksiksizce, kusursuzca; evet, hayhay, elbette; tıpatıp, gayet; tamamıyla, büsbütün, tümüyle, iyiden iyiye, tam olarak, düpedüz, enikonu, dört dörtlük, külliye.
Sur la papier	Kâğıt üzerinde, teorik olarak.

Sur la place	-kentinde, -yerinde, aynı yerde; hemen, derhal.
Sur la touche, Sur le banc de touche	<i>mec.</i> bir kenarda, bir kenara, izbe, kenarda.
Sur le carreau	<i>mec.tkz.</i> aynı yerde; hemen, derhal, (<i>abartarak</i>) tamamen her şeyden mahrum olarak.
Sur le compte de, Au compte de, Pour le compte de	Konusunda, onun hakkında.
Sur le devant de la scène	<i>mec.</i> Nöbette, gazetenin birinci sayfasında ve büyük harflerle verilmiş, birinci planda, ön plana alınmış, gerekli önem verilmiş.
Sur le dos de	Zararına, aleyhine; hesabına
Sur le fil	<i>mec.</i> Az kalsın, neredeyse, kıl payı.
Sur le fly	<i>ing.</i> Havadayken, uçarken, anında; bir iş yapıldığı, olduğu esnada, bir iş sürerken.
Sur le lousse	(<i>Québec'de</i>)(<i>cezaevi jargonu</i>) bir mahkumun hücrede kilitli olmaması.
Sur le même pied	Eş düzeyde, aynı seviyede.
Sur le moment	O anda, hemen, anında, derhal.
Sur le papier	Kâğıt üzerinde, tasarı olarak, kurumsal olarak.
Sur le piton	Parça başına; göreve, işe, verilen bir yere.
Sur le pont	<i>mec.</i> iş yerinde, görevinde.
Sur le qui-vive	Tetikte, uyanık olarak, gözü açık olarak.
Sur le vif	<i>res. (çizim)</i> canlı modele göre, doğadan, doğaya göre.
Sur les bords	<i>tkz.</i> Hafif hafif, hafifçe; düşüncesizce; hafiften, belli belirsiz, biraz, nebze.
Sur les chapeaux de roue, Sur les chapeaux de roues	<i>tkz.</i> Son hızla, büyük bir süratle, fişek gibi.
Sur les rails	<i>mec.</i> doğru yönde.
Sur les talons	<i>mec.</i> Yakından, dikkatle, inceden inceye, sinek kaydı.
Sur parole	Verilen söz üzerine.
Sur pièces	Somut unsurları göz önüne alarak.

Sur ses gardes	Alarmda, tetikte; sroun veya tehlike durumunda tepki vermeye hazır.
Sur ses mégardes	(çok nadiren) dikkatsizlikle; dalgınlıkla, yanırlılıkla.
Sur son erre	<i>gemi.hızıyla</i> , edinilmiş hızla.
Sur son lit de mort	Ölmek üzereyken, hayatının son anlarındayken.
Sur son trente et un	Takıp takıştırarak, giyinip kullanarak.
Sur son trente-six	(<i>Québec'de</i>) sık giyimli olarak, zarif bir tarzda giyinmiş.
Sur toute la ligne	Tamamen, bir uçtan diğcr uca.
Sur toutes les coutures	Her bakımdan, her açıdan, her yönden.
Sur un bon pied	<i>mec.</i> iyi durumda, <i>mec. esk.</i> saygılarımla.
Sur un coin de table	<i>mec.</i> masanın bir köşesine.
Sur un coup de tête	<i>mec.</i> atakça davranışla, düşüncesizce hareketle.
Sur un plateau	(<i>sözlük anlamı</i>) tepside, <i>mec.</i> son derece kolay hatta beklenmedik ve faydalı bir şekilde.
Sur un plateau d'argent	Gümüş tepside sunularak, hiçbirşey yapmasına gerek kalmadan.

T

Taille de	(<i>Montpelliérain'de</i>) çok, birçok; birçokları.
Tambour battant	Davulla zurnayla, kesinlikle, kararlı olarak, sertlikle.
Tant et tant	Çok büyük miktarda.
Tant pour tant	<i>Mut.</i> Eşit oranlarda karıştırarak (<i>özellikle bir bileşen miktarının önceden belirlenemediği durumlarda kullanılır, örneğin meyvelerde</i>).
Tant que le cœur me battra	Ben yaşadığım sürece.
Tchic et tchac	(<i>Belçika'da ünl.</i> yok söyleymiş, yok böyleymiş! Yok şu, yok bu!
Tête à tête	Baş başa.
Tête baissée	Gözü kapalı, sağına soluna bakmadan, düşünmeden, duraksamadan, utanarak, başını önüne eğerek.

Tête et corde	<i>bini.</i> bir yarış atının etkinliğin önündeki ve pistin sonundaki sırasını gösterir.
Tête haute	<i>mec.</i> korkmadan, herhangi bir suçlama veya hakaret olmadan; hiç korkmadan, gözünü kırmadan.
Tête première	<i>(Belçika'da)(Kanada'da)</i> açık açık, dobra dobra; aceleyle.
Too much	<i>ing.tkz.</i> gereğinden çok, aşırı; çok, pek.
Tous les 36 du mois, Tous les trente-six du mois	<i>(ironik)</i> çok nadiren; hiçbir zaman, asla; herhangi bir zamanda, bir gün, çıkmaz ayın son çarşambasında.
Tous les coins et recoins	Heryer, heryere, heryerde.
Tous les quatre matins	<i>hık.</i> Çok sık, çok sıklıkla.
Tout à fait	Tamamen, tamamiyle, hepten.
Tout à faitement	Büsbütün, tamamıyla, neticede, enikonu, binnetice; kesin olarak.
Tout à la fois	Aynı zamanda, bir arada; birlikte, eş zamanlı; beraber.
Tout à plat	<i>mec.</i> Büsbütün, tamamıyla, tam olarak.
Tout au moins	En azından.
Tout beau	Tatlılıkla; yavaşça, usulca.
Tout chaud	<i>esk.</i> hemen, derhal, hemencecik, çabucak.
Tout chose	Aramsız, rahatsız edici bir şekilde; bir rahatsızlık halinde.
Tout compte fait, Au bout du compte, En fin de compte	Herşey gözden geçirildikten sonra, hasılı, sonunda, yine de, sonuç olarak.
Tout courant	Çok çabuk, aceleyle, tereddüt etmeden, sorunsuz, kolayca.
Tout craché	<i>tkz.</i> hık demiş burnundan düşmüş, <i>(birinin, bir şeyin)</i> -in tıpkısı, hink demiş, -in burnundan düşmüş.
Tout cuit dans le bec	Hiç çaba sarf etmeden.
Tout ça	<i>hık.</i> Ve benzerleri, ek olarak.
Tout d'une tenue, D'une seule tenue	Bir çırpıda; kesintisiz, tek parça halinde.
Tout de son long	<i>tkz.</i> Boylu boyunca, iki seksen.
Tout dernier	En son.

Tout du moins	En azından.
Tout en gros	Yalnız, ancak, fakat; hiç olmazsa.
Tout inclus	(turizm) hepsi içinde, her şey dahil.
Tout mouillé	<i>mec. şaka.</i> maksimum (birinin ağırlığından bahsederken).
Tout net	Lafı fazla uzatmadan, kem küm etmeden, açık açık.
Tout ou partie	Tamamen veya kısmen, tam olarak tanımlanmadan.
Tout ou presque	Neredeyse her şey.
Tout ou rien	Ya hep ya hiç.
Tout placement	<i>tkz.</i> Ayağının tozuyla; içtenlikle, yalansız dolansız, dolambaçsız.
Toute affaire cessante	Araçsız olarak; o anda, derhal; hemencecik, çabucak.
Toute honte bue	Alnının damarı çatlayan, utanmak nedir bilmeyen.
Toute la lyre	<i>hlk.</i> vesaire.
Toute la sainte journée	(günlük) (küçümseyerek) Bütün gün, Allah'ın bütün günü.
Toute proportion gardée, Toutes proportions gardées	Karşılaştırma yoluyla, kıyasla, nisbeten.
Toutes choses égales d'ailleurs, Toutes choses égales par ailleurs	Diğer koşullar sabitken, aksilik çıkmazsa, bir aksilik çıkmazsa.
Toutes voiles dehors	<i>den.</i> seyir halinde, yelkenler fora olarak, seferde.
Trait pour trait	<i>mec.</i> dosdoğru olarak, sıkı sıkıya, şaşmadan; tam vaktinde; bağlılıkla, sadakatle, doğrulukla; tam tamına, satırı satırına.
Trente et unièmement	Otuzda bir; otuz birinci sırada.
Très très	<i>tkz.</i> (özellikle sözlü olarak) çok çok (pekiştirmek için kullanılır).
Tribord amure	<i>den.</i> sancak kontra; sancak tarafından rüzgarı olarak.
Trois sur cinq	(iletim) beş üzerinden üç, beşte üç.
Trop de la balle	<i>hlk.</i> Çok iyi (mükemmel).
Trop peu trop tard	Biraz geç; geçti Bolu'nun pazarı sür eşeğini Niğde'ye.

Tu suite	<i>(Québec'de) tkz. Araçsız olarak; o anda, derhal; hemencecik, çabucak.</i>
-----------------	--

U

Un argent fou	<i>tkz. Deli para, çok para.</i>
Un beau soir	<i>tkz. Günün birinde, bir gün; esk. kısa bir süre.</i>
Un bout de temps	<i>tkz. kısa bir süre içinde.</i>
Un jour ou l'autre, Un jour prochain	<i>Gelecekte belirsiz bir gün, bugün yarın, çok yakında.</i>
Un peu bien	<i>Biraz çok; uygun; muhtemel, mümkün; gerçeğe benzer.</i>
Un rien	<i>tkz. Biraz, hafifçe, ince, hafif hafif, hafifçe, az, hafif, düşüncesizce, iyice düşünüp taşınmadan.</i>
Un sur cinq	<i>(iletim) anlaşılmaz.</i>
Un tantinet	<i>tkz. Biraz; şötle böyle, oldukça, yeterince.</i>
Un temps	<i>Geçmişte belirli bir süreliğine.</i>
Un ton plus bas	<i>tkz. Daha düşük bir tonla, mec. daha az gururla; daha az kibirle; gururunu çekerek.</i>
Un tout petit peu	<i>tkz. Çok az miktarda.</i>
Une bonne fois pour toutes	<i>İlk ve son olarak; kesin olarak.</i>
Une chance que	<i>Neyse ki, şansına.</i>
Une main devant, Une main derrière	<i>mec.tkz. bir eli önde bir eli arkasında.</i>
Urbi et orbi	<i>Her yere, her yerde; dört bir yana, dört bir yanda.</i>

V

v.g. Verbi gratia	<i>lat. örneğin.</i>
Vent devant	<i>(den.) Türkçe karşılığını üretmedik.</i>
Vice versa	<i>Karşılıklı olarak.</i>
Vingt fois, Vingt fois pour une	<i>tkz. (abartarak) çok sık, çok sıklıkla.</i>

Vingt-quatre heures sur vingt-quatre	Gündüz gece, hiçbir kesinti olmadan.
Virer sur un dix cennes	<i>(Québec'de)(mec.)</i> Türkçe karşılığını üretmedik.
Vite fait	Hızlı, hızla, çabucak, hemen, anında.
Voire même	<i>pleo. tkz. Gerçekten (19. Yüzyılın ortasına kadar "gerçekten" anlamına gelir).</i>
Volens nolens	İster istemez.

4.2. Deyimsel Belirteçlerin Kullanım Alanlarına Göre Dağılım Çizelgesi

Deyimsel belirteçlerle ilgili tarama yöntemiyle elde ettiğimiz verilerden 61 farklı alanda 199 deyimsel belirteçlerin kullanım alanlarına göre dağılımını yaparak hangi alanla ilgili olduğunu araştırdığımızda elde ettiğimiz verileri aşağıdaki çizelgede veriyoruz:

Deyimsel Belirteçlerin Kullanım Alanlarına Göre Dağılım Çizelgesi	
anatomi alanı	1
askerlik alanı	7
astrofizik alanı	1
avlanma alanı	1
bahçecilik alanı	1
balıkçılık alanı	1
balon ve top sporu alanı	2
bilgisayar alanı	1
bilişim alanı	1
binicilik alanı	22
biyoloji alanı	1
botanik alanı	1
cinsellik alanı	2
dağcılık alanı	1
denizcilik alanı	10
didaktik alanı	1
Dilbilim alanı	5
din alanı	1
edebi alan	8
ekonomi alanı	7
eskrim sporu alanı	1
Farmakoloji alanı	1
finans alanı	1
fizik alanı	1
futbol alanı	1
gazetecilik alanı	1
gemi alanı	3
hekimlik alanı	1
heykel alanı	2
hukuk alanı	27
internet alanı	2
istatistik alanı	1
işçilik alanı	1
lojistik alanı	1
maliye alanı	2
mantık alanı	1
matematik alanı	7
medya alanı	1
mutfak alanı	6
müzik alanı	16
nüsmatik	2
orman istismarı ile ilgili	1
pazarlama alanı	1
neolojizm	1

pleonazm	3
politika alanı	1
resim alanı	4
sanayi alanı	1
sigorta alanı	2
sinema alanı	1
siyaset alanı	1
spor alanı alanı	7
tarih alanı	2
taşıit için kullanılan	1
tıp alanı	4
ticaret alanı	10
tipografi alanı	1
tiyatro alanı	1
turizmalanı	1
yayıncılık alanı	1
yönetim alanı	1

SONUÇ

Çalışmamızda, Fransızcadaki belirtecin tanımını verdik, genel özelliklerini maddeler halinde inceledik ve biçimsel özelliklerini; basit belirteçler, bitişik veya ayrık belirteçler ve türemiş belirteçler olmak üzere üç gruba ayırdık, belirteçlerin yeri konusunu maddeler halinde inceledik, belirteç türlerini; sözdizimsel açıdan, bağlantı ve bağlama açısından, anlamsal açıdan belirteçler ve deyimisel belirteçler olmak üzere dört gruba ayırarak inceledik. Bu incelemeleri yaparken tezimizin konusu dışına çıkmadan kısa öz bir bilgilendirmeye açıklayarak ve daha iyi anlaşılması açısından sınıflandırarak yer vermeye çalıştık.

Belirteçleri kısaca ele aldıktan sonra asıl konumuz olan Fransızcadaki deyimisel belirteçlere dair tüm kavramlara değinmeye çalıştık. Deyimsel belirtecin tanımını ele aldık ve deyimisel belirteçlere “*les locutions adverbiales, les adverbies composés, les adverbies figés, les expressions adverbiales, les unités phraséologiques, les adverbies idiomatiques, les phrases adverbiales, les fronting adverbiales, les clauses adverbiales*” gibi çeşitli isimler verildiğini ve bunların hepsinin aynı anlama geldiğini tespit ettik. Ayrıca deyimisel belirteçlerin tanımını yaparken ayrıntılı olarak beş başlık altında; anlamsal, sözdizimsel, biçimsel, sesbilgisel ve edimbilimsel açıdan inceledik.

Fransızcadaki deyimisel belirteçlerin genel özelliklerini maddeler halinde ve biçimsel özelliklerini sınıflandırmalar yaparak inceledik. Biçimsel özelliklerinde sınıflandırmaları yaparken tezimizin içeriğinden uzaklaşmamak için çok fazla ayrıntıya girmeden vermeye çalıştık.

Yabancı dilden Fransızcaya geçen deyimisel belirteçleri üç gruba ayırdık ve Latince'den, İtalyancadan ve İngilizceden geçen biçiminde üç grupta inceledik. Fransızcaya diğer dillerden geçen toplam 117 deyimisel belirteç tespit ettik. Bunlardan Latince'den geçen 88 deyimisel belirtecin genellikle hukuk alanında oluştuğunu, bazılarının da sosyal bilimler alanında kullanıldığını ve Latince'den geçen deyimisel belirteçlerin hiçbir biçimsel değişikliğe uğramadan Latince'de kullanıldığı şekliyle kullanıldığını tespit ettik. Fakat bazı belirteçler gerçek anlamında kullanılırken bazı belirteçlerin ise Fransızcada başka bir anlam kazandığını ortaya koyduk. Latince'den geçen deyimisel belirteçler “ab, ad, ex, in, per, pro” gibi ilgeçlerle, “opus, corpore” gibi isimlerle ve “solo” gibi sıfatla oluştuğunu da tespit ettik.

İtalyancadan geçen 19 deyimisel belirtecin genellikle müzik alanında, bazılarının da hukuk alanında olduğunu ve İtalyancadan geçen deyimisel belirteçlerin hiçbir biçimsel değişikliğe uğramadan İtalyancada kullanıldığı şekliyle kullanıldığını tespit ettik. Fakat bazı ifadeler gerçek anlamında kullanılırken bazı ifadeler ise başka bir anlama büründüğünü ve İtalyancadan geçen deyimisel belirteçler “a, al, alla, ex, in, con” gibi ilgeçlerle ve “mezza, mezzo” gibi sıfatlarla oluştuğunu tespit ettik.

İngilizceden geçen on deyimisel belirtecin genellikle turizm, spor, internet, teknoloji alanlarındadır. Bu yabancı dilden geçen deyimisel belirteçlerin Türkçeye aktarımını ve bu deyimisel belirteçler ile ilgili iki örnek tümce verdik.

Tümce biçiminde kullanılan deyimisel belirteçlerden 80 ifade olduğunu tespit ettik. Olumsuzluk bildiren deyimisel belirteçleri iki gruba ayırdık. Bütüncül ve parçasal olumsuzluk deyimisel belirteçler olarak iki biçimde inceledik. İkinci bölümde vermiş olduğumuz verileri Fransızca-Türkçe Deyimsel Belirteçler çizelgesinden aldık. Çalışmamızda sınıflandırma yaparken de yine bu çizelgeden faydalanıp çoğuna yer vermeye çalıştık. Ayrıca aynı bölüm çerçevesinde deyimisel belirteçlerin dil öğeleri arasındaki konumlanışlarını inceledik. Bu çerçevede, deyimisel belirteçlerin dildeki dil öge grupları arasında nasıl bir konuma sahip oldukları anlam bilimsel bir içeriğe ya da başka dil özelliklerine sahip olup olmadıkları sorguladık ve sorulara çalışma kapsamında yanıt bulduk.

Fransızcada Deyimsel Belirteçlerin Türleri alt başlığında bulunan deyimisel belirteçlerin kendi içinde nasıl gruplandırıldıkları, nasıl alt gruplar oluşturdukları, bu gruplandırmaların hangi ölçütler temel alınarak yapıldıkları belirledik ve vermiş olduğumuz verileri Fransızca-Türkçe Deyimsel Belirteçler çizelgesinden aldık.

Fransızcadan Türkçeye Aktarılan Deyimsel Belirteçler Çizelgesini tablo biçiminde sadece kendimizin Türkçe karşılığını ürettiğimiz deyimisel belirteçlerin Fransızcasını ve karşısına Türkçelerini vererek oluşturduk. Deyimsel belirteçlerin kullanım alanlarına göre dağılım çizelgesini tablo biçiminde vererek oluşturduk. En çok kullanıldığı alanların “hukuk ile 27, binicilik ile 22 ve en az kullanıldığı alanların “dağcılık, futbol, bilişim, botanik, medya, sinema, tiyatro gibi” alanlarda olduğunu tespit ettik.

Geleneksel dilbilgisi kitaplarından yararlanılmakla birlikte, büyük ölçüde Batı ülkelerinde ve özellikle de Fransa’da son yıllardaki dilbilim, dilbilgisi, anlambilim, sözcükbilim ve eğitimbilim yöntemlerinden yararlandık. Fransızcadaki deyimisel belirteçlerin Türkçeye aktarımı konusundaki eksikliği etkin bir şekilde hissedilen çevirilere katkı sağlayabilmek için, tezimizin son aşamasında, bu alanda yapılması gereken çalışmalara katkı sağlayacak olan bir deyimler çizelgesi oluşturduk. Hazırladığımız bu çizelgenin sağladığı katkılar aşağıdaki gibi özetlenebilir:

-Fransızca-Fransızca sözlüklerden deyimisel belirteç olarak geçen bazı sözcüklerin Fransızca-Türkçe sözlüklerde belirteç olarak ifade edildiğini tespit ederek eksiklikleri gidermeye çalıştık. Böylece yapılacak olan çevirilerde ortaya çıkabilecek olası çeviri yanlışlıklarının giderilmesine katkı sağlamayı umduk.

-Bu çizelge çalışmasında, Fransızcadan Türkçeye karşılığı oluşturulmamış deyimisel belirteçlere Türkçe karşılıklar önerdik.

-Bu çizelgede çeşitli kaynaklardan bulmuş olduğumuz deyimisel belirteçlerden 32 deyimisel belirtecin yerel dilde kullanılması, alansal olması, halk ağzında kullanılması ve avam, argo anlamları taşıması sebebiyle bunlarla ilgili çok fazla karşılık üretilmedi.

-Fransızcadaki deyimisel belirteçlerin çeviri çalışmalarında kolaylıkla kullanılması için kısaltmalarda yer alan tanımlayıcı ifadeler kullandık.

-Bu çalışmada yer alan her deyimsel belirtecin tanımlarıyla birlikte her bir sınıflandırma için iki örnek vererek anlamlarının daha iyi kavranmasını amaçladık.

-Kaynak olarak Le Robert Micro'yu kullandık. Fakat sadece Le Robert Micro'dan taradığımızda elde ettiğimiz 505 deyimsel belirtecin yetersiz olduğunuda düşündüğümüzden ve % 72'sinin türkçe karşılığının sözlükte var olmasından dolayı çevrimiçi kaynaklardan faydalandık. Bunun sonucunda çevrimiçi kaynaklardan tarama yoluyla 2573 deyimsel belirteç tespit ettik ve toplamda 3078 deyimsel belirteci tespit etmiş olduk.

-Le Robert Micro üzerine yaptığımız çalışmada 505 deyimsel belirteç tespit ettik. Bu deyimsel belirteçlerin Türkçe karşılığını Fransızca-Türkçe Sözlüklerden 342'sini bulduk ve 163'nün ise Türkçe karşılığını kendimiz ürettik.

-Faydalanmış olduğumuz “www.fr.wiktionary.org” çevrimiçi kaynağından, tarama yoluyla yaptığımız çalışmada 2785 belirteç tespit ettik. Bu deyimsel belirteçlerin 329'u Le Robert Micro'da var olduğunu tespit ettik. Geriye kalan 2457 deyimsel belirtecin 672'sinin Türkçe karşılığını Fransızca-Türkçe Sözlüklerden bulduk. Bu deyimsel belirteçlerin 1785'sinin Türkçe karşılığını kendimiz oluşturduk.

-Faydalanmış olduğumuz “www.wordreference.com/fren/” çevrimiçi kaynağından, tarama yoluyla yaptığımız çalışmada 116 deyimsel belirteç tespit ettik. Bu deyimsel belirteçlerin tamamının Türkçe karşılığını oluşturduk.

- Türkçe dışında yapılmış yabancı kaynaklardan ve birçok yabancı sitelerden faydalanarak hazırlamış olduğumuz “Fransızcadaki Deyimsel Belirteçlerin Türkçeye Aktarımı” konusunun dilbilim ve özellikle çeviri çalışmalarında fayda sağlayacağını umuyoruz.

Sonuç olarak toplamda 3078 deyimsel belirteç olduğunu saptadık. Bunlardan 1014'ünü sözlüklerde bulabildik. Bu da yüzde 33'e denk gelir. Karşılığı olmayan yüzde 67'ye denk gelen 2064 deyimsel belirtece ilk defa bu çalışma kapsamında oluşturduk. Son olarak çalışmamızın bu alanda yapılacak olan araştırmalara bir başlangıç oluşturmasını ve uygulamalı çeviri çalışmalarına önemli katkı sağlamasını ümit ediyoruz.

KAYNAKÇA

KİTAPLAR

ALARCOS LLORACH, Emilio, *Gramática de la lengua española*, Espasa-Calpe, Madrid, 1994.

ÁLVAREZ MARTÍNEZ, María Ángeles, *El adverbio*, Arco/Libros, Madrid, 1994

ARRIVE, Michel, *Grammaire du Français Contemporain*, Larousse, Paris, 1964.

ARRIVE, Michel, GADET, François, GALMICHE, Michel, *La grammaire d'aujourd'hui, Guide Alphabétique de Linguistique Française*, Flammarion, Paris, 1986.

AUZOU, Philippe, *Grammaire et difficultés de la langue française*, Paris: Philippe AUZOU, Paris, 2005.

BANGUOGLU, Tahsin, *Türkçe'nin Grameri*, Türk Dil Kurumu, Ankara, 1991.

BERARD, Evelyne, *Grammaire du Français Niveaux A1/A2 du Cadre Européenne*, Didier, Paris, 2005.

BUYSENS, Eric, *Les Catégories Grammaticales du Français*, Éditions de l'Université de Bruxelles, Bruxelles, 1975.

CADIOT-CUEILLERON, J., FRAYSSINHES, J., KLOTZ, L., LEFEVBRE DU PREY, N., & MONTGOLFIER, J. d.), *Grammaire Niveau Supérieur*, HACHETTE/FLE, Paris, 1993.

CALLAMAND, Monique, *Grammaire vivante du français*, Larousse, Paris, 1987.

CAPELLE, Guy, FREROT, Jean-Louis, *Grammaire de Base*, Hachette, Paris, 1979.

CASARES, Julio, *Introducción a la lexicografía moderna, Revista de Filología Española*, Aneja LII.1969, Madrid, 1950.

CHARAUDEAU, Patrick, *Grammaire du Sens et de l'Expression*, Hachette, Paris, 1992.

CHEVALIER, Jean-Claude, *Grammaire Larousse du Français Contemporain*, Larousse, Paris, 1964.

CHISS, Jean.-Louis, FILLIOLET, Jacques, MAINGUENEAU, Dominique, *Linguistique Française, Communication, Syntaxe, Poétique*, Hachette, Paris, 1992.

COLIN, Jean-Paul, *Dictionnaire des difficultés du français*, Collection Les Usuels, Paris, 2006.

CORPAS PASTOR, Gloria, *Manual de fraseología española*, Gredos, Madrid, 1996.

DAUMAS, Micheline, LAGANE, René, *Comment apprendre le vocabulaire 1,2,3*, Larousse, Paris, 1980.

DE GIOIA, Michele, *Avverbi idiomatici dell'italiano*, Analisi lessico-grammaticale, L'Harmattan Italia, Italia, Torino, 2001.

DELATOUR, Yvonne, JENNEPINE, Dominique, *Grammaire du Français*, Hachette FLE, Paris, 1991.

DESCOTES-GENON, Christiane, MORSEL, Maria-Hélène, RICHOU, Claude, *L'Exercicier, Manuel d'expression française*, Presses Universitaires de Grenoble, Paris, 2005.

DUBOIS, Jean, *Grammaire structurale du français: la phrase et les transformations*, Librairie Larousse, Paris, 1969.

DUBOIS, Jean, LAGANE, René, *Grammaire*. Bordas: Larousse, Bordas, 1995.

DUBOIS, Jean, LAGANE, René, *La nouvelle Grammaire du Français*, Larousse, Paris, 1973.

DUBOIS, Jean, LAGANE, René, *La nouvelle grammaire du français*, Cahiers Pierre Larousse, Paris, 1989.

EDISKUN, Haydar, *Türk Dilbilgisi*, Remzi Kitabevi, İstanbul, 1992.

GENCAN, Tahir-Necat, *Dilbilgisi*, TDK, Ankara, 1979.

GOUGENHEIM, Georges, MICHÉA, René, RIVENC, Paul, SAUVAGEAUT, Aurélien, *Elaboration du Français Fondamental*, Paris: Didier, Paris, 1964.

GREVISSE, Maurice, *Le Bon Usage*, Duculot, Bruxelles, 1980.

GREVISSE, Maurice, *Précis de grammaire*, Duculot, Louvain-la-neuve, 1994.

GREVISSE, Maurice, GOOSSE, André, *Nouvelle grammaire française. Applications*, Duculot, Paris-Gembloux, Bruxelles, 1982.

GROSS, Gaston, *Les expressions figées en français*, Ophrys, Paris, 1996b.

GROSS, Maurice, *Grammaire transformationnelle du français, voll 3, Syntaxe de l'adverbe*, Asstril, Paris, 1986a.

GROSS, Maurice, *Grammaire transformationnelle du français. 3. Syntaxe de l'adverbe*, ASSTRIL, Michigan, 1986.

GRUNENWALD, Joseph, MITTERAND, Henri, *Itinéraire grammatical*, Nathan, Paris, 1975.

GUIMIER, Claude, *Les adverbes du français*, Ophrys, Paris, 1996.

GUIMIER, Claude, *Les adverbes du français. Le cas des adverbes en -ment*, Ophrys, L'essentiel français, Paris, 2000.

JENNEPIN, Dominique, DELATOUR, Yvonne, CAQUINEAU-GÜNDÜZ, Marie-Pierre, LESAGE-LANGOT, Françoise, *Les Exercices de Grammaire, Niveau B1*, Hachette, Français Langue Etrangère, Paris, 2005.

- KIRAN, Ayşe, & KORKUT, Ece, *Fransızca Sözcük Bilgisi*, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2011.
- KORKMAZ, Prof. Dr. Zeynep, *Türkiye Türkçesi Grameri Şekil Bilgisi*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara, 2009.
- KÖSE, Dr. Öğr. Üyesi Bayram, *Türkçe Açıklamalı Fransızca Dilbilgisi*, Kurmay Kitap Yayın Dağıtımı, Ankara, 2012.
- LAGANE, René, *Difficultés Grammaticales*, Larousse, Paris, 2001.
- MAUFFREY, Annick, COHEN, Isdey, *Grammaire français*, Hachette, Paris, 1987.
- MAUGER, Gaston, *Grammaire pratique du français d'aujourd'hui*, Hachette, Paris, 1968.
- MAUGER, Georges, *Grammaire Pratique du Français d'Aujourd'hui. Langue Parlée, Langue Écrite*, Librairie Hachette, Paris, 1968.
- MIQUEL, Claire, *Vocabulaire Progressif du Français, Niveau Débutant*, Clé International, Paris, 2002.
- MITTERAND, Henri, GRUNENWALD, Joseph, ÉGÉA, Fernand, *Nouvel itinéraire grammatical, 3e, grammaire française, vocabulaire et expression*, Nathan, Paris, 1980.
- MOLINIER, Christian, LEVRIER, Françoise, *Grammaire des adverbs. Description des formes en -ment*, Droz, Genève-Paris, 2000.
- MOLINIER, Christian, & LEVRIER, Françoise, *Grammaire des adverbs, description des formes en -ment*, Librairie Droz, Genève-Paris, 2000.
- MORDRUP, Ole, *Une analyse non-transformationnelle des adverbs en -ment*, Revue romane, numéro spécial, Copenhague, 1976.
- MOUNIN, Georges, *Les problèmes linguistiques de la traduction*, Gallimard, Paris, 1963.
- OBADIA, Maurice., RAUSCH, Alain, BILLON, Jean-Luc, GABORIEAU, Hubert, *Grammaire et pratique de la langue 3e.*, Hachette, Paris, 1980.
- ÖZDİN, Derya, *Türkçe Açıklamalı Fransızca Dilbilgisi*, Gökçe Kitabevi, Ankara, 2009.
- PENADÉS MARTÍNEZ, Inmaculada, *La enseñanza de las unidades fraseológicas*, Arco Libros, Madrid, 1999.
- PETIOT, Geneviève, *Grammaire et linguistique*, Armand Colin, Paris, 2000.
- POLAT, Doç, Dr. Yusuf, *Her Yönüyle Fransızca Dilbilgisi*, Kurmay Kitabevi, Ankara, 2010.
- ROULET, Eddy, *Théories Grammaticales, Descriptions et Enseignement des Langues*, Editions Labor, Bruxelles, 1972.

SABOURIN, Conrad, CHANDIOUX, John, *L'adverbe français : essai de catégorisation, Documents de linguistique quantitative*, Diffusion A. Leson, Paris, 1977.

SCMITT, Roger, FILBERT, Pierre, *Vocabulaire et Style*, Nathan, Paris, 1967.

SELLAMI, Abdelmalek & CHABBI, Abdelkerim, *Grammaire Française*, Cérès Editions, Tunis, 1994.

SİĞIRCI, Prof. Dr. İlhami, GÜNAY, Prof. Dr. Veli Doğan, *Fransızca İlgeç ve Bağlaçları Kullanma Kılavuzu*, 5. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2020.

SİĞIRCI, Prof. Dr. İlhami, GÜNAY, Prof. Dr. Veli Doğan, *Fransızca Tümce Kuruluş Biçimleri Çeviri Yöntemleri*, 5. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2019.

SİĞIRCI, Prof. Dr. İlhami, *Fransızca Çeviri Kılavuzu*, 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2020.

SİĞIRCI, Prof. Dr. İlhami, *Göstergebilim Uygulamaları*, 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2017.

SOUCHÉ, Aime, *La Grammaire Nouvelle et Le Français*, Fernand Nathan, Paris, 1950.

THIRY, Paul, DIDIER, Jean-Jacques, MOREAU, Philippe, SERON, Michel, *Vocabulaire français*, De Boeck Diculot., Bruxelles, 2003.

TRYPUCKO, Jozef, *Le pluriel dans les locutions adverbiales de temps et de lieu en Slave*, A.- B. Lundequistska; Wiesbaden, Otto Harrassowitz, Uppsala, 1952.

WAGNER, Robert Léon, PINCHON, Jacqueline, *Grammaire du Français*, Hachette, Paris, 1991.

WAGNER, Robert-Léon, PINCHON, Jacqueline, *Grammaire du français classique et moderne*, Hachette, Paris, 1991.

ZULUAGA, Alberto, *Introducción al estudio de las expresiones fijas*, Almanyá: Frankfurt a.M. : P.D. Lang, Tübingen, 1980.

TEZ

- GUITART, Català Dolors, *Les Adverbes Composés Approches contrastives en linguistique appliquée*, Thèse de doctorat, Département de Philologie Français et Romaine Université Autonome de Barcelone, Barcelona, 2003.
- HOLECKOVÁ, Magdaléna, *Locuciones Adverbiales El Espanol*, *Magisterská diplomová práce*, Masarykova univerzita v Brně, Brno, Moravia, 2007.
- NAEGELI-FRUTSCHI, Urs, *Les adverbes de phrase : leur définition et emploi en français contemporain*, Thèse de doctorat, L'université de Zürich, Zürich, 1998.

- SEZER, Önder, *Türkiye Türkçesi Ağzlarında Zarflar ve Zarf Yapımı*, Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar, 2006.

MAKALELER

- AKALIN, Rahman, "Akademik Çeviri Eğitimi Açısından Çeviri Edinci Kavramı ve İçerimleri", *Diyalog*, 2016, s.56-65.
- ANDRIENIERENANA, Clément Luc, "Problèmes de traduction des expressions figées : un exemple bilingue français-malgache-français. *La traduction: diversité linguistique et pratiques courantes*", *Série linguistique 11*, 2000, s.77-85.
- ARMBRECHT, Constanze, "Les structures argumentatives de la locution adverbiale polyvalente jusqu'à un certain point" *Open Edition Journals*, 2011, s.1-35.
- BLANCO, Xavier, "Regroupements sémantiques dans un dictionnaire d'adverbes composés en espagnol", *Lingvisticæ Investigationes 24 : 2*, Amsterdam / Philadelphia : John Benjamins, 2001b, s.167-182.
- BLUMENTHAL, Peter, "Classement des adverbes : Pas la Couleur, rien que la nuance? Langue française 88", *Larousse*, Paris, 1990, s.41-50.
- CATALÀ, Dolors, "Una classe d'adverbs compostos del català", *Cuadernos de Filologia, Anejo XLIV, Universitat de València*, 2002, s.47-58.
- CATALÀ, Dolors, MELLADO, Matías, "La détermination dans des adverbes et verbes composés en français et en espagnol" *Lingvisticæ Investigationes XI : 2 Amsterdam/Philadelphia : John Benjamins*, 2001, s.129-150.
- DE GIOIA, Michele, "Chiaro come il sole a mezzogiorno, Una classe di avverbi idiomatici dell'italiano", *The Linguist 33 : 6, Kempston, Bedford (UK)*, 1994b, s.220-225.
- DE GIOIA, Michele, "Sur quelques comparaisons d'adverbes figés de l'italien et du français", *Lingvisticæ Investigationes XVIII : 1, John Benjamins*, Amsterdam / Philadelphia, 1994a, s.89-120.
- DE GIOIA, Michele, "Les adverbes composés. Index bilingue français-italien, Rapport Technique du LADL 48", *Université Paris 7*, Paris, 1995.
- GARCÍA TEJERA, Maria del Carmen, "El adverbio en la tradición gramatical española", *Gades 12*, 1984, s.183-206.
- GARCÍA-PAGE, Mario, "Expressions figées et antonymie en espagnol contemporain", *Cahiers de lexicologie 74*, 1999a, s.79-97.
- GNAMIAN, Bi Eric Arnaud, "L'adverbe ou La Locution Adverbiale : Etude Taxinomique", *Maître-Assistant au Département des Arts et Lettres Section des Lettres Modernes Ecole Normale Supérieure d'Abidjan*, 2018, s.1-11.

- GREZKA, Aude, "La base de données figement; Lexiques, dictionnaires informatique (LDI)" *Neophilologie-Vol 23*, 2011, s.18-28.
- GROSS, Maurice, "Lexique-grammaire et adverbess :deux exemples", *Revue Québécoise de linguistique*, vol. 15:2, Montréal, 1986b, s.299-311.
- GROSS, Maurice, "Sur les déterminants dans les expressions figées", *Paris Langages 79, Larousse*, Paris, 1985, s.89-117.
- GROSS, Maurice, "Une classification des phrases figées du français", *Revue Québécoise de Linguistique*, vol 11:2,UQAM, Montréal, 1982, s.151-185.
- GROSS, Maurice, "Une famille d'adverbess figés: les constructions comparatives en comme" *Revue Québécoise de Linguistique*, vol 13:2, UQAM, Montréal, 1984, s.237-269.
- GROSS, Maurice, "Une famille d'adverbess figés: les constructions comparatives en comme", *Revue Québécoise de Linguistique*, vol 13:2,UQAM, Montréal, 1984b, s.237-269.
- GURILLO, Leonor Ruiz, "Relaciones Categoriass De Las Locuciones Adverbiales", *Contextos, XV / 29-30*, 1997, s.19-31.
- MOGORRÓN HUERTA, Pedro, "Les expressions figées des verbes ser et estar suivies de Prép X", *Lingvisticae Investigaciones XX:1, John Benjamins*, Amsterdam/Philadelphia, 1996, s.3-31.
- MOLINIER, Christian, "Les compléments adverbiaux du français de type avec N", *Lingvisticae Investigaciones XV : 1, John Benjamins*, Amsterdam/Philadelphia, 1991, s.115-140.
- NEF, Frédéric, "Problèmes de classification des adverbess d'un point de vue logique", *Langue française No.88, classification des adverbs, Larousse*, Paris, 1990, s.51-59.
- NOLKE, Henning, "Les adverbiaux contextuels : problèmes de classification", *Langue française 88, Larousse*, Paris, 1990a, s.12-27.
- PODZIMKOVÁ, Andrea, "Les adverbess et les locutions adverbiales dans la presse française", *Digitální knihovna Západočeské univerzity v Plzni*, 2013, s.4-45.
- SCHLYTER, Suzanne, "Une hiérarchie d'adverbess en français" *Recherches Linguistiques*, 1, 1972, s.139-158.
- SCHNEDECKER, Catherine, "La Locution adverbiale d'une certaine manière entremodification verbale et modalité: étude synchronique", *Revue Romane 43(2)*, 2008, s.187-216.
- SILBERZTEIN, Max, "Traitement des expressions figées avec INTEX. *Lingvisticae Investigaciones XI 2*", *John Benjamins*, Amsterdam/Philadelphia, 1998/1999, s.425-449.
- VAGUER, Céline, "Locutions prépositionnelles en "sous": classement syntaxique, ressources lexicales, traduction automatique", <http://hal.archives-ouvertes.fr/hal-00980203>, 2014, s.44-71.

SÖZLÜKLER

- AĞILDERE, Suna Timur, *Fransızca-Türkçe Deyimler Sözlüğü*, Pegem Akademi, Ankara, 2011.
- BARRÉ, Louis, *Dictionnaire de l'Académie française huitième édition*, 1932-1935.
- BELLETANTE, Bernard, *Dictionnaire de la Bourse et des marchés*, Paris: Hatier, Paris, 1996.
- BESCHERELLE, Louis-Nicolas, *Dictionnaire national, ou dictionnaire universel de la langue française*, Garnier frères, Paris, 1856.
- GOUGENHEIM, Georges, *Dictionnaire Fondamental*, Didier, Paris, 1977.
- KOCABAY, Yalçın, *Türkçe-Fransızca Büyük Sözlük*, Tisa Matbaacılık, Ankara 1991.
- LITTRÉ, Émile, *Dictionnaire de la langue française*, Hachette, Paris, 1872-1877.
- ÖYLEK, Ahmet, *Dictionnaire De Traduction Çeviri Sözlüğü Fransızca-Türkçe Türkçe-Fransızca*, Pelikan Yayınevi, Ankara, 2006.
- REY, Alain, *Dictionnaire historique de la langue française*, NATHAN, Paris, 2011.
- REY, Alain, *Dictionnaire le robert micro*, Collectif, Paris, 2018.
- RIVAROL, Antoine de, *Dictionnaire classique de la langue française*, 1827.
- SARAÇ, Tahsin, *Büyük Fransızca Türkçe Sözlük*, Can Sanat Yayınları, İstanbul, 2009.
- THOMAS, Adolphe Victo, *Dictionnaire des Difficultés de la Langue Française*, Librairie Larousse, Paris, 1971.
- THOMAS, Adolphe Victo, *Dictionnaire des difficultés de la langue française*, Paris: Larousse-Bordas, Paris, 1971.

ÇEVİRİMİÇİ KAYNAKLAR

- Les différents types d'adverbs français, <https://francais.lingolia.com/fr/grammaire/les-adverbes/les-differents-types-dadverbes>
- Locution adverbiale définitions, <https://fr.glosbe.com/fr/fr/locution%20adverbiale>
- Zarflar nedir? Zarflar Konu Anlatımı, <https://www.turkdilbilgisi.com/sozcuk-turleri/zarflar-konu-anlatimi.html>
- Les locution adverbiales, <https://www.jerevise.fr/locution-adverbiale.html>

- Locution Adverbiale, <https://www.linternaute.fr/dictionnaire/fr/type/locution-adverbiale/1/>
- Adverbs et locutions adverbiales, http://ekladata.com/DN_UpCBFMIS7RMI3kd4YNeDhwZk /Adverbes-et-locutions-adverbiales.pdf, 2015, s.1-2.
- <http://www.weblettres.net/blogs/uploads/p/Philomene/33863.pdf>
- Wieslaw Banys, “Neophilologica volume 23”, http://www.sbc.org.pl/Content/59634/neophilologica_23.pdf, 2011, s.1-294.
- Locution Adverbiale, www.fr.wiktionary.org/wiki/categories/locutions-adverbiales-en-français.
- www.larousse.fr/dictionnaires/francais
- French-English Dictionary, www.wordreference.com/fren/
- İngilizce öğrenmek için kaynaklar, <https://www.ef.com.tr/ingilizce-ogreniyorum/ingilizce-gramer/gorus-ve-yorum-zarflari/>.
- Zarflar nedir? Zarflar Konu Anlatımı, <https://www.turkdilbilgisi.com/zarflar>, 2013.
- The multilingual dictionary tureng, www.tureng.com/tr/fransizca-ingilizce.
- Fransızca Sözlük, www.fransizcasozluk.net/
- Zarflar Türler, Özellikleri, https://www.turkedebiyati.org/sozcuk_turleri/zarflar.html, 2007.
- Les Adverbs, www.famillefutee.com, s.1-2.

EK

Aşağıdaki çizelgede sadece Türkçe kaynaklarda karşılığı olan 1014 tane Fransızcadaki deyimsel belirteci, Yüksek Lisans tezimize ek sunuyoruz. Çünkü tezimizin içeriğinde bulunan örneklere bu çizelgedeki deyimsel belirteçlerden de yer verdik.

A

FRANSIZCA DEYİMSSEL BELİRTEÇLER	TÜRKÇEYE ÇEVİRİSİ
À (la) discrétion	İstenildiği kadar, canının istediği kadar.
À (tout) jamais; Pour jamais; À jamais	Sonsuzluğa dek, ölünceye dek, ebediyen.
À bâtons rompus	Dereden tepeden, daldan dala konarak, damdan çardağa atlayarak, konudan konuya geçerek, temcit pilavı gibi, bıkıtırırcasına yinelenen (söz).
À beaucoup près	-den daha uzak, daha çok ister.
À belles dents	İştahla, <i>mec.</i> vahşice, vahşi bir şekilde 3.Güçlü bir şekilde.
À bientôt	Haydi, hoşça kalın; şimdilik Allah'a ısmarladık.
À biste de nas	Göz kararıyla, şöyle bir bakışta, üstünkörü, yüzeysel olarak.
À blanc	Beyaz oluncaya kadar, akkor haline gelinceye kadar.
À blanc estoc	Kökünden keserek, dibinden keserek.
À bon compte	Ucuz atlatarak, pek zarar görmeden, ucuza, uygun bir fiyata, hesaba uygun, keseye uygun.
À bon droit	Haklı olarak.
À bon escient	İyice düşünüp taşındıktan sonra, iyice düşünüp taşınarak, bile bile, bilinçli olarak, bilerek, yerinde, zamanında.
À bon marché	Ucuz, ucuza, <i>mec.</i> zarar görmeden, en az zararla.
À bon port	İyi; tam sırasında, uygun zamanda, sağ salim olarak, sağ ve esenlikle.
À bonnes enseignes	Garantili, iyi niyetli olduğu saptandıktan sonra.
À bord	Gemide.
À bouchon	Yüzü koyun, dört ayak üstünde, tıkaç, tapa, şişe kapağı, sırt üstü.

À boule vue	Çabucak, hemen, hızla, süratle, yasımasıyla, bilerek, bile bile, bilinçli olarak, büyük bir istekle, can atarcasına.
À bout de bras	Güçlkle, yardım almadan, zor bela, bir durumu korumak veya sağlamlaştırmak için mümkün olan her şeyi yaparak.
À bout portant	Çok yakından (ateş etmek), burnun dibinden (ateş etmek); namlu nerdeyse hedefe degecek biçimde, yakın mesafede.
À bras ouverts	Candan, içten, yürekten, canı gönülden.
À bras raccourci(s)	Büyük bir şiddetle, hışımla, bütün gücü ile, var gücüyle, kuvvetiyle.
À bride abattue, À tout bride	Dolu dizgin, son süratle, büyük bir hızla, fişek gibi, son hızla, çok hızlı bir biçimde.
À ce compte, À ce compte-là	Bu hesapla, böyle düşünöldüğünde, bu şartlarda, bu şekilde düşünöldüğünde.
À ce moment,	O anda, o sırada.
À ce moment-là	Şu anda, tkz. bu durumda.
À ce qu'on dit	Söylenenlere bakılırsa.
À cent lieues à la ronde	Uzakta; çok uzaklardan.
À cet effet	Bu amaçla, bu amaç doğrultusunda, bunun için, buna göre.
À cet égard	Bu bakımdan, bu açıdan, bu yönden.
À cette heure	Şu anda, şimdi.
À charge de	-koşuluyla, -şartıyla.
À chaux et à sable	(bâtir à chaux et à sable, bâtir à chaux et à ciment) çok sağlam yapmak, demir gibi sapa sağlam yapmak, (être bâti à chaux et à sable, à chaux et à ciment) çok sağlam bir bünyesi olmak, demir gibi güçlü kuvvetli olmak.
À ciel ouvert	Açık havada veya üstü açık bir yerde,ulu orta, açıkça, saklamadan gizlemeden, güpegündüz, gündüz gözüyle.
À cœur joie	Doyasıya, istediğı kadar.
À cœur ouvert	hek. kalp açılarak yapılan, açık kalp, içtenlikle, açık yüreklilikle.
À contrecœur, À contre-cœur	İstemeyerek, istemeye istemeye, zoraki, kerhen.
À contre-courant, À contrecourant	Akıntıya karşı.

À contre-fil	Akıntıya karşı, tersine, ters yönden.
À contre-jour	Arkasını ışığa vererek, ışığı arkaya alarak, ışığa arkasını dönerek, aydınlığa karşı.
À contre-pied	Tersine, aksine.
À contre-poil	<i>tkz.</i> Tersine, ters yöne.
À contre-saison	Mevsim dışında, mevsimsiz.
À contresens	Fransız Karayolu Kanunu'nda ve Belçika'da olduğu gibi, araçların trafik yönünün tersi yönünde, doğal anlamının aksine bir anlamda.
À contre-sens,	Bir kumaşın ters yönü, ters tarafı, bir sözün ters anlaşılması, yanlış yorumlanması, karşıt anlam.
À contretemps	Zamansız, mevsimsiz, yersiz, olmayacak bir zamanda.
À contre-voie	Ters yoldan.
À cor et à cri	Gürültü patırtı ile, bağırıp çağırarak, ısrarla, haykıra haykıra, davul zurna ile.
À corps perdu	Neye mal olursa olsun, her şeyi hatta ölümü de göse alarak, kendinden geçercesine, bütün varlığıyla, şiddet ve acele ile.
À côté	Yanda, yakında, yanına, yakınına, yandaki, ek olarak, yakında, şuracıkta.
À couilles rabattues	Durmaksızın, durmadan, hızla, tam gaz.
À coup sûr	Kuşkusuz, muhakkak ki, hiç şüphesiz, tartışmasız olarak, kesinlikle.
À coups de serpe	Kaba, kabaca; kaba görünümlü, kaba çizgili.
À court terme	Kısa vadeli, kısa vadede.
À couteaux tirés	Kanlı bıçaklı, şiddetli bir şekilde, birisi ile büyük düşmanlıkta.
À crédit	Krediyle, taksitle.
À croupeton(s)	Çömelmiş olarak, çömelerek.
À cru	Çıplak toprağa dayandırarak, temele oturtmadan, çıplak, yularsız eyersiz olarak.
À dache	Sonsuza dek, ömür boyu, <i>ünl.</i> cehenneme! cehennem olsun! Allah kahretsin! ,çok uzakta, cehennemin dibine.
À date	Şimdiye kadar.
À découvert	Açıktaki, korunmasız, açıkça, dobra dobra, saklısı gizlisi olmadan, açık, açıktan.

À demeure	Sürekli olarak, sabit olarak.
À demi	Yarım, yarıya kadar, yarısına kadar, yarı yarıya.
À demi-mot	Gerisini söylemeye gerek kalmadan, leb demeden.
À demi-voix	Düşük sesle konuşarak.
À dépêche-compagnon	(<i>nadiren</i>) Tez elden ve üstün körü.
À des lieues à la ronde	Uzakta; çok uzaklardan.
À dessein	Kasten, mahsus, bile bile, tasarlayarak, bile bile.
À destination de	-e doğru, yönüne doğru, -e gidecek.
À deux	İki kişiyle.
À deux doigts	Yakınında, yanında.
À deux mains	İki elle, her iki elle.
À dire vrai	Doğrusunu isterseniz, gerçeği söylemek gerekirse.
À discrétion	İstenildiği kadar, canının istediği kadar, istediği gibi.
À distance	Uzakta, uzaktan. Aradan zaman geçince.
À dix lieues à la ronde	Uzakta; çok uzaklarda.
À domicile	Kendi evinde, oturduğu yerde, evde.
À donf	Derinliğine, tamamıyla; en yüksek hızda, en çok.
À double tour	Sımsıkı, sıkıca (kilitleme, sürgüleme, kilitteki anahtarı iki kez çevirerek).
À droite	Sağda, sağdan, <i>ask.</i> sağa çark; sağa dön.
À droite et à gauche	Sağda solda, şurda burada, orada burada, her yerde.
À égalité de force(s)	Adaletli, hakkaniyetli.
À faux	Haksız olarak, haksız yere.
À feu d'argent	Çok pahalı, ateş pahası, altın fiyatına, yanına varılmaz.
À feu et à sang	Kanlı ateşli; savaşın bütün vahşeti, tüm zulümlerin kurbanı; savaştan şiddetten harap.
À fleur d'eau	Su seviyesinde, yüzeysel aynı hizada.
À fleur de	Sırasında, hizasında, yüzeyinde, sathında.

À fleur de corde	<i>spor., esk.</i> az kalsın, neredeyse,büyük incelikle, titizlikle.
À fleur de peau	Derinin altında, yapmacık sahte, <i>mec.</i> üstünkörü, <i>mec.</i> aşırı hassas.
À fleurets mouchetès	<i>mec.</i> acıtma niyeti olmadan.
À flocons	Pul şeklinde.
À flot	Su üstünde, su içinde; denizde; havada; dolaşmakta; yüzerek; yüzmekte.
À flots, À grand flots	Bol, su gibi, sel gibi, çok.
À foison	Bol bol, çok, istemediğin kadar, tümen tümen, yüzlerce, sürüyle, çok sayıda, pek çok.
À fond	Derinliğine; tamamıyla, büsbütün.
À fond de train	Bütün hızıyla, tek saniye yitirmeden, dolu dizgin, dörtnala, son hızla.
À fond la caisse	<i>tkz.(taşıt)</i> Fişek gibi, son süratle, son hızla, büyük hızla, çok hızlı, çok hızlı bir biçimde.
À fond les ballons	Hızla, tam gaz, maksimum hızda, son hızda.
À force	Aradan zaman geçtikçe, çabalaya çabalaya.
À force de bras	Silah zoruyla.
À force de rames	Var gücüyle, kuvvetle kürek çekerek.
À force égale(s)	Adaletli, hakkaniyetli.
À force ouverte	Silahlı olarak.
A fortiori	Haydi haydi, üstelik.
À fortiori	Ziyade, daha ziyade, daha güçlü bit nedenle.
À front renversé	<i>ask.</i> Düşman topraklarının gerisinde (<i>savaşırken</i>).
À fur et à mesure	Gitgide, gittikçe, aradan zaman geçtikçe.
À genoux	Diz üstü, diz çökerek.
A giorno	<i>İt.</i> Gündüz gibi.
À gogo	<i>tkz.</i> Bol bol, istemediğin kadar, sürüsüne bereket.
À grand eau	Bol suyla.

À grand échelle	Doğal büyüklükte, geniş ölçüde, <i>astrofiz.</i> büyük boyutta, büyük ölçüde, çaplı, büyük çaplı, büyük çapta, <i>fiz.ist.</i> mezoskopik ve mikroskopik ölçeklerinin aksine her zamanki boyutunda.
A grand frais	<i>eko.</i> Çok, büyük ölçüde harcama yaparak.
À grand pas	söz. Uzun adımlarla, geniş adımlarla, <i>mec.</i> hızlı, hızla, başarıya götüren basamakları hızla geçerek; başarmak üzereyken .
À grand prix	Büyük güçlüklerle, çok güçlük çekerek, güçlükle
À grand'peine	<i>esk.</i> Birçok zorlukla.
À grands cris	Avazı çıktığı kadar bağırarak, yeri göğü inleterek, yüksek sesle bağırarak.
À gros flocons	Lapa lapa.
À haute voix	Yüksek sesle.
À hue et à dia	Tutarsız ve çelişkili biçimde, her yöne, yönsüz veya zıt yönlerde.
À huis clos	Gizli oturumda, gizli oturum yaparak, bütün kapı ve pencereleri kapatarak, gizlice, biz bize.
À juste titre	Haklı olarak.
À l'abandon	Yüzüstü bırakılmış, bakımsız; metruk.
À l'abri	Güvenlikte, güvenilir yerde.
À l'abri de	<i>mec.</i> -e sığınarak, güvenerek.
À l'accoutumé,e	Alışıldığı gibi, her zamanki gibi, olageldiği gibi.
À l'affût	Pusuda.
À l'air libre	Açık havada, dışarıda; açık havaya, dışarıya.
À l'aise	Başı dinç.
À l'amiable	Gönül hoşluğuyla, karşılıklı anlaşarak, uzlaşarak, dostane.
À l'arraché	Söke söke, zorla, bileğinin gücüyle.
À l'article de la mort	Yaşamın son döneminde, ölmeden önce, ölmek üzereyken, ölüm döşeğinde.
À l'écoute	Dinleme yeri; dinleyerek.
À l'emporte-pièce	Açık açık, dobra dobra, sakınmadan, çekinmeden.
À l'encontre	Ters, buna karşı, bunun aksine.

À l'entour	Yanda yörede, çevrede, etrafta.
À l'envi de	-ile yarışircasına.
À l'étage	Yukarıda, üst katta.
À l'étuvée	Buğulaması yapılmış, buğuda pişirilmiş, haşlama.
À l'exception de	-in dışında, -den başka.
À l'exclusion de	-in dışında,hariç, -den başka.
À l'extérieur	Dışarıda.
À l'heure	Saatte, saat başı, tam vaktinde, tam saatinde.
À l'heure actuelle	Şu anda, şimdi.
À l'heure dite	Söylenilen, kararlaştırılan, belirtilen saatte.
À l'heure qu'il est	Şu anda.
À l'insu de mon plein grè	Kendi özgür iradem dışında.
À l'intention de	-i için; -in onuruna; -in yararına.
À l'intérieur	İçerde.
À l'issue de	-in sonunda, -den çıkarken.
À l'occasion	Durum elverirse, fırsat düştüğünde, fırsat çıktığında.
À l'occasion de	-i dolayısıyla, münasebetiyle.
À l'oeil	<i>hlk.</i> Bedava, para ödmeden, beleş.
À l'oeil nu	Çıplak gözle, görmeye yardımcı olacak hiçbir optik araç kullanmadan.
À l'unanimité	Oy birliğiyle.
À l'unisson	Tam uyuşum içinde; -ile birlik içinde, eş kanı ve düşüncede.
À la 6-4-2, À la six-quatre-deux	<i>tkz.</i> Çabuk, dikkatsizce, kesin bir plan olmadan, hatta kesin olmadan.
À la baïenne	<i>bölg. mut .soymadan, kabuğuyla (patates).</i>
À la barbe	Gözü önünde, yüzüne karşı.
À la belle étoile	Geceleri dışarıda, geceleyin dışarıda,gece açık havada, yıldızların altında,(<i>anlamca yayılıp</i>) evsiz.

À la billebaude	Karmakarışık, düzensiz.
À la bonne	Uygun şekilde, elverişli olarak, müsait biçimde.
À la bonne franquette	<i>tkz.</i> Teklifsizce, dostça, içtenlikle.
À la bouche	<i>mec.</i> Ağzı sulandırarak, ağzı sulanarak.
À la brune	Akşama doğru, sular kararırken.
À la carte	Alakart, alâkart.
À la cavalière	<i>esk.</i> Kavalie olarak.
À la chaude	<i>esk.</i> Derhal, hemen, ilk anda, <i>esk.</i> çevikçe; çeviklikle, canlı bir şekilde, hızla, çabucak.
À la cloche de bois	<i>mec.</i> Başkasına haber vermeden, başkasının bilgisi olmadan, gizlice, perde arkasında, sessizce.
À la colle	<i>hlk.</i> Eşzamanlı olarak.
À la corde	<i>bini.</i> yarış pistinin, hipodrumun yakınında; itiş çizgisinin yakınında.
À la cote	<i>(Gadz'art) argo.</i> Eksiksizce, kusursuzca; evet, hay hay, elbette, tıpatıp, gayet, hiç kusur olmadan.
À la coupe	Kesilerek.
À la crapaudine	<i>mut.</i> Güvercin ve bildircin vb.'ni yassılaştırarak ve ızgarada kızartarak özel bir yemek yapma tarzı.
À la Daumont	Dört at koşularak.
À la découverte	Keşfetmek, bulmak amacıyla.
À la dernière minute	Giderayak.
À la descente	İniş sırasında, iniş esnasında, <i>(Senegal'de)</i> işten veya okuldan sonra.
À la différence de	-in tersine.
À la dure	Sertlikle, sert koşullar içinde.
À la faveur de	-den yararlanarak, -in sayesinde.
À la file indienne	Birbiri ardına, hiç yan yana olmadan, tek sıra halinde.
À la fin du jour	<i>(İsviçre'de)</i> Günün sonunda, her şey göz önüne alındığında <i>(muhtemel İngilizce den alıntı).</i>
À la force du poignet	Bilek gücüyle, bileğinin kuvvetiyle.

À la fortune du pot	Allah ne verdiğyse, özel bir hazırlık yapmadan, evde yiyecek olarak ne varsa, teklifsizce.
À la galope	Çok hızlı.
À la grosse	Eski. Kabaca, kabataslak; nezaketsizce.
À la hache	Baltayla, baltayla vurarak, <i>mec.</i> hoyratça, kabaca, haşince, ölçsüzce, incelik olmadan.
À la honte de	Utancıyla.
À la hussarde	Tehevvürle, şiddetle, sertlikle, ölçsüzce, ani bir bereketle, kaba bir biçimde.
À la jambe de bique	(<i>Loren'de</i>) <i>esk.</i> Tek ayakla, sekerek.
À la James	<i>argo.</i> Kendini beğenmiş, düzmece bir şıklık veya efendilik taslayan, övünüp duran.
À la lettre	Harfî harfine, harfiyen, noktası noktasına, olduğu gibi, hiçbir değişiklik yapmadan, kelimenin tam anlamıyla.
À la ligne	<i>tipog.</i> satırbaşı, <i>balık.</i> oltanın ucundaki kancanın yardımıyla
À la limite	Akıl yürütmenin en uç noktasında.
À la louche	<i>mec.</i> Yaklaşık olarak, kabaca, özet olarak; <i>tic.</i> toptan, aşağı yukarı, bol kepçe, çok fazla, üstünkörü, baştan savma, (<i>peynir</i>) kaliteli, nitelikli
À la loupe	<i>mec.</i> Dikkatlice inceleyerek, gözlemleyerek.
À la main	Elinde, elle.
À la maison	Evde, kendi evinde.
À la malheuer	Uğursuz, talihsiz bir şekilde.
À la manœuvre	<i>mec. alay.</i> İş gören, eli işte, etkili, etkin.
À la marge	<i>mec.</i> İkincil, kısmen.
À la masse	<i>argo.</i> Kitleye, kitlesel.
À la merci de	Birinin keyfine, insafına bağlı olarak, birinin yetkisinde, bir şeyin tehdidi altında.
À la merci du vent	<i>den.</i> rüzgarın esintisiyle hafifçe sallanarak.
À la mi-journée	Sabahın sonunda ve ikindinin başında belirsiz bir zamanda.
À la mode	İlgi çeken, gözde, çok tutulan; trendi, sosyetik, revaç; moda, modaya uygun.

À la mode danoise	Evlenmeden, romantik bir ilişkiden bahsederken.
À la moderne	Modern tarzı takip eden.
À la moitié de	Ortasında, bir olayın, bir sürecin, bir zaman ayırımının gidişatının ortasında.
À la muette	Dilsizler gibi, tek söz söylemeksizin, işaretle.
À la nage	Yüzerek.
À la ni vu ni connu j't'embrouille	El altından, gizlice, sahtekarca.
À la one again	<i>argo.</i> doğaçlama; hızlı, çabucak.
À la papa	<i>tkz.</i> Sakin bir biçimde, yavaş yavaş, usul usul, acele etmeden, sorunsuz bir biçimde.
À la paysanne	Köylüler gibi, köylü tarzında, köylüce.
À la pelle	Bol bol, tümen tümen, istemediğin kadar.
À la petite cuiller,ère	Çay kaşığıyla.
À la pièce	Parça başı, çıkardığı işe göre, perakende.
À la pointe	Önde, ilk sırada, ön safhada, alanın en üst seviyesinde.
À la première vue	İlk bakışta, görür görmez.
À la queue leu leu	Birbiri ardından, kuyruk yaparak, peşi sıra, tek sıra halinde, Ali paşa döküntüsü gibi.
À la queue leu-leu	Birbiri arkasına, çil yavrusu gibi, Alipaşa döküntüsü gibi.
À la ramasse, À la rame	<i>argo.</i> uygunsuz, uygun olmayan; olayların ötesine geçerek, (<i>bisiklete binme</i>) <i>spor.</i> düştüğü, düşürüldüğü, asılmadığı veya uzaklaştığı için yarışa ya da sıralamaya çok geç kalmış, <i>dağ.</i> (<i>dağdan aşağıya inmek için</i>) pikap üzerinde kayarak.
À la renverse	Sırt üstü.
À la ronde	Çepeçevre, dolaylarda, etrafta, sırasıyla, herkes sırasıyla, birbiri ardından.
À la sueur de son front	Alnının teriyle.
À la tête de	-in başında.
À la traîne	(<i>kişi</i>) geç kalarak, gecikerek, (<i>bir sıra, grubun</i>) arkada, kuyrukta, en geride, dağınık, karmakarışık, düzensiz, yüzüstü.

À la traverse	Aksi gibi.
À la turque	Türk tarzında, alaturka, türk usulü.
À la va comme je te pousse, À la va-comme-je-te-pousse	Nasıl olursa olsun, rasgele, yontemsiz.
À la va-vite	Alelacele, bir çırpıda, ayaküstü, aceleten, aceleten, şıpınışı, çabucak, hemen, üstünkörü.
À la vie à la mort, À la vie, à la mort	Her zaman, daima.
À la volée	Havada, havadayken, çabucak, şıppadak, hemen, havaya savurarak, avuçla serperek.
À la zob	tkz. Yoğun bir şekilde, yaklaşık veya ihmal edilmiş bir şekilde.
À lèche-doigts	Parmakla tadarak.
À livre ouvert	Rahatça, hiç takılmadan.
À long terme	Uzun vadeli.
À ma connaissance	Bildiğim kadarıyla.
À main armée	Silahlı, elinde silahlı; bir saldırının silahlı kişilerce gerçekleştirilmesi.
À main gauche	Sol tarafta, sol yandan.
À main nue	Eldivensiz.
À main nues	Çıplak elle.
À maintes reprises	Defaatla, tekrar tekrar, sık sık.
À marche forcée	Gücün yürüyüşüyle.
À mauvais escient	Kötüye kullanma, haksız olarak, bilinçsizce.
À même	Düpedüz, doğrudan doğruya.
À mesure	Yavaş yavaş; gitgide, gittikçe.
À mi-(suivi d'un nom)	Ortasında, yarısında.
À mi-corps	Yarı bel, yarı belden; belden yukarı, yarı bele kadar.
À mi-côte	Yarı yolda.
À mi-jambe	Dize kadar, diz boyu.

À minima	Şu deyimlerde geçer: <i>appeler à minima</i> :(cezaı az bulduğunda, savcı tarafında) yargıtaya başvurma, huk. en aza düşürülmüş, en azından üst mahkemeye başvurmada sadece kullanılan terim.
À mi-pente	Orta eğimde.
À moitié	Yarı yarıya, yarı, yarısına kadar.
À mon avis	Bence.
À mon sens	Bana göre, bence.
À mort	Öldüresiye, kıyasıya, sonsuza dek.
À mots couverts	Kapalı bir biçimde, üstü kapalı olarak.
À musse-pot	esk. Gizlice.
À n'en pas finir	Bitmek bilmeyen, sonu olmayan.
À niveau	(<i>demiryolu</i>) demiryolu jargonunda “seviyede, düzeyde” anlamına gelir, yani ne yukarıda ne de altında.
À nu	Çıplak, çıplak olarak, açıkça, olduğu gibi.
À outrance	Son derece, aşırı derecede, çok.
À Pâques ou à la Trinité	Çıkamaz ayın son çarşambası, Tanrı bilir ne zaman; asla, hiçbir zaman, balık kavağa çıkınca, kimbilir ne zaman.
À part soi, moi, toi	Kendi içinde, kendi içimde, kendi kendine, kendi kendime.
À pas de géants	Dev adımlarla, çok çabuk.
À pas de loup	Sessiz adımlarla; kedi avına yaklaşır gibi, sessizce, parmaklarının ucuna basa basa, çok yavaş ve sessizce yürüyerek.
À pas de tortue	Kaplumbağa yürüyüşüyle, çok yavaş.
À pattes	<i>argo</i> . Yaya, yürüyerek, yaya olarak.
À perdre haleine	Soluğu tıkanınca dek, ara vermeden, durmaksızın.
À perpète, À perpette	Yaşam boyu, boyuna.
À perpétuité	[<i>yaşam boyu, ömür boyu</i>] yaşadığı sürece.
À perte	Zararına, ziyanına.
À perte de vue	Göz alabildiğine, uçsuz bucaksız.
À petit feu	<i>mut.</i> yemek pişirirken uzun süre, kısık ateşte, <i>mec.</i> yavaş yavaş.

À petits pas	Küçük adımlarla, yavaş yavaş.
À pied	Yayan, yaya olarak.
À pile ou face	Yazı mı tura mı.
À plaisir	Hayal ürünü olarak, gerçek dışı, nedensiz, hoş bir biçimde, çok, son derece.
À plat	Yatay olarak, düz, düzlemesine, inmiş, sönmüş; boşalmış, bitmiş, iflahı kesilmiş, canı çıkmış.
À plat ventre	Yüzü koyun, yüzüstü.
À plate couture	Tamamıyla adamakıllı.
À plein régime	Harıl harıl.
À plein temps	Tüm gün.
À plein tube	<i>argo. mec.</i> aşırı derecede, pek çok, bol bol, muazzam şekilde.
À pleines mains	Avuç avuç, bol bol, sıkı sıkı, sıkıca (<i>tutmak</i>).
À pleins bords	Bol bol, bolca, çokca.
À pleins poumons	Yürek dolusu, ciğer dolusu.
À plus forte raison	Haydi haydi, evleviyetle; üstelik, daha da, varolan nedene ek olarak.
À plusieurs reprises	Birçok kez, defalarca, birçok kere.
À poignée, Par poignée	Avuç dolusu, bol bol, avuç avuç.
À point nommé	Tam zamanında.
À portée de la main	Elinin altında, elinin erişebileceği yerde.
A posteriori	<i>lat. mant.</i> Sonsal, aposteriori.
À première vue	İlk bakışta, görür görmez.
À prendre et à laisser	Tartışılmaz.
À priori	Tümünden gelimli, önsel, kalbi.
À prix d'or	Çok pahalı, ateş pahasına.
À proportion	Orantılı olarak.
À proportion de	-e oranla.

À propos	Tam zamanında sırası gelmişken.
À proprement parler	Daha doğrusu, açıkcası, açık konuşmak gerekirse, açıkça söylemek gerekirse, doğrusunu söylemek gerekirse.
À quai	Aborda.
À quarte pattes	Emekleyerek.
À ravir	Çok güzel bir şekilde, hayran olunacak kadar, dört dörtlük, mükemmel.
À sec	Susuz.
À ses risques et périls	Her türlü sorumluluğu üstlenerek, her türlü tehlikeyi göze alarak.
À son compte	Kendi hesabına.
À son corps défendant	Karşı koyarak; istemeyerek, gönülsüzce, isteksizce, zoraki.
À suffisance	Yeteri kadar.
À tempérament	Taksitli.
À temps complet	Tam saatinde.
À temps partiel	Yarı zamanlı.
À temps perdu	Boş vaktinde.
À temps plein	Tam gün.
À terme	Vadeli.
À terre	Yere, yerde.
À tombeau ouvert	Ölümüne ararcasına, korkunç bir hızla.
À tort	Haksızca, haksız yere, haksız olarak.
À tort ou à droit	Haklı haksız.
À tort ou à raison	Haklı ya da haksız, ister haklı ister haksız, doğru ya da yanlış.
À tour de bras	Olanca gücüyle, var gücüyle, zor kullanarak, şiddetle.
À tous crins	Gayretli, şiddetli, ateşli, coşkulu, heyecanlı.
À tous les coups, À chaque coup	Her defasında.
À tout casser	Gürültülü ve dikkatsiz bir biçimde.
À tout moment,	Her an, sürekli, durmaksızın, durmamacasına.

À tous moment	
À tout prix	Her ne pahasına olursa olsun.
À tout propos	Her an, boyuna.
À tout risque	Her ne olursa olsun.
À tout venant	Her önüne gelene, herkese, her an, durmadan.
À toute allure	Son hızla.
À toute force	Ne pahasına olursa olsun, mutlaka.
À toute heure	Her an, sürekli olarak.
À toute vitesse	Bütün hızıyla, son hızla.
À toute volée	Mümkün olan tüm gücü vererek, tüm gücüyle.
À toutes jambes	Çok hızlı, olanca hızıyla, son süratle.
À un poil de cul	<i>hlk.</i> Hemen hemen, aşağı yukarı, adeta, az kalsın, handiyse; çok uzak değil.
À vau de route	Aceleyle, dağınık durumda, düzensizlik içinde.
À vau-vent	Yeli arkasına alarak, yelin önüne katılarak, yel nereye sürüklerse oraya.
À vendre	Satılık.
À venir	Gelecek.
À vie	Yaşam boyu, ömür boyunca.
À vif	Çıplak, açıkta.
À visage découvert	Peçesiz, maskesiz, açık yüzle, <i>mec.</i> dobra dobra, sakınmadan.
À vive allure	Dolu dizgin.
À vive gauge	Çok erken.
À voix basse	Alçak sesle.
À voix haute	Yüksek sesle.
À volonté	İstenildiği zaman, istenildiği kadar.
À vrai dire	Doğrusunu isterseniz, gerçeği/doğrusunu söylemek gerekirse.
À vue	Görerek, gözünün önünde, gösterildiğinde.

À vue d’œil	Göz kararıyla, göz yordamıyla, göz göre göre, çarçabuk, çabucak, gözle görülür biçimde, çok açık biçimde.
À vue de nez	İlk bakışta, göz kararıyla, yaklaşık olarak, şöyle bir bakışta, üstünkörü, yüzeysel olarak.
À vue de pays	<i>mec. tkz. esk.</i> temel olarak, ayrıntılara girmeden, ilk bakışta.
Absolument parlant	Genel olarak konuyu yargılamak veya konuşmak, hiçbir ayrıntıya girmeden.
Ainsi soit-il	Demek ki, şu halde.
Après coup	İş olup bittikten sonra, iş işten geçtikten sonra.
Après tout	Nihayet, ne de olsa.
Au bas mot	En aşağı, en azından.
Au bénéfice de	-in yararına.
Au bout du compte, En fin de compte, Tout compte fait	Hasılı, sonunda, yine de.
Au choix	Beğendiği gibi, istediği gibi.
Au compte-gouttes	<i>mec.</i> küçük miktarda ve azar azar; damlalık.
Au coude-à-coude	Başa baş.
Au cours de	Sırasında, esnasında.
Au dedans	İçinde, içerde.
Au dehors	Dışarıdan, dıştan bakılınca.
Au delà	Ötesinde.
Au dernier moment	Giderayak.
Au dernier point	Son derece.
Au double	Fazlasıyla.
Au fin fond	En uzak köşede, en ücra yerde.
Au fond, Dans le fond	Aslında, gerçekte.
Au grand dam de	<i>(birinin, bir şeyin)</i> Zararına, aleyhine.
Au jour le jour	Günü gününe.

Au jugé	Karalamadan; göz kararı ile, yaklaşık olarak.
Au juste	Doğru dürüst, tam olarak, tam tamına, doğrusu.
Au large	Bol bol, ferah ferah, <i>ünl.</i> Açılın! Savulun!
Au lieu d' Au lieu de	<i>(bir şey, birinin)</i> Yerine; hükmünde.
Au lieu que	Oysaki.
Au long, Tout du long, Tout au long	Tamamıyla, eksiksiz olarak veya uzun uzadıya, tüm ayrıntılarıyla; hiçbir şeyi unutmadan.
Au maximum	En çok, en fazla
Au mépris de	Önemsemeksizin, saymaksızın, -e aldırmadan, -i hiçe sayarak, -e karşın.
Au mieux	En iyi biçimde, en iyimser tahminle, olabildiği kadar iyi, olsa olsa; en iyi fiyatla.
Au minimum	Hiç olmazsa.
Au moins	Hiç olmazsa, en azından.
Au noir	Kayıtdışı.
Au nombre de	Arasında.
Au pair	<i>tic.</i> baş başa.
Au pas	Ağır adımlarla, yavaş yavaş, acele etmeden.
Au pas de course	Koşar adımla.
Au passage	Geçerken; ayaküstü.
Au petit jour	Gün ağarırken.
Au petit pied	Kısaca, özet olarak; daha küçük ölçüde
Au pied de la lettre	Harfi harfine, harfiyen, noktası noktasına, olduğu gibi, kelimenin tam manasıyla.
Au pied levé	Hazırlıksız, vakit bulamadan, çarçabuk.
Au plus	Olsa olsa, en çok, en fazla.
Au premier abord	İlk bakışta, hemen
Au premier chef	Son derece.

Au premier coup d'oeil	İlk bakışta
Au premier jour	En yakın zamanda.
Au prix fort	Çok yüksek fiyata.
Au profit de	Yararına.
Au propre comme au figuré	Kelimenin tam anlamıyla ve mecaz olarak.
Au reste, Du reste	Zaten, üstelik, hem zaten; bununla birlikte, esk. bir diğer bakış açısına göre.
Au résumé	Özetle, sözün kısası.
Au saut du lit	Yataktan kalkınca, yataktan kalkar kalkmaz, gözünün çapağını silmeden, uyanır uyanmaz.
Au sens étroit	Dar anlamda.
Au sens figuré	Mecazi manayla, betilenmiş anlamıyla.
Au sens large	Ayrıntılı olarak, geniş anlamda.
Au sens propre	Sözlük anlamıyla, gerçek anlamda.
Au suprême degré	En yüksek aşamada.
Au surplus	Bununla birlikte; üstelik, ayrıca.
Au téléphone	Telefonda.
Au total	Sonuç olarak; topu topu, topyekün
Au travers	Ortasında, ortasından; arasında, arasından.
Au vol	Havada, havadayken, uçarken, hemen, anında, çabucak.
Aussi bien	Zaten, esasen.
Aussi-tôt que	esk. En kısa sürede.
Aussitôt que possible, Dès que possible	Mümkün olan en kısa sürede, elverir vermez, mümkün olur olmaz, hemen, derhal.
Autant qu'on sache	Bildiği kadarıyla.
Autant que je sache	Bildiğim kadarıyla.
Autant que possible	Mümkün mertebe, elverdiğince, elden geldiği kadar.

Autant....autant	Ne kadar.....ise , o kadar.....
Autre part	Başka bir yer, başka bir yerde.
Autrement dit	Başka bir deyişle.
Aux bons soins de	(mektuplarda) -eliyle, aracıyla, vasıtasıyla.
Aux quatre coins	Dört bir yandan.
Aux quatre vents	Her yere, her yerde, yedi iklim dört bucakta.
Aux trois quarts	Hemen hemen tam, tümü, adam akıllı.
Aux troussees de	İzinde, peşinde.
Aux yeux de quelqu'un	-in gözünde, nazarında.
Avant l'heure	Vaktinden önce, vakitsiz, erken; genç yaşta.
Avant longtemps	Çok geçmeden.
Avant peu	Çok geçmeden, az sonra, çok yakında, kısa süre sonra.
Avant tout	Her şeyden önce.
Avant toutes choses	Öncelikle.
Avec pertes et fracas	tkz. alay. anıyla, şanıyla, davullu zurnalı; herkese ders olacak biçimde.

B

Baïonnette au canon	ünl.Süngü tak! , süngü takmış olarak.
Beaucoup de bruit pour rien	Kuru gürültü, dağ fare doğurdu.
Bec et ongles	(avoir fiiliyle kullanılır) kendini savunmasını bilmek, dişli tırnaklı olmak.
Bel et bien	Tam olarak, iyice, adam akıllı, gerçekten, hiç şüphesiz.
Bien fait	Aferin.
Bon gré mal gré	İster istemez, zorla, istemeye istemeye, mecburen, elinde olmadan.
Bona fide	İyi niyetle.

Bouché bée	Ağız sıkı; ağız açık.
Bout à bout	Uc uca.
Bras dessus bras dessous, Bras dessus, bras dessous	Kol kola.
Brin (un)	Biraz.
But à but	Berabere.

C

C'est clair	<i>mec.</i> Açık, şüphe yok.
Cahin caha	<i>tkz.</i> İyi kötü, şöyle böyle; bata çıka, düşe kalka.
Ce faisant	Sadece söylenenleri yaparken, bunu yaparken; bununla birlikte.
Ce nonobstant	Bununla birlikte, mamafih.
Ce semble	<i>esk.</i> görüldüğü gibi, görüldüğü kadarıyla, (<i>ce me semble: bana göre</i>).
Ceci dit	Bunu söyledikten sonra.
Cela dit	Bunun üzerine.
Cent et cent fois	Defalarca.
Cent pour cent	Yüzde yüz, tamamıyla, katıksız, eksiksiz.
Chapeau bas	Büyük bir saygıyla ve hayranlıkla.
Chemin faisant, En route, En cours de route	Yolda, yolculukta, yolculuk sırasında, gezi sırasında, yol boyunca, yolculuk boyunca.
Chez soi, nous	Sen de, biz de.
Ci devant	Yukarıdaki.
Ci-après	Bundan sonra, bu bölümden sonra, ötede.
Ci-dessus	Üstte, yukarıda.
Clopin-clopant	Topallayarak, aksayarak, <i>mec.</i> şöyle böyle, iç güveyisinden halıca.

Comme l'accoutumée	à	Her zamanki gibi.
Comme as, Comme cela, Comme ça		Bu şekilde, bu biçimde, böyle; böylece, öyleyse; demek, sebepsiz, açıklama olmadan.
Comme ci comme ça, Comme ci, comme ça		Şöyle böyle, idare eder.
Comme d'habitude		Her zaman olduğu gibi, alışıldığı gibi.
Comme de juste		Olması gerektiği gibi; haklı olarak; doğal olarak, tabii olarak, tabiatıyla.
Comme il faut		Olması gerektiği gibi, uygun bir biçimde, nasıl gerekiyorsa öyle, yakışık alacak biçimde, iyi, eksiksiz, seçkin, nitelikli, düzgün, kusursuz, uygun şekilde, doğru dürüst.
Comme larrons en foire	en	(<i>s'entendre filiyle kullanılır</i>) iki ahbap çavuş gibi anlaşılmak.
Comme marée en carême	en	Tam zamanında, hızır gibi.
Comme enchantement	par	Hiç beklenmedik bir biçimde, mucize gibi.
Comme qui dirait		<i>tkz.</i> gibi, sanki, adeta, tıpkı.
Comme tout		Çok, pek; son derecede.
Comme un sourd		Bağırarak, çağırarak.
Contre vent et marée		Her engeli aşarak.
Contre vents et marées		Tüm engellere karşı.
Coram populo		Halkın önünde, gözler önünde.
Corps et âme		Canla başla, bütün varlığıyla, tüm gücüyle.
Côte à côte		Yan yana; iç içe, haşır neşir, borda borda.
Couci-couça		<i>tkz.</i> Şöyle böyle, iç güveysinden hallice, idare eder, fena değil.
Coude à coude		Dirsek dirseğe, omuz omuza, yan yana.
Coup sur coup		Üst üste, ard arda, arka arkaya.
Coût et fret		Mal bedeli ve navlun.
Cul par-dessus la tête		Tepetaklak.

Çà et là	Şurada, burada.
-----------------	-----------------

D

D'arrachepied, D'arrache-pied	Durup dinlenmeden, başını işten kaldırmadan.
D'emblée	Birden, hemen.
D'ici	Buralı.
D'ici là	Buradan oraya.
D'outre en outre	Bir yandan öbür yana.
D'un autre côté	Diğer taraftan, öte yandan.
D'un bout à l'autre	Bir uçtan bir uca, baştan başa.
D'un commun accord	Oybirliğiyle.
D'un moment à l'autre	Az sonra, nerdeyse.
D'un seul coup	Bir vuruşta.
D'un seul jet	Kesinlikle.
D'une heure à l'autre	Yakında, çok geçmeden, bir iki saate kadar.
D'une main de maître	Ustaca, ustalıkla, usta elinden; kısıklıvrak.
D'une manière générale	Genel olarak, genellikle.
D'urgence	İvedilikle, ivedi olarak; hemen, acele, çabucak.
Dans l'intervalle	Aradan.
Dans l'oeuf	Daha başlangıçta, daha doğmadan, henüz ortaya çıkmadan.
Dans la foulée	İzinde, akabinde, art arda .
Dans la mesure du possible	Mümkün mertebe.
Dans le dos de quelqu'un	Birinin arkasında, arkasından.
Dans le fond	Aslında, gerçekte, aslen.
Dans le mille, Émile	<i>tkz. şaka.</i> Tam üstüne; kesin olarak, elbette.

Dans le nombre	Bu arada.
Dans les	Yaklaşık.
Dans les coulisses	Sahne arkasında.
Dans les grandes largeurs	<i>tkz.</i> Tamamiyle, tamamen, bütünüyle, bütün bütün.
Dans les grandes lignes	Aşağı yukarı, yaklaşık olarak, takriben, tahminen, kısacası, sözün kısası.
Dans peu, Avant peu	Çok geçmeden, az sonra, çok yakında, kısa süre sonra, birazdan.
Dare-dare	Çabucak, alelacele, palas pandiras.
De a à z, De A à Z	Tamamıyla, büsbütün, tam olarak, dört dörtlük, baştan sona.
De bas en haut	Aşağıdan yukarıya.
De beaucoup	Büyük bir farkla, kat kat.
De biais, En biais	Yanlamasına, verevliğine, yan.
De bon cœur, De tout cœur, De grand cœur, De gaité de cœur	İsteyerek, seve seve, tüm yüreğiyle, canla başla.
De bon matin, De grand matin	Erkenden, çok erken.
De bonne foi	İyi niyetli, iyi niyetle.
De bonne grâce	İsteyerek, seve seve, gönül hoşluğuyla.
De bonne heure	Erkenden, erken.
De bout en bout	Baştan başa; damdan düşercesine; doğrudan doğruya, hazırlıksız.
De ce fait	Bundan ötürü, bundan dolayı, bunun için, binaenaleyh.
De ce pas	Hemen, şimdi, derhal.
De cette manière	Böylece, bu yolla; bu şekilde.
De choses et d'autres	Şurdan buradan, dereden tepeden.
De compte à demi	Yarı yarıya paylaşarak.
De connaissance	Tanıdık, bildik, yabancı olmayan.

De côté	Eğik olarak, yanlamasına, yan yana, yampiri, yanı üstü, böğrü üstü, şaşı gibi, şaşı.
De côté et d'autre	Şurda burada.
De couleur, En couleur	Renkli.
De droite et de gauche	Her yandan, sağdan soldan.
De face	Önden, cepheden, gidiş yönünde.
De fait, En fait, Par le fait	Gerçekten, gerçekte.
De fil en aiguille	Şundan bundan, dereden tepeden.
De fois à autre	Zaman zaman.
De fond en comble	Tepeden tırnağa, baştan aşağı, tamamıyla.
De force	Zorla.
De fraîche date	Henüz yeni, pek kısa süreden beri.
De grâce	Lütfen; nezaketle, lütufla, saf iyilikle.
De gré à gré	İki tarafın karşılıklı isteğiyle.
De gré ou de force	İster istemez, istese de istemese de.
De haut en bas	Tepeden tırnağa.
De jour	Gündüz, gündüzün, nöbetçi, nöbette olan.
De jour en jour	Günden güne, gün be gün.
De là	Şurdan, oradan.
De la belle manière	Güzelce.
De la grâce de Dieu	<i>esk.</i> tanrının yardımıyla, tanrının lütfuyla.
De la main à la main	Bir elden öbür ele, eline sayarak, aracısız, doğrudan doğruya.
De la sorte	Bu şekilde, bu tarzda, böyle.
De la tête aux pieds	Baştan aşağı.
De la vie, De ma vie	Hiçbir zaman, hayatta olmaz, asla.

De long en large	Bir o başa bir bu başa.
De longtemps	Uzun süre, uzun bir süre için.
De longue haleine	Uzun soluklu, kalıcı.
De longue main	Çok önceden, çoktan beri.
De main en main	Elden ele.
De mal en main	Gittikçe daha kötüye doğru.
De moitié	Yarı yarıya.
De naissance	Doğuştan.
De niveau	Yeniden, bir daha, bir kez daha.
De nos jours	Günümüzde, çağımızda.
De nuit	Geceleyin.
De nulle part	<i>tkz.</i> Hiçbir yerde, hiçbir yere; bilinmeyen, gizemli veya uzak bir yerde.
De part en part	Bir yandan öbür yana.
De part et d'autre	Her iki yandan da; iki yanda da.
De partout	Her yandan.
De père en fils	Babadan oğula.
De pied en cap	Baştan aşağı, tepeden tırnağa.
De pied ferme	Hiç çekinmeden, korkmadan, gerilemeden.
De plein droit	Kendi hakkı olarak, kendi haklarıyla, bileğinin hakkıyla; itiraza yer kalmayacak biçimde, su götürmez biçimde.
De plein foute	Düz, doğruca.
De plein grè, De son plein grè	Seve seve, seve isteye, gönlü isteyerek, kendi rızasıyla.
De plein saut	Bir atılıшта, bir hamlede, birdenbire, ansızın.
De plus	Bundan başka, ayrıca.
De plus belle	Yeniden, bir daha, bir kez daha.
De plus en plus	Gitgide, gittikçe.
De point en point	Harfi harfine, olduğu gibi, tam tamına.

De porte en porte	Evden eve.
De première main	İlk elden.
De près	Yakından, dikkatle, inceden inceye, sinek kaydı.
De prime abord	Daha ilk anda, ilk bakışta, hemen.
De principe	Öncelikli olarak.
De profil	Yandan, profilden.
De propos délibéré	Bile bile, kasten.
De retour	Karşılık; dönüşte, döndüğünde.
De sang-froid	Soğukkanlılıkla.
De son chef	Kendi başına.
De suite	Kesintisiz, ard arda, <i>tkz.</i> hemen, derhal.
De taille	<i>tkz.</i> Önemli, çok büyük, kocaman.
De tête	Kafadan, aklından, zihinden; ezbere.
De tous côtés,s	Her yanda, her yandan; her yerde, her yerden, her yana.
De tous les instants	Sürekli, devamlı.
De tout point	Baştan başa, tamamıyla.
De tout son long	Boylu boyunca, iki seksen.
De toute façon	Ne olursa olsun; zaten, nasıl olsa.
De toute part, De toutes parts	Her yandan.
De travers	Eğik olarak, eğerek; eğri, ters veya yanlış.
De trop	Fazla, artık.
De vive force	Zorla, zor kullanarak.
De vive voix	Ağızdan, sözle.
Depuis longtemps	Uzun zamandan beri, çoktan beri.
Depuis lors	O zamandan beri.
Depuis peu	Çok olmuyor, daha geçenlerde, az süre önce.

Depuis toujours	Oldum olası, eskiden beri.
Dès l'abord	Daha ilk anda, ilk bakışta, hemen
Dès lors	Hemen, derhal, o zamandan beri, o gün bu gündür, <i>mec.</i> öyleyse, şu halde.
Des pieds à la tête	Tepeden tırnağa, baştan aşağı.
Dieu sait comme	Allah bilir nasıl! Orasını ne sor ne ben söyleyeyim.
Donnant, Donant	Her şey karşılıklı; verene verilir, vermeyene verilmez; düşün beni düşünüyüm seni; al gülüm ver gülüm.
Dos à dos	Sırt sırta.
Du bout des dents	İstemeyerek.
Du bout des lèvres	Küçümsemeyle; yarım ağızla.
Du coup	Sonunda, o zaman.
Du dehors	Dıştan; dışarıda.
Du fond du coeur	İçten, yürekten.
Du jour au lendemain	Akşama sabaha.
Du matin au soir	Sabahtan akşama dek.
Du moins	Hiç olmazsa, en azından; laakal.
Du premier coup	İlk anda.
Du tonnerre	Harika, müthiş, göz alıcı, çok güzel.
Du tout	Hiç (de).

E

En amont	Yukarılarda, baş yukarı.
En aucune façon	Hiçbir biçimde.
En aval	Akış yönünde, mansap.
En avant	İleri.
En bandoulière	Çaprazlama, omuzdan geçirme.
En bas	Aşağıya, aşağıda.

En bonne et due forme	Kurallara, yasalara uygun olarak.
En boucle	Büklüm büklüm.
En branle	Harekete geçirme, seferber etme, harekete, eyleme geçme, kolları sıvayıp işe girişme.
En capilotade	<i>fra.mec.(eşya)</i> suyu kesilmiş değirmene dönmüş, işlemez, bozuk bir biçimde, un ufak olmak, paramparça olmak, parçalanmak.
En ce moment, En ce moment-là	Şu anda.
En chandelle	Dik olarak.
En cinq sec	Çabucak, şipşak, kaşla göz arasında, çok çacuk ve düzgün.
En clair	Açıkça, açıkcası.
En colimaçon	Sarmal bir biçimde, helezoni.
En commun	Ortaklaşa, müştereken.
En conclusion	Sonuç şu ki, kısacası, uzun sözün kısası, öyleyse, şu halde.
En connaissance de cause	Bilerek, bile bile, bilinçli olarak, yaptığımı bilerek.
En conscience	Doğrusu, açıkçası, içtenlikle.
En conserve	Konserve olarak.
En contrebas	Aşağıda, altta kalan.
En contre-bas	Aşağıda, aşağıya doğru.
En contre-haut	Yukarıya, yukarıda.
En contrepartie	Buna karşılık.
En croupe	<i>esk.</i> Terkide.
En d'autres termes	Başka bir deyişle.
En dedans	İçinde.
En dehors de	-den başka, dışında; gayr, hariç, haricinde, dışında.
En dépit du bon sens	Akıl almaz bir biçimde, saçma sapan bir biçimde, sağduyuya aykırı olarak; çok kötü.
En dernier	Sonuncu olarak hepsinden sonra.
En dernier lieu	Son olarak, sonunda, nihayet.

En dernier ressort	İtirazsız.
En dessous	Altta, altında.
En dessus	Üstte.
En deux (trois) coups de cuiler à pot, En deux (trois) coups de cuillère à pot	tkz. göz açıp kapayıncaya kadar, çabucak, çarçabuk.
En direct	Canlı yayın.
En double	İki nüsha, iki kopya.
En entier	Tam olarak.
En équerre	Dik aç yapacak biçimde.
En fanfare	Gürültülü.
En faveur	Göz önünde tutularak, hatırasını sayarak, –den yana, -in lehine.
En file, À la file	Arka arkaya, ard arda, birbiri arkasından.
En filigrane	Satırların arasında, arka planda.
En fin de compte	En sonunda, en nihayetinde.
En flèche	Doğruca, son hızla.
En fonction de, En fonction des, En fonction du	Açısından; -e göre, -e bağlı olarak, -in değişikliklerine uyarak.
En force	Kalabalık ve güçlü olarak.
En foule	Yığın halinde, sürüyle, pek çok.
En fraude	Kaçak olarak, kaçakçılıkla, gizlice.
En général	Genel olarak, genellikle.
En grand	Doğal büyüklükte, geniş çapta; ölçüyü geniş tutarak, her türlü küçük saygı ve düşünceden uzak kalarak.
En guise de	-in yerine, -olarak, -gibi.
En haleine	Formunda.
En hâte	Vakit yitirmeden, hemencecik, çabucak, süratle, hemen.

En haut	Yukarıda, yukarıya.
En haut de	Tepesinde, üstünde.
En joue	<i>ünl.</i> Nişan al!
En lieu et place	Adına, yerine.
En lieu sûr	Emin bir yerde.
En ligne	On-line, çevrim içi ; internete bağlanarak.
En long	Uzunluğunda, uzunlamasına.
En long et en large	Enine boyuna, her yönüyle.
En long, en large et en travers	Enine boyuna, tüm yönleriyle.
En longueur	Uzunlamasına, boydan boya, boyuna.
En main	Elinde, elde.
En main propre	Eline, tam eline, bizzat eline.
En marche	Hareket halinde.
En marge	Etiyle sütüyle karışmadan, duya sabuna dokunmadan; toplumdan uzakta, bir kenarda.
En marmelade	Lapa gibi, püre gibi, ezilmiş (<i>yiyecek</i>), yara bere içinde (<i>vücut</i>).
En moins de deux	Çabucak, hemencecik, kaşla göz arasında, çok kısa bir sürede.
En moyenne	Ortalama olarak.
En nage	Ter içinde, tere batmış.
En nombre	Çok sayıda.
En oblique	Yanlamasına.
En observation	Müşahede altında.
En partie	Kısmen.
En passant	Elinde olmayarak, üzerinde durmaksızın, üstünde durmadan, sırası gelmişken.
En peinture	Sözde, görünüşe göre.
En personne	Kendi, bizzat, canlı örnek, -in calı örneği.
En perspective	Gelecekte.

En perte de vitesse	Yıpranmış, yorulmuş, hızını yitirmiş.
En petit comité	<i>mec.</i> küçük bir grupta; birkaç insanı dahil ederek, eş dost toplantısında, arkadaş arasında.
En pied	Ayakta, ayakta durmuş olarak, ayaktaki durumda.
En plein air	Açık havada, dışarıda.
En plus	İlaveten.
En pratique	Pratikte.
En premier lieu	Önce, ilkin, ilk olarak.
En principe	Genellikle, genel anlamda, genel olarak.
En privé	Özel olarak, baş başa, teke tek.
En proportion	Oranla.
En proportion de	-e oranla.
En propre	Kendi malı gibi.
En pure perte	Boşuna, boşu boşuna, boş yere, sonuçsuz.
En qualité de	-sıfatıyla, -yetkisiyle.
En quelques sorte	Bir bakıma; bir şekilde; hemen hemen, aşağı yukarı; sanki, öyle diyelim, deyim yerindeys, adeta; pratik olarak, gerçekte, fiilen, uygulamada.
En raccourci	Kısaca, özet olarak.
En réalité	Gerçekten, fiilen, aslında, halbuki.
En récompense	(<i>iyiliğe</i>) karşılık olarak.
En réduction	Küçültülmüş, minyatür halinde.
En règle générale	Genel olarak, genellikle.
En réserve	Yedek olarak.
En retard	Geç kalmış, geçikmiş.
En retrait	Geride.
En rond	Çepeçevre, çember biçiminde, halka biçiminde.
En route	(<i>yolda</i>) giderken.

En sautoir	Çaprazlama; ya haç biçiminde ya da x biçiminde.
En second lieu	Sonra, ikinci olarak.
En secret	Kimseye göstermeden, gizlice, kimseye belli etmeden.
En semaine	Hafta içinde.
En sens inverse	Ters yöne, ters yönde.
En série	Seri halinde, seri üretimden geçmiş, çok hızlı ve çok sayıda.
En signe de	Bir isteğin, duygunun belirtisi olarak.
En soi	Kendinden, başlı başına, kendiliğinden.
En sorte qu'	Öyle ki, o şeklide ki.
En souffrance	Alicısına henüz ulaşmamış mal veya mektup, askıda, sürüncemede, beklemede.
En sourdine	Yavaşça, sessizce; gizlice.
En substance	Özet olarak, kısaca.
En surnombre	Fazla, artık; fazladan.
En sus	Ayrıca, üstelik.
En temps et lieu	Yerinde ve zamanında.
En tête	Önde, başta.
En tout	Hepsi dahil; topu topu.
En tout bonne foi	İçtenlikle, hiçbir kötülük düşünmeden.
En tout état de cause	Ne olursa olsun, her hâl ve kârda.
En tout point, De tout point	Baştan başa, tamamıyla, hepsi bir arada, bütünüyle.
En toutes lettres	Rakamların harfle yazılmış biçimi, kısaltma yapmadan, kısaltmasız, açıkça, doğrusu.
En traître	Nankörce, kahpece.
En travers	Enine, enlemesine.
En trop	Fazla, artık.
En un clin d'œil	Kaşla göz arasında, göz açıp kapanıncaya dek.
En un instant	Bir anda, hemen, çabucak.

En un mot	Kısacası, tek sözcükle, uzun sözün kıyası, sözün özü.
En un tour de main	Bir çırpıda, bir anda, şıp diye, el çabukluğuyla, çabucak, hemen.
En veux-tu en voilà	<i>tkz.</i> İstemediğin kadar, gırla, bol bol, sürüsüne bereket, pek çok.
En vitesse	Çabucak, çarçabuk, bir an önce, çok çabuk.
En vogue	Rağbette, moda, revaç.
En vrai	Fiili olarak.
Encore un coup	Bir defa daha.
Encore une fois	Bir kez daha.
Entre autres	Diğer şeyler arasında, bu arada.
Entre chien et loup	Gün batarken, alacakaranlık, güneş battıktan sonraki yarı aydınlık.
Entre deux	Arada, ara dönemde, iki şey arasında, iki şey arasındaki bağlantıda, <i>tkz.</i> orta yolu bulan.
Entre deux âges	Orta yaş.
Entre guillemets	Tırnak içinde.
Entre la poire et le fromage	Yemeğin sonuna doğru, en keyifli, neşeli anda.
Entre les deux yeux	Baş başa, iki kişi baş başa vererek.
Entre les mains	Elinde.
Entre nous	Laf aramızda, aramızda kalsın.
Entre nous soit dit	Söz aramızda, aramızda kalsın.
Entre parenthèses	Sırası gelmişken, aklıma gelmişken, bu arada şunu da belirtiyim ki, konu dışı olarak.
Entre temps	Bu arada, o arada, o aralık.
Envers et contre tous, Envers et contre tout	Her şey ve herkese karşın, herkese karşı olarak; tüm itirazlara rağmen, herkese rağmen.
Et ainsi de suite	Kezalik; bunun gibi, böylece, bu da böyle, aynı şekilde.
Ex abrupto	<i>lat.</i> Birden, ansızın, damdan düşercesine; son surette.
Ex aequo, Ex æquo	<i>lat.</i> Eşit olarak, baş başa, aynı derecede, eşit sırada.

Ex officio	<i>lat.</i> Re'sen.
Ex post facto	<i>lat.</i> Geriye dönük olarak.

F

Franc de port	Posta ücreti alınmayan, posta ücreti ya da taşıma ücreti gönderen tarafından daha önceden ödenmiş olan.
Franco transporteur	Taşıyıcaya masrafsız, ücretsiz taşıyıcı.

H

Hors d'atteinte	Erişilmez, yetiştirilmez.
Hors de prix	Çok pahalı, ateş pahasına.
Hors de propos	Vakitsiz, gereği yokken, damdan düşer gibi.

I

Ici et là	Yer yer; orda burda, şurda burda.
In abstracto	Soyut olarak; gerçeği göz önünde bulundurmadan.
In extrémis	Ölürken, son nefeste, son anda.
In fine	Sonunda.
In solido	Müteselsilen, hep birden.
In vivo	Canlı örgende, doğal ortam içinde.
Ipsa facto	<i>lat. huk.</i> Fiilen; kaçınılmaz olarak, durum gereği.

J

Jamais deux sans trois	Üçlemeden olmaz, Tanrı üçüncüsünden saklasın.
Jour et nuit	Gece gündüz, aralık vermeksizin, durmadan, biteviye, vızır vızır, durmaksızın, boyuna, sabah akşam, sürekli, devamlı.
Jusqu'à la moelle	<i>mec.</i> en derininde, büsbütün, tamamıyla, külliye, tümünden.
Jusqu'à nouvel ordre	Yeni bir emre kadar.
Jusqu'à présent	Şimdiye kadar.

Jusqu'au-boutiste	Sonuna kadar savaş yanlısı.
Jusqu'aux oreilles	Ağzı kulaklarında.
Jusqu'ici	Buraya dek, buraya kadar, şimdiye dek, şimdiye kadar.
Jusque là	O zamana kadar.
Juste à temps	Gerektiğinde üretim, just in time.

L

L'autre jour	Önceki gün, geçen gün.
L'un après l'autre	Peş peşe, ardı ardına, birer birer, peyderpey.
L'un dans l'autre	Sonuç olarak, iç içe.
L'un l'autre	Karşılıklı olarak, ikisi de, birbiri.
La grâce à Dieu	<i>ark.</i> Tanrının yardımıyla.
La mort dans l'âme	Gönülsüzce, istemeyerek, istemeye istemeye, isteksizce, elinde olmayarak, içi sızlayarak, içi kan ağlayarak.
La plupart du temps	Çoğu zaman, ekseriye, çoğu kez, çoğunlukla, genellikle.
La tête en bas	Tepetaklak, baş aşağı.
La tête la première	Tepesi üstü, tepe taklak.
Lato sensu	Geniş anlamda, sözcüğün geniş anlamıyla.
Le mieux	En iyisi.
Le nez au vent	<i>bini.</i> Özgürce, serbestçe; fantezi seni nereye götürürse götürsün, rüzgarın hangi yöne eserse.
Le plus clair de	En önemli, en büyük bölümü.
Le plus sûr	İyisi mi, en iyisi.
Le tout pour le tout	Ya hep ya hiç.
Les doigts dans le nez	Rahat rahat, kolayca, havadan, çaba göstermeden.
Les mains dans les poches	Hiçbirşey yapmadan, eller cepte, emek vermeden, çaba göstermeden, çalışmadan.

Les mains dans ses poches	Emek vermeden, çalışmadan.
Les mains vides	Eli boş olarak.
Les quatre fers en l'air	Sırt üstü, nallar havaya(<i>düşmek</i>).
Les yeux fermés	Gözü kapalı, hiç düşünmeden, hiç tartışmadan.

M

Main dans la main	El ele.
Maintes fois	Çok kez, kaç kez, sık sık.
Mal à propos	Yersiz, zamansız, hiç de yeri yokken, damdan düşer gibi.
Malgré tout	Her şeye rağmen, her şeye karşın, yine de.
Mezza voce	<i>it.müz.</i> yarım sesle, hafif sesle, alçak sesle.
Moindre mesure	Daha az önemli bir şekilde.
Moins que jamais	Her zamankinden daha az.
Mot à mot	Kelimesi kelimesine.

N

N'importe	Aldırma, önemli değil.
Ni plus ni moins	Tam olarak, tam anlamıyla.
Non plus	(<i>olumsuz tümcelerde</i>) de, dahi.
Non plus que	-de, dahi.
Nuit et jour	<i>lat.</i> Gece gündüz, her zaman.
Nulle part	Hiçbir yere, hiçbir yerde.

O

Ô combien	Pek çok, hem ne kadar.
Ou sinon	Aksi takdirde.
Outre que	Yalnız -değil bir de, yalnız –değil üstelik, yalnız –değil ayrıca.

P

Par accident	Raslantı olarak, kazaen.
Par acclamation	Alkışlarla.
Par à-coups	Duraklaya duraklaya.
Par acquit de conscience	Adet yerini bulsun diye; usul gereği.
Par avance	Önceden, peşin olarak.
Par bonheur	Bereket versin ki, iyi ki.
Par chance	Şans eseri, tesadüfen, raslantı sonucu olarak.
Par cœur	Ezbere, ezberden.
Par conséquent	Öyleyse, o halde, buna göre.
Par contre	Buna karşılık, oysa.
Par défaut	Gıyaben.
Par erreur	Sehven, yanlışlıkla.
Par extension	Anlamca yayılıp.
Par force	Zorla, zor kullanarak, zorunlu olarak, mecburen.
Par ici	Şurda burada, şurdan buradan.
Par indivis	Bölümsüz olarak, ortaklaşa.
Par instants	Zaman zaman, bazen.
Par intérim	Geçici olarak, vekâleten.
Par là	Şurda burada, şurdan buradan.
Par la force des choses	Zorunlu olarak, kaçınılmaz olarak, ister istemez.
Par la suite	Sonradan, daha sonra; bilahare, neticede, müteakiben, binnetice.
Par malheur	Ne yazık ki.
Par manière d'acquit	Baştan savma.
Par moments	Zaman zaman, ara sıra.

Par monts et par vaux	Her yana, her yanda, her yandan, dere tepe.
Par provision	Geçici olarak.
Par raccroc, De raccroc	<i>tkz.</i> Rastgele, mutlu bir raslantı sonucu, şans eseri, tesadüfen, iyi bir raslantı sonucu.
Par ricochet	Dolayısıyla.
Par terre	Karadan.
Par trop	Aşırı derecede.
Par-ci, par là	Şurda burada; şurdan buradan.
Par-dessus le marché	Fazla olarak, üstelik.
Par-dessus les yeux	Bıkıncaya kadar, gırtlığına kadar.
Par-dessus tout	Her şeyin ötesinde.
Pas à pas	Adım adım, yavaş yavaş.
Per capita	<i>lat.</i> Kişi başına.
Per se	<i>lat.</i> Bizatihi, kendiliğinden, kendi başına.
Petit à petit	Yavaşça, yavaş yavaş, usul usul, azar azar.
Peu à peu	Yavaş yavaş, git gide, azar azar.
Peu ou prou	Aşağı yukarı, az çok.
Pied à pied	Adım adım, yavaş yavaş, tedrici olarak.
Pieds et poings liés	Eli kolu bağlı, çaresiz.
Pieds nus	Yayan olarak.
Plein gaz	Tüm gücüyle.
Plein pot	<i>hlk.</i> Derinliğine, tamamıyla, iyiden iyiye, enikonu; (<i>Mettre</i>) (<i>arabada</i>) hızlı gitmek, gaza basmak, gazı köklemek, tam fiyata, indirim olmadan.
Point pour point	Hiçbir şeyi unutmadan, dikkatle, titizlikle, noktası noktasına.
Porte à porte	Kapı kapı dolaşarak satma.
Pour ainsi dire	Sanki, adeta, öyle diyelim, deyim yerindeyse.
Pour autant	Bunun için; bununla birlikte.

Pour autant qu'on sache	Bildiği kadarıyla.
Pour autant que je sache	Bildiğim kadarıyla.
Pour cet effet	Bu amaçla.
Pour comble de	Bu -yetmiyormuş gibi, üstüne üstelik.
Pour de bon, Pour tout de bon, Tout de bon	Ciddi olarak, gerçekten, şakasız, sahiden.
Pour de vrai	<i>tkz.</i> Gerçekten, sahiden, ciddi olarak.
Pour des prunes	Kızılây yararına, hiçbir çıkar gözetmeksizin, pir aşkına.
Pour l'amour de Dieu	Allah rızası için, Tanrı/Allah aşkına.
Pour l'heure	Günün koşullarında, bu aralar; şu anda.
Pour la forme	Âdet yerini bulsun diye, laf olsun diye
Pour la vie	Ömür boyu.
Pour le coup, Pour un coup	Bu kez, bu defalık,bu seferlik, nasılsa bir kerecik.
Pour le moment	Şimdilik.
Pour les beaux yeux	Güzel hatırı için, birinin gönlü hoş olsun diye, birinin hatırı için.
Pour lors	Şu halde, onun için.
Pour toujours	Ebediyyen, sonsuza dek, ilelebet, daima.
Pour tout potage	<i>esk.</i> Topu topu, tamamı, hepsi, sadece.
Pour un morceau de pain	Yok pahasına, ölü fiyata, çok ucuz.
Pour un oui ou pour un non	Yok yere, nedensiz, bir hiç için, incir çekirdeğini doldurmayacak bir şey için.
Préalablement à	-den önce; ilk önce, önceden.
Pro tempore	Şimdilik.
Purement et simplement	Kayıtsız, şartsız, aynen, olduğu gibi.

Q

Quatre à quatre	Koşarak, basamakları dörder dörder çıkararak, dörtnala, acele ederek.
Quelque part	Herhangi bir yerde, bir yere, bir yerlerde, <i>mec.</i> yüznumara, ayakyolu, tuvalet.
Quelque peu	Biraz, epey, hayli.
Qui plus est, En plus, De plus, Bien plus	Dahası, üstelik, ayrıca, bundan başka.
Quoi qu'il en soit	Ne olursa olsun.

R

Raide mort	Ölmüş gitmiş, taş gibi ölü.
Recto verso	Önlü arkalı, kağıdın hem yüzüne hem arkasına.
Relativement à	-e göre, -e oranla.
Rien que	Yalnız, sadece, ancak.
Rubis sur l'ongle	Eksiksiz, kuruşu kuruşuna.

S

S'entend, Cela s'entend	Peki tabii, kuşkusuz, elbette.
Sans ambages	Kaçamaksız, kem küm etmeden.
Sans arrêt	Durmaksızın, aralıksız, durup dinlenmeden.
Sans aucun doute	Hiç kuşkusuz, hiç şüphesiz.
Sans autre forme de procès	Sorgusuz sualsiz, hiç kimseye danışmadan, yasal olmayan bir biçimde, hiç beklemeden, vakit kaybetmeden.
Sans borne	Sınırsız, alabildiğine.
Sans compter	Bol bol, hiç düşünmeden; hariç, saymadan.
Sans contredit	Kuşkusuz, itiraz götürmez ki, hiç kuşku yok.
Sans coup férir	Silah patlamadan, kan dökülmeden, kimsenin burnu kanamadan,

	kimseye zarar vermeden, kolayca, zahmetsizce.
Sans crier gare	Haber vermeden, sessiz sedasız, ansızın.
Sans délai	Geciktirmeksizin, hemen, çabucak, ivedilikle, derhal, acilen, bir an önce.
Sans dessus dessous	Altüst, zirüzeber, karman çorman, allak bullak.
Sans détour	İçtenlikle, yalansız dolansız, dolambaçsız; ayağının tozuyla.
Sans effort	Kolayca.
Sans encombre	Bir güçlük, bir engelle karşılaşmadan veya olaysız bir biçimde.
Sans hâte	Dinginlikle; serinkanlılıkla, sakın sakın, sükûnetle.
Sans mentir	Gerçekten, yalansız, doğrusu.
Sans nombre	Sayısız.
Sans nul doute	Kuşkuyla.
Sans parler de	-den ayrı olarak, -den başka, -in dışında.
Sans peine	Tez beri.
Sans penser à mal	Kötü niyeti olmadan, kötülük düşünmeden.
Sans plus	Hepsi bu kadar, o kadar.
Sans quoi	Yoksa, aksi takdirde, aksi halde.
Sans relâche	Ara vermeden, amansızca, hiç durmadan, aralıksız.
Sans retour	Her zaman için, temelli, geriye dönüşü olmamak üzere, kalıcı, kesin.
Sans rime ni raison	İpsiz sapsız, saçma sapan, mantıksız, us dışı.
Sans tambour ni trompette	Sessiz sedasız, kimse duymadan, görmeden.
Sans vergogne	Utanmadan, sıkılmadan.
Sauf votre respect	Sözüm meclisten dışarı.
Sens dessus dessous	Alt yüzü üst yüzüne gelecek biçimde, çok karışık, çok dağınık, karmakarışık, altüst.
Sens devant derrière	Ön yüzü arka yüze veya arka yüzü ön yüze gelecek biçimde.
Seul à seul	Baş başa, özel olarak başka kimse olmadan, biriyle yalnız kalarak.

Si fait	Olur, hay hay.
Soi-disant	Sözde, güya, sanki.
Sou à sou	Azar azar.
Sous l'emprise de	-in etkisiyle, etkisi altında.
Sous la coupe de	Etkisiyle, etkisi altında.
Sous la main	Elinin altında, el altında.
Sous le manteau	Yasal olmayan yollardan, gizlice, el altından.
Sous le sceau du secret	Sır olarak saklanmak üzere, gizli kalması koşuluyla.
Sous le soleil	Yeryüzünde, dünyada.
Sous le vent	Boca, rüzgâraltı.
Sous les auspices de	Himayesiyle, desteğiyle, yardımıyla.
Sous main	El altından, gizlice.
Sous peu	Çok geçmeden, az sonra, çok yakında, kısa süre sonra.
Sur ce	Bunun üzerine.
Sur l'heure	Derhal, hemen.
Sur la brune, À la brune	Akşama doğru, sular kararırken.
Sur la pointe des pieds	Ayağının ucuna basarak, ayaklarının ucuna basa basa, yavaşça, usulca.
Sur la vie	Can pahasına.
Sur le bout de la langue	Dilinin ucunda.
Sur le coup	Şıppadak, derhal, anında, ansızın, birdenbire.
Sur le coup de	Etkisiyle, etkisi altında.
Sur le pied de	(qn) -in olanaklarıyla, -in sayesinde, -in sağladığı olanaklarla.
Sur le pied de guerre	Savaş durumunda, savaşa/mücadeleye hazır durumda.
Sur le pied de paix	Barış durumunda, barışa hazır durumda.
Sur le tard	Akşama doğru, geç, sonradan, ileri yaşlarda, çok yaşlanınca, yaşamının sonuna doğru.

Sur le terrain	Mahalinde.
Sur les ondes	Radyoda.
Sur mesure	Isarlama, fason.
Sur place	Olduğu yerde, ilerleyemeden, mevzi, mahalinde, olayın geçtiği yerde, olay yerinde.
Sur un pied d'égalié, Sur pied d'égalié	Eşit olarak, eşit haklarla, eşit koşullar içinde.
Sur une grande échelle	Büyük ölçüde.

T

Tant bien que mal	İyi kötü, şöyle böyle, ne iyi ne kötü.
Tant et plus	Bol bol, çok, pek çok, sürüyle, sık sık, sıklıkla.
Tant pis	ünl.Yazık! Çok kötü! Sağlık olsun!
Tant plus que moins	Aşağı yukarı.
Tant qu'à faire	tkz.Bu durum karşısında, öyleyse, madem öyle.
Tant que faire se peut (se pourra)	Mümkün olduğunca, elden geldiğince, elden geldiği kadar.
Tant s'en faut	Tam tersine, hiç de değil.
Tant s'en faut que	Şöyle dursun, -dan çok uzak, -in tam tersine.
Tant soit peu	Biraz, az bile olsa, az da olsa, ne kadar az olursa olsun.
Tantinet	Biraz, azıcık.
Tellement quellement	İyi kötü.
Terre à terre	Bayağı, basit, kibar olmayan.
Tête à queue, Tête-à-queue	(araba için) önü arkasına gelme, ters yana dönme, kış atma.
Tête levée, Front levé	Hiç korkmadan, gözünü kırpmadan.
Tête-bêche	Biri baş aşağı öbürü baş yukarı, birinin başı öbürünün ayaklarına gelecek biçimde, çevrik çifte baş.
Tôt ou tard	Er geç, önünde sonunda.

Toujours est-il que	Bununla birlikte, yine de, şurası kesin ki, şurası bir gerçek ki.
Tour à tour	Birbiri ardından, sırayla.
Tourner rond	İyi gitmek, düzenli işlemek/çalışmak, iyi, tıkrında gitmek; düzenli dönmek.
Tous azimuts	Çok yönlü.
Tout à coup	Birdenbire, ansızın.
Tout à l'heure	Az önce,az sonra, biraz sonra, şimdi, hemen, birazdan.
Tout à trac	Düşünmeden.
Tout au plus	Olsa olsa, en çok, en fazla.
Tout comme	Tıpkı, aynı.
Tout court	Sözün kısası, kısacası, uzun lafın kısası.
Tout d'abord	Daha ilk anda, ilk bakışta, hemen.
Tout d'un coup	Birdenbire, ansızın.
Tout d'un temps	esk. derhal, hemen, gecikmeden, acilen, daha fazla gecikmeden.
Tout d'une haleine	Bir solukta.
Tout d'une pièce	Tıpatıp.
Tout de go	tkz. hlk. Şıppadak, derhal, hemen, anında, açıkça, dobra dobra; engelsiz, serbestçe, teklifsizce, doğrudan doğruya, dolambaşsız, harbi.
Tout de même	Yine de, ne de olsa, buna rağmen, aynı tarzda, gene de.
Tout de suite	Hemencecik, derhal, çabucak, hemen.
Tout droit	Doğruca, dosdoğru, dimdik.
Tout entier	Bütün, baştan başa, büsbütün.
Tout le temps	Her zaman, sürekli, hep, ikide bir.
Tout mon (ton,son....) soûl	Doyasıya, canının istediği kadar.
Tout plein	Son derece, çok fazla, çok, pek çok; eksiksiz.
Tout seul	Kendi kendine, kendi başına, tek başına, başlı başına.
Toutes affaires cessantes,	Beklemeden, hemen, her şeyi bir yana bırakarak, öncelikle, her işi bırakarak.

Toutes choses cessantes	
Trop tard	Çok geç.

U

Un à un	Birer birer, teker teker.
Un beau matin	Günün birinde.
Un jour	Günlerden bir gün, geçmişte bir gün, vaktiyle, günün birinde, bir gün, ileride kesin olmayan bir zamanda, <i>esk.</i> kısa bir süre.
Un moment	Bir dakika, bir dakika bekleyin, bir dakika beni dinleyin.
Un par un	Birer birer.
Un peu	<i>tkz.</i> Biraz, <i>ünl.</i> hem de nasıl! Elbette! Evet! Tabîî ki!
Un peu bien	Biraz çok; uygun; muhtemel, mümkün; gerçeğe benzer.
Un poil	<i>tkz.</i> Biraz, azıcık.
Une à une	Birer birer, teker teker.
Une bonne fois	Kesin olarak.
Une fois	Geçmişte, vaktiyle.
Une fois pour toutes	Kesin olarak, şimdi ve sonsuza dek.

V

Vaille que vaille	İyi kötü, şöyle böyle, ne pahasına olursa olsun.
Ventre à terre	Büyük bir hızla, karnı yere sürünürcesine.

ÖZGEÇMİŞ

1989 yılında Kütahya merkezde doğdu. İlk ve orta eğitimini Ankara'nın Keçiören ilçesinde, orta son ve lise eğitimini Uşak merkezde tamamladı. 2009 yılında Kırıkkale Üniversitesi Fransızca Mütercim-Tercümanlık Anabilim Dalı'nı kazandı. 2013 yılında Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Sosyoloji Anabilim Dalı'na başladı. 2014 yılında Kırıkkale Üniversitesi Fransızca Mütercim-Tercümanlık Anabilim Dalı'ndan mezun oldu. 2015 yılında Kırıkkale Üniversitesi Eğitim Fakültesinde Pedagojik Formasyon aldı. 2018 yılında Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Fransızca Mütercim-Tercümanlık Bilim Dalı'nda Yüksek Lisans Programına başladı. 2019 yılında Anadolu Üniversitesi Sosyoloji Anabilim Dalı'ndan mezun oldu. 2020 yılında Anadolu Üniversitesi ÇEVFOR Yeminli Çevirmenlikte Uygulamalı Formasyon Eğitimi Sertifika Programına başladı ve şuan Kütahya'nın Simav ilçesinde ikamet etmektedir.